

การอภิบาล กระแสน้ำ ในบ้านเณรกลางและบ้านเณรใหญ่

สงธรรม
ปริทัศน์
SAENGTHAM
JOURNAL

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 48

ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2024/2567

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 48 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2024/2567

เจ้าของ วิทยาลัยแสงธรรม

คณะที่ปรึกษา อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
คณบดีคณะศาสนศาสตร์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ ผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ
และ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยา ปรัชญา และการศึกษาคาทอลิก
2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา

คณะผู้ทรงคุณวุฒิ

หมวดกระแสเรียก บาทหลวง ผศ.เจริญ ว่องประชาบุญกุล

หมวดการศึกษาคาทอลิก บาทหลวง เดชา อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ
บาทหลวง ดร.เอกรัตน์ หอมประทุม บาทหลวง ดร.นันทพล สุขสำราญ
ภคินี ดร.ชวลา เวชยันต์ ภคินี ดร.น้ำทิพย์ งามสุทธา
ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์
ผศ.ดร.ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน

หมวดกฎหมายคริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.ประจักษ์ บุญเฒ่า บาทหลวง สักกรินทร์ ศิริบรรเทิง
บาทหลวง ชิตพล แซ่โล้ว

หมวดคำสอนคริสต์ศาสนา มุขนายก วีระ อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.วัชศิลป์ กฤษเจริญ
บาทหลวง ทศมะ กิจประยูร บาทหลวง นุพันธ์ ทศมาลี
อาจารย์ สุธหทัย นิยมธรรม

หมวดจริยศาสตร์ บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน
บาทหลวง นัฏฐวี กังกัง

หมวดชีวิตด้านจิตใจ บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

หมวดปรัชญา บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุกโย ปีโตโย
บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุขวิช
บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ บาทหลวง ผศ.ดร.วุฒิชัย อ่องนาวา
บาทหลวง ดร.วีรศักดิ์ ยงศรีปณิธาน

หมวดประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนา บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์ บาทหลวง อีร์พล กอบวิทยากุล

หมวดพระคัมภีร์ มุขนายก ดร.ลือชัย ธาตุวิสัย บาทหลวง ผศ.ทักษิณ คมกฤส
บาทหลวง สมเกียรติ ตรีนิกร บาทหลวง ธรรมรัตน์ เรือนงาม
บาทหลวง ดร.ทัศนุ หัตถการกุล บาทหลวง สมชาย เกษี

หมวดพระสังฆธรรม	บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรส์ บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์ บาทหลวง สหพล ตั้งถาวร บาทหลวง เกรียงชัย ตรีมรรคา บาทหลวง สุพัฒน์ หลิวสิริ บาทหลวง วิทยา เลิศทองศักดิ์
หมวดพิธีกรรม	บาทหลวง เคลาดิโอ เบร์ตูลอร์ บาทหลวง ผศ.เชษฐา ไชยเดช บาทหลวง อนุสรณ์ แก้วขจร บาทหลวง ไตรรงค์ มุลตรี
หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสต์สัมพันธ์	มุขนายก ชูศักดิ์ สิริสุทธิ บาทหลวง เสนอ ดำเนินสววก บาทหลวง วุฒิไกร ชินทรนัลย์ บาทหลวง ดร.แอนโทนี ลี ดัก
บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวง อีรพล กอบวิทยากุล
บรรณาธิการสร้างสรรค์	ผศ.ดร.ศรัณยู พงศ์ประเสริฐสิน
กองบรรณาธิการ	บาทหลวง วิทยา เลิศทองศักดิ์ อาจารย์สุศุทธัย นิยมธรรม และ นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ
จัดพิมพ์โดย	วิทยาลัยแสงธรรม
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ดังนี้ ประจำเดือนมกราคม - เมษายน ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสดหรือ โอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุล และหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) ส่งมาที่ e-mail: scjournal2022@gmail.com หรือ โทรสาร 0-2429-0819 หรือ โทร. แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624

*** บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย ***
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 48 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2024/2567

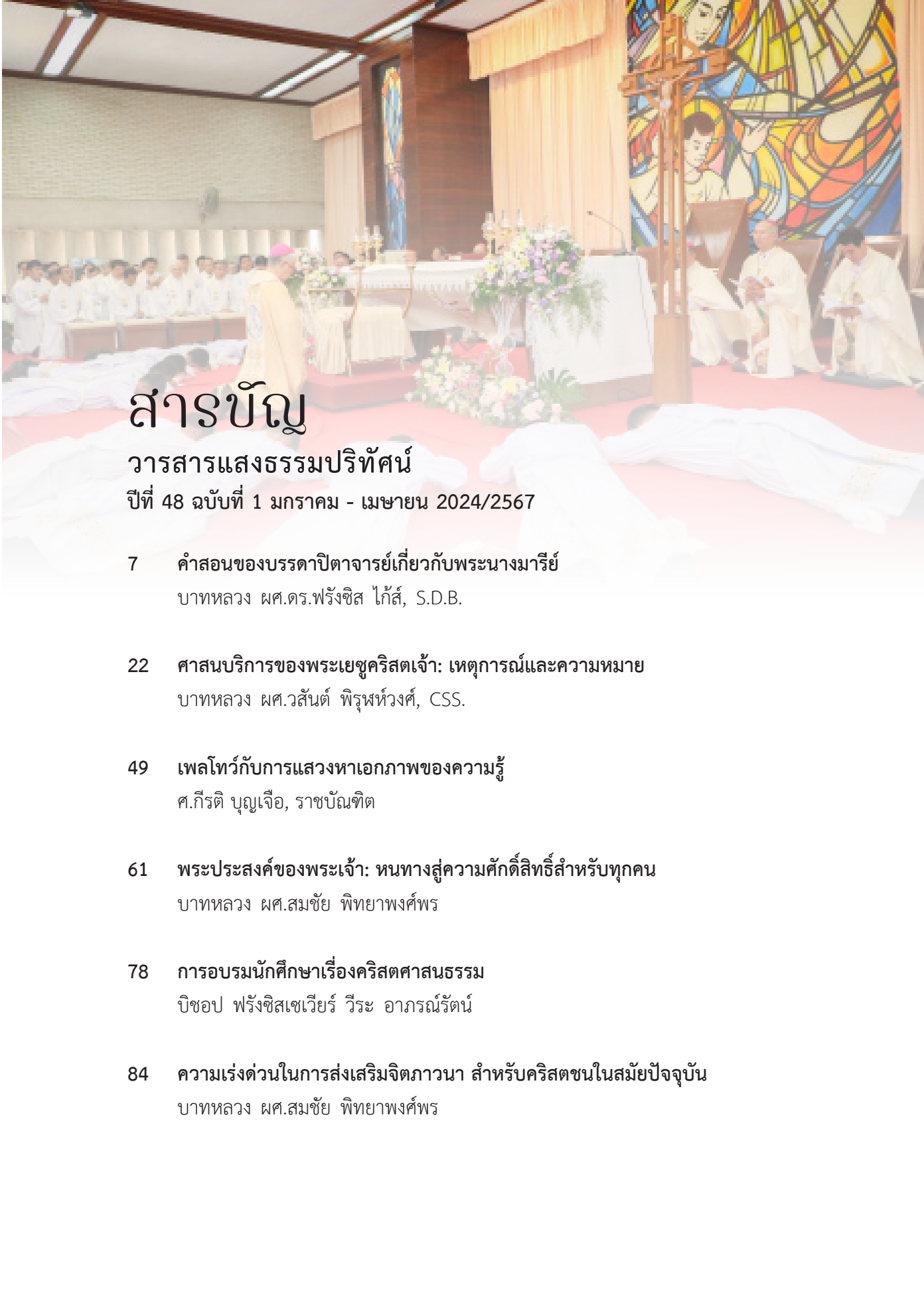
บทบรรณาธิการ

ขอสวัสดีปีใหม่ 2567 แต่ท่านผู้อ่านทุกท่าน วารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ เป็นฉบับแรกของปี 2567 ซึ่งในฉบับนี้เป็นเรื่องของกรอภิบาลกระแสเรียกในบ้านเณรกลาง และบ้านเณรใหญ่

พระพรแห่งกระแสเรียกพระสงฆ์ ที่พระเจ้าประทานให้ในหัวใจของผู้ชายบางคน ทำให้พระศาสนจักร มีพันธกิจต้องเสนอแนวทางการอบรมอย่างจริงจัง สำหรับบุคคลเหล่านี้ ดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงระลึกถึงในคำปราศรัยต่อที่ประชุมของสมณกระทรวงพระสงฆ์คาทอลิก (3 ตุลาคม 2014) ว่า “การอบรมคือการปกป้องและหล่อเลี้ยงกระแสเรียก เพื่อให้เกิดผลที่สมบูรณ์ พวกเขาเป็น ‘เพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน’ ที่ต้องได้รับการอบรมด้วยความอดทนและเอาใจใส่ โดยเคารพมโนธรรมของแต่ละบุคคล เพื่อพวกเขาจะส่องแสงท่ามกลางประชากรของพระเจ้า” (Francis, Address to the Plenary of the Congregation for Clergy (3 October 2014): L’Osservatore Romano, 226 (4 October 2014), 8)

วารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณบรรดาคณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนบรรดานักเขียนทุกท่านที่กรุณาส่งบทความมาตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ และขอเชิญชวนผู้อ่านทุกท่านร่วมใจกันในคำภาวนา เพื่อวอนขอพระพรจากพระเป็นเจ้าผ่านทางคำเสนอวิงวอนของพระแม่มาเรีย ได้โปรดประทานพระปรีชาญาณและพระพร เพื่อให้การศึกษาอบรมในสถาบันแห่งนี้เกิดผลดีอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนตลอดไป

บรรณาธิการสร้างสรรค์

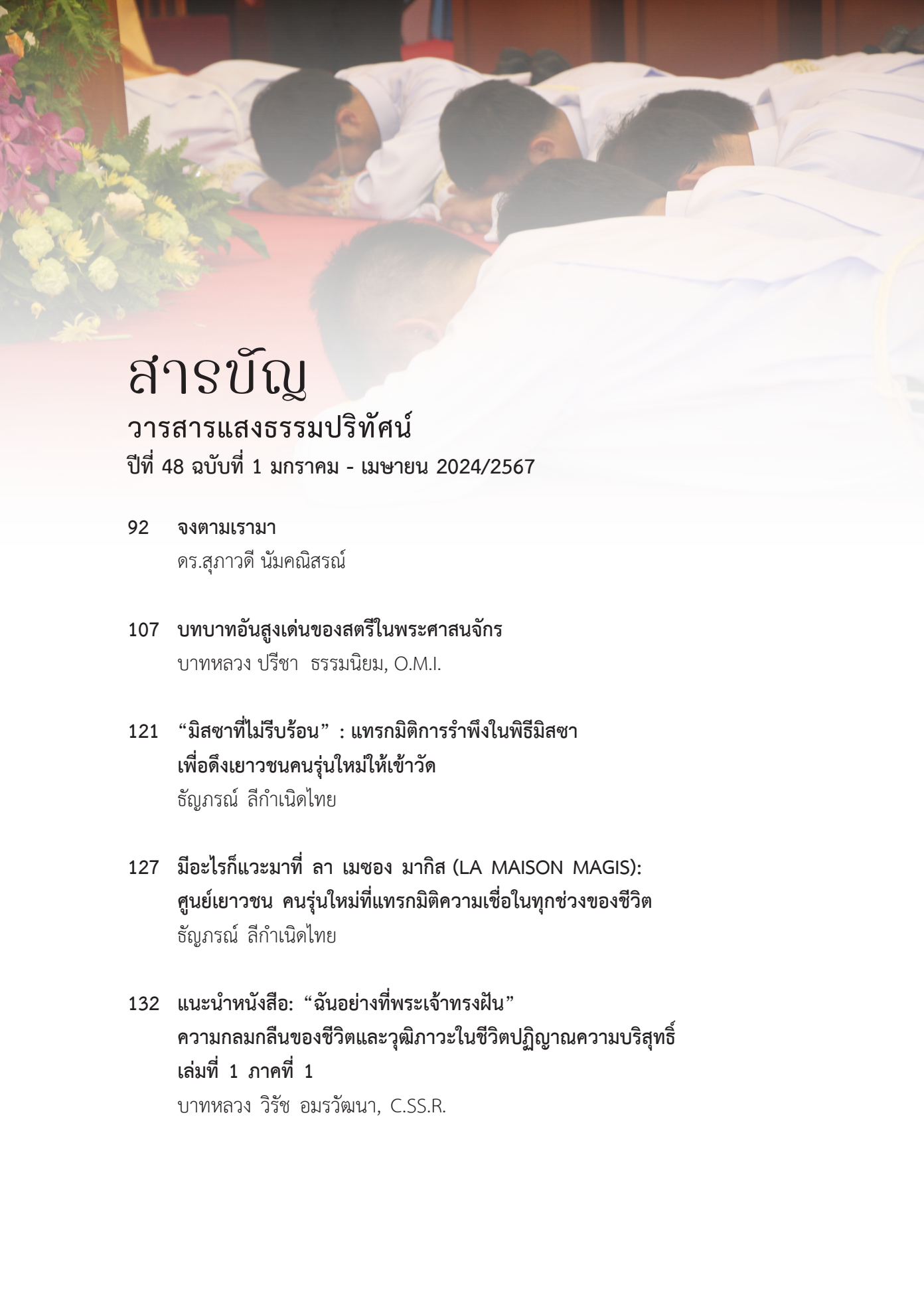

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 48 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2024/2567

- 7 คำสอนของบรรดาบิดาจารย์เกี่ยวกับพระนางมารีย์
บาทหลวง ผศ.ดร.พรังซิส ไก่สี, S.D.B.
- 22 ศาสนบริการของพระเยซูคริสตเจ้า: เหตุการณ์และความหมาย
บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.
- 49 เพลิดเพลินกับการแสวงหาเอกภาพของความรู้
ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต
- 61 พระประสงค์ของพระเจ้า: หนทางสู่ความศักดิ์สิทธิ์สำหรับทุกคน
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร
- 78 การอบรมนักศึกษาเรื่องคริสตศาสนธรรม
ปิชอบ พรังซิสเซเวียร์ วีระ อาภรณ์รัตน์
- 84 ความเร่งด่วนในการส่งเสริมจิตภาวนา สำหรับคริสตชนในสมัยปัจจุบัน
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

สารบัญ

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ปีที่ 48 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2024/2567

92 จงตามเรามา

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

107 บทบาทอันสูงเด่นของสตรีในพระศาสนจักร

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.

121 “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” : แทรกมิติการรำพึงในพิธีมิสซา

เพื่อดึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้าวัด

ธัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย

127 มีอะไรก็แวะมาที่ ลา เมซอง มากิส (LA MAISON MAGIS):

ศูนย์เยาวชน คนรุ่นใหม่ที่แทรกมิติความเชื่อในทุกช่วงของชีวิต

ธัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย

132 แนะนำหนังสือ: “ฉันอย่างที่พระเจ้าทรงฝัน”

ความกลมกลืนของชีวิตและวุฒิภาวะในชีวิตปฏิญาณความบริสุทธิ์

เล่มที่ 1 ภาคที่ 1

บาทหลวง วิรัช อมรวัฒนา, C.SS.R.

[หมวดพระสังฆกรรม]

คำสอนของบรรดาปิตาจารย์ เกี่ยวกับพระนางมารีย์

บาทหลวง ผศ.ดร. ฟรังซิส ไก้ส์, S.D.B.

ยุคของบรรดาปิตาจารย์เป็นยุคที่ข้อความต่างๆ เรื่องหลักคำสอนเกี่ยวกับพระนางมารีย์ถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ข้อความทั้งหมดเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันเพียงครั้งเดียว ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องแยกแยะช่วงเวลาต่างๆ เรื่องหลักคำสอนเกี่ยวกับพระนางมารีย์ดังต่อไปนี้ ก) รูปแบบหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์ในสองศตวรรษแรก ข) รูปแบบหลักคำสอนที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นศตวรรษที่สามจนถึงศตวรรษที่สี่ ค) คำสอนของสภาสังคายนาเมืองเอเฟซัส ง) คำสอนที่พัฒนาต่อมาในภายหลัง

โดยทั่วไป ความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่เพียงสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ทางความคิดเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความสนใจต่อพื้นที่และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันด้วย น่าสังเกตว่าผลงานเรื่องหลักคำสอนของพระนางมารีย์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจหลากหลาย ด้านหนึ่ง จำเป็นที่จะต้องนำเสนอข้อมูลจากพระคัมภีร์ อีกด้านหนึ่ง การวินิจฉัยและความเชื่อมโยงสรีรศาสตร์ต่อพระนางมารีย์ก็มีความสำคัญมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และด้านหนึ่ง จำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะรักษาหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์ในบริบทของการยืนยันเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า อีกด้านหนึ่ง ก็จำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าพระนางมารีย์ทรงเป็นแบบอย่างของการถวายตนโดยสิ้นเชิงแด่พระเจ้า

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่แตกต่างกันทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากรากฐานเดียวกันคือ การพิจารณาอีกครั้งหนึ่งถึงพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระวชนาถผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์ เพื่อส่องสว่างทั้งความเป็นจริงของพระนางมารีย์พรหมจารีและของพระศาสนจักร แง่หนึ่งพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระบุตรของพระเจ้าทรงรับธรรมชาติมนุษย์เป็นพื้นฐานมั่นคงเพื่อป้องกันมิให้ทุกสิ่งสูญหายและถูกบดบัง ส่วนอีกแง่หนึ่ง ความรู้สึกของคริสตชนที่ทำให้ความเชื่อค่อยๆ เจริญเติบโต ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเรื่องพระนางมารีย์กับข้อมูลเรื่องพระศาสนจักร ความก้าวหน้าของหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์จึงขึ้นอยู่กับการพัฒนาความรู้ที่เป็นรูปธรรมของพระศาสนจักรตลอดหลายศตวรรษเกี่ยวกับพระศาสนจักรเองและพระธรรมล้ำลึกของตน นั่นคือทั้งความเชื่อเรื่องพระนางมารีย์และลักษณะสำคัญของพระศาสนจักรสรุปได้ในรูปแบบพระมารดาของพระเยซูเจ้า พระนางไม่ทรงมีเหตุผลอื่นใดที่จะดำเนินชีวิต นอกจากการยึดมั่นในพระบุตรเท่านั้น

ภารกิจของพระเยซูเจ้าที่ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น โดยประทานพระจิตเจ้าและพระวาจาแก่พระศาสนจักรที่มีชีวิตอยู่ในพระองค์ สรุปได้ในการถ่ายทอดความยิ่งใหญ่และศักดิ์ศรีของพระบุตรแก่พระมารดา ทำนองเดียวกัน การยึดมั่นอย่างอิสระและอย่างซื่อสัตย์ของพระนางต่อภารกิจของพระเยซูเจ้า ทำให้การเป็นพระมารดาพรหมจารีพิเศษสุดของพระนางเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ส่องแสงให้พระศาสนจักรเข้าใจตนเอง รากฐานของหลักคำสอนทั้งหมดเรื่องพระนางมารีย์เป็นพระธรรมล้ำลึกถึงพระหรรษทานแห่งพระเจ้าของพระเยซูคริสตเจ้า และเอกภาพระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ในพระเยซูเจ้า จากข้อมูลนี้ทางพระวรสารและโดยคำนึงถึงพระหรรษทานของพระเจ้า พระศาสนจักรได้พัฒนาหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์

ในที่นี้ เราไม่สามารถอธิบายเส้นทางการพัฒนาดังกล่าวได้อย่างละเอียด เพราะเรียกร้องความรู้จากเอกสารมากมาย¹ แต่เราจะพิจารณาประเด็นพื้นฐานในความเป็นมาเรื่องความเชื่อของพระศาสนจักร โดยมีจุดประสงค์เพื่อวางพื้นฐานมั่นคงสำหรับการค้นคว้าทางเทววิทยา

1. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์ในสองศตวรรษแรก

ในสองศตวรรษแรก บรรดาบิดาจารย์ยังไม่ได้พยายามอธิบายหลักคำสอนเรื่องพระนางมารีย์อย่างเป็นระบบ กระนั้นก็ดี เขาเริ่มสร้างแนวทางที่พระศาสนจักรจะถ่ายทอดความเชื่อเกี่ยวกับพระนางมารีย์ ข้อเท็จจริงพื้นฐานของบรรดาบิดาจารย์ประกอบด้วยการอ้างอิงถึงธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาจากบรรดาอัครสาวกพร้อมกับการยืนยันความเชื่อในพระคริสตเจ้า นี่คือจุดเริ่มต้นที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ อย่างไรก็ตาม เราจำเป็นต้องพิจารณาการพัฒนาข้อเท็จจริงนี้ นั่นคือขณะที่ผู้เขียนหนังสือนอกสารบบพระคัมภีร์เสริมแต่งเรื่องเล่าใหม่ๆ เกี่ยวกับพระนางมากยิ่งขึ้น นักเทววิทยาในสมัยนั้นก็เริ่มแสวงหาหลักการทางเทววิทยาที่ช่วยให้เข้าใจพระนางมารีย์ในบริบทเอกภาพและความสมเหตุสมผลแห่งแผนการของพระเจ้าผู้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น นักเทววิทยาดำเนินการเช่นนี้โดยอาศัยทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” ของนางเอวากับพระนางมารีย์ การที่นางเอวาเป็นรูปแบบของพระนางมารีย์ไม่เพียงการเปรียบเทียบเท่านั้น แต่เป็นกุญแจดอกสำคัญที่เปิดความเข้าใจแผนการแห่งความรอดพ้นอย่างชัดเจน และเป็นหลักคำสอนที่สามารถแสดงเอกภาพและความเชื่อมโยงระหว่างพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระคริสตเจ้าผู้ไถ่กับพระนางมารีย์และพระศาสนจักร

¹ เช่น S. Alvarez Campos, *Corpus marianum patristicum*, 7 vols, Burgos: Adelcoa, 1970-1985; D. Casagrande, *Enchiridion marianum biblicum patristicum*, Rome: Cor unum, 1974; Georges Gharib, Ermanno Toniolo, Luigi Gambero, G. Di Nola, *Testi mariani del primo millennio*, vol. 4. Rome: Città Nuova, 1988-1991; Walter J. Burghardt, *Mary in Western Patristic Thought*, Milwaukee, Wis: Bruce Publishing Company, 1955; F. Spedalieri, *Maria nella Scrittura e nella Tradizione della Chiesa*, 4 vols. Rome: Herder, 1961-1975; Th. Koehler, *Maria nei primi secoli*, Vercelli: Centro mariano Chaminade, 1971; Luigi Gambero, *Mary and the Fathers of the Church: The Blessed Virgin Mary in Patristic Thought*. San Francisco: Ignatius Press, 1999.

บรรดาปิตาจารย์ค้นหาตรรกะที่ลึกซึ้งแห่งความรอดพ้น และพิจารณาการฟื้นฟูสรรพสิ่งด้วยความสนิทสัมพันธ์กับพระวจนาตถ์ผู้ทรงสร้างและผู้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น โดยไต่ตรองถึงนางเอวาคนบาปและพระนางมารีย์ผู้ทรงเป็นนางเอวาคนใหม่ที่บริสุทธิ์และรูปแบบของพระศาสนจักร แหล่งที่มาของความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระนางมารีย์และหลักคำสอนเรื่องพระนางจึงอยู่ในบริบทคริสตวิทยาและเทววิทยาเรื่องความรอดพ้นที่พระองค์ทรงนำมาให้

ข้อมูลดังกล่าวนี้ช่วยให้เราเข้าใจว่า เหตุใดความสนใจในพระนางมารีย์จึงสะท้อนปัญหาเจาะจงของคริสตวิทยาและเทววิทยาเรื่องความรอดพ้น ด้านหนึ่ง เราจะต้องคำนึงถึงการเคลื่อนไหวของผู้ที่มีความคิดนอกกรอบ เช่น ลัทธิ Ebionism คำนี้มาจากภาษาอารามเอิก หมายถึง “ผู้ยากจน” ลัทธินี้เป็นกลุ่มคริสตชนชาวยิวในศตวรรษที่ 1 ผู้ยอมรับว่าพระเยซูเจ้าเป็นพระเมสสิยาห์ ทรงเป็นมนุษย์ซึ่งเมื่อทรงรับพิธีล้างจากยอห์นก็ทรงได้รับพระจิตเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม พระเยซูเจ้าจึงมิได้ทรงบังเกิดจากหญิงพรหมจารีและไม่ทรงเป็นพระบุตรของพระบิดาเจ้าโดยกำเนิด แต่ทรงเป็นเพียงมนุษย์ผู้ชอบธรรมคนหนึ่งเท่านั้น ในทำนองเดียวกัน ลัทธิ Adoptionism ซึ่งเกิดขึ้นปลายศตวรรษที่ 2 ในหมู่คริสตชนชาวกรีก มีความคิดคล้ายๆ กับลัทธิ Ebionism สอนว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นเพียงมนุษย์ที่พระเจ้าทรงทดสอบ เมื่อทรงผ่านการทดสอบแล้ว พระองค์ทรงได้รับอำนาจเหนือธรรมชาติจากพระหรรษทานของพระเจ้า และทรงได้รับเลือกให้เป็นบุตรบุญธรรมของพระเจ้า ทั้งๆ ที่ทรงเป็นเพียงมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเป็นเครื่องหมายของกระแสเรียกพิเศษ การปฏิเสธว่าพระเยซูเจ้าทรงมีพระธรรมชาติพระเจ้าเช่นนี้ ผลักดันบรรดาปิตาจารย์ผู้เลื่อมใสศรัทธาต่อพระนางมารีย์ให้ส่งเสริมภาพลักษณ์ของพระนางว่าเป็น “พระมารดาพรหมจารี” คือเป็นเครื่องหมายของความศรัทธาเริ่มเหนือธรรมชาติและเป็นอัครมารยาของพระเจ้า และการส่งเสริมดังกล่าวนี้มีแนวโน้มที่จะรับประกันอย่างชัดเจนว่า พระบุตรเป็นพระเจ้า

อีกด้านหนึ่ง การเคลื่อนไหวของลัทธิไถยนิยม (Gnosticism) และลัทธิรูปปรากฏนิยม (Docetism) ปฏิเสธธรรมชาติมนุษย์แท้ของพระเยซูเจ้า นำเสนอพระองค์เป็นผู้เสด็จมาจากสวรรค์ ที่ไม่สามารถปะปนกับความเป็นจริงด้านลบของเนื้อหนังและวัตถุได้ ความคิดนี้ ผลักดันบรรดาปิตาจารย์ให้เล่าเรื่องพระนางมารีย์เพื่อเน้นถึงความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า ในกรณีทั้งสองนี้เป็นความเชื่อสัตย์ต่อภาพลักษณ์ของพระเยซูเจ้า และเป็นคุณลักษณะของพระองค์ในการสังเคราะห์พันธสัญญาระหว่างโลกของพระเจ้ากับโลกของมนุษย์ที่เป็นรากฐาน

แท้จริงของข้อความเกี่ยวกับพระนางมารีย์คือ คริสตวิทยาและเทววิทยาเรื่องพระนางมารีย์ ดูเหมือนจะเป็นปัญหาสองด้านของความเชื่อหนึ่งเดียว

พร้อมกับปัญหาทางคริสตวิทยาแล้ว เรายังต้องคำนึงถึงเทววิทยาเรื่องความรอดพ้น ซึ่งปรากฏขึ้นในหลายรูปแบบ แนวโน้มของผู้ที่เน้นการบำเพ็ญพรตและลัทธิ Encratism คือกลุ่มคริสตชนผู้สละตนอย่างสุดขีดในทุกด้าน ก็เตรียมทางไปสู่การตีความหมายภาพลักษณ์ใหม่ของพระนางมารีย์ นี่เป็นจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์เยี่ยงมารดาของพระนางมารีย์กับพระเยซูเจ้า แต่การเป็นมารดาของพระนางถูกมองว่าเป็นผลของการแผ่ขยายความศักดิ์สิทธิ์ของพระบุตรเหนือพระมารดา บรรดาบิดาจารย์เสนอพระนางมารีย์ พรหมจารีให้เป็นรูปแบบอุดมคติของชีวิตที่บริสุทธิ์และศักดิ์สิทธิ์ เป็นแบบอย่างของชีวิตรับเจิมถวายตนแด่องค์พระผู้เป็นเจ้า เป็นรูปแบบของชีวิตที่สะท้อนพระประสงค์ของพระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม แต่น่าเสียดาย ที่บางครั้งข้อความของบรรดาบิดาจารย์มักชี้แจงความยิ่งใหญ่ของพระบุตรและความศักดิ์สิทธิ์พิเศษสุดของพระมารดา โดยเล่าเหตุการณ์และอัศจรรย์ต่างๆ แต่ไม่ชี้แจงความสัมพันธ์ระหว่างพระบุตรกับพระนางมารีย์ จะเห็นได้ว่าแนวความคิดนี้ไม่วิเคราะห์เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ แต่พอใจในการเปรียบเทียบและทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” โดยบางครั้งใช้รายละเอียดจากจินตนาการและความคิดไม่สมเหตุสมผล จึงเป็นการยากที่จะตัดสินว่าความคิดเหล่านี้มาจากธรรมเนียมที่แตกต่างจากพระวรสารในสารบบพระคัมภีร์ สิ่งที่เราพูดได้คือข้อเขียนในศตวรรษนี้ไม่ค่อยเสนอความคิดใหม่ๆ มากกว่าความคิดที่เคยรู้มาแล้วจากพระวรสาร เพราะโดยทั่วไปข้อเขียนนี้ขึ้นอยู่กับหนังสือพระวรสารที่พระศาสนจักรยอมรับอยู่แล้ว

ในที่สุด เราควรเน้นว่าแนวโน้มดังกล่าวนี้มาบรรจบกันในประเด็นเรื่องการเป็นพรหมจารีของพระนางมารีย์ การเป็นพระมารดาพรหมจารีดังที่เราพบในพระวรสารมีจุดประสงค์เพื่อนำว่า พระเยซูเจ้าเป็นพระบุตรของพระเจ้ายี่สิบแปดพันปีที่ผ่านมา จากความคิดที่พระนางทรงตั้งครภในขณะยังทรงรักษาพรหมจรรย์ไปสู่ความคิดที่ว่าพระนางทรงดำรงชีวิตพรหมจรรย์เสมอไป การเป็นพรหมจารีแสดงว่าพระนางทรงเป็นแบบอย่างชีวิตทางศีลธรรมนั่นคือความศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้น พระนางจึงเป็นพรหมจารีในแง่เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ ผู้ไม่มีบาปเลย การพัฒนาความคิดดังกล่าวนี้ซึ่งมีจุดเริ่มจากการเป็นมารดาในฐานะพรหมจารีของพระนาง จะทำให้การเป็นพรหมจรรย์เป็นเครื่องหมายทางกายภาพที่ชวนให้คำนึงถึงธรรมชาติพระเจ้าของพระบุตรอยู่เสมอและสภาพพิเศษไม่เหมือนใครของพระมารดา เครื่องหมายนี้ยังมีความสำคัญต่อเรามากด้วย ก่อนอื่นหมด มีความสำคัญต่อ

พระนางมารีย์เพราะเป็นเครื่องหมายของสภาพใหม่ที่นำจดจำ เป็นผลของการให้เปล่าและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แห่งพระหรรษทานของพระเจ้า โดยแท้จริงแล้ว ข้อมูลนี้ที่มีพื้นฐานทั้งในด้านความรอดพ้นและมานุษยวิทยาควรได้รับการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง แต่บรรดาปิตาจารย์ยืนยันข้อมูลดังกล่าวโดยไม่เจาะลึกลงในเหตุผล เขาเหล่านั้นพึงพอใจที่จะเห็นว่าข้อมูลนี้สะท้อนความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับภาพลักษณ์ของพระคริสตเจ้า

1.1 คำสอนเพิ่มเติมของหนังสือนอกสารบบพระคัมภีร์เกี่ยวกับพระนางมารีย์

ส่วนใหญ่ของวรรณกรรมงานเขียนนอกสารบบพระคัมภีร์อ้างว่า มีอำนาจที่มาจากอัครสาวกคนใดคนหนึ่งและลอกเลียนแบบหนังสือของอัครสาวกผู้นั้น แต่พระศาสนจักรปฏิเสธและไม่ยอมรับข้อเขียนเหล่านั้น เพราะบันทึกความคิดของกลุ่มนอกรีต แม้พระศาสนจักรจะมีการห้ามใช้หนังสือดังกล่าวอย่างเป็นทางการในพิธีกรรมเพียงปลายศตวรรษที่ 5 อย่างไรก็ตาม เราไม่สามารถชี้แจงความสัมพันธ์ที่ข้อเขียนนี้มีต่อธรรมเนียมของบรรดาอัครสาวกคือเราไม่สามารถอธิบายอย่างชัดเจนว่า เรื่องเล่าดังกล่าวนี้เป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ หรือเป็นเพียงความคิดทางอุดมคติเท่านั้น สิ่งที่เรารู้ได้คือชาวต่างๆ ของข้อความนอกสารบบพระคัมภีร์เหล่านี้เกี่ยวกับพระคริสตเจ้าจะผ่านพ้นไปโดยไม่มีผู้ใดจดจำ ส่วนข่าวเกี่ยวกับพระนางมารีย์จะมีอิทธิพลอย่างมากในจิตสำนึกของคริสตชน

ความสนใจสำคัญของข้อความเหล่านี้ ดูเหมือนเกี่ยวข้องกับปฐมวัยของพระนางมารีย์และปฐมวัยของพระเยซูเจ้า มีข้อความเพียงบางฉบับเท่านั้นที่ให้ความสนใจกับเหตุการณ์เรื่องการสิ้นชีวิตของพระนางพรหมจารี ข้อความที่รู้จักกันดีในช่วงเวลานั้นคือ “ปฐมพระวรสารของนักบุญยากอบ” (Protoevangelium of James)² คนในอดีตตั้งชื่อ “ปฐมพระวรสาร” เพราะเขาคิดว่า ผลงานนี้เป็นพระวรสารฉบับแรกที่เขียนก่อนพระวรสารทั้งสี่ฉบับในสารบบพระคัมภีร์ เรื่องเล่ามีพื้นฐานในพระวรสารที่กล่าวถึงปฐมวัย โดยเพิ่มเติมเหตุการณ์ในชีวิตอย่างอิสระ เช่น การปฏิสนธิอย่างน่าอัศจรรย์ของพระนางมารีย์ในครรภ์ของนักบุญอันนา การเลี้ยงดูและการแต่งงานกับโยเซฟ การเดินทางของสามเณรยาไปยังเมืองเบเลเฮม การประสูติของพระเยซูเจ้าและเหตุการณ์ที่ตามมาเป็นการยืนยันความเป็นพรหมจารีเสมอตลอดชีวิตของพระนางมารีย์ จนทำให้ชีวประวัติของพระนางสื่อสารภาพลักษณ์อุดมคติของชีวิตมอบถวายตนโดยสิ้นเชิงแด่พระเจ้า คือเน้นมิติทางศีลธรรมของการถือพรหมจรรย์ว่าเป็นการเดินทางที่อ่อนน้อมต่อพระเจ้าและศักดิ์สิทธิ์ จนทำให้พระนางเป็นแบบฉบับทั้งของ

² Licinio M. Peretto, La Mariologia del Protovangelo di Giacomo. Roma: Marianum, 1955.

บรรดาพรหมจารีและของบรรดาผู้รับศีลล้างบาป ที่ปรารถนาจะดำเนินชีวิตตามพระพรของพระพรหมจารีอย่างสุดขีด ด้วยวิธีนี้ เรื่องการเป็นพรหมจารี³ จึงถูกย้ายจากบริบทการอธิบายถึงพระคริสตเจ้าดังที่มีบันทึกไว้ในพระวรสารไปสู่การสังเคราะห์รูปแบบชีวิต ซึ่งลักษณะทางชีววิทยามีไว้เพื่อส่งเสริมลักษณะศีลธรรม อัจฉริยะทางชีววิทยาของการตั้งครรรภ์และการเป็นมารดาของหญิงพรหมจารี เป็นการแสดงภายนอกถึงความยิ่งใหญ่แห่งพระพรหมจารีและความศักดิ์สิทธิ์ของพระบุตรต่อพระมารดา และเป็นการแสดงภายนอกถึงอัจฉริยะทางศีลธรรมในทำนองเดียวกัน ผู้เขียนหนังสือนอกสารบบพระคัมภีร์เกี่ยวกับการสิ้นชีวิตของพระนางมารีย์ เช่นหนังสือ “การบรรทมหลับของพระนางมารีย์” (The Dormition of Mary)⁴ ก็เน้นลักษณะทางศีลธรรมด้วย คือโดยการเรียกบรรดาพี่น้องให้มาชุมนุมกันรอบๆ ผู้ที่กำลังจะสิ้นใจ และอาศัยคำตักเตือนให้กระทำความดี เราพบพันธกรรมซึ่งเชิญชวนให้มีความเชื่อในพระเจ้าและการปฏิบัติกิจเมตตา

³ Bellarmino Bagatti, “La verginità di Maria negli apocrifi del II-III secolo”, in: Marianum vol.33 (1971) p.281-292.

⁴ Frédéric Manns, OFM, Le Récit de la dormition de Marie (Vatican grec 1982), Contribution à l'étude de origines de l'exégèse chrétienne, Studium Biblicum Franciscanum, Collectio Maior, 33. Jerusalem: Franciscan Printing Press, 1989.

อาศัยการเริ่มต้นและจุดปลายชีวิตของพระนางมารีย์ บรรดาผู้เขียนหนังสือนอกสารบบพระคัมภีร์ นำเสนอพระมารดาในฐานะพรหมจารีผู้ศักดิ์สิทธิ์และบริสุทธิ์ยิ่ง การปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติเป็นการแสดงความอ่อนน้อมเชื่อฟังของผู้มีใจแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้า พระนางมารีย์ทรงเป็นผู้ได้รับพระพรจากพระเจ้า และเป็นเครื่องหมายแสดงการประทับอยู่ของพระธรรมล้ำลึกแห่งพระหรรษทานในหมู่เรา ในเวลาเดียวกัน เป็นทั้งรากฐานความศักดิ์สิทธิ์ส่วนบุคคลของพระนาง และเป็นบ่อเกิดพระพรและความรอดพ้นสำหรับมนุษยชาติ ดังนั้น ในที่นี้ เราพบการพัฒนาข้อมูลจากพระคัมภีร์คือชีวิตศักดิ์สิทธิ์ของพระนางมารีย์พรหมจารี อันเป็นผลจากการอยู่ใกล้ชิดพิเศษกับพระบุตรผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์และผู้ทรงบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ นำเสียดาย ที่นักเทววิทยายังไม่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพระผู้ไถ่กับความศักดิ์สิทธิ์ของพระนางอย่างละเอียด ยิ่งกว่านั้น ปิตาจารย์ชาวกรีกบางคนยอมรับว่า พระนางมารีย์ทรงมีข้อสงสัยและข้อบกพร่องบางประการในชีวิต และยังคงรอเวลาอีกนานก่อนที่จะยืนยันอย่างชัดเจนว่า พระนางมารีย์เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งโดยปราศจากมลทินใดๆ

1.2 ทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” ของนางเอวากับพระนางมารีย์

ทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” ของนางเอวากับพระนางมารีย์ไม่เพียงเป็นการเปรียบเทียบระหว่างคำบอกเล่าเรื่องมนุษย์ผู้ตกในบาปกับคำบอกเล่าเรื่องการแจ้งข่าวแต่พระนางมารีย์เท่านั้น แต่เป็นความพยายามที่จะค้นหาตรรกะแห่งแผนการของพระเจ้าจากข้อความในพระคัมภีร์ เราพบทฤษฎีนี้ครั้งแรกในข้อเขียนของนักบุญยูสติน (+165) ซึ่งบรรยายลักษณะตรงกันข้ามของพฤติกรรมนางเอวากับพฤติกรรมของพระนางมารีย์ คือนางเอวเชื่อฟังคำพูดของงูและคลอດความไม่มั่นคงและความตาย ส่วนพระนางมารีย์ทรงเชื่อฟังถ้อยคำของทูตสวรรค์และประสูติความเชื่อและความยินดี นักบุญยูสตินยังขยายความคิดนี้ให้กว้างมากยิ่งขึ้นเป็นทฤษฎีที่ว่า เหตุการณ์สำคัญในพันธสัญญาเดิมเป็นรูปแบบล่วงหน้าของเหตุการณ์ในพันธสัญญาใหม่ เมื่อการรับธรรมชาตินุษย์ของพระเยซูเจ้าทำให้แผนการแห่งความรอดพ้นสำเร็จไปอย่างสมบูรณ์ “พระบุตรทรงรับธรรมชาตินุษย์จากพระนางมารีย์ เพื่อว่าหนทางเดียวกันที่เป็นต้นกำเนิดของความไม่มั่นคงเชื่อฟังที่ก่อให้เกิดนั้น ก็เป็นหนทางที่ความไม่มั่นคงเชื่อฟังถูกทำลาย”⁵

⁵ Justin, Dialogue with Trypho, 100, 4-6; PG 6, p.709-712.

นักบุญอีเรเนโอ (+202) เสนอทฤษฎีนี้โดยเขียนข้อความสามตอนในบริบทของเทววิทยาเรื่องพระคริสตเจ้าผู้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นและทรงฟื้นฟูสิ่งสร้างทั้งมวลขึ้นใหม่ เขาเรียกทฤษฎีนี้ว่า “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” (Recapitulation) พระคริสตเจ้าทรงเป็น “อาดัมคนใหม่” และพระนางมารีย์ทรงเป็น “เอวาคนใหม่” ทุกสิ่งที่เสียหายไปในอดีตได้ถูกแก้ไขหรือลบล้างในประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่พระนางมารีย์ผู้ทรงฟื้นฟูสิ่งสร้างเพื่อนำความรอดพ้น แต่เป็นพระคริสตเจ้าเท่านั้นที่อยู่เสมอ แผนการนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่เกิดขึ้นตามตรรกะของ “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง”⁶ ซึ่งยอมรับว่าพระนางมารีย์ทรงมีบทบาทพิเศษ “ปมแห่งการไม่เชื่อฟังของนางเอวาได้รับการแก้แค้นโดยความเชื่อฟังของพระนางมารีย์ สิ่งที่น่างอนเอวาก็ถูกแก้เพราะนางไม่มีความเชื่อ พระนางมารีย์ทรงแก้แค้นโดยความเชื่อของพระนาง”⁷ นักบุญอีเรเนโอยังมีความคิดมากกว่านี้อีก จนกระทั่งพูดถึงพระนางมารีย์ว่าเป็น “ทนายแก้ต่างของนางเอวา พรหมจารี” ในความหมายที่ว่า การถูกประจัญท้านางเอวามีประสบการณ์ที่ถูกทำลายจากความจริงที่พระนางมารีย์ทรงรับด้วยความนอบน้อมเชื่อฟัง

การประเมินผลของทฤษฎีนี้ต้องคำนึงถึงทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” อย่างถูกต้อง ดังที่นักบุญอีเรเนโอได้นำเสนอคือ ด้านหนึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างอาดัมกับพระคริสตเจ้า และอีกด้านหนึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างนางเอวากับพระนางมารีย์ จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงที่จะรวมหลักเกณฑ์ทั้งสองนี้เข้าเป็นหนึ่งเดียว เหมือนกับว่าระหว่างพระคริสตเจ้ากับพระนางมารีย์มีความสัมพันธ์ที่ช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น ซึ่งไม่ใช่ความคิดของนักบุญอีเรเนโอเลย เขาคิดว่านางเอวามีความสัมพันธ์กับทุกสิ่งที่ยอมรับและนำกิจการงานของพระเยซูเจ้าไปสู่ความสมบูรณ์คือ ทั้งพระศาสนจักรและบรรดาผู้ที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ผู้ที่อยู่บริเวณพระคูหาของพระองค์หรือนางมารีย์ชาวมักดาลา อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์นี้เป็นความจริงอย่างพิเศษสุดในพระนาง บทบาทของพระนางมารีย์อาศัย “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะให้คุณค่ากับความเชื่อ ความนอบน้อมเชื่อฟัง การยอมให้เป็นไปตามพระวาจาของพระเจ้า (fiat) และการเป็นพรหมจารี

⁶ Irenaeus, *Adversus Haereses* III, 22; PG 7, 958-960. Together with *Adversus Haereses*, V, 19, PG 7, 1175-1176, and *Demonstratio praedicationis apostolicae*, 33.

⁷ Irenaeus, *Adversus Haereses* III, 22; PG 7, 559.

นักบุญเอปีฟานีอุส (Epiphanius,+403) จะนำเสนอพระนางมารีย์ในฐานะเป็นมารดาของผู้มีชีวิตทั้งหลายและเจ้าสาวของอาดัมคนใหม่ อย่างไรก็ตาม คุณค่าของทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” อยู่ในการรักษาการจับตามองพระนางมารีย์อย่างสมบูรณ์ในบริบทของพระคัมภีร์เกี่ยวกับอาดัมคนใหม่และการสำเร็จลุล่วงไปของภารกิจ ซึ่งแสดงกิจการของพระคริสตเจ้าที่ช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น บรรยายความคิดเหล่านี้จะคงอยู่อย่างถาวรแม้ในศตวรรษอื่นๆ เช่น ในศตวรรษที่ 4 และศตวรรษที่ 5 เมื่อไม่มีการอ้างถึงนักบุญอีเรเนอัสต่อไป แต่จะรักษาความคิดของเขาในเรื่องการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นตามโครงสร้างของ “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง”

ในศตวรรษเหล่านี้ บรรดาปิตาจารย์มองทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” ของนางเอวากับพระนางมารีย์ในลักษณะอื่นๆ เช่น นำเสนอพระนางมารีย์ในแง่ที่เป็นผู้แทนสำคัญของเพศหญิงโดยประยุกต์ “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” ให้เข้ากับเพศหญิงทั้งหลาย ขณะที่นางเอวาถูกลงโทษเพราะจะคลอดบุตรด้วยความเจ็บปวด พระนางมารีย์ทรงได้รับพระพรมากกว่าสตรีใดๆ เพราะทรงเป็นมารดาผู้ให้กำเนิดชีวิตที่น่าชื่นชมของสตรีใดๆ เหนือปีศาจ อย่างไรก็ตามในบางครั้งพระนางมารีย์ทรงดูเหมือนมีบทบาทพิเศษแตกต่างจากการเป็นผู้แทนของเพศหญิง ในกรณีเช่นนี้ พระนางทรงได้รับตำแหน่งเป็น “นางเอวาคนใหม่” ซึ่งเป็นชื่อที่มักใช้กับพระศาสนจักร และพระนางทรงได้รับบทบาทของพระศาสนจักรอีกด้วย พระนางมารีย์ทรงเป็น “นางเอวาคนใหม่” เพราะเหตุผลสองประการคือ เหตุผลแรกเพราะทรงเป็นมารดาที่ให้กำเนิดชีวิตใหม่แก่สิ่งสร้าง และเหตุผลที่สองเพราะทรงปฏิบัติภารกิจเป็นมารดาฝ่ายจิตแก่คริสตชนทั้งหลาย โดยประทับอยู่เคียงข้างอาดัมคนใหม่ ความคิดนี้ที่เกิดขึ้นในภายหลัง ทำให้พระนางมีความสำคัญในการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น ดังที่นักเทววิทยาในสมัยกลางยอมรับว่าเป็นลักษณะเฉพาะของพระนางพรหมจารี อย่างไรก็ตามเราต้องตีความหมายความคิดนี้โดยรักษาความสัมพันธ์แน่นแฟ้นของพระนางมารีย์กับพระศาสนจักร ซึ่งนักเทววิทยาในสมัยภายหลังจะอธิบายอย่างละเอียด

1.3 ความคิดเกี่ยวกับพระนางมารีย์ของนักเทววิทยาสมัยแรกๆ

โดยทั่วไป บรรดานักเทววิทยาสมัยแรกๆ ให้ความสนใจในเรื่องพระคริสตเจ้าและพระศาสนจักร ไม่ใช่สนใจในเรื่องพระนางมารีย์ ด้านหนึ่ง ความจริงนี้ต้องช่วยให้หลีกเลี่ยงที่จะคิดว่าข้อความที่อธิบายเทววิทยาอย่างกว้างๆ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระนางมารีย์ อีกด้านหนึ่ง ชวนให้คิดว่านักเทววิทยาสงสัยเรื่องลัทธิ Ebionism ลัทธิไญนิยม (Gnosticism)

และลัทธิรูปปรากฏนิยม (Docetism) ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ความสนใจนี้ช่วยให้พิจารณาเรื่องพระนางมารีย์ในบริบทที่กว้างขวางมากกว่าและซื่อสัตย์ต่อทัศนคติของประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น

นักบุญอิกญาซีโอ ชาวอันติโอก (+108) เป็นพยานถึงคำสั่งสอนเรื่องพระนางมารีย์ในการยืนยันความเชื่อเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า เขามีเจตนาที่จะรักษาความเป็นมนุษย์และประวัติศาสตร์แท้จริงของพระเยซูเจ้า เพื่อต่อต้านลัทธิไถยนิยมและลัทธิรูปปรากฏนิยมทุกรูปแบบ พระเยซูเจ้าไม่ทรงเป็นผีที่ไร้ร่างกาย แต่ทรงเป็นบุคคลที่เกิด มีชีวิตอยู่และตายในหมู่เรา นักบุญอิกญาซีโอ ชี้แจงความเชื่อของตนเกี่ยวกับพระเยซูเจ้า โดยกำหนดคุณลักษณะชุดหนึ่งเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ของพระองค์ เพื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะตรงกันข้ามอีกชุดหนึ่งเกี่ยวกับความเป็นพระเจ้า⁸ ผลตามมาคือการสังเคราะห์แบบครบวงจรที่บรรยายพระเยซูเจ้าทั้งในการถ่อมพระองค์ลงและในการที่ได้รับการเทิดทูน สำหรับนักบุญอิกญาซีโอ พระนางมารีย์ทรงเป็นมารดาอย่างแท้จริง พระเยซูเจ้าไม่ทรงเพียงผ่านทางพระนาง แต่พระนางทรงเป็นมารดาของพระเยซูเจ้า เพราะทรงมอบธรรมชาติมนุษย์ของพระนางให้แก่พระองค์ พระนางจึงเข้าสู่บัพติศมาแห่งความเชื่อโดยมีสิทธิอย่างเต็มเปี่ยม ยิ่งกว่านั้น พระธรรมล้ำลึกเรื่องสองธรรมชาติของพระเยซูเจ้าทำให้พระองค์ทรงผูกพันกับพระมารดาอยู่เสมอ และผูกพันกับสมาชิกทุกคนในพระศาสนจักรด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง “ดังนั้น ศีรษะจะถูกกำเนิดแยกออกจากอวัยวะส่วนอื่นๆ ไม่ได้”⁹ ในที่สุด นักบุญอิกญาซีโอรับรู้และยืนยันความเป็นพรหมจรรย์ของพระนางมารีย์ว่า “พระนางทรงครรภ์พระเยซูคริสตเจ้า พระเจ้าของเราตามแผนการของพระเจ้า พระเยซูเจ้าทรงมาจากราชวงศ์กษัตริย์ดาวิดก็จริง แต่ยังประสูติเดชะพระจิตเจ้า การเป็นพรหมจรรย์ของพระนาง การให้กำเนิดพระบุตร และการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้า ถูกปิดบังจากเจ้านายของโลกนี้ นี่เป็นธรรมล้ำลึกที่เราประกาศสรรเสริญ แต่พระเจ้าทรงบันดาลให้เกิดขึ้นอย่างเจียบๆ”¹⁰ ลักษณะพิเศษของการตั้งครรภ์โดยปราศจากการมีเพศสัมพันธ์ไว้เพื่อรับใช้ความเชื่อในพระคริสตเจ้า ด้วยเหตุนี้ พระเยซูเจ้าจึงทรงเป็นมนุษย์แท้จริง เพราะถูกตั้งครรภ์และเกิดมาฉันทิ ก็เป็นพระเจ้าแท้จริงเพราะถูก

⁸ Ignatius of Antioch, The Epistle to the Ephesians, 7: “มีแพทย์เพียงคนเดียวเท่านั้น ผู้เป็นมนุษย์และในเวลาเดียวกันเป็นพระเจ้า ทั้งที่เกิดและไม่เกิด เป็นทั้งพระเจ้าผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์และชีวิตจริงในความตาย มาจากพระมารดามารีย์และจากพระเจ้า ครึ่งก่อนรับทรมานได้ แต่บัดนี้รับไม่ได้เลย คือพระเยซูคริสต์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา”

⁹ Ignatius of Antioch. The Epistle to the Trallians, 11, 2.

¹⁰ Ignatius of Antioch. The Epistle to the Ephesians, 18-19.

ตั้งครรรค์และประสูติจากพรหมจารีฉันทัน ด้วยวิธีนี้ นักบุญอิกญาซีโอรักษาพระนางมารีย์ไว้ในแผนการแห่งความรอดพ้น เขาอธิบายความสัมพันธ์ของพระนางกับพระคริสตเจ้าอย่างชัดเจนในแง่ที่เป็นมารดาพรหมจารี และโดยอาศัยความสัมพันธ์กับพระคริสตเจ้าทั้งสองส่วแห่งความสัมพันธ์ของพระนางกับพระศาสนจักรอีกด้วย

ในทำนองเดียวกัน นักบุญยูสตินเป็นพยานถึงการรวมภาพลักษณ์ของพระนางมารีย์เข้าไว้กับมรดกหลักคำสอนของพระศาสนจักร เขามีทัศนคติมองความรอดพ้นของมนุษยชาติในฐานะที่เป็นผลแห่งการรับธรรมชาตินุสยของพระบุตร จึงมีแนวโน้มที่จะยอมรับว่า พระนางมารีย์ทรงมีบทบาทพิเศษ เขาอ้างถึงข้อความมากมายจากพระคัมภีร์ เพื่อเน้นความสำคัญของพระมารดาพรหมจารี ซึ่งทั้งชาวยิวและนักปราชญ์ต่อต้าน ในการโต้เถียงกับชาวยิว เขาปกป้องคำว่า “partenos” คือพรหมจารี ที่พบในหนังสือประกาศกอิสยาห์ 7:14 ตามการแปลในฉบับ LXX และไม่ยอมรับคำว่า “neanis” คือหญิงสาว ตามฉบับการแปลอื่นๆ ส่วนในการโต้เถียงกับนักปราชญ์ เขาปฏิเสธการเปรียบเทียบระหว่างพระนางมารีย์กับนิยายปรัมปราของคนต่างศาสนา ความสำคัญแห่งการตั้งครรรค์ของพรหมจารีสามารถอธิบายได้ในทฤษฎี “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” ดังนั้น คำอธิบายของนักบุญยูสตินถึงพระมารดาพรหมจารีมาจากการอ้างข้อความมากมายในพระคัมภีร์และมีไว้เพื่อพระศาสนจักร อย่างไรก็ตาม เขามักใช้คำอุปมาในภาษากรีก “dia” คือ “ผ่านทาง” อย่างอิสระเพื่ออธิบายการเป็นพระมารดาพรหมจารีของพระนาง โดยไม่คำนึงถึงความท้าทายของลัทธิไถยนิยม ที่ใช้คำอุปมาเดียวกันนี้เพื่อปฏิเสธว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นมนุษย์แท้จริง

ในที่สุด นักบุญอีเรเนโอเป็นนักเทววิทยาคนสุดท้ายและยิ่งใหญ่ที่สุดของยุคดังกล่าวนี้ เขามุ่งที่จะพิสูจน์ความคิดผิดๆ ของลัทธิไถยนิยม โดยปฏิเสธแนวทางการมองที่แยกแยะระหว่างพระเจ้าในพันธสัญญาเดิม คือพระเจ้าผู้สร้างสสารและความชั่วร้ายกับพระบิดาของพระเยซูเจ้าคือพระเจ้าของความรัก เขาใช้ทฤษฎี “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” เพื่อยืนยันเอกภาพของแผนการแห่งความรอดพ้น ดังนั้น เขาจึงนำการสร้างสสารเข้าไปในเรื่องกิจการของพระเยซูเจ้าที่ช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น และบรรยายถึงพลังกำลังของพระหรรษทานซึ่งสามารถฟื้นฟูแม้ความเป็นจริงทางวัตถุ การที่พระบุตรทรงได้รับธรรมชาตินุสยจึงกลายเป็นพระธรรมล้ำลึกสำคัญ พระวจนาตถ์ทรงรับสิ่งที่ถูกสร้างและประทานสิ่งที่เปี่ยมผลแห่งพระหรรษทานของพระองค์แก่สิ่งที่ถูกสร้างนั้น เราจึงเข้าใจได้ว่า ในบริบทเช่นนี้ นักบุญอีเรเนโอให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการประสูติของพระเยซูเจ้าและกับปัญหาเรื่องพระนาง

มารีย์¹¹ เขารำพึงการเป็นพระมารดาพรหมจารี ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นพระเจ้าที่แท้จริง และความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงของพระวจนาตถ์ แล้วเขาอธิบายความจำเป็นของความจริงนี้ ภายในทฤษฎี “การทบทวนและสรุปหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง” ความเป็นพระมารดาและพรหมจารีของพระนางมารีย์ไม่เป็นเพียงเครื่องมือในการเตรียมพระกายของพระเยซูเจ้าเท่านั้น แต่เป็นการมีส่วนร่วมของมนุษย์ในกิจการของพระองค์ที่ช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น พร้อมกับความคิดเช่นนี้ นักบุญอีเรเนโอชี้แจงว่า พระนางมารีย์ทรงเป็น “เหตุแห่งความรอดพ้นสำหรับพระนางเองและมวลมนุษยชาติ”¹²

ความคิดดังกล่าวอาจตั้งคำถามบางประการที่เรียกร้องคำตอบ อย่างไรก็ตาม นักบุญอีเรเนโอไม่ได้ตั้งใจจะปฏิเสธว่า พระคริสตเจ้าผู้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นมีเพียงพระองค์เดียว แต่ต้องการเน้นว่าไม่มีกิจการใดของพระคริสตเจ้าที่ช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นโดยปราศจากพระหรรษทานที่บันดาลให้มนุษย์มีส่วนร่วมด้วย ดังที่เราเห็นชัดในภาพลักษณ์ของพระนางมารีย์ ความเป็นปัจเจกบุคคลของพระนางอธิบายเหตุผลที่ว่า เหตุใดนักบุญอีเรเนโอจึงให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่รูปแบบทางศีลธรรมของพระนาง ทฤษฎีเรื่อง “รูปแบบ” ของนางเอวากับพระนางมารีย์ช่วยให้เห็นความงดงามทั้งหมดของพระนาง ผู้ทรงมีความเชื่อและความอ่อนน้อมต่อพระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม นี่คือการประสมการณ์ชีวิตของความศักดิ์สิทธิ์ อันสืบเนื่องมาจากพระราชกิจขององค์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นพระฉบับที่ทำให้พระนางมารีย์กลายเป็นรูปแบบของพระศาสนจักร (ยังมีต่อฉบับหน้า)

¹¹ Jean Plagnieux, La doctrine mariale de S. Irenée, in Revue des Sciences Religieuses, 44 (1970), pp.179-189,

¹² Irenaeus, Adversus Haereses III, 22, 4; PG 7, 959.

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. (2557). **พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์.
- Aa.vv. (1988). **Virgo fidelis. Studi mariani**. Centro liturgico vincenziano.
- Alvarez Campos, Sergio. (1970-1985). **Corpus marianum patristicum (7 vols)**. Adelcoa.
- Burghardt, Walter J. (1955). **Mary in Western Patristic Thought**. Bruce Publishing Company.
- Casagrande, Dominicus. (1974). **Enchiridion marianum biblicum patristicum**. Cor unum.
- Cignelli, Lino. (1988). **Maria Nuova Eva nella Patristica Greca (Sec. II-V)**. Porziuncola.
- De Flores, Stefano and Meo, Salvatore. (1985). **Nuovo Dizionario di Mariologia**. Edizioni Paoline.
- De Flores, Stefano. (1992). **Maria Madre di Gesù. Sintesi storico salvifica**. Edizioni Dehoniane.
- G. Di Nola, E. M. Toniolo & G. Gharib. (1991). **Testi mariani del primo millennio (4 vol)**. Città Nuova.
- Erminio Lora. (1976). **Enchiridion Vaticanum: testo ufficiale e versione italiana**. Edizioni Dehoniane.
- S. Felici (a cura di). (1989). **La mariologia nella catechesi dei Padri (età prenicena)**. LAS.
- S. Felici (a cura di). (1991). **La mariologia nella catechesi dei Padri (età postnicena)**. LAS.

- Gambero, Luigi. (1999). **Mary and the Fathers of the Church: The Blessed Virgin Mary in Patristic Thought.** Ignatius Press.
- Koehler, Thomas. (1971). **Maria nei primi secoli.** Centro mariano Chaminade.
- Moraldi, Luigi (a cura di). (1988). **Apocrifi del Nuovo Testamento.** TEA.
- O'Carrol, Michael. (1982). **A Theological Encyclopedia of the Blessed Virgin Mary.** Wilmington.
- Peretto, Licinio M. (1955). **La Mariologia del Protovangelo di Giacomo.** Marianum.
- Söll, Georg. (1981). **Storia dei dogmi mariani.** LAS.
- Spedalieri, Francesco. (1975). **Maria nella Scrittura e nella Tradizione della Chiesa Primitiva (4 vol).** Herder.

[หมวดพระสัจธรรม]

ศาสนบริการของพระเยซูคริสต์เจ้า: เหตุการณ์และความหมาย

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.

เป็นความจริงที่ต้องยอมรับกันว่า พระเยซูคริสต์เจ้าที่บรรดาคริสตชนเชื่อถือและรวมตัวกันเพื่อสวดภาวนาขอสันติสุขและสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลกที่กำลังสับสนวุ่นวายนั้น เป็นผู้ที่มีธรรมชาติเหมือนกับมนุษย์คนอื่นๆ ทรงเจริญพระชนมชีพบนโลกเหมือนกับคนทั่วไปในดินแดนปาเลสไตน์เมื่อกว่าสองพันปีมาแล้ว แต่ที่แตกต่างจากมนุษย์คนอื่นๆ ก็คือพระองค์ยังทรงพระชนมชีพอยู่ในปัจจุบันด้วย ในฐานะเป็นพระเจ้าผู้ได้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ เมื่อเป็นเช่นนี้ในการศึกษาหาความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของพระองค์ เราจึงต้องศึกษาเรื่องราวของพระองค์ทั้งจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่พูดถึงพระองค์ก่อนเหตุการณ์ปัสกา และจากข้อมูลของกลุ่มคริสตชนที่มีความเชื่อในพระองค์ในฐานะที่พระองค์เป็นพระเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ

บาทหลวงสังกัดคณะสติกมาติน, อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทววิทยา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ในการศึกษาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับชีวิตของพระเยซูเจ้าก่อนเหตุการณ์ปัสกานั้นค่อนข้างจะพบความสับสนมากพอสมควร เพราะแหล่งข้อมูลหลักๆ ที่เรามีนั่นเป็นงานเขียนของพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นพระวรสารหรือหนังสือกิจการอัครสาวก หรือบทจดหมายต่างๆ หรือแม้แต่หนังสือวิวรณ์ก็ตาม ต่างก็เป็นเอกสารเชิง “สารภาพประสบการณ์ความเชื่อ” ของผู้เขียนและของคริสตชนเฉพาะถิ่นนั้นๆ นั้นหมายความว่าข้อมูลในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ดังกล่าว “ไม่ใช่” เป็นการรายงานหรือการบันทึกเกี่ยวกับพระวาจาและกิจการของพระเยซูเจ้าเองจริงๆ อย่างเดียว แต่เนื่องจากผู้เขียนมีอิสระทางความคิดและความเข้าใจ ผู้เขียนจึงได้นำข้อมูลจากธรรมเนียมเดิมมาผสมผสานกับสิ่งที่ตนรำพึงและไตร่ตรองแล้วจึงผลิตผลงานออกมาเป็นพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่

พันธสัญญาใหม่จึงเป็นผลผลิตของ “ความทรงจำ” (Anamnesis) ที่มีต่อองค์พระเยซูคริสต์เจ้า ผสมผสานกับประสบการณ์ความเชื่อของคริสตชนสมัยแรกภายใต้การนำของพระจิตเจ้า (Pneuma) แต่นี่ก็หมายความว่า พันธสัญญาใหม่ที่เรามีนี้นี้มีความแตกต่างกันอย่างมากด้วย เพราะมาจากความแตกต่างกันของผู้เขียน ทั้งในเรื่องความทรงจำ ประสบการณ์ความเชื่อ การทำงานของพระจิตเจ้า สถานการณ์ที่แตกต่างกัน และสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นที่ต่างกัน เรื่องที่เราพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมากในการนำเสนอเรื่องราวของพระเยซูเจ้าคือเรื่องชีวิตและงานศาสนบริการของพระองค์ “ก่อนเหตุการณ์ปัสกา” ซึ่งเรามีรูปแบบรายงานเรื่องชีวิต ศาสนบริการ ความตายและเหตุการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับการกลับคืนพระชนมชีพของพระองค์ถึง 4 แหล่งด้วยกัน ซึ่งแต่ละแหล่งก็มีแนวทวนวิทยาในการเขียนแตกต่างกันไป แต่ในเวลาเดียวกัน แต่ละแหล่งก็รับอิทธิพลการเขียนจากกันและกันด้วย ส่วนงานเขียนอื่นๆ ในพันธสัญญาใหม่มักจะไม่ได้นำเสนอรายละเอียดอะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับชีวิตของพระเยซูเจ้ามากนัก นอกจากเป็นการสรุปชีวิตและเอกลักษณ์ของพระองค์มากกว่า อย่างเช่น นักบุญเปาโล เป็นต้น เปาโลกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่กลับขึ้นขอแนะนำเสนอรูปแบบพระเยซูคริสต์เจ้าในเรื่องของความนอบน้อมของพระองค์ต่อพระเจ้าพระบิดา การสิ้นพระชนม์ของพระองค์เพื่อชดเชยบาปของมนุษย์ และการกลับคืนพระชนมชีพเพื่อบันดาลความรอดแก่มนุษย์ทุกคน ความแตกต่างของพันธสัญญาใหม่ดังกล่าวนี้จึงมีผลต่อชีวิตของพระศาสนจักรโดยรวมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความเชื่อ ศาสนบริการ และศีลศักดิ์สิทธิ์

ในปัจจุบัน แม้ว่าเราจะพบความแตกต่างระหว่างพันธสัญญาใหม่ด้วยกันเอง แต่ความเป็นเอกภาพซึ่งอาจถือเป็นเอกลักษณ์ของพันธสัญญาใหม่นั้นเราก็ก็นับพบเห็นได้ด้วยเช่นกัน เอกภาพนี้ก็ไม่ใช่อะไรอื่น นอกจากการยืนยันร่วมกันว่า “พระคริสต์เจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพและได้รับเกียรติประทับ ณ เบื้องขวาของพระบิดาเจ้านั้น เป็นคนเดียวกับชายที่ชื่อเยซูชานาซาเร็ธ ที่ได้ประกอบศาสนกิจและถูกตรึงกางเขนในปาเลสไตน์”¹ การยืนยันเช่นนี้ไม่ใช่รับอิทธิพลมาจากรูปแบบคำประกาศของเปาโลที่เราพบใน 1 คร. 12:3 ที่ว่า “ไม่มีผู้ใดพูดโดยพระจิตเจ้าทรงดลใจว่า พระเยซูจงถูกสาปแช่ง และหากพระจิตเจ้ามิได้ทรงดลใจ ก็ไม่มีผู้ใดพูดได้ว่า พระเยซูคือองค์พระผู้เป็นเจ้า” แต่การยืนยันนี้เป็นการยอมรับในความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และเป็นเหมือนพื้นฐานของพันธสัญญาใหม่หลายๆ ตอนที่กำลังกล่าวถึงเรื่องนี้ เช่น คำเทศน์ของเปโตรใน กจ. 2:14-36 ที่ยืนยันถึงพระเยซูที่ถูกตรึงกางเขนว่าเป็นพระเจ้า ยังมีเรื่องเล่าการประจักษ์มาของพระเยซูเจ้าและทรงยื่นมือและสีข้างให้สาวกที่สงสัยพิสูจนใน ยน. 20:20 และอีกตอนหนึ่งคือจากคำสารภาพของเปาโลใน รม. 1:3-4 ที่ว่า “ข้าพเจ้านี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระบุตรของพระองค์ ซึ่งโดยธรรมชาติมนุษย์ ทรงบังเกิดในเชื้อสายของกษัตริย์ดาวิด และโดยทางพระจิตเจ้าผู้บันดาลความศักดิ์สิทธิ์ ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นพระบุตรผู้ทรงอำนาจของพระเจ้า โดยการกลับคืนพระชนมชีพจากบรรดาผู้ตายพระองค์คือพระเยซูคริสต์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา”

เนื้อหาต่อไปนี้จะพิจารณาเรื่องงานศาสนบริการของพระเยซูเจ้า เรื่องสำคัญที่เราจะศึกษากันคือเรื่อง “การเทศน์สอน” และ “กิจการอันทรงอำนาจ” ของพระเยซูเจ้า โดยเราจะพิจารณาว่า ขณะที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมชีพอยู่ในปาเลสไตน์นั้น พระองค์ได้เทศน์สอนเรื่องอะไรบ้าง? พระองค์ได้ทรงกระทำสิ่งใดไว้บ้าง? และสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีความหมายอะไรที่เราพอจะเข้าใจได้บ้าง?

¹ อ่านเรื่องนี้ได้ใน J. D. G. Dunn. (1977). The Unity and Diversity of the New Testament: An Enquiry into the Character of Earliest Christianity. London: SCM Press; และ P. Perkins, “Theological Implications of New Testament Pluralism,” in Catholic Biblical Quarterly 50, (1988). pp.5-23.

แต่ก่อนที่เราจะศึกษาเรื่องนี้กันนั้น มีความยากลำบากประการหนึ่งที่เราจะต้องคำนึงอยู่เสมอคือ เราไม่สามารถยืนยันโดยพลการได้ว่าพระวาจาทั้งหมดของพระเยซูเจ้าตามการบันทึกของพระวรสาร หรือแหล่งที่มาของพระวาจาเหล่านั้นเป็นความจริงหรือเป็นเรื่องจริงทางประวัติศาสตร์ทั้งหมด ดังนั้น วิธีการหนึ่งที่จะช่วยเราได้คือการกลับไปพิจารณาสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานการณ์ในสมัยนั้นด้วย อย่างไรก็ตามการยอมรับอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักรนับแต่สมัยแรกๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยอมรับพระวาจาของพระเยซูว่าเป็นพระวาจาของพระเป็นเจ้าเองภายใต้การนำของพระจิตเจ้า ก็เป็นอะไรที่เราไม่อาจละเลยหรือมองข้ามได้เหมือนกัน

1. การเทศน์สอนของพระเยซูเจ้า

แม้ว่าพระเป็นเจ้ามิได้ทรงปรากฏองค์ในพระเยซูเจ้าในฐานะ “เป็นพระเจ้าอีกองค์หนึ่ง” ที่เห็นได้อย่างเด่นชัด แต่บรรดาสาวกและศิษย์ของพระเยซูเจ้าก็มองและยอมรับพระองค์ในฐานะเป็นพระเจ้า พระเยซูเจ้าเองก็ได้ประกาศถึงพระผู้ศักดิ์สิทธิ์แห่งอิสราเอล ซึ่งแน่นอนว่าผู้นั้นไม่ใช่ใครอื่นนอกจากพระเป็นเจ้า ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางของความเป็นอยู่และพระภารกิจทั้งหมดของพระเยซูเจ้าเอง พระเป็นเจ้าจึงเป็นเหมือนเค้าโครงของชีวิตของพระเยซูเจ้าจนพูดได้ว่า “พระเป็นเจ้าเป็นเช่นไร พระเยซูเจ้าก็ทรงเป็นเช่นนั้น”

1.1 พระนาม “อับบา”

พระเยซูเจ้าทรงเปิดเผยพระนามพระเจ้าว่าเป็น “อับบา” (Abba-พระบิดา) ด้วยบทภาวนาผ่านริมฝีปากของพระองค์ คำว่า “อับบา” นี้ ตามรากเดิมของภาษาอาราเมอิกเป็นคำที่ใช้โดยเด็กๆ และต่อมาก็เป็นพวกผู้ใหญ่ที่กล่าวถึงบิดาของตน คำๆ นี้จึงบ่งบอกถึงความเคารพและความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด โจอาคิม เจเรมียัส (Joachim Jeremias, 1900-1979) นักเทววิทยาชาวเยอรมันได้ศึกษาประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้าเกี่ยวกับคำๆ นี้และพบว่า พระเยซูเจ้าใช้คำ “อับบา” ในความหมายของความสัมพันธ์ฉันพ่อ-ลูกกับพระเป็นเจ้านับแต่เริ่มแรก ซึ่งการเรียกเช่นนี้ของพระเยซูเจ้าเป็นไปในแบบพิเศษเฉพาะตนต่างจากความเข้าใจของชาวยิวคนอื่นๆ² ทั้งนี้เพราะพวกเขายึดมองพระเป็นเจ้าในฐานะเป็นพระผู้สูงสุดที่ควรให้ความเคารพอย่างสมเกียรติ จึงไม่สามารถนำพระองค์มาเปรียบเทียบกับมนุษย์ได้ ส่วนผู้ที่มีความเชื่อในการประกาศพระวาจาของพระเยซูเจ้ามองการใช้คำ “อับบา” ของพระองค์ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ภายในแบบเฉพาะระหว่างพระองค์กับพระเป็นเจ้า เป็นประสบการณ์ความสัมพันธ์ภายในเฉพาะส่วนบุคคลของพระเยซูเจ้าเองกับพระเป็นเจ้าเท่านั้น

² ในพันธสัญญาเดิม ไม่มีตอนไหนเลยที่กล่าวถึงเรื่องการติดต่อสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเป็นเจ้าในฐานะเป็น “พ่อ” หรือ “บิดา” ลักษณะเช่นนี้ก็ไม่มีพบว่ามีการใช้ในปาเลสไตน์ในสมัยของพระเยซูเจ้าด้วย นี่เป็นความเห็นของ J. Jeremias. (1971). New Testament Theology. Vol.1: The Proclamation of Jesus. Trans. J. Bowden. New York: Scribner's, pp.61-68.

1.2 พระอาณาจักรพระเจ้า

การประกาศถึงเรื่อง “พระอาณาจักรของพระเจ้า” เป็นทัศนคติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของพระเยซูเจ้าที่มีต่อพระเป็นเจ้า ซึ่งแม้จะมีการอุปมาอุปไมยบ้างในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมแต่ก็ยังมีไม่มากหรือบ่อยครั้งเหมือนของพระเยซูเจ้าในพันธสัญญาใหม่³ จริงอยู่ คำๆ นี้เป็นผลผลิตจากการเขียนบันทึกของผู้นิพนธ์พระวรสาร แต่เมื่อมองในภาพรวมแล้ว คำๆ นี้กลับมีบทบาทสำคัญเหมือนเป็น “กุญแจ” ของข่าวประเสริฐที่พระเยซูเจ้าทรงประกาศก่อนถึงเหตุการณ์ปัสกาของพระองค์

ความคิดเกี่ยวกับพระอาณาจักรของพระเจ้านี้มีใช้อยู่ในบริบททางศาสนาของวัฒนธรรมทางตะวันออกอยู่แล้ว แต่สำหรับประวัติศาสตร์ของอิสราเอล คำนี้อ้างอิงถึงกิจกรรมของพระเป็นเจ้าในฐานะกษัตริย์ของประชากรที่พระองค์จะประทานพระพรให้ อำนวยความช่วยเหลือให้อิสราเอลกินดีอยู่ดี ปกป้องคุ้มครองพวกเขาและช่วยให้พวกเขามีชัยชนะเหนือศัตรู พระเจ้าจึงไม่ใช่ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากพวกเขา แต่อยู่ร่วมเคียงบ่าเคียงไหล่พวกเขา เพื่อพาพวกเขามุ่งหน้าสู่นาคคตที่ดีกว่าเดิม

E.P. Sanders ศึกษาเรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้าจากการนำไปใช้ของพระเยซูเจ้า⁴ และได้ข้อสรุปว่า คำนี้มีความหมายแตกต่างกันได้ถึง 6 ความหมายด้วยกัน ดังนี้

1) หมายถึง อาณาจักรตามความหมายของพันธสัญญา ตัวอย่างพบได้ในพระดำรัสของพระเยซูเจ้าเมื่อตรัสว่า “คนมั่งมีจะเข้าสู่พระอาณาจักรสวรรค์ได้ยาก” ใน มธ. 19:23; มก. 10:23 และ ลก. 18:24

2) หมายถึง อาณาจักรที่จะต้องได้รับการสถาปนาอย่างสมบูรณ์ พบได้ในบทภาวนาที่พระเยซูเจ้าทรงสอนบรรดาศิษย์ของพระองค์ที่กล่าวว่า “พระอาณาจักรจงมาถึง” ใน มธ. 6:10

3) หมายถึง อาณาจักรในอนาคตที่อยู่ในอีกโลกหนึ่ง เป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นโดยไม่มีใครคาดฝัน ณ ที่นั้น คนชอบธรรมจะถูกแยกออกจากคนอธรรม และได้เข้าอยู่ในพระอาณาจักรของพระบิดา พบใน มธ. 13:40-43

³ จากการตรวจสอบโดยนักเทววิทยาพระคัมภีร์พบว่า คำว่าพระอาณาจักรของพระเจ้านี้พบได้ถึง 63 ครั้งด้วยกันในพระวรสาร

⁴ เรื่องนี้อ่านได้ใน E. P. Sanders. (1985). Jesus and Judaism. Philadelphia: Fortress, pp.141-50.

4) หมายถึง เหตุการณ์ที่กำหนดไว้แล้วในอนาคต โดยที่บรรดาศิษย์ที่ได้สละทุกสิ่งและติดตามพระเยซูเจ้าไปจะได้รับสิริรุ่งโรจน์เป็นรางวัลร่วมกับพระองค์ พบใน มธ.19:28 และ ลก. 22:28-30

5) หมายถึง อาณาจักรที่อยู่ในพระวาจาและกิจการของพระเยซูเจ้าเอง พบใน มธ. 12:28 และ ลก. 11:20

6) หมายถึง อาณาจักรจริงๆ ที่สามารถบรรยายถึงคุณลักษณะนั้นๆ ได้ พบใน มธ. 20:1-16

การใช้คำอาณาจักรพระเจ้าของพระเยซูเจ้าจึงเป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงธรรมประเพณีเดิมของชาวยิวที่มองว่า พระเป็นเจ้าเป็นผู้ที่จะเข้ามาบิบาทช่วยให้พวกเขามีชัยชนะเหนือศัตรูและสร้างอาณาจักรใหม่ที่ยิ่งใหญ่และเจริญรุ่งเรืองเหนือกว่าอาณาจักรของชาติใด แต่พระเยซูเจ้ากลับใช้เรื่องอาณาจักรนี้เป็นสาระหลักของการเทศน์สอนของพระองค์ ที่เน้นเรื่อง “การให้อภัยและพระเมตตาของพระเจ้า” นี่เป็นเหมือนการ “หักมุม” ความหมายเดิมที่ใช้อยู่ก่อน มากว่านั่นก็คือ ตามที่เราเห็นกันว่า พระอาณาจักรนี้ยังมีใช้ควบคู่กับการฉลองมื้ออาหารที่เกี่ยวพันกับคนบาป คนถูกทอดทิ้ง คนป่วย และผู้ที่ท้อแท้ผิดหวัง และนี่คือ “ความใหม่” ของความหมายของพระอาณาจักรพระเจ้าที่พระเยซูเจ้านำเสนอ

อย่างไรก็ตาม “ความรอด” ยังคงเป็นเป้าหมายหลักของเหตุการณ์ดังกล่าว โดยมีพระเป็นเจ้าเป็นผู้เสนอและหยิบยื่นความรอดนี้ให้กับมนุษย์ในวาระสุดท้ายของโลก บทบาทของมนุษย์จึงเป็นการตอบสนองหรือตอบรับพระอาณาจักรดังกล่าวด้วยความเชื่อ ความหวัง และความไว้วางใจ

ทั้งการเปิดเผยเรื่อง “อับบา” และบทบาทเอกของ “พระอาณาจักรพระเจ้า” ในการเทศนาสั่งสอนของพระเยซูเจ้า จึงเป็นเรื่องที่ชี้แสดงถึงการปกป้องคุ้มครองของพระเป็นเจ้าที่มีต่อมนุษย์ และพระเจ้าผู้นี้ไม่ใช่ใครอื่น แต่เป็นพระเป็นเจ้าของชาวอิสราเอลนั่นเอง และทั้งหมดนี้ยังเป็น “บทบาทของพระจิต” ด้วย เป็นพระจิตเจ้าองค์เดียวกับที่มีกล่าวถึงแล้วในพันธสัญญาเดิมว่า เป็นผู้ที่จะมาในวาระสุดท้ายของประวัติศาสตร์เพื่อความรอดของมนุษย์ (ยอล. 2:28-29) ความคิดนี้สอดคล้องกับพันธสัญญาใหม่ต่อการรับพระจิตเจ้าของพระเยซูเจ้าในพิธีล้างด้วยน้ำที่ริมฝั่งแม่น้ำจอร์แดน เป็นพระเยซูชวามาซาเร็นนี้ที่ได้รับการเจิมด้วยพระจิตแห่งบรรดาประกาศก ซึ่งส่งผลให้พระองค์ประกอบพระพันธกิจต่างๆ ด้วยอำนาจของพระจิต และส่งมอบพระจิตนี้ต่อไปยังบรรดาอัครสาวก เพื่อให้พวกเขาสืบสานพระพันธกิจของพระองค์ต่อไป

1.3 คำสอนของพระเยซูเจ้า

พระเยซูเจ้าทรงเดินทางไปทั่วแคว้นกาลิลีและยูเดียเพื่อประกาศข่าวดีเรื่อง “พระอาณาจักรพระเจ้า” และ “ทรงเทศน์สอนอย่างผู้มีอำนาจ” การกระทำเช่นนี้ของพระองค์แตกต่างจากพวกธรรมาจารย์ในสมัยของพระองค์ที่ต้องเข้าศึกษาพระคัมภีร์ในโรงเรียนก่อนเป็นเวลาหลายปี จากนั้นถึงได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้อธิบายหรือผู้สอนกฎหมายได้ แต่พระเยซูเจ้าทรงกระทำพระพันธกิจของพระองค์โดยปราศจากการยึดมั่นตามกฎหมายใดๆ ของมนุษย์ มากกว่านั้นพระองค์ยังนำเสนอ “สิ่งใหม่” ที่แตกต่างจากธรรมประเพณีเดิมๆ ที่ใช้เป็นหลักประกันความถูกต้องของข้อคำสอน เราสามารถสรุปคำสอนต่างๆ ของพระเยซูเจ้าได้ ดังนี้

ก) อุปมาเปรียบเทียบ

แม้เรื่องอุปมาเปรียบเทียบที่พระเยซูเจ้าทรงเล่าจะสอดคล้องกับวัฒนธรรมซึ่งเป็นเรื่องเล่าแบบ “ปากเปล่า” ที่มีเล่ากันอยู่ทั่วไปในสังคมสมัยนั้น แต่พระเยซูเจ้าทรงใช้เรื่องอุปมาเปรียบเทียบเหล่านี้อย่างกลมกลืนกับตัวพระองค์เองและคำสอนเรื่องการรับใช้พระอาณาจักรที่พระองค์เทศน์ถึง ตามการใช้ของพระเยซูเจ้า อุปมาเปรียบเทียบเหล่านี้กล่าวถึงเรื่องราวธรรมดาๆ ของชีวิตมนุษย์กับพระเป็นเจ้าและพระอาณาจักรของพระองค์ มากกว่าเป็นการเน้นเฉพาะเจาะจงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คุณลักษณะเฉพาะในการเล่าของพระองค์คือ พระองค์เล่าเรื่องอุปมาเชิงเรียกร้องหรือกระตุ้นผู้ฟังให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติ นิสัย และมุมมองของชีวิตให้ไปในทางที่ตรงกันข้ามกับวิถีการปฏิบัติเดิม นอกจากนั้น ยังมีการท้าทายผู้ฟังให้ตอบรับสิ่งที่เรื่องอุปมาเปรียบเทียบหยิบยื่นให้ด้วย ตัวอย่างเช่น เรื่องเจ้าของสวนองุ่นที่จ่ายค่าแรงให้คนงานที่ทำงานต่างเวลากันในจำนวนเงินที่เท่ากัน (มธ. 20:1-16) ซึ่งเป็นการเรียกร้องสามัญสำนึกของผู้ฟังให้พิจารณาถึงความชอบธรรม และความเป็นธรรมในสังคม ขณะเดียวกันก็ยังเป็นการสอนถึงความมีใจกว้างโดยอาศัยรูปแบบเจ้าของสวนองุ่น เรื่องชาวสะมาเรียผู้ใจดี (ลก. 10:29-37) ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่บ่งบอกถึงความหมายของการมีใจเมตตากรุณาต่อเพื่อนพ้องไม่ใช่ถือตามกฎเดิมของชาวยิวที่ส่งเสริมการแบ่งแยก การอภัยให้ลูกคนเล็กของพ่อในเรื่องลูกจ้างพลานู (ลก. 15:11-32) ดูเหมือนจะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ดียิ่งที่สุดที่เกี่ยวกับเรื่อง การอภัยของพระเจ้าต่อมนุษย์คนบาป

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่า พันธสัญญาใหม่นำเสนอเรื่องเปรียบเทียบของพระเยซูเจ้า โดยเน้นความหมายของการประกาศเรื่องพระอาณาจักรพระเจ้า ซึ่งไม่ใช่เฉพาะพิจารณาจากสิ่งที่พระองค์สอนเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของตัวพระองค์เองด้วยว่า “พระองค์เป็นใคร? และทำอะไร?” ซึ่งเราสามารถแยกแยะการเล่าเรื่องอุปมาเปรียบเทียบของพระองค์ได้ว่า สามารถมองได้ในสองลักษณะด้วยกัน

ประการแรก พระเยซูเจ้าเปิดเผยถึงพระเป็นเจ้าว่าพระองค์เป็นเช่นไรในการติดต่อสัมพันธ์กับประชากรของพระองค์ จากนั้นพระองค์ก็เผยให้ทราบต่อไปถึงพระเป็นเจ้าว่าทรงพระทัยดีอย่างไรหาขอบเขตไม่ได้ เป็นพระทัยดีที่จะนำมนุษย์ไปสู่ความรอด พระองค์ทรงประทับอยู่ใกล้ และการครองราชย์ของพระองค์ก็มาถึงแล้ว นั่นคือ ผ่านทางตัวของพระองค์เอง

ประการที่สอง พระเยซูเจ้าเปิดเผยถึงสถานภาพของมนุษย์ว่าเป็นเช่นไรเมื่อพระเป็นเจ้าเข้ามาครอบครองเรามนุษย์ทั้งครบ นั่นคือ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กับพระองค์อย่างแน่นแฟ้น ซึ่งจะทำให้มนุษย์ค้นพบความเป็นมนุษย์ของตนเองได้อย่างแท้จริง

ข) ความสุขแท้จริง (มหาบุญลาภ)

เราพบเรื่องความสุขแท้จริงนี้ในบทเทศน์บนภูเขาของพระเยซูเจ้าที่ทรงตรัสแก่บรรดาศิษย์ของพระองค์ ตามคำบอกเล่าของมัทธิว (มธ. 5:3-11) และของลูกา (ลก. 6:20-26) สิ่งหนึ่งที่สังเกตได้จากเรื่องนี้คือ ความสุขแท้จริง 3 ใน 4 ประการที่พบหลักฐานจากแหล่ง Q⁵ อ้างอิงถึงพระเยซูเจ้าแห่งประวัติศาสตร์ นั่นคือ ข้อความที่อ้างถึงคนยากจน คนหิวกระหาย และผู้เป็นทุกข์โศกเศร้า⁶

⁵ แหล่ง Q หรือ Q-source เป็นเอกสารที่ถูกสมมุติขึ้นมาโดยนักพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ เพื่อช่วยในการอธิบายเนื้อหาที่เหมือนกันและมีร่วมกันของพระวรสารนักบุญมัทธิวกับลูกา เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระวรสารทั้งสองฉบับนี้ไม่ได้มีแหล่งที่มาจากพระวรสารของมาระโก ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่เก่าแก่มากกว่าพระวรสาร เชื่อว่าแหล่งข้อมูลนี้เขียนขึ้นจากธรรมเนียมการเล่าต่อๆ กันมาแบบปากเปล่า เนื้อหาที่มีบันทึกในแหล่ง Q มีลักษณะเป็นโอวาทในเชิงประกาศกและเทววิทยาเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า มากกว่าที่จะเป็นการบรรยายแบบเล่าเรื่องธรรมดาๆ

⁶ เรื่องนี้ได้ดูใน J.R. Donahue. (1988). The Gospel in Parable: Metaphor, Narrative, and Theology in the Synoptic Gospels. Philadelphia: Fortress.

สำหรับผู้มีใญ่ยากจนนั้น พระเยซูเจ้าตรัสว่า พวกเขาจะได้เป็นสุขเพราะพระอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา สำหรับผู้หิวกระหายและผู้เป็นทุกข์โศกเศร้าก็เป็นสุขเพราะเขาจะพบความอิ่มหนำและการปลอบโยน ข้อความแต่ละชุดนี้นำเสนอแก่กลุ่มคนที่ตกอยู่ในภาวะที่ทุกข์ยากลำบาก โดยประกาศว่า พวกเขาจะได้รับความช่วยเหลือเพราะพระเป็นเจ้าจะทรงกระทำเพื่อเขาผ่านทาง การมาถึงของพระอาณาจักรพระเจ้า สิ่งที่มีทิวเน้นในการเล่าของท่านคือ “ทัศนคติภายใน” ทั้งนี้ เราสามารถดูได้จากวลีที่ว่า “ใญ่ยากจน” “ใญ่อ่อนโยน” “ใญ่เมตตา” “ใญ่บริสุทธิ์” และ “ผู้หิวกระหายความชอบธรรม” เป็นต้น วลีเหล่านี้ไม่ได้หมายถึงกลุ่มคนทางสังคม แต่เป็นสภาพจิตใจภายในของประชาชน ส่วนคำเล่าของลูกาเน้นความเป็นจริงของ “ปัจจุบัน” ที่เวลาของพระเมสสิยาห์มาถึงแล้วอย่างสมบูรณ์ในองค์พระเยซูเจ้า ซึ่งมีผลทำให้ “คนยากจน” “คนที่หิว” “คนที่ร้องไห้” ได้รับพระพร มากกว่านั้น ที่น่าสังเกตก็คือ ลูกายังเพิ่มเติมการต่อว่าพวกคนร่ำรวยว่า “วิบัติ” จงเกิดแก่คนเหล่านั้น เหตุเพราะพวกเขาหลงใหลในทรัพย์สมบัตินั้น

อย่างไรก็ตาม ความสุขแท้จริงแต่ละประการที่พระเยซูเจ้าทรงกล่าวถึงนี้ สอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการของแต่ละบุคคลที่ฟังพระวาจาของพระเยซูเจ้า แต่การแบ่งแยกกันระหว่างพระพรและการมาถึงของพระอาณาจักรพระเจ้านั้นเป็นของผู้ยากจนในขณะนี้ ซึ่งเขาจะได้อิ่มหนำและหัวเราะได้ในอนาคต อันเป็นการสะท้อนภาพของการมาถึงของพระอาณาจักรสวรรค์ว่า ได้มาถึงแล้ว แต่จะต้องมาอีกในอนาคต (already and not yet) เรื่องความสุขแท้จริงจึงเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงของชีวิตคริสตชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตในหมู่คณะของพวกเขาที่เชื่อว่า พระพรของพระเจ้ายังคงมีสำหรับผู้ที่ยืนในหนทางของพระคริสต์เจ้าเสมอ

ค) พระเยซูเจ้ากับกฎหมาย

พระเยซูชาวนาซาเร็ธดำรงชีวิตอยู่ในสังคมชาวยิวในกาลิลี ทรงพูดภาษาอาราเมอิก แต่สถานการณ์ในสมัยของพระองค์นั้น วัฒนธรรมของชาวยิวได้รับอิทธิพลจากปรัชญากรีก และวัฒนธรรมโรมันเข้ามาผสมผสานจนทำให้ยากที่จะแยกแยะได้ว่าอะไรเป็นของวัฒนธรรมไหนกันแน่ ดังนั้น เมื่อเราหันมาพิจารณาทัศนคติของพระเยซูเจ้าที่มีต่อกฎหมาย ก็ทำให้เราเห็นภาพของความคิดของชาวยิวที่มีต่อกฎหมายด้วยเช่นกัน

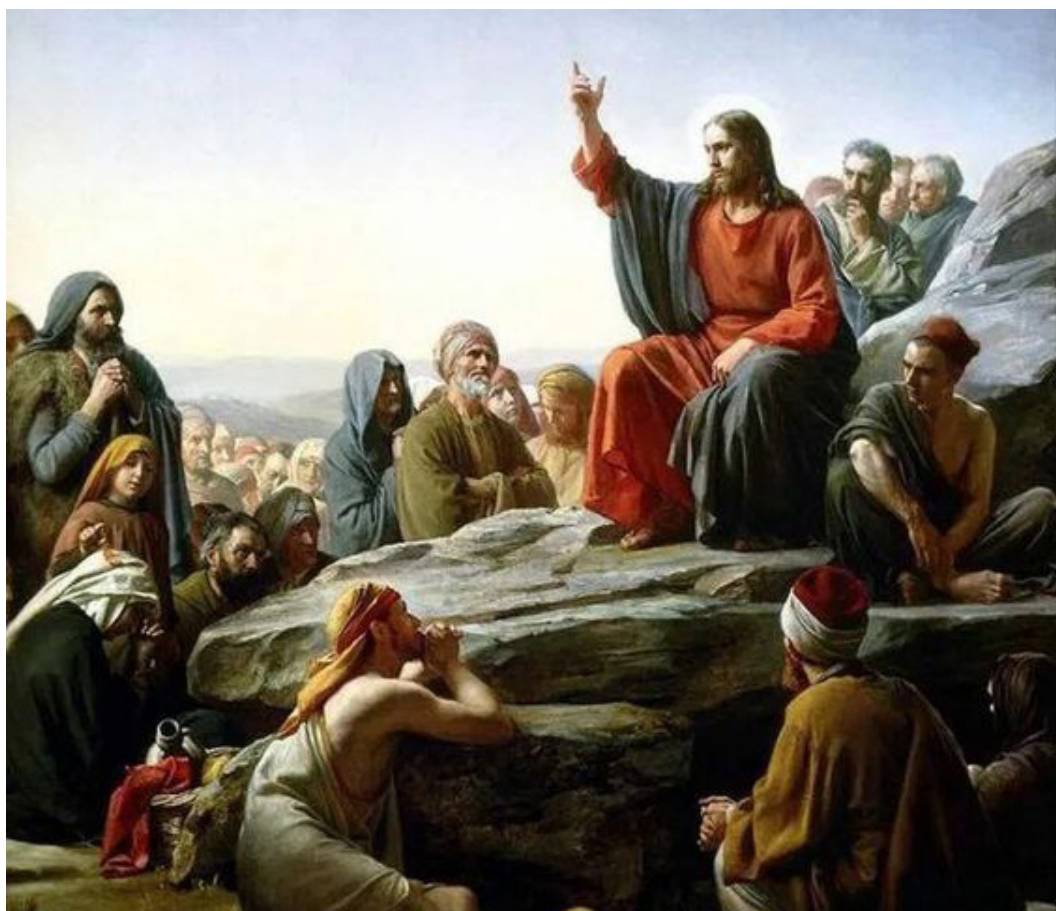
สำหรับพวกฟาริสีในสมัยพระเยซูเจ้า กฎหมายหรือที่เรียกว่า “โตราห์” (Torah) นั้นปรากฏอยู่ทั้งในรูปแบบของข้อเขียนซึ่งเรียกว่า “ปัญจบรรพ” (Pentateuch หมายถึง หนังสือ 5 เล่มแรกของโมเสส) และที่เรียกว่าวรรณกรรมประเภท “ประกาศก” และ “ข้อเขียน” ด้วย ส่วนที่กฎหมายที่อยู่ในรูปแบบที่ไม่ได้บันทึกไว้ หรือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของยิวในอดีตนั้นเรียกว่า “Halakah” ซึ่งสำหรับพวกธรรมจารย์แล้วถือว่าทั้งหมดนี้มาจากพระเจ้าและเป็นการเปิดเผยของพระประสงค์ของพระเจ้า ใครก็ตามที่นับนอบถือตามจะได้รับความรอด

ส่วนชาวยิวอื่นๆ เช่น พวกสะดูสี ถือว่าเป็นพวกที่ค่อนข้างอนุรักษนิยมสักหน่อย จึงลดทอนโตราห์หรือกฎหมายของพระเจ้าว่ามีอยู่ในปัญจบรรพ ซึ่งมีการบันทึกไว้อย่างแจ้งชัดในฐานะเป็นพระวาจาที่ได้รับการดลใจ ส่วน “Halakah” นั้นมีต้นกำเนิดจากมนุษย์ไม่ได้รับการดลใจอะไรจากพระเจ้า ทั้งนี้เพราะความบาปของมนุษย์ ดังนั้นสถานการณ์ในสมัยพระเยซูเจ้าจึงมีข้อขัดแย้งระหว่างชาวยิวด้วยกันในเรื่องการตีความโตราห์ดังกล่าวนี้

นอกจากนี้ จากหลักฐานของเปาโลและพระวรสารของมัทธิวยังทำให้ทราบว่า ผลของการขัดแย้งนี้ ทำให้พระศาสนจักรสมัยแรกมีการแบ่งแยกความสัมพันธ์กับกฎหมายออกเป็นพวกเป็นฝ่ายด้วย และการแบ่งแยกดังกล่าวนี้เองที่ถือเป็นที่มาของธรรมประเพณีของพระเยซูเจ้า

ในการวิพากษ์วิจารณ์กฎหมายของชาวยิวโดยพระเยซูเจ้าตามที่มีบันทึกในพันธสัญญาใหม่นั้น หลายครั้งที่ทำให้เราพบว่าพระเยซูเจ้าเองอยู่ในสายของการวิพากษ์วิจารณ์อิสระ และอาจไม่เห็นด้วยเท่าไรนักกับธรรมประเพณีกฎหมายบางเรื่องที่ถูกปฏิบัติสืบกันต่อกันมา ตัวอย่างเช่น เรื่องวันสัปดาห์โต พระองค์ประกาศว่าจำเป็นจะต้องช่วยเหลือพี่น้อง แม้ว่าจะอยู่ในวันที่ห้ามทำก็ตาม (มก. 3:1-6) และเมื่อพระองค์ปกป้องพวกศิษย์ที่ได้เด็ดรวงข้าวในวันสัปดาห์โต (มก. 2:23-28) ก็ได้เผยแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของพระเป็นเจ้าในการสร้างวันสัปดาห์โตว่า วันสัปดาห์โตนั้นถูกกำหนดให้มีขึ้นเพื่อมนุษย์ มิใช่ทรงสร้างมนุษย์ไว้เพื่อวันสัปดาห์โต (มก. 2:27)

ในบทเทศน์บนภูเขา พระเยซูเจ้าถูกมองในฐานะนักเทศน์ที่เทศน์ตรงข้ามกับคำสอนเดิม เช่น ใน มธ. 5:21-22 พระองค์ตรัสว่า “ท่านได้ยินคำกล่าวแก่คนโบราณว่า ... แต่เรากล่าวแก่ท่านว่า ...” ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า อย่างน้อยมีความจริง 2 ประการที่ดูเหมือนจะมีต้นกำเนิดพร้อมกับพระเยซูเจ้าก่อนเหตุการณ์ปัสกา นั่นคือ เรื่องการห้ามการหย่าร้าง และเรื่องบัญญัติให้รักศัตรู โดยที่เรื่องการหย่าร้างในมัทธินี้มีความเที่ยงแท้ยิ่งกว่าของแหล่ง Q ซึ่งเป็นการห้ามของพระเยซูเจ้าโดยตรง ส่วนของลูกาเป็นผลของการไตร่ตรองทางเทววิทยา มากกว่า เรื่องการแต่งงานก็เช่นเดียวกัน เป็นพระเยซูเจ้าที่กล่าวชี้ถึงเจตนารมณ์ของพระเป็นเจ้านับแต่การสร้างครั้งแรกว่า “ทุกคนที่หย่าร้างภรรยาและแต่งงานใหม่ก็ทำผิดประเวณี และผู้ที่แต่งงานกับหญิงที่หย่าร้างแล้วก็ทำผิดประเวณีด้วย” (ลก. 16:18) เรื่องที่ค่อนข้างจริงอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องบัญญัติที่สอนให้รักศัตรู พระเยซูเจ้าทรงสอนประชาชนให้รักศัตรู ไม่ใช่เกลียด และยังเป็นความรักอย่างไม่มีขอบเขตด้วย

อีกเรื่องหนึ่งที่เรพบชัดเจนในคำสอนของพระเยซูเจ้าคือ เรื่องกฎของความสะอาดหรือความบริสุทธิ์ โดยที่พระองค์อ้างถึงเรื่องการมีมลทินและไม่มีมลทินตามที่เป็นคำสอนเดิมของชาวยิว แต่การกระทำของพระองค์ทำให้ประชาชนรับไม่ได้ กล่าวคือ พระองค์ร่วมกินดื่มกับคนบาปซึ่งถูกถือว่าเป็นพวกที่มีมลทิน (ลก. 5:30) แต่พระเยซูเจ้ายังกลับเทศน์สอนเพิ่มเติมอีกว่า พระอาณาจักรของพระเจ้าเป็นเรื่องของการอภัยและพระทัยเมตตา ไม่ใช่เรื่องของการมีมลทินหรือไม่มีมลทิน และยังตรัสตักเตือนพวกยิวอีกว่า ไม่ใช่สิ่งที่เข้าไปข้างในที่ไมสะอาด แต่เป็นสิ่งที่ออกมาจากข้างในต่างหากที่ไม่สะอาด (มก. 7:18-23) การกระทำทั้งหมดของพระเยซูเจ้านี้ ไม่ได้หมายความว่าพระองค์เป็นผู้ต่อต้านกฎหมาย ต่อต้านพวกยิว หรือต่อต้านธรรมประเพณีของชาวยิว แต่เป็นเรื่องของ “ความแตกต่าง” ของคำสอนของพระองค์กับความเข้าใจของชาวยิวต่างหาก

พลังอำนาจของพระเยซูเจ้าในการวิพากษ์วิจารณ์ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวนี้ ได้กลับกลายเป็นเนื้อหาหลักของการศึกษาเทววิทยาเรื่องพระคริสตเจ้าในหมู่คริสตชน หลังจากที่พระองค์ได้ทรงกลับคืนพระชนมชีพแล้ว นั่นคือ คริสตชนมองว่าเป็นพระเยซูเจ้าในฐานะบุตรมนุษย์ที่ได้รับการยกขึ้นและได้รับพลังอำนาจขึ้นครองราชย์ และยังได้รับการยกฐานะเป็นพระเจ้าแห่งวันสัปดาห์โตอีกด้วย นักบุญเปาโลมองภาพพระเยซูเจ้าในฐานะเป็น “คนกลาง” ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ซึ่งเข้ามาแทนที่กฎหมายต่างๆ ที่มีทั้งหมด ทั้งนี้เพราะเปาโลมองว่าความรอดนั้นมาถึงคริสตชนในองค์พระเยซูเจ้า ไม่ใช่ทางกฎหมาย หรือโตราห์ของชาวยิวอีกต่อไป (รม. 3:21)

ง) การเรียกอัครสาวก

ความแน่นอนอีกประการหนึ่งที่เป็นผลมาจากการค้นคว้าประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้า ก่อนเหตุการณ์ปัสกา คือ พระองค์ทรงเรียกและเลือกอัครสาวก ที่จริงมีประชาชนทั้งชายและหญิงจำนวนมากที่ได้สัมผัสกับพระเยซูเจ้า บางคนก็ได้กลับใจเพราะการเทศน์สอนของพระองค์ มีบางคนได้รับการรักษาโรคให้หาย แต่ก็มีเพียงบางคนเท่านั้นที่ได้รับการเรียกให้เป็นศิษย์ และในบรรดาศิษย์นั้นก็มีเพียง 12 คนที่ได้รับเลือกพิเศษให้ติดตามพระองค์อย่างใกล้ชิดในฐานะอัครสาวก เลข 12 นั้นยังมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ด้วย กล่าวคือ หมายถึง “ความตั้งใจของพระเป็นเจ้าที่จะฟื้นฟูชนชาติอิสราเอลทั้งครบเมื่อเวลามาถึง” โดยมีอัครสาวก 12 คน เป็นตัวแทนชนทั้งหมด 12 เผ่าของอิสราเอล

การเรียกอัครสาวกของพระเยซูเจ้า แตกต่างจากพวกรับบีในอิสราเอลที่เลือกรับศิษย์เข้ามาก่อน จากนั้นก็เริ่มอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ และการจะเป็นรับบีได้จะต้องผ่านการทดสอบและมีการแข่งขันกัน แต่พระเยซูเจ้าทรงเลือกอัครสาวกด้วยตัวของพระองค์เองให้ “ตามเรามา” และมีส่วนร่วมในพันธกิจของพระองค์ “พระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นไปบนภูเขา ทรงเรียกผู้ที่พระองค์ทรงต้องการให้มาพบ เขาเหล่านั้นก็มาเฝ้าพระองค์ พระองค์จึงทรงแต่งตั้งอัครสาวกสิบสองคนให้อยู่กับพระองค์ และเพื่อจะทรงส่งเขาออกไปเทศน์สอน โดยให้มีอำนาจขับไล่ปีศาจด้วย” (มก. 3:13-15) ข้อความดังกล่าวนี้เสนอความจริงประการหนึ่งว่าเป็นพระเยซูเจ้าเองที่ทรงริเริ่มเรียกพวกเขา และพวกเขาได้ทำเหมือนกับที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำ กล่าวคือ เหมือนกับที่พระเยซูเจ้าทรงถูกส่งมาจากพระเป็นเจ้าฉันใด พวกเขาาก็ถูกส่งโดยพระเยซูเจ้าไปฉันนั้น เพื่อประกาศการมาถึงของพระอาณาจักรพระเจ้าและขับไล่ผี “การถูกเรียกและถูกส่ง” จึงเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างพระเยซูเจ้ากับศิษย์ของพระองค์

จ) บทข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย

พระเยซูเจ้าทรงสอนสานุศิษย์ของพระองค์ให้สวดภาวนา ซึ่งเป็นเครื่องหมายของความสัมพันธ์แห่งการเป็นศิษย์ของพระองค์ บทข้าแต่พระบิดานี้มีลักษณะเป็นการสวดภาวนาแบบชาวยิว แต่แตกต่างจากบทสวดอื่นๆ ของชาวยิวที่มีอยู่ กล่าวคือ บทนี้ประกอบด้วยการร้องหาและตามด้วยการวิงวอนขอ ตามด้วยบทสรุป จากหลักฐานที่เรามีในพันธสัญญาใหม่นี้พบว่า หลักฐานของลูกา (ลก. 11:2-4) มีความใกล้ชิดกับของแหล่ง Q และใกล้ชิดวิธีที่พระเยซูเจ้าสอนให้ภาวนามากกว่า ส่วนหลักฐานในมัทธิว (มธ. 6:9-13) ที่เรารู้จักกันดีนั้นรักษาคำที่ดูเหมือนว่าเก่าแก่ไว้มาก บทภาวนาภาษาเดิม คือ อาราเมอิกนั้น มีลักษณะดังนี้

พระบิดาเจ้าข้า

ขอพระนามของพระองค์ศักดิ์สิทธิ์ไป

ขอพระอาณาจักรของพระองค์จงมาถึง

โปรดประทานอาหารเพื่อเลี้ยงชีพข้าพเจ้าในวันนี้

โปรดยกโทษให้ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้ายกโทษให้ผู้อื่น

และโปรดอย่านำข้าพเจ้าไปสู่การประจญด้วยเทอญ

บทภาวนานี้สวดโดยตรงต่อพระบิดา (Abba) ผู้ซึ่งเป็นพระเจ้าที่พระเยซูเจ้าทรงนำเสนอให้ประชาชนชาวอิสราเอลรู้จักผ่านทางชีวิตของพระองค์เอง ในบทภาวนานี้ประกอบด้วยการร้องเรียก 2 ครั้ง และตามด้วยการวิงวอนขอ 3 ครั้ง การร้องเรียก 2 ครั้งนั้นอยู่บนพื้นฐานของความมั่นใจว่าพระเจ้าสามารถกระทำให้ได้ กล่าวคือ พระองค์จะทำให้พระนามของพระองค์ศักดิ์สิทธิ์ต่อไปต่อหน้าชนชาติทั้งหลายจนสุดปลายของแผ่นดินโลก แล้วจึงนำพระอาณาจักรของพระองค์มาสู่มนุษย์ จากนั้นก็เป็นเรื่องของการวิงวอนขอความต้องการพื้นฐานของผู้ติดตามพระเยซูเจ้า คือ ขอบอาหารเพื่อบำรุงเลี้ยงร่างกาย ขอบพระทานการอภัย และขอการปกป้องคุ้มครองจากการประจญ

2. กิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้า

2.1 อัครจริยและการรักษาโรค

พระเยซูเจ้านำเสนอตัวพระองค์เองต่อประชาชนในฐานะเป็น “ผู้ได้รับพระพรพิเศษในการขับไล่ผีและรักษาโรคได้” (charismatic) กล่าวคือเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยพระจิตของพระเจ้า ซึ่งทำให้มีพลังที่จะขับไล่ผีและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้

ในพระวรสารซินอปติก เราพบอย่างน้อย 15 ครั้งที่พระเยซูเจ้าทรงรักษาโรค และทรงขับไล่ผีถึง 5 ครั้งด้วยกัน ส่วนในงานเขียนของยอห์นเราพบการรักษาโรคนี้อีก 3 ครั้ง ความจริงประการหนึ่งที่เราพบจากเรื่องก็คือ “ความหลากหลายของการยืนยันที่ไม่ได้ขึ้นต่อกัน” โดยมีแหล่งที่มาของข้อมูลเรื่องการรักษาโรคและการขับไล่ผีต่างกัน พระศาสนจักรสมัยแรกๆ ได้พิจารณาถึงเรื่องนี้และยอมรับเรื่องนี้ในฐานะเป็นกิจการสำคัญเช่นเดียวกับพระวาจาของพระองค์

ตามความเข้าใจของชาวยิวในสมัยพระเยซูเจ้า ความเจ็บป่วยและอิทธิพลของจิตชั่วนั้นมีความเกี่ยวพันกัน การรักษาโรคและขับไล่ผีจึงมีความเกี่ยวพันกันด้วย กิจการต่างๆ ของพระเยซูเจ้าเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงแสดงให้เห็นถึงอำนาจของจิตชั่วที่อยู่ในโลกนี้ ในสังคม และในประชาชน แต่ในการเผชิญหน้ากับอำนาจของจิตชั่วนี้ พระเยซูเจ้าทรงมีอำนาจที่จะขับไล่มันได้ผ่านทางพระวาจาของพระองค์ บางครั้งพระองค์ก็ทรงปฏิบัติตนในแบบเดียวกับพวกเรบบีของชาวยิวในสมัยของพระองค์ที่เปี่ยมด้วยพระจิตของพระเจ้าและมีอำนาจในการขับไล่ผีด้วย แต่สิ่งที่ทำให้พระเยซูเจ้าแตกต่างจากพวกเรบบีเหล่านั้นก็คือ “พระองค์ทรงขับไล่ผีและประกาศข่าวดีในเวลาเดียวกัน” ด้วย นั่นคือ “ข่าวดีแห่งการมาถึงแบบไม่คาดฝันของ

พระอาณาจักรของพระเจ้า ผ่านทางพระวาจาและกิจการของพระองค์เอง” ดังที่พระองค์ตรัสว่า “แต่ถ้าเราขับไล่ปีศาจด้วยพระจิตของพระเจ้า ก็หมายความว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ามาถึงท่านแล้ว” (มธ. 12:28; ลก. 11:20) ด้วยวิธีการนี้เองพระเยซูเจ้าจึงได้ชี้แสดงให้เห็นว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ากินความหมายถึง “การปลดปล่อยจากอำนาจของจิตชั่ว” และ “การกลับคืนสู่สภาพเดิม” ของการเป็นผู้ที่ (บุคคล) อยู่ร่วมในหมู่คณะ การมีส่วนร่วมในการมาถึงของพระอาณาจักรของพระเจ้าจึงหมายถึง ความสุขปลอดภัยทั้งฝ่ายกายและฝ่ายจิตใจ

เรื่องที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ในธรรมประเพณีชินอปติก การขับไล่ผีและการรักษาโรคของพระเยซูเจ้าถูกเรียกอย่างรวมๆ ว่าเป็น “กิจการทรงอำนาจ” ส่วนในพระวรสารของท่านยอห์นใช้คำว่า “กิจการงาน” หรือ “เครื่องหมาย” แต่เหตุผลที่ทำให้เรายอมรับความเที่ยงแท้ของกิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าในพระวรสารของมาระโกก็เพราะว่าพระวรสารของมาระโกเป็นแหล่งที่มาของพระวรสารของมัทธิวและลูกา และในภาคแรกของพระวรสารของมาระโกเป็นการปกป้องความเป็นพระเมสสิยาห์ของพระเยซูเจ้า พระวรสารของมาระโกจึงประกอบด้วยเรื่องราวต่างๆ มากมายของพระเยซูเจ้าที่เรียกว่าเป็น “กิจการทรงอำนาจ” ซึ่งเป็นพยานยืนยันได้ดีถึงความเที่ยงแท้ของธรรมประเพณีเกี่ยวกับพระเยซูเจ้า

แต่อะไรละคือกิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าตามความเข้าใจในปัจจุบัน?

นี่เป็นคำถามที่ก่อให้เกิดปัญหามากทีเดียวในการแสวงหาคำตอบ และด้วยอิทธิพลของการวิพากษ์วิจารณ์ในยุคเรืองปัญญา (Enlightenment) ที่มองกิจการต่างๆ ของพระเยซูเจ้าว่าไม่มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์รองรับ มีควีนหลงบางประการที่สำคัญที่อยากนำมาพิจารณาศึกษากันที่นี่ คือ

ประการแรก ในพันธสัญญาใหม่ เราพบว่าการแบ่งกิจการหรือเครื่องหมายทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าเป็น 4 แบบด้วยกันคือ การขับไล่ผี การรักษาโรค การฟื้นคืนชีพ และที่เรียกกันในภาษาปัจจุบันว่ากิจการธรรมดาที่ประหลาดอัศจรรย์ เช่น การเลี้ยงคนห้าพันคน (มก. 6:34-44; มธ. 14:13-21; ยน. 6:1-13) และเรื่องพระเยซูเจ้าทรงดำเนินบนน้ำ (มก. 6:45-52; มธ. 14:22-32; ยน. 6:16-21) ซึ่งผลจากการศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์วรรณกรรมของข้อมูลต่างๆ ที่มี พบว่าธรรมประเพณีดั้งเดิมที่มีอยู่นั้นได้ผ่านการการนำมาขยายและมีการเพิ่มเติมในเนื้อหาแล้ว ตัวอย่างเช่น เรื่องชายตาบอดที่ได้รับการรักษาให้หายใน มก. 10:46-52 และยังมีกล่าวถึงว่ามีชายตาบอด 2 คนที่ได้รับการรักษาให้หายใน มธ. 20:29-34 นอกจากนี้ ยังมีเรื่องคนสี่พันคนที่ได้รับการเลี้ยงดูใน มก. 8:9 และมีห้าพันคนใน มก. 6:44 นอกจากนี้ ยังมีความเป็นไปได้ว่าหลายเรื่องที่มีบันทึกอยู่ในพระวรสารนั้น มาจากการเข้าใจผิดทางภาษา ตัวอย่างเช่น การรายงานว่าพระเยซูเจ้าทรงประจักษ์แก่พวกสานุศิษย์ “บนทะเล” ใน มก. 6:48-49 นั้น ตามรากศัพท์ของคำกรีก คำนี้อาจหมายถึง “บนชายหาด” ก็เป็นไปได้ (ยน. 6:19) อีกเรื่องหนึ่งคือ การที่พระเยซูเจ้าทรงสาปต้นมะเดื่อใน มก. 11:12-14, 20 ซึ่งอาจทำให้เราเข้าใจไปว่าพระเยซูเจ้าทรงใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือตามอารมณ์เกินไป แต่ความจริงแล้ว อาจเป็นเรื่องของการแปลผิดจากภาษาอาราเมอิกก็ว่าได้ โจอาคิม เจรมัยอัส เป็นคนหนึ่งที่เคยคิดเช่นนี้และเสนอความหมายใหม่ว่า อาจเป็นไปได้ที่พระเยซูเจ้าทรงตรัสเพื่อหมายถึง “ไม่มีใครจะได้กินผลจากต้นนี้อีกเลย” ทั้งนี้เพราะต้นมะเดื่ออาจตายก่อนที่ผลของมันจะแก่พอที่จะรับประทานได้⁷ ถึงกระนั้นก็ดี แม้ว่าธรรมประเพณีเดิมจะได้รับการต่อเติมและขยายความออกไป หรือแม้แต่จะถูกเข้าใจผิด หรือแปลผิด การยืนยันก็ยังคงมีอยู่ว่าเป็นพระเยซูเจ้าที่ทรงขับไล่ผีและรักษาโรคจริง

⁷ ดู Joachim Jeremias. New Testament Theology, vol. 1: The Proclamation of Jesus. trans. J. Bowden. New York : Scribner's. 1971, p.87.

ประการที่สอง การเล่าเรื่องในธรรมประเพณีดังกล่าวนี้ พบว่าในการขอเครื่องหมายบางอย่างจากพระเยซูเจ้าของพวกฟาริสีนั้น ดูเหมือนคำตอบของพระเยซูเจ้าก็มีความไม่ชัดเจนด้วยเหมือนกัน ส่วนกิจการทรงอำนาจของพระเยซูเจ้าเกี่ยวกับเรื่องการมาถึงของพระอาณาจักรสวรรค์นั้น ก็ดูค่อนข้างลึกลับ เข้าใจยาก และดูเหมือนจะสับสนด้วย

ประการที่สาม พระเยซูเจ้ามักจะบอกถึงสาเหตุที่คนป่วยได้รับการรักษาว่ามาจากความเชื่อของพวกเขาสอง ซึ่งพระศาสนจักรสมัยแรกๆ ก็เข้าใจว่าเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างคนป่วยหรือคนบาปกับพระเป็นเจ้า ผ่านทางพระเยซูเจ้า ผู้ซึ่งทำให้พวกเขาหายโรคหรือได้รับการอภัย นี่หมายความว่า การมีส่วนร่วมในการรักษาด้วยการยอมเปิดใจต่อพระเจ้าผ่านทางกิจการของพระเยซูเจ้า จะทำให้มนุษย์ได้รับการรักษาให้หายจากโรคได้

ประการที่สี่ เป็นที่น่าสังเกตว่า การรักษาด้วยการกระทำอันทรงอำนาจของพระเยซูเจ้านั้นเกิดขึ้นกับบุคคลที่พระเยซูเจ้าทรงพบเป็นครั้งแรก และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ของการกระทำในลักษณะนี้ยังให้หลักฐานอีกว่า การกระทำหรือกิจการอันทรงอำนาจของพระเยซูเจ้านี้จะบังเกิดผลต่อผู้ที่มีความเชื่อในพระเป็นเจ้า อย่างเช่นพวกสานุศิษย์ของพระองค์ที่มีความเชื่อมั่นคงในพระเยซูเจ้าเพราะได้เห็นกิจการอันทรงอำนาจต่างๆ หลายครั้ง เช่น การห้ามพายุในทะเล (มก. 4:35-41) การเลี้ยงอาหารคนจำนวนมาก (มก. 6:34-44) และการเดินบนน้ำ (มก. 6:45-52)

ประการที่ห้า การทำกิจการอัศจรรย์ของพระเยซูเจ้า สร้างความงุนงงสงสัยให้กับประชาชนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ไม่ใช่เพราะพวกเขาไม่เชื่อว่าการอัศจรรย์เกิดขึ้นได้จริง แต่คำถามที่เกิดขึ้นคือ “พระองค์ทรงกระทำการอัศจรรย์นี้ด้วยอำนาจของใคร ด้วยอำนาจของพระเจ้าหรือจิตชั่ว?” ทั้งนี้เพราะอัศจรรย์ไม่ได้หมายความว่าเกิดขึ้นได้เฉพาะในส่วนของพระเป็นเจ้าเท่านั้น จิตชั่วหรือปีศาจก็ทำได้

ประการที่หก นักเทววิทยาหลายคน ที่เด่นชัดเห็นจะเป็นเอ็ดเวิร์ด สกิลเลอเบ็คซ์ (Edward Schillebeeckx) ได้ศึกษาและสรุปการกระทำของพระเยซูเจ้าในขณะที่พระองค์ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ว่าเป็นไปในแบบประกาศกแห่งวาระสุดท้าย กล่าวคือ เป็นประกาศก (โฆษก) ของพระเจ้าที่พูดถึงวันสุดท้ายที่พระเจ้าจะนำความรอดที่ครบถ้วนสมบูรณ์มาสู่ผู้ที่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งตามหลักฐานของพันธสัญญาเดิม ประกาศกคือผู้ที่ได้รับการเจิมโดยพระเจ้าให้เป็นผู้ที่ประกาศข่าวดีแห่งวาระสุดท้าย โดยท่านสามารถรักษาคนตาบอดได้ (อสย. 35:5-6, 8) รักษาคนหูหนวกได้ (อสย. 42:18) และปลอบประโลมผู้ที่ตกทุกข์ได้ (อสย. 61:1-

3) ซึ่งเป็นสภาพล่วงหน้าของผู้ที่ได้รับการช่วยให้รอดในวาระสุดท้าย และพระวรสารของ มัทธีวและลูกาซึ่งรับแหล่งที่มาของข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน (แหล่ง Q) ต่างก็บรรยายพระภารกิจของพระเยซูเจ้าในรูปแบบของประกาศแห่งวาระสุดท้ายนี้⁸ นี่จึงเป็นหลักฐานเพียงพอที่จะยอมรับได้ว่า พระเยซูเจ้าทรงประกอบภารกิจอัครรยในฐานะเป็นประกาศหรือประกาศแห่งวาระสุดท้าย ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการยืนยันอีกครั้งในประสบการณ์ของเหตุการณ์ ปัสกา และบรรดาคริสต์ชนสมัยแรกๆ ต่างก็ยอมรับในฐานะเป็นผลงานของพระคริสต์เจ้าจริง

2.2 การอภัยบาป

หลักฐานในหัวข้อก่อนหน้านี้ที่เราได้ศึกษากันมานั้น มีพูดถึงพระเยซูเจ้าว่าทรงขับไล่ผี และรักษาคนป่วยให้หายได้ จึงมีคำถามตามมาว่าแล้วพระองค์ทรงอภัยบาปพวกเขาด้วยหรือไม่? เราพบหลักฐานเพียงสองแหล่งเท่านั้นที่ทำให้เข้าใจว่า พระเยซูเจ้าทรงกระทำเช่นนั้นจริง คือ พบใน มก. 2:1-12 เรื่องรักษาคนอัมพาต และใน ลก. 7:36-50 เรื่องการยกบาปให้หญิงคนบาป ความสำคัญของเรื่องดังกล่าวอยู่ที่คำพูดของพระเยซูเจ้าต่อพวกเขาในทำนองว่า “บาปของเจ้าได้รับการอภัยแล้ว” (ลก. 7:48) การพูดของพระเยซูเจ้าเช่นนี้มีลักษณะเป็นแบบ passive ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเอ่ยพระนามของพระเจ้าว่า เป็นพระเจ้าที่อภัยบาปคนอัมพาตและหญิงคนบาปนั้น สำหรับชาวยิว รวมถึงพระเยซูเจ้าด้วย ต่างยอมรับว่ามีเพียงพระเจ้าเท่านั้นที่อภัยบาปได้ การประกาศถึงการอภัยบาปของพระเจ้าต่อคนบาปของพระเยซูเจ้า จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ภายในของพระเยซูเจ้าที่มีต่อพระเป็นเจ้า

แต่ว่าการอ้างถึงการอภัยบาปของพระเจ้าของพระเยซูเจ้านั้น ไม่ได้จับเฉพาะตรงนั้นเท่านั้น สิ่งสำคัญที่เราพบในหลักฐานทางประวัติศาสตร์คือ การกระทำของพระเยซูเจ้าต่อคนบาปนั้นแตกต่างจากชาวยิวโดยทั่วๆ ไปในสมัยของพระองค์ กล่าวคือ ชาวยิวมองว่าคนบาปจะต้องมีการกลับใจและจะต้องมีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน ต้องถวายเครื่องบูชาในพระวิหาร ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่แสดงว่ายอมกลับใจจริง แต่พระเยซูเจ้าไม่เคยเรียกร้องให้คนบาปปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวนี้เลย อย่างเช่น ในการเรียกศักดิ์เศส พระองค์ก็ไม่ได้เรียกให้เขากลับใจ (ลก. 19:1-10) ในกรณีของมัทธีว คนเก็บภาษี ก็เป็นการสมัครใจติดตามพระองค์ไป (มธ. 9:9)

⁸ see E. Schillebeeckx. Jesus: An Experiment in Christology. trans. H. Hoskins. New York : Seabury. 1979. pp.441-449.

กิจการที่น่าทึ่งอื่นๆ ที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำยังมีการร่วมรับประทานอาหารกับคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นคนจน คนรวย คนชอบธรรม หรือแม้แต่คนบาป และการร่วมโต๊ะกับคนบาปนี่เองที่เป็นเหมือน “กุญแจ” สำคัญต่อการเข้าใจเรื่องการอภัยบาปของพระเยซูเจ้า เพราะบนโต๊ะอาหารนั้น พระเยซูเจ้าได้ประกาศถึงการมาถึงภายในของความรอดของพระเป็นเจ้า ภายใต้เครื่องหมายของพระอาณาจักร ซึ่งตามธรรมเนียมของชาวยิวในศตวรรษแรกๆ มองว่า การเชิญคนอื่นมาร่วมบิชนมปังด้วยกันบนโต๊ะอาหารนั้น หมายถึงการมีส่วนร่วมในชีวิตและการเข้าสู่สัมพันธภาพระหว่างกัน ดังนั้น การที่พระเยซูเจ้าทรงกระตือรือร้นที่จะเชิญคนบาปมาร่วมโต๊ะอาหารกับพระองค์ จึงเท่ากับเป็นการหยิбыื่นหรือนำเสนอความรอดของพระเป็นเจ้าให้กับพวกเขาอย่างไม่มีเงื่อนไขใดๆ

ประสบการณ์ของพระศาสนจักรต่อพระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ และโดยอาศัยพื้นฐานจากศาสนบริการของพระเยซูเจ้าก่อนเหตุการณ์ปัสกา จึงเป็นแหล่งที่มาของการบริการการอภัยบาป ซึ่งไม่ใช่เฉพาะเป็นการประกาศถึงการอภัยของพระเจ้าเท่านั้น แต่พระศาสนจักรเองก็มีอำนาจที่ได้รับมอบหมายมาจากพระเยซูเจ้าในการอภัยบาปและห่วงเหนียวบาปด้วย (ยน. 20:23) ซึ่งถ้ามองกันจริงๆ แล้วก็มีที่มาจากเหตุการณ์บนโต๊ะอาหารนั่นเอง

3. พระเยซูเจ้าทรงเรียกพระองค์เองว่าอย่างไร?

พันธสัญญาใหม่นำเสนอภาพของพระเยซูเจ้าโดยใช้ชื่อและคำเพื่ออ้างถึงพระองค์ในหลายรูปแบบด้วยกัน ชื่อและคำที่นำมาใช้นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ความเชื่อของหมู่คณะในที่ต่างๆ กันที่มีต่อพระเยซูเจ้า เช่น คำว่า พระเมสสิยาห์ หรือ พระคริสตเจ้า พระบุตรพระเจ้า พระวจนารถหรือปรีชาญาณของพระเจ้า บุตรแห่งมนุษย์ บุตรแห่งดาวิด ปังทรงชีวิต ชุมพาสาล ประกาศที่จะมาในอนาคต ผู้รับใช้ของพระยาเวห์ และพระมหาไถ่ เป็นต้น มีข้อสังเกตว่าคำต่างๆ เหล่านี้กรันกรองมาจากประสบการณ์ความเชื่อของหมู่คณะในสมัยแรกที่มีต่อพระเยซูเจ้า ผู้ทรงประทับอยู่ และยังทรงดำเนินงานของพระองค์ คำหรือชื่อต่างๆ เหล่านี้ไม่ใช่ออกจากปากของคริสตชนเหล่านั้นในแบบธรรมดาๆ แต่เป็นการตอบสนองต่อประสบการณ์ความหมายที่ได้รับมาจากพระเยซูเจ้าอีกต่อหนึ่ง ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้า จึงจำเป็นและมีความหมายมากทีเดียวที่เราจะศึกษาถึงความ เป็นมาของชื่อและคำต่างๆ เหล่านี้

ในที่นี้ เราจะศึกษาชื่อต่างๆ ที่นำมาใช้กับพระเยซูเจ้าขณะที่พระองค์ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ว่ามีชื่ออะไรบ้าง และชื่อต่างๆ เหล่านี้บ่งบอกอะไรแก่เรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์พระเยซูเจ้าเองทรงมีความรู้สึกอย่างไรต่อชื่อที่มีคนเรียกพระองค์เช่นนั้น ซึ่งเราพบว่าชื่อที่สำคัญๆ ที่แม้แต่พระเยซูเจ้าเองก็อาจนำไปใช้ด้วยคือชื่อ พระเมสสิยาห์หรือพระคริสตเจ้า บุตรพระเจ้า และบุตรมนุษย์ ตอนนี้เราจะมาดูกันว่า พระเยซูเจ้าใช้ชื่อเหล่านี้ในลักษณะอย่างไร? และเราควรเข้าใจอย่างไร?

3.1 พระเมสสิยาห์หรือพระคริสตเจ้า

ในพันธสัญญาเดิมมีการอ้างถึง “พระเมสสิยาห์” (ภาษากรีกใช้คำว่า Christos แต่ทั้งสองคำแปลว่า ผู้ได้รับเจิม เหมือนกัน) โดยหมายถึงกษัตริย์ของอิสราเอลที่ได้รับการเจิม เช่น กษัตริย์ซาอูลใน 1 ซมอ. 10:1 เป็นต้น นอกนั้น คำเมสสิยาห์ยังหมายถึงสมณะที่ได้รับการเจิมด้วย (เช่น ลนต. 6:20, 22) ส่วนพระเมสสิยาห์ที่พระยาห์เวห์ได้ทรงสัญญาไว้กับอิสราเอลนั้น ชาวอิสราเอลเข้าใจว่าหมายถึงกษัตริย์ที่ได้รับการเจิมที่อยู่ในเชื้อสายของดาวิด ผู้ซึ่งจะมาทำให้ประชาชนเป็นอิสระและพบสันติสุขในบ้านปลายอย่างแท้จริง ความคาดหวังต่อพระเมสสิยาห์ของชาวยิวจึงออกมาในรูปแบบของพระเมสสิยาห์ของโลกนี้ เป็นมนุษย์ เป็นกษัตริย์ที่จะทำให้พวกตนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมีความเจริญรุ่งเรือง

ในสมัยของพระเยซูเจ้า ความหวังเช่นนี้ก็ยังคงมีอยู่ แต่ก็มี ความหวังใหม่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของพระเมสสิยาห์ที่จะมาว่าจะมาในรูปแบบของประกาศกที่เป็นไปตามคำสัญญาของโมเสสใน ฉบ .18:15 ที่ว่า “พระยาห์เวห์ พระเจ้าของท่าน ทรงเลือกชนเลวีจากเผ่าอื่นๆ เพื่อให้เขาและลูกหลานปฏิบัติหน้าที่สมณะในพระนามของพระยาห์เวห์ตลอดไป” ในสมัยพระเยซูเจ้านี้ ยังหวังการมาถึงของพระเมสสิยาห์นี้ในรูปแบบที่เป็นนักสอนผู้ยิ่งใหญ่ สามารถรักษาโรคได้ ปรีชาฉลาดเหมือนกษัตริย์ซาโลมอน เป็นบุตรของดาวิด ทั้งนี้เพราะผู้นั้นได้รับเจิมโดยพระเจ้าผ่านทางพระจิตเจ้า นี่คือการเข้าใจของชาวยิวในสมัยพระเยซูเจ้า ซึ่งเราอาจพูดได้ว่าพระเมสสิยาห์ของพวกเขาคือประกาศกในวาระสุดท้าย หรือประกาศกที่กำลังจะมานั่นเอง แต่มีข้อสังเกตว่า คำๆ นี้ยังไม่ได้มุ่งหมายถึงพระเยซูเจ้าแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม พระวรสารเองก็นำเสนอหลายเหตุการณ์ด้วยกันที่ทำให้เราเห็นถึงบทบาทของพระเยซูเจ้าที่ใกล้เคียงกับการใช้คำเมสสิยาห์ด้วย ภาพที่เด่นชัดที่สุดอยู่ที่จุดศูนย์กลางของพระวรสารของมาระโก (มก. 8:29) โดยในขณะที่พระเยซูเจ้าถามบรรดาศิษย์ว่าพระองค์เป็นใคร? เปโตรก็ประกาศออกมาว่า “พระองค์คือพระคริสต์เจ้า” จากนั้นมาระโกก็เล่าต่อไปถึงพระเยซูเจ้าว่าได้ทรงเทศน์สอนเรื่องบุตรมนุษย์ที่จะต้องรับทุกข์ทรมาน ถูกฆ่า แต่จะได้กลับคืนชีพในที่สุด การเปิดเผยของพระเยซูเจ้านี้ถึงกับทำให้เปโตรกินไม่เข้าสลายไม่ออกเลยทีเดียว ซึ่งในเวลาต่อมา เมื่อเปโตรตัดพ้อพระเยซูเจ้าถึงเรื่องนี้ พระองค์ก็ตำหนิเปโตรว่า “เจ้าซาตาน ถอยไปข้างหลัง อย่าขัดขวาง เจ้าไม่คิดอย่างพระเจ้า แต่คิดอย่างมนุษย์” (มก. 8:33) แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าการสารภาพของเปโตรนี้เป็นการสารภาพจากประสบการณ์การสัมผัสพระเยซูเจ้าขณะที่พระองค์ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ ก็คงจะให้คำตอบชัดเจนได้ว่า เปโตรและบรรดาศิษย์เข้าใจถึงพระองค์ว่าอย่างไร? และใช้คำนี้เพื่อหมายถึงอะไร?

อีกกรณีหนึ่งที่พระวรสารให้ภาพพระเยซูเจ้าว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชื่อเมสสิยาห์ก็คือ ใน มก. 14:61-62 เมื่อมหาสมณะถามพระเยซูเจ้าว่า “ท่านเป็นพระคริสต์ พระบุตรของพระเจ้าผู้ควรรับการถวายพระพรหรือไม่? พระเยซูเจ้าตอบแต่เพียงว่า “เราเป็น” จากนั้นพระองค์ก็เริ่มใช้คำ “บุตรแห่งมนุษย์” ซึ่งแตกต่างจากคำที่มหาสมณะถาม และนี่คือความยากลำบากที่จะหาความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่จากการมองทิวทัศน์ของพระวรสารของมาระโกเกี่ยวกับพระทรมาน การตรึงกางเขนของพระเยซูเจ้า และบุตรแห่งมนุษย์ เราพบว่ามาระโกให้ภาพทำนองว่า พระเยซูเจ้าทรงยอมรับคำว่า “พระคริสต์เจ้า” เฉพาะครั้งที่พระองค์ถูกมอบในเงื้อมมือของผู้อื่นเท่านั้น นั่นอาจหมายความว่า มาระโกต้องการจะบอกเราว่าพระเยซูเจ้าคือพระเมสสิยาห์จริง ซึ่งในพระวรสารของมัทธิว (มธ. 26:64) นั้น ต่อคำถามที่ว่าพระเยซูเจ้าเป็นพระคริสต์เจ้าหรือพระเมสสิยาห์กันแน่ พระองค์ทรงตอบว่า “ใช่แล้ว” ซึ่งหมายความว่าพระองค์ทรงยอมรับ ในพระวรสารของลูกา (ลก. 23:3) เมื่อปีลาตถามว่า “ท่านเป็นกษัตริย์ของชาวยิวหรือไม่?” ซึ่งเป็นคำที่เราพบบนกางเขนที่ตรึงพระเยซูเจ้าด้วย (ลก. 23:38) แต่พระเยซูเจ้าก็ตรัสตอบแบบกำกวมว่า “ท่านพูดเองแล้ว” กรณีหลังนี้จึงเป็นเรื่องยากเหมือนกันที่จะยืนยันได้ว่า พระเยซูเจ้าทรงรับว่าพระนามพระเมสสิยาห์หมายถึงพระองค์เองจริง

ถึงตรงนี้ เราคงพอสรุปได้ว่า เราไม่พบหลักฐานที่แน่นอนเลยว่าพระเยซูเจ้าทรงเรียกพระองค์เองว่าเป็นพระเมสสิยาห์หรือพระคริสตเจ้า ตามความหมายของกษัตริย์ที่จะมากอบกู้ชาติ หรือประกาศกที่จะมาในอนาคตตามความคาดหวังของชาวยิว แต่ความจริงที่พบก็คือ คำเหล่านี้เป็นคำที่คนอื่นนำมาใช้เพื่อหมายถึงพระองค์อย่างแพร่หลายภายหลังเหตุการณ์ปัสกาผ่านพ้นไปแล้ว นั่นคือ เป็นบรรดาคริสตชนสมัยหลังพระเยซูเจ้าที่ต่างป่าวประกาศและยอมรับกันว่า พระเยซูเจ้าคือพระคริสตเจ้า (พระเมสสิยาห์)

3.2 พระบุตรพระเจ้า

ในพันธสัญญาเดิม คำว่า “บุตรพระเจ้า” มีใช้ทั้งเพื่อหมายถึงประชาชนชาวอิสราเอลที่ได้รับเลือกสรรและยังหมายถึงกษัตริย์หรือประกาศก หรือบุคคลผู้ชอบธรรมอีกด้วย คำดังกล่าวนี้ชวนให้คิดถึงความพอพระทัยของพระเจ้าที่จะทรงเลือกกลุ่มประชาชน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อดำเนินงานที่พระองค์ทรงมอบหมายให้ ในกรณีของพระเยซูเจ้า ตามหลักฐานในพันธสัญญาใหม่นั้น พระองค์ไม่เคยพูดถึงตัวพระองค์เองเลยว่าบุตรพระเจ้า หรือแม้แต่เป็นบุตรคนหนึ่งของพระเจ้า ดังหลักฐานบางตอนที่เราพบในพระวรสารของมัทธิวที่มหาสมณะถามว่าพระองค์เป็นบุตรพระเจ้าผู้ทรงชีวิตหรือไม่? (มธ. 26:63) คำตอบของพระองค์กลับออกมาในลักษณะกำกวม เหมือนกับที่ทรงเคยตอบมาแล้วในพระวรสารของลูกา เมื่อทรงถูกถามว่าพระองค์เป็นบุตรของพระเจ้าใช่ไหม? (ลก. 22:70)

ข้อความสำคัญที่พบในพระวรสารของมัทธิว อาจทำให้เราเข้าใจว่าพระเยซูเจ้าเข้าใจตัวพระองค์เองว่าเป็นบุตรพระเจ้า โดยสังเกตจากคำตอบของพระองค์ที่ว่า “พระบิดาทรงมอบทุกสิ่งแก่ข้าพเจ้า ไม่มีใครรู้จักพระบุตร นอกจากพระบิดา และไม่มีใครรู้จักพระบิดา นอกจากพระบุตร และผู้ที่พระบุตรเปิดเผยให้รู้” (มธ. 11:27) แม้ว่าแก่นแท้ของข้อความตอนนี้เป็นการชวนกลับไปยังองค์พระเยซูเจ้าขณะที่ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ก็ตาม แต่ก็มีวาทะจางชัดแล้วว่า การพูดลักษณะของความเป็นพ่อลูกของพระเยซูเจ้านี้ มาจากสภาวะจิตของชนชาวปาเลสไตน์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการฝึกหัดการทำการค้าของลูกๆ กับผู้เป็นพ่อ สภาวะจิตเช่นนี้ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นความหมายในเชิงคริสต์วิทยาหลังเหตุการณ์ปัสกาผ่านพ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากการพัฒนาเนื้อหาให้ลึกซึ้งขึ้นโดยนักบุญยอห์น แต่ทั้งหมดนี้ก็ต้องกลับมายืนยันซ้ำเช่นเดิมอีกว่า พระเยซูเจ้า “ไม่เคย” ยืนยันถึงตัวพระองค์เองเลยว่าพระองค์ทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า

ที่สำคัญอีกตอนหนึ่งคงเป็นจากการใช้คำ “อับบา” ของพระเยซูเจ้า และการใช้ชื่อนี้
 นี้เองที่แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความรู้สึกของพระเยซูเจ้าในฐานะที่เป็นบุตรพระเจ้า แต่คำนี้
 ก็ถือว่าเป็นการใช้แบบพิเศษ ยังไม่เป็นแบบขั้นเด็ดขาด กระนั้นก็ดี เราก็คงรับได้ว่า ในส่วน
 ของพระเยซูเจ้านั้น พอเป็นไปได้บ้างที่อาจจะยืนยันว่าพระองค์พูดถึงตัวเองในฐานะเป็นบุตร
 พระเจ้า แต่หลังเหตุการณ์ปีศาจผ่านไปแล้ว พระศาสนจักรก็รับคำนี้ด้วยความยินดี และใช้
 เป็นบทภาวนาตอบรับการประทับอยู่ของพระเยซูเจ้าท่ามกลางหมู่คณะคริสตชน

3.3 บุตรแห่งมนุษย์

คำว่า “บุตรแห่งมนุษย์” นี้เป็นคำที่ยากที่สุดที่จะหาความเข้าใจ ที่ว่ายากเพราะว่า
 นักเทววิทยาจำนวนมากได้พยายามศึกษาค้นคว้าความหมายตามที่มีบันทึกในพันธสัญญาใหม่
 แต่จนถึงทุกวันนี้ก็ยังหาข้อสรุปที่ตรงกันแบบไม่มีข้อโต้แย้งสงสัยเลยไม่ได้ว่า พระเยซูเจ้าใช้
 คำนี้เพื่อหมายถึงชะตากรรมของพระองค์เอง หรือมีความหมายอื่นใดอีกบ้าง?

เป็นความจริงที่ว่า พระเยซูเจ้าทรงใช้คำว่าบุตรแห่งมนุษย์นี้เองในพันธสัญญาใหม่
 ซึ่งนับได้ถึง 70 ครั้งในพระวรสารซินอปติก และอีก 12 ครั้งในพระวรสารของนักบุญยอห์น
 บางคนอาจแย้งว่าเป็นไปได้ที่ผู้นิพนธ์พระวรสารเสริมขึ้นมาบ้างในภายหลัง แต่ในจำนวน
 ดังกล่าวนี้นี้มี 2 ครั้งที่คำนี้ถูกนำไปใช้โดยคนอื่น (กจ. 7:56; ยน. 12:34) และแน่นอนด้วย
 ว่าคำๆ นี้เป็นภาษาอาราเมอิก แต่ต้องเข้าใจดีๆ ว่าที่พระเยซูเจ้าใช้คำบุตรแห่งมนุษย์นี้ไม่ใช่
 พระองค์ตรัสตรงๆ เลยว่าเราเป็นบุตรแห่งมนุษย์ แต่เป็นความหมายแบบเป็นนัยยะที่เวลา
 พระวรสารบรรยายแล้ว บ่งบอกให้ผู้อ่านเข้าใจว่าหมายถึงพระเยซูเจ้าเอง เช่น ใน มธ.
 8:20 “พระเยซูเจ้าจึงตรัสกับเขาว่า สุนัขจิ้งจอกยังมีโพรง นกในอากาศยังมีรัง แต่บุตรแห่ง
 มนุษย์ไม่มีที่จะวางศีรษะ” และ ใน มก. 8:31 “พระเยซูเจ้าทรงเริ่มสอนบรรดาศิษย์ว่า บุตร
 แห่งมนุษย์จะต้องรับการทรมานอย่างมาก จะถูกบรรดาผู้อาวุโส มหาสมณะ และธรรมจาร
 ย์ปฏิเสธไม่ยอมรับ และจะถูกประหารชีวิต แต่สามวันต่อมาจะกลับคืนชีพ”

อย่างไรก็ตาม นักพระคัมภีร์พบความยากลำบากในการค้นคว้าเกี่ยวกับคำนี้ว่า
 พระเยซูเจ้าทรงหมายถึงอะไรกันแน่? บางคนเสนอว่า พระองค์หมายถึงตัวพระองค์เองที่
 ยอมรับเป็นมนุษย์ธรรมดาๆ คนหนึ่ง แต่ถ้ามองในภาพรวม เราพบว่ามีการเสนอความหมาย
 ไว้ 3 ประการที่แตกต่างกัน คือ

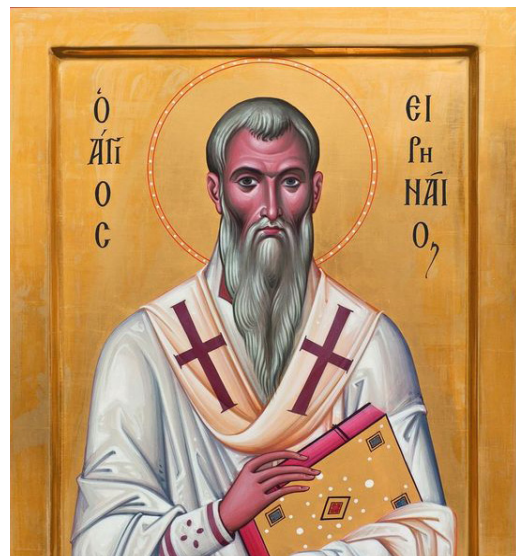
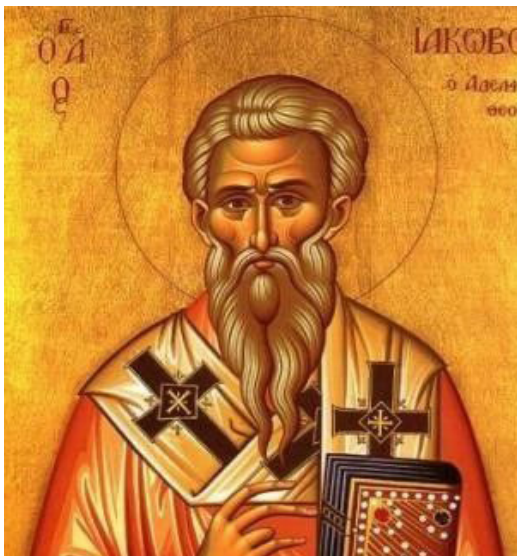
ก) หมายถึง พระเยซูเจ้าในฐานะเป็นคนของโลก เป็นบุตรแห่งมนุษย์ที่ต่ำต้อย “พระเยซูเจ้าจึงตรัสกับเขาว่า สุนัขจิ้งจอกยังมีโพรง นกในอากาศยังมีรัง แต่บุตรแห่งมนุษย์ไม่มีที่ จะวางศิโรตธ” (ลก. 9:58)

ข) หมายถึง พระเยซูเจ้าในฐานะเป็นบุตรแห่งมนุษย์ที่ต้องทนทุกข์ทรมาน “พระเยซูเจ้าทรงเริ่มสอนบรรดาศิษย์ว่า บุตรแห่งมนุษย์จะต้องรับการทรมานอย่างมาก จะถูกบรรดา ผู้อาวุโส มหาสมณะ และธรรมจารย์ปฏิเสธไม่ยอมรับ และจะถูกประหารชีวิต แต่สามวัน ต่อมา จะกลับคืนชีพ” (มก. 8:31)

ค) หมายถึง พระเยซูเจ้าเองที่เป็นบุตรแห่งมนุษย์ที่จะเสด็จมาด้วยพระสิริรุ่งโรจน์ “สายฟ้าแลบจากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกฉันใด บุตรแห่งมนุษย์ก็จะเสด็จมาฉันนั้น” (มธ. 24:27)

แต่ความหมายของทั้ง 3 ประการนี้ก็ยังห่างไกลจากความหมายที่แท้จริงที่ออกจากรากของพระเยซูเจ้า จึงมีข้อสรุปค่อนข้างชัดเจนว่า เราไม่สามารถรู้อะไรได้เลยจากหลักฐานที่มีอยู่ที่ว่าพระองค์ใช้คำบุตรแห่งมนุษย์นั้น พระองค์มีความเข้าใจเช่นไร?

กระนั้นก็ดี คำว่าบุตรแห่งมนุษย์นี้ก็ยังมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในศตวรรษแรก จนถึงศตวรรษที่ 2 โดยผ่านทางนักบุญอิกญาซีโอแห่งอันติโอก (Ignatius of Antioch, d.107) และนักบุญอีเรเนอัสแห่งลียง (Irenaeus of Lyons, d.200) คำๆ นี้ก็ถูกนำมาใช้เพื่อหมายถึง “ความเป็นมนุษย์แท้” ของพระเยซูคริสตเจ้า เพื่อแยกออกจาก “ความเป็นพระเป็นเจ้าแท้” ของพระองค์

บทสรุป

จากเนื้อหาที่ศึกษามาทั้งหมดนี้ เราคงเห็นความสัมพันธ์กันระหว่าง “การเทศน์สอนของพระเยซูเจ้า” กับ “กิจการทรงอำนาจของพระองค์” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเทศนาเรื่องอาณาจักรพระเจ้านั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับพระพันธกิจของพระองค์ เกี่ยวเนื่องกับการอัศจรรย์ และการทำนายเยี่ยงประกาศกของพระองค์

นักเทววิทยาบางคนกล่าวว่า เทววิทยาเรื่องพระคริสต์เจ้าซ่อนเร้นอยู่ในพระพันธกิจของพระเยซูเจ้าและพระบุคคลของพระองค์นั่นเอง นักเทววิทยาส่วนใหญ่จึงถือว่าพระเยซูเจ้าก่อนเหตุการณ์ปัสกา พระบุคคล พระวาจา และกิจการต่างๆ ของพระองค์ ล้วนเปิดเผยถึงกิจการแห่งการช่วยให้รอดซึ่งถูกทำให้ชัดเจนเป็นเทววิทยาโดยการกลับคืนพระชนมชีพของพระองค์ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ลืมไม่ได้คือ ในขอบเขตของสถานการณ์ สภาพแวดล้อม ภาษาและความคิดความเข้าใจนั้น พระเยซูเจ้าทรงรู้ตัวดีว่าพระเป็นเจ้าทรงทำงานในพระองค์ และผ่านทางพระองค์ เพื่อให้งานแห่งการช่วยให้รอด (ของพระเป็นเจ้า) บังเกิดผล

บรรณานุกรม

- Dupuis, Jacques, S.J. (1994). **Who Do You Say I Am?: Introduction to Christology**. Orbis Books.
- Flynn, Eileen. (2000). “Jesus the Christ” in **Why Believe?: Foundations of Catholic Theology**. Sheed & Ward.
- Jeremias, Joachim. (1971). **New Testament Theology, vol. 1: The Proclamation of Jesus**. Scribner’s.
- Johnson, Elizabeth A. (1990). **Consider Jesus: Waves of Renewal in Christology**. Crossroad.
- Kasper, Walter. (1976). **Jesus the Christ**. Paulist Press.
- Letham, Robert. (2013). **The Message of the Person of Christ**. IVP Academic.
- Macleod, Donald. (1998). **The Person of Christ**. InterVarsity Press.
- McDermott, Brian O. (1993). **Word Become Flesh: Dimensions of Christology (New Theology Studies 9)**. Liturgical Press.
- Meier, John. (1991). **A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus. Vol 1; Vol 2**. Doubleday.
- O’Collins, Gerald. (1983). **Interpreting Jesus**. Geoffrey Chapman.
- Powell, M. A. (2009). **Introducing the New Testament: A historical, literary, and theological survey**. Baker Academic.

[หมวดปรัชญา]

เพลโตกับการแสวงหา เอกภาพของความรู้

ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

เพลโตกับ Idea of the Good

จะเข้าใจความคิดของเพลโตอย่างสนุกและเพลิดเพลิน จำเป็นต้องเข้าใจนัยระหว่างบรรทัดของสำนวนภาษากรีกและอารยันบางประเด็น หากจับประเด็นไม่ได้ก็จะหมดอารมณ์ที่จะติดตาม เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น และอาจจะไม่ใช่เรื่องสนุก ต้องจับประเด็นให้ได้เสียก่อนแล้วความสนุกน่าสนใจก็จะตามมาเป็นพรวน ความเป็นจริงข้อนี้เป็นเหตุให้ผู้รู้ปรัชญากรีกบางท่านท้อใจและไม่อยากแตะ ก็เลยเป็นเรื่องลึกลับเขาวงกตในภาษาไทยมาจนทุกวันนี้ กระผมอยากจะขอทดลองดูสักครั้งหนึ่ง จะได้ผลสักแค่ไหนก็พอใจแค่นั้น

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต อดีต สนช. อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตคณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ประธานโครงการปรัชญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสภา บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสาทุกของราชบัณฑิตยสภา คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย สอบถามเรื่องปรัชญา โทร. 086-0455299.

คำ “idea” ในปรัชญากรีกมิได้หมายความว่าความคิดเห็นอย่างในภาษาอังกฤษ แต่มีความหมายเหมือน concept คือ หมายถึงความรู้ความเข้าใจอะไรที่เป็นสากล เช่น คนทั่วไปทุกคน ไม่หมายถึงคนโน้นคนนี้เป็นคนๆ แต่หมายถึงคนทั่วไป concept นิยมใช้ในวิชาตรรกศาสตร์ เป็นต้น ในสาขาอื่นๆใช้ idea และในปรัชญาของเพลโทว์โดยเฉพาะ นิยมใช้อักษรนำ Idea ซึ่งเพลโทว์หมายถึงคนสากลที่มีอยู่จริงในโลกแห่งมโนคติ (the World of Ideas) ของเพลโทว์ ซึ่งจะอธิบายต่อไปนี้

Idea of Man มโนคติคนหรือคนสากล เพลโทว์เชื่อว่ามียุ่จริงนิรันดร์ในเคอัส เป็นคนเหมือนเทพแต่ละองค์ ซึ่งมองเห็นด้วยตาเนื้อไม่ได้ ต้องใช้ปัญญาเข้าใจ และต้องเป็น ปัญญาที่ไม่ถูกจองจำอยู่ในร่างกายด้วย ปัญญาที่ไม่ถูกจองจำจะเข้าใจสิ่งสากลทั้งหลายที่มีอยู่ในเคอัสหรือโลกแห่งความเป็นจริง แต่ปัญญาในลักษณะเช่นนั้นจะมองไม่เห็นสิ่งเฉพาะหน่วย (the particulars) ที่เป็นก้อนสสาร อยากจะรู้ปัญญาต้องเข้าใจสิ่งอยู่ในร่างกายที่มีอวัยวะทางผัสสะ เช่น มีตาให้เห็นได้ มีหูให้ได้ยินได้ มีจมูกให้ดมกลิ่นได้ มีลิ้นให้รู้รสได้ มีผิวหนังให้รู้ร้อนรู้หนาวได้ หรืออาจจะมียุ่รับรู้อย่างอื่นอีกก็อาจเป็นได้ ความเชื่อดังกล่าวมาข้างต้นเป็นความเชื่อแบบอารยันที่ผ่านทางเฮสเสียดและนักปราชญ์กรีกอื่นๆก่อนหน้า

Idea of the Good (มโนคติของสิ่งดี) กับ Idea of Goodness (มโนคติของความดี) และ Idea of Good Man (มโนคติของคนดี) มีความหมายต่างกันดังนี้ คือ สิ่งทั้งหลายจะต้องมีคุณสมบัติร่วมกันอย่างไรบ้าง มันน่าจะเป็นนิยามในความรู้สึกนึกคิดของคนหนึ่ง ซึ่งอาจจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเทศะ และอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนความคิดของใครก็ได้ แต่สำหรับเพลโทว์ทั้ง 3 คำมีความหมายในชุดเดียวกัน คือ ระบุถึงสิ่งที่มีจริงในโลกของความเป็นจริงแห่งเคอัส คือ มีสิ่งดีสากลอยู่ 1 หน่วยเป็น Universal Good เรียกว่า Idea of the Good มโนคติแห่งสิ่งดี เป็นต้นแบบตลอดกาลของสิ่งดีทั้งหลายที่จะเป็นสิ่งดีหน่วยย่อยๆ ทั้งหมด เช่นปัญญาก็เป็นสิ่งดี ถือว่ามีส่วนร่วม (participate) เป็นหน่วยหนึ่งของสิ่งดีสากล นอกนั้นก็มีความดีสากลอยู่ 1 หน่วย เป็น Universal Goodness เรียกว่า Idea of Goodness มโนคติแห่งความดี เป็นต้นแบบตลอดกาลของความดีทั้งหลายที่เป็นความดีหน่วยย่อยๆทั้งหลาย เช่น ปัญญาก็มีความดีเป็นคุณสมบัติ ถือว่ามีส่วนร่วมเป็นหน่วยหนึ่งของความดีสากล นอกนั้นก็ยังมีคนดีอยู่ 1 คนเป็น Universal Good Man, etc. (ท่านผู้อ่านที่ได้อ่านมาถึงตรงนี้ ท่านเข้าใจอย่างไร เข้าใจได้แค่ไหนก็ให้พอใจเพียงแค่นั้นไว้เป็นทุนก็พอแล้ว ไม่ต้องฝืนให้เข้าใจมากกว่านั้น ค่อยๆ อ่านต่อไปก็จะค่อยๆ เข้าใจมากขึ้นไปเองตามลำดับ ที่สำคัญก็คือที่จะเล่าให้ฟังต่อไปนี้ เข้าใจได้ไม่ยาก)

ในบรรดาโมโนคติที่มีอยู่จริงทั้งหมด โมโนคติที่มีพลังเข้มแข็งที่สุดคือโมโนคติแห่งสิ่งดี เพราะเป็นโมโนคติที่แผ่ความดีไปสู่สิ่งที่มีอยู่ทั้งหลายอย่างไม่มีวันอ่อนพลัง โมโนคติสิ่งดีไม่ใช่พระเจ้า ไม่ใช่ผู้สร้าง ไม่ใช่สิ่งสูงสุดในเชิงอันติมสัจ (Ultimate Reality) ซึ่งความคิดเหล่านี้ไม่ใช่ลักษณะของศาสนาของชาวอารยันดั้งเดิมซึ่งเน้นธรรมะหรือเมตตาธรรมค้ำจุนโลก เมตตาธรรมเป็นธรรมะที่ไม่มีน้ำพระทัย แต่ค้ำจุนโลกด้วยพลังที่มีเป็นปกติ ส่วนการเชื่อว่ามีพลังที่ค้ำจุนโลกตามน้ำพระทัยและความรักความปรานี เป็นลักษณะของศาสนาที่เริ่มต้นแบบเซมิติก แต่ก็อาจจะลงท้ายด้วยอารยันปนเซมิติก

Idea of the Good เป็นสิ่งดีสากลที่มีตัวตนอยู่จริง เป็นสิ่งดีที่สมบูรณ์ที่สุด เป็นต้นแบบของสิ่งดีทั้งหลาย ซึ่งอาจจะเป็นปัญญาหรือสิ่งดีๆ ที่มีประโยชน์หรือทำประโยชน์ทั้งหลายเพลโทว์จึงถือว่า Idea of the Good มีพลังมากที่สุดและเป็นบ่อเกิดของพลังดีๆ ทั้งหลาย โมโนคตินี้มีปัญญาเลิศที่สุดด้วย จึงมีพลังที่จะวางแผนให้การทำดีและการสร้างสรรค์ทั้งหลายของเคอัสทั้งหมด ซึ่งต่อมาภายหลังแอร์เรสทาเทิลส์จะให้ชื่อว่า Logos ก็คือ Idea of the Good นี้เองที่ดีความออกไป

Idea of Goodness ก็เป็นอีกมโนคติหนึ่งที่ต่างออกไปและมีความมีอยู่ต่างหากจาก the Idea of the Good เป็นมโนคติสากลสำหรับให้ปัญญาเข้าใจเท่านั้น แต่ตัวเองไม่ใช่ปัญญาและไม่มีปัญญา จึงไม่มีพลังเข้าใจและไม่มีพลังวางแผนทำการ มีพลังเหมือนธรรมะค้ำจุนโลก คือ ต้องมีปัญญานำไปใช้ก็จะมีพลัง มิฉะนั้นก็มีพลังแฝงอยู่ตลอดเวลา รอเวลาให้มีปัญญาได้นำเอาไปใช้ก็จะมีพลังตามธรรมชาติของความดีทันที Idea of Goodness เป็นนิยามที่สมบูรณ์ที่สุดและเพลโทว์คิดว่ามีความมีอยู่ในโลกของความเป็นจริง และคงอยู่ตลอดกาลเป็นนิรันดร์ ไม่มีใครทำให้สูญหายหรือบกร่องไปได้

เมื่อเพลโทว์จับประเด็นปรัชญาของตนได้แล้ว ก็ต้องคิดถึงประเด็นต่อไปว่าจะใช้ปรัชญานี้อบรมแก่ใครและอย่างไร คำตอบก็คงชัดเจนทันทีว่า อบรมพลเมืองเอเธนส์เป็นปฐม แต่พลเมืองเอเธนส์ขณะนั้นก็กำลังสับสนมาก เพราะมีมากหมอมากความ มีผู้ตั้งตัวเป็นเจ้าของสำนักหรือที่ปรึกษาทางวิชาการมากมายที่แข่งขันกันสัญญาให้ความสุขหรือผลประโยชน์ทางการเมือง แล้วแต่ว่าใครอยากจะได้อะไร ก็มีอาจารย์ที่อ้างว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญแนะนำด้วยคำมั่นสัญญาว่าได้ผลเร็วและแน่นอน ทำให้เกิดบรรยากาศขึ้นโดยอัตโนมัติว่า 1). การหาความรู้เรื่องโลกหน้าเป็นการเสียเวลา เสียเปรียบในการแข่งขันกันในสังคม 2). วิชาการต่างๆ ต้องแสดงผลเป็นเทคนิคอภิปรัชญาหรือทฤษฎีสิน ตำแหน่ง หน้าที่ ชื่อเสียง 3). เรื่องศาสนาเป็นเรื่อง

เอาใจเบื่องบน ทำเมื่อไรก็ได้ แต่เพลโทว์ต้องการให้พลเมืองเอเธนส์ได้ตระหนักด้วยปัญญาของตนเองว่า ศาสนาเป็นคุณภาพชีวิตที่ค้ำประกันความสุขนิรันดร์โดยมีความรู้ที่ปัญญารู้ได้ด้วยตนเองว่าเป็นความสุขที่มีจริง มิใช่เป็นเพียงวาทกรรมล่อใจลอบขวัณเหมือนใช้ขนมหวานล่อใจเด็กให้เคลิบเคลิ้มเฉพาะหน้า แล้วให้ไปเสี่ยงเอาเองหลังความตาย

เพลโทว์ไม่มีศาสดาสอนนำ แต่ก็ต้องยกย่องว่าเก่งมากที่จับประเด็นได้เองว่า Idea of the Good เป็นเรื่องที่ปัญญาของทุกคนต้องยอมรับว่ามีจริงในเอกภพแห่งความเป็นจริงหรือเคอัสของเฮสเสียด พระพุทธศาสนาย้ำความว่าเมตตาคือธรรมะค้ำจุนโลก และพระเยซูทรงเน้นย้ำโดยไม่เกรงใจลูกศิษย์ที่เสียเวลาติดตามช่วยงานของพระองค์อย่างเหน็ดเหนื่อยเมื่อกล่าวว่า ผู้ที่ดูแลคนตกทุกข์ได้ยาก แม้จะไม่รู้จักพระองค์เลย ก็จะมีสิทธิในสวรรค์ของพระองค์เช่นเดียวกับสานุศิษย์เหล่านั้น และชาวมุสลิมก็กล่าวกันติดปากว่าพระอัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตา อีก 2 ศาสนาแห่งรัฐธรรมนูญไทยก็คงจะมีคำสอนในทำนองนี้ เพลโทว์ไม่มีโอกาสได้รู้จักศาสนาทั้ง 5 ของรัฐธรรมนูญไทย มิฉะนั้นก็คงจะได้กล่าวอะไรบ้างเกี่ยวข้องกับ Idea of the Good ที่เป็นพลังสร้างสรรค์ให้ 5 ศาสนาของพลเมืองไทย ร่วมแรงร่วมใจกันเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อต่อต้านกระแสโลกียะที่บ่อนทำลายทุกศาสนาทั้งอย่างรู้ตัวและไม่รู้ตัว ต่างฝ่ายต่างทำอย่างเต็มทีกันมาติดอยู่แล้ว แต่ถ้าได้ร่วมแรงร่วมใจกันบนฐานแห่งพหุนิยม ก็จะมีประสิทธิภาพขึ้นอีกทวีคูณ

เพลโทว์ตั้งใจส่งเสริมพหุนิยม (pluralism = มีบางส่วนฉันไม่เห็นด้วย แต่ฉันเคารพความต่างของกันและกันตามคติแสงจุดร่วม สงวนจุดต่าง เมตตาต่อกันในทุกอย่าง) ในการร่วมมือกันระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างๆ กัน เพื่อแก้ปัญหาอิทธิพลเมอส์จิงนิยม (exclusivism = ถ้าไม่ใช่ของฉันแล้วอะไรก็ผิดหมด) และนานาจิตตังนิยม (inclusivism = อะไรก็ถูกหมด)

ความสูงส่งของมโนคติสิ่งดี

ได้วิเคราะห์กันมาแล้วว่าสำหรับเพลโทว์เอกภพ (the Universe) หมายถึงความเป็นจริง (reality) ทั้งหมดรวมกัน อันได้แก่ความเป็นจริงที่เป็นจิตทั้งหมด (the World of the Intelligibles) และความเป็นจริงแห่งสสารทั้งหมด (the World of the Sensibles) และทั้ง 2 โลกมีระเบียบกฎเกณฑ์ตายตัวที่ประสานกันเป็นตาข่าย (network) เรียกว่าวจนะ (Logos) มโนคติสิ่งดี (Idea of the Good) เป็นความเป็นจริงที่เป็นจิตที่มีพลังคุมทั้ง 3 โลกให้คงมีอยู่และคงสภาพเดิมเป็นนิรันดร์ มโนคติสิ่งดีมิใช่ผู้สร้าง เพราะไม่สามารถ

สร้างอะไรสักนิดเดียวจากความเปล่าและไม่สามารถทำอะไรให้เป็นเปล่าแม้แต่นิดเดียว มีฤทธิ์อำนาจเพียงแค่ควบคุมให้ความเป็นจริงทั้งหมดเป็นไปตามวณะ กล่าวได้ว่าเป็นบ่อเกิดของทุกสิ่งที่เกิดจากของเดิมที่มีอยู่ตามเกณฑ์และปรับเปลี่ยนไปตามระเบียบของวณะนิรันดร์

เพลโทว์ไม่มีโอกาสได้รู้คำสอนของศาสดาของ 5 ศาสนาของรัฐธรรมนูญไทย จึงไม่ได้ฟังคำสอนของศาสดาองค์ใดช่วยปูพื้นฐานศาสนา มีแต่ศาสตราจารย์ชาวบ้านที่ฝากข้อคิดไว้ตามวิหารต่างๆ คอยให้เฮสเสียดไปรวบรวมเป็นตำราศึกษาศาสนาเบื้องต้นให้เพลโทว์ใช้เป็นก้าวแรกเดินเข้าสู่ตัวอย่างของปรัชญาศาสนาจากความคิดอารยัน เพลโทว์จึงเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจของปัญญามนุษย์ที่ใช้ความพยายามคลำหาทางสู่ความสุขนิรันดร์อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก โดยมีได้เป็นศาสดาเสียเองหรือเป็นผู้มีศรัทธาต่อศาสดาองค์ใด

เอ็ดเวิร์ด แครด ในหนังสือ Edward Caird, The Evolution of Theology in the Greek Philosophy, p.150 ได้สนใจศึกษาความคิดของเพลโทว์และเดาใจเพลโทว์ไว้ว่า ฐานของการมีความสุขสูงในชีวิต (basis of higher life) ของเพลโทว์มาจากศรัทธา (faith ซึ่งหมายถึง the belief + commitment ความเชื่อรวมกำลังกับการทุ่มเท) “สิ่งดีมีพลังแข็งแกร่งกว่าสิ่งเลว (the Good is stronger than the Evil) และน่าเชื่อมากกว่า นั่นว่า สิ่งดีมีสรรพพลัง (the Good is all powerful) เพลโทว์มีศรัทธาเช่นนี้ต่อพลังความดีสากล ศรัทธาเช่นนี้เป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีชีวิตที่มีความสุขสูง และหากไม่มีศรัทธาอย่างนี้เสียบ้างเลย ก็ยากที่จะดำรงศีลธรรมได้อย่างมั่นคง เพราะขาดแรงบันดาลใจกระตุ้นให้จิตใจยึดมั่นในการทำดีหนีชั่ว เพลโทว์จึงตกลงใจใช้ชีวิตเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเองจากปัญญาของตนเองเป็นตัวอย่าง เพื่อสอนเพื่อนร่วมนครรัฐเอเธนส์โดยเชื่อว่าต้องชักจูงใจด้วยการทำตัวอย่างให้เห็น แนะนำให้รู้จักคิดอย่างปรัชญาและเป็นครูสอนปรัชญาให้แก่ตนเองและผู้อื่น

ชาวอารยันสายกรีกไม่มีศาสดาอุบัติขึ้นมาตั้งศาสนา ให้อ้างและอ้างอิงเป็นหลักแห่งศรัทธา (foundation of faith) เหมือนอย่างชาวอารยันสายชมพูทวีปที่มีศาสดามากมาย จนต้องเลือกหรือจัดกลุ่มเพื่อให้เลือกปฏิบัติหรือประนีประนอมกันด้วยนโยบายสายกลาง เอ็ดเวิร์ด แครดในหนังสือหน้า 151 ได้ชี้ให้เห็นว่าเพลโทว์ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ และตระหนักด้วยว่าตนเองเป็นเพียงนักปรัชญาที่อาจจะช่วยศาสดาองค์ใดก็ได้ ซึ่งในอดีตของชาวอารยันสายกรีกไม่มีให้เพลโทว์อ้างอิงได้ อาจจะมีแต่ไม่มีหลักฐานชัดเจนจากงานรวบรวมของเฮสเสียด โฮเมอร์ ซึ่งถ่ายทอดจากปากต่อปากของบรรพบุรุษลงมาเหลือเพียงคำสอนเลื่อน

รางวัลความดีในเคอัส ส่วนความไม่ดีในเทพประวัติสืบสมากจนแทบไม่เหลือคุณธรรมใด เป็นหลักให้เข้าใจความดีในเคอัสว่าเป็นอย่างไร ดังคำปรารภของเอตเวิร์ด แคร่ดว่า เพลโทว์ ต้องการวาดภาพรัฐในอุดมคติของตนบนศรัทธาเพื่อค้ำประกันความมั่นคง แต่ก็พบปัญหาใหญ่ขวางหน้าอยู่ว่าศาสนาดั้งเดิมของชาวกรีกอยู่ในรูปแบบของจริยธรรมที่อ่อนแอจนอ้างในแง่ไหนก็พบแต่จุดตรงข้ามกับความดีจนต้องเบือนหน้าหนี อ้างเป็นตัวอย่างเพื่อสร้างศรัทธาจากตัวอย่างของเทพแทบไม่ได้เลย จึงต้องอาศัยผู้รู้ปรัชญาอย่างดีออกกฎหมายบังคับพลเมืองโดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ 1). ชั้นอาชีวะ มีหน้าที่ประกอบอาชีพต่างๆ เพื่อหารายได้เลี้ยงตัวเอง ครอบครัว และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของรัฐโดยการเสียภาษีตามที่รัฐต้องการ 2). ชั้นข้าราชการผู้พิทักษ์ (the guardians) เป็นคนของรัฐตลอดชีวิต โดยไม่มีทรัพย์สินส่วนตัวแม้แต่ครอบครัว บุตรที่เกิดมาถือว่าเป็นสมบัติร่วมกันของรัฐและรัฐรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้ตั้งแต่เกิดจนตาย รัฐจึงมีหน้าที่เลี้ยงดูเป็นส่วนรวมและจัดการให้การศึกษาเหมาะที่จะใช้งานตามตำแหน่งต่างๆ ที่ต้องการ คือ ทหาร ตำรวจ และบริการ 3). ชั้นปกครอง (the ruler) คัดเลือกมาจากชั้นผู้พิทักษ์ เป็นผู้รู้ปรัชญาระดับต่างๆ และเลือกคนหนึ่งขึ้นเป็นประมุขและแบ่งหน้าที่กันปกครองตามปรัชญาที่รู้ โดยตั้งเป้าหมายว่ารัฐต้องอยู่ได้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงและพยายามปรับรัฐให้เป็นรัฐในอุดมคติที่พลเมืองทุกคนรู้ปรัชญาที่ถูกต้องเหมือนกันและรับผิดชอบต่อรัฐอย่างเท่าเทียมกันตามความชอบธรรมแห่งประชาธิปไตย เลือกคนหนึ่งหรือคณะหนึ่งให้เป็นประมุขในตำแหน่ง Philosopher-King

อย่างไรก็ตามต้องวาดภาพสวยๆ แห่งรัฐในอุดมคติให้ได้ เพลโทว์ต้องการเน้นว่าคำสอนของตนไม่อยู่ในระดับคำสอนของศาสนา ศาสนา จึงไม่มีศักยภาพถึงขั้นท่วมเทด้วยศรัทธาตนเองอยู่ในระดับนักปรัชญาที่มีแนวความคิดของตนเองที่ควรเสนอให้มวลชนรับไปพิจารณาและนำไปใช้ตามอริยาสย อาจจะมีโอกาสถึงขั้นได้ช่วยตีความหรือขยายผลคำสอนของศาสนาใดก็ได้ในทุกยุคทุกสมัย แต่นั่นก็น่าพอใจแล้วสำหรับนักปรัชญา อย่างไรก็ตามเพลโทว์ก็ยินดีใช้ความเพียรพยายามอย่างสุดความสามารถ โดยเสนอแก่ชาวเอเธนส์ในสมัยของตนเป็นตัวอย่างด้วยการเขียนบทสนทนา Republic (ซึ่งภาษากรีกคือ Demokratia) สำหรับอบรมชาวเอเธนส์ให้รู้จักปกครองตัวเองด้วยหลักประชาธิปไตยตามสภาพที่เป็นจริงของเอเธนส์และของสังคมรอบข้างในสมัยนั้น โจจริงนั้นเพลโทว์คงได้ต้องการอบรมทุกคนให้เป็นนักปรัชญาหรืออย่างน้อยให้คิดอย่างนักปรัชญา แต่ก็ตระหนักรู้ว่าเป็นอุดมคติเกินไปไม่อาจเป็นจริงได้ในสภาพที่เป็นจริงของชาวเอเธนส์และชาวกรีกในสมัยนั้น ที่คิดว่าพอจะเป็นจริงได้ก็คือต้อง

ยอมแบ่งพลเมืองเอเธนส์สมัยนั้นออกเป็นชนชั้นและอบรมแต่ละชนชั้นต่างๆ กันจนกว่าจะมีความพร้อมมากกว่านั้น แอร์เรสทาเทิลส์ซึ่งเป็นศิษย์เอกในสำนักแอคเซอเดมเมียจับประเด็นได้ แต่ไม่มีอำนาจในสำนักแอคเซอเดมเมีย จึงตัดสินใจตั้งสำนักของตัวเองเพื่ออบรมพลเมืองทุกคนให้คิดอย่างนักปรัชญา โดยมีความละเอียดละเมียดละไมไม่ต่างกันตามระดับบทบาทในสังคมซึ่งเราจะศึกษากันไปตามโอกาส

บทสนทนา Republic ควรจะแบ่งออกได้เป็น 10 บท โดยที่เนื้อหาไม่แบ่งหน้าที่กันชัดเจน จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าเพลโทว์เองมิได้เขียนต่อเนื่องกันตามลำดับเวลา แต่น่าจะได้เขียนเป็นตอนๆ แล้วแต่ว่าขณะนั้นคิดแก้ปัญหาใดของกรุงเอเธนส์ ภายหลังมีผู้รวบรวมให้เป็น 10 บทตามความพอใจของผู้รวบรวม

บทที่ 1 เป็นคำนำ สร้างสถานการณ์ให้เกิดปัญหาเรื่องความชอบธรรมจากความเห็นของพ่อเผ่า Cephalus ว่าความชอบธรรมคือการไม่เป็นหนี้ใคร ไม่ว่าจะเป็นหนี้ยืมหรือหนี้บุญคุณ ต่อด้วยความเห็นของอาจารย์ซาฟเฟิสท์ว่าความชอบธรรมอยู่ที่การตัดสินใจของผู้มีอำนาจในสังคม

บทที่ 2 Glaucon และ Adeimantus ช่วยกันรายงานความรู้สึกรักของชาวบ้านเอเธนส์ว่าความไม่ชอบธรรมทำให้ชีวิตมีความสุขมากกว่าความชอบธรรม

บทที่ 3 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเอเธนส์ของชนชั้นผู้พิทักษ์โดยให้การศึกษาระยะสั้นให้พอเป็นรัฐประชาธิปไตยอยู่ได้ และหาโอกาสให้การศึกษาระยะยาวต่อไป

บทที่ 4 อบรมความสุขแก่ชนทุกชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นอาชีวะ เพื่อจัดและขัดเกลาความโลภ โกรธ หลง

บทที่ 5 สตรีจะอยู่ได้อย่างไร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บทที่ 6 ผู้ปกครองต้องเป็นนักปรัชญาตลอดเวลา

บทที่ 7 ปรัชญาของนักปรัชญา อุทาหรณ์เรื่องถ้ำ

บทที่ 8 ความทุกข์ในรัฐที่ไม่เข้าเกณฑ์

บทที่ 9 ความทุกข์จากความไม่ชอบธรรม

บทที่ 10 วิญญาณอมตะรู้ได้ด้วยปรัชญา

ผู้ปกครองและผู้พิทักษ์ต้องพยายามหาวิธีอบรมให้ชาวเอเธนส์คิดอย่างปรัชญาและนับถือศาสนาใดก็ได้ อย่างนักปรัชญา จึงจะปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง และทุกคนมีความสุข ต่อจากนั้นเพลโทว์ได้พยายามเขียนบทสนทนา Symposium, Phaedrus, Phaelebus, Timaeus เพื่อขยายผลให้ Idea of the Good เป็นบ่อเกิดของความสุขทั้งหมดของเอกภพ และเขียนบทสนทนา Gorgias ที่แสดงจุดเริ่มต้นของการเข้าใจว่า Logos เป็นองค์รวมของความเป็นจริงและความจริงทั้งหมด

ความสำคัญของบทสนทนา Gorgias ในคณิตศาสตร์

จอร์จ เคอร์เฟอร์ดในหนังสือ George Kerferd, The Sophistic Movement, p.78 ได้อ้างถึงบทสนทนานี้ของเพลโทว์ว่า สรุปบทบาทของกระแสลัทธิชาฟเฟิสต์ในกรุงเอเธนส์สมัยที่ชีวิตของซาคเชรอสโตรุงโรจน์ไว้อย่างดีว่า ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 5 ก่อนคริสต์ศักราชนั้น ชาวเอเธนส์ส่วนมากสนใจความหมายจากการใช้ภาษาของชาวชาฟเฟิสต์มากกว่าความเป็นจริงและความจริงที่อยู่เบื้องหลังของการใช้ภาษา เช่น เมื่อได้ยินคำพูดว่า “คน” ก็สนใจแค่เป็นคะแนนเสียงหนึ่งที่มีค่าต่อความสำเร็จของผู้หวังประโยชน์ทางตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองที่ต้องการเพื่อชนะคู่แข่งหาเสียงเท่านั้น ไม่คิดไปถึงความเป็นมนุษย์ที่มีวิญญาณอมตะและปัญหาที่มีคุณค่านิรันดร์ อันเป็นการคิดลึกลงถึงขั้นอภิปรัชญาและญาณปรัชญา จนถึงกับบางคนเชื่อตามว่าไม่มีข้อเท็จจริงให้ต้องสนใจให้กังวลถึงขั้นนั้น สนใจเฉพาะผลประโยชน์เฉพาะหน้าเป็นกรณีๆ ไปก็พอแล้ว กฎศีลธรรมและจริยธรรมยิ่งไม่ต้องกังวลถึง ให้กังวลแค่ความต้องการของสัญชาตญาณและความพึงพอใจตามสัญชาตญาณเฉพาะหน้าก็พอแล้ว จึงเห็นได้ว่าการที่ซาคเชรอสโตรุงโรและเพลโทว์พยายามสอนให้ชาวเอเธนส์เชื่อว่ามีกฎระเบียบชีวิตตายตัวที่รองรับความสุขถาวรหลังความตายนั้นจะต้องยากเย็นแค่ไหน ยิ่งเพลโทว์ต้องการสอนว่ามีเครือข่ายเหตุผลที่โยงใยสานกันเป็นโครงสร้างแน่นแฟ้น (Logical Structure) คำประกันความเป็นจริงและความจริงทั้งระบบยิ่งจะยากเย็นแสนเข็ญแค่ไหน

ความรู้รอบตัวของชาวเอเธนส์

ในโลกของวิชาการในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเริ่มเรียนวิชาการสาขาใด เป็นธรรมเนียมของอารัมภบทจะต้องทำความเข้าใจไปถึงความรู้ของชาวเอเธนส์หรือคนใดคนหนึ่งที่มาจากเอเธนส์ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ ภาษากรีกและภาษาละตินของชาวโรมันขาดความรู้และการใช้เลขศูนย์

ทำให้ขาดเทคนิคการทดเลขเป็นหลักสับร้อยพัน...และไม่รู้จักสร้างจำนวนทศนิยม การบวก ลบจึงไปไม่ได้ไกล คุณหารเลขจำนวนมากน้อยก็ไปไม่ไหวแล้ว เช่น พ.ศ.ของปีนี้ได้แก่ MMDLXVII บวกด้วยค.ศ.ของปีนี้อันได้แก่ MMXXIV ก็พอจะคิดเลขในใจได้แล้วจึงเขียนลงไปทีละหลักกว่า 4591 คือ MMMMDXCI หากคิดจะเอามาคูณกันหรือหารกันก็คงต้องคิดเลขในใจกันหลายตลบ หากจะยกกำลังหรือถอดกรณฑ์ก็เลิกคิดได้เลย วิชาคณิตศาสตร์จึงไปไม่ได้ไกลนอกจากวิชาเรขาคณิตที่พอจับอัตราส่วนระหว่างมุมกับด้านได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของสามเหลี่ยมมุมฉาก ก็สร้างสูตรคำนวณได้มากมาย จนยูคลิดรวบรวมเนื้อหาเอาไปเขียนตำรา Geometria ได้จนได้สมญานามว่าบิดาของวิชาคณิตศาสตร์แทนที่เป็นของวิชาเรขาคณิตเพียงสาขาเดียว โดยรอให้ถึงยุคกลางยุโรปได้รับรู้เทคนิคการใช้เลขศูนย์จากชาวอาหรับสร้างระบบตัวเลขอาราบิก ซึ่งความจริงนั้นชาวอาหรับเรียนรู้จากชาวชมพูทวีปอีกต่อหนึ่ง วิชาคณิตศาสตร์จึงได้ถูกปลดปล่อยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วแบบทะลึ่งพรวด (มากกว่ากระโดดพรวด)

อย่างไรก็ตาม เรขาคณิตเท่าที่เรียนกันในกรุงเอเธนส์สมัยนั้น อย่างน้อยก็สร้างปัญหาทางอภิปรายให้ฉงนฉงายกันจนแม้แอร์ริสทาเทิลส์ก็แก้ไม่ลงตัว คือ ความมีอยู่ของปริมาณไม่รู้จบของสสาร (the existence of the infinite quantity of matter) กับความมีอยู่ของทศนิยมไม่รู้จบ ปัญหาของกรณีหลังบังคับกับความมีอยู่จริงของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านประกอบมุมฉากด้านละ 1 หน่วยวัด ทำให้ด้านตรงข้ามของมุมฉากต้องยาวเป็นกรณฑ์ 2 ของ 2 หน่วยวัดซึ่งเป็นเส้นที่มีอยู่จริง ทั้งๆที่ถอดกรณฑ์ไม่เคยลงตัว ยิ่งเมื่อรู้จักใช้เลขศูนย์ก็ยิ่งเห็นชัดเจนว่าเป็นจำนวนในมิติทศนิยมที่ไม่อาจมีอยู่จริงได้แต่สร้างรูปได้

สรุปได้ว่าในระหว่างที่ยังไม่รู้เทคนิคการใช้เลขศูนย์อันเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งสำหรับการคำนวณ คณิตศาสตร์หยุดนิ่งไม่พัฒนาทางด้านการคำนวณอันเป็นพันธกิจของสาขาคณิตและพีชคณิต แต่ไม่ยับยั้งการพัฒนาของวิชาเรขาคณิตและตรีโกณมิติในด้านการรักษาขนาดเดียวกันหรือรักษอัตราส่วนเดียวกันในมิติเดียวกันโดยเปลี่ยนรูปทรงไปต่างๆ นานา เช่น 1). การเปลี่ยนมวลสารปริมาตรเดิมจากทรงกลมให้เป็นทรงลูกเต๋าโดยรู้ได้ว่าลูกเต๋าจะมีความยาวด้านละเท่าไร 2). การวัดความสูงของพีรามิดโดยวัดความยาวของเงาที่ทอดลงบนพื้นราบแล้วย่อส่วนลงเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีมุมเป็นอัตราส่วนเดียวกัน 3). การวัดความไกลของเรือที่แล่นอยู่กลางแม่น้ำโดยเทียบอัตราส่วนกับรูปสามเหลี่ยมเล็กๆ รูปหนึ่ง ตั้งแต่ ก.ค.ศ. 440 ก็ได้มีคู่มือเทคนิคการใช้เรขาคณิตในงานต่างๆ เขียนโดย Hippocrates

of Chios และในปีค.ศ.410 Democritus of Abdera ก็ได้คิดว่าตนได้รวบรวมเทคนิคการใช้เรขาคณิตได้กว้างขวางไม่มีใครจะเปรียบได้ แต่น่าเสียดายที่หนังสือดังกล่าวนี้สูญหาย ต่อมาในราว ก.ศ.ศ. 300 ยูคลิด (Euclides of Alexandria) เผยแพร่หนังสือ *Stoicheia Geometrias* = *Elements of Geometry*) มิได้ตั้งใจแข่งขันในด้านเทคนิคการใช้ประโยชน์ แต่ต้องการประยุกต์ปรัชญาของแอร์เรสทาตเถิลกับทฤษฎีเรขาคณิตเท่าที่จะทำได้ กล่าวคือต้องการขยายขอบเขตการพิสูจน์หาความจริง (truth) ของความรู้ที่ปัญญาสืบทอดได้จากความเป็นจริงภายนอกปัญญา ซึ่งยูคลิดรู้สึกกว่าวิชาเรขาคณิตเท่าที่รู้กันในขณะนั้นตอบสนองตามเกณฑ์ของแอร์เรสทาตเถิลได้เป็นอย่างดี ยูคลิดจึงอยากทดลองทำให้ดู

เรขาคณิตของยูคลิด

ยูคลิดเริ่มระบบความจริงของวิชาเรขาคณิตโดยนิยามจุด (point) ว่าเป็นสถานที่หนึ่งที่เกิดจากการตัดกันของ 2 ทิศทาง การตัดกันของ 2 ทิศทางเป็นสิ่งที่มีความจริง เพราะมีประสบการณ์กันบ่อยและทำการสร้างสถานการณ์ได้จริงทุกขณะที่ต้องการ จุดแม้จะไม่มีขนาดแต่ก็เป็นเศษที่มีอยู่จริงมิฉะนั้นการตัดกันก็ต้องนับว่าเป็นมายาหมด ไม่มีการเคลื่อนที่ตัดกันเลยสักครั้งเดียวย่อมเป็นไปได้ จึงต้องนับว่ามีอยู่จริงและเป็นความจริงอย่างหนึ่งที่ไม่จำเป็นต้องมีขนาด

เส้น (line) เกิดจากการเคลื่อนของจุดไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในเมื่อจุดเป็นสิ่งที่มีความจริงและการเคลื่อนก็เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ดังนั้นเส้นทางการเคลื่อนที่ของจุดก็ต้องมีอยู่จริง แม้จะมองไม่เห็นและไม่มีขนาดก็ตาม

พื้นที่ (area) เกิดจากการเคลื่อนที่ของเส้นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในเมื่อเส้นเป็นสิ่งที่มีความจริงและการเคลื่อนที่ก็มีได้จริง พื้นที่จึงเป็นสิ่งที่มีความจริงเป็นความจริงอย่างหนึ่งที่ไม่มีความ

ปริมาตร (volume) เกิดจากการเคลื่อนของพื้นที่ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในเมื่อพื้นที่เป็นความจริงและการเคลื่อนที่ก็มีอยู่จริง ปริมาตรก็ย่อมมีอยู่จริงและเป็นความจริงที่มีขนาด

ดังนั้น ในเมื่อวิชาเรขาคณิตเป็นวิชาที่กล่าวถึงกฎเกณฑ์ของจุด เส้น พื้นที่ และ ปริมาตรที่มีอยู่จริงดังได้ชี้แจงมาข้างต้น ทฤษฎีต่างๆ เหล่านี้ก็จะพิสูจน์ได้ว่าจริงหรือเท็จตามเกณฑ์ของวิชาญาณปรัชญาหรือวิชาความจริง (episteme)

เพื่อจะพิสูจน์ว่าทฤษฎีต่างๆ ที่นักเรขาคณิตเชื่อกันว่าจริงโดยสามัญสำนึกนั้น อาจจะตรวจเช็คดูได้ว่าข้อใดจริง (คือเป็นความรู้ที่มีความเป็นจริงรองรับ) หรือเท็จ (คือเป็นความรู้ที่พิสูจน์ได้ว่าขัดแย้งชนิดตรงกันข้ามกับความเป็นจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง) และเพื่อจะพิสูจน์ได้อย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน ยูคลิดคิดว่าต้องอาศัยการยอมรับความจริง 5 ข้อตามหลัก Logos ของตรรกวิทยา (Logic) ซึ่งแอร์เรสทาท์เถลไถลเชื่อว่าทุกคนต้องเชื่อได้ด้วยสามัญสำนึก บนฐานของสติสัมปชัญญะ ห้ามูลบท (5 assumptions, 5 postulates)) ดังกล่าวได้แก่

1. สิ่งเท่ากันเพิ่มเท่าๆกันย่อมเท่ากัน
2. สิ่งเท่ากันตัดออกเท่าๆกันย่อมเหลือเท่ากัน
3. สิ่งเท่ากันคูณด้วยจำนวนเดียวกันย่อมเท่ากัน
4. สิ่งเท่ากันหารด้วยจำนวนเดียวกันย่อมออกมาเท่ากัน
5. เส้นตรง 2 เส้น ต่อกันไปถึงไหนก็ไม่มีวันจะพบกัน

ยูคลิดใช้ 5 มูลบทดังกล่าวพิสูจน์ทฤษฎีบทที่ 1 ด้วยความมั่นใจว่าได้ความจริงเพิ่มขึ้นอีก 1 ข้อรวมเป็น 6 ข้อ แล้วก็ใช้ความจริง 6 ที่มีอยู่ในมือพิสูจน์ทฤษฎีบทที่ 2 แล้วก็มั่นใจว่าสามารถได้ความจริงเพิ่มขึ้นเป็น 7 ข้อ ทำให้เกิดความมั่นใจขึ้นต่อไปว่าจะหาความจริงข้อที่ 8, 9, 10... ต่อไปได้เรื่อยๆ พิสูจน์ไปถึงไหนก็มั่นใจว่าได้ความจริงไปถึงนั้น สรุปได้ว่า ยูคลิดสามารถนำเอาเนื้อหาของวิชาเรขาคณิตเข้ามาอยู่ในข่ายของปรัชญาโดยปริยาย จะเรียกว่าปรัชญาเรขาคณิตก็น่าจะได้ ด้วยประการฉะนี้ นักเรขาคณิตบริสุทธิ์จำนวนหนึ่งก็คงตั้งหน้าหาความรู้เรขาคณิตเพื่อเรขาคณิตต่อไปโดยไม่สนใจว่านักปรัชญาจะว่าอย่างไร กว้างกันไป ไม่มีปัญหาอะไร ใครสนใจอะไร อย่างไรและแค่นี้ก็กว้างกันไป มันก็จะเป็นประโยชน์ต่อกันตามครรลองของมันเองแหละ แต่ที่สำคัญทางปรัชญาก็คือ ศิษยานุศิษย์ของเพลโทว์ได้พบวิธีแก้ปัญหในการสอนปรัชญาในสมัยของเพลโทว์หลังจากเพลโทว์สิ้นชีวิตไปนานหลายร้อยปีว่า จะแก้ลำชาวซาฟเฟิร์ทต้องแก้ด้วยโลโกส คือความจริงรวมกันเป็นระบบเดียวที่โยงใยช่วยพิสูจน์กันและกัน และรับรองความจริงของกันและกันได้อย่างแน่นแฟ้น จะรับรองรับรู้กันเป็นข้อๆ ก็พบแต่ความเคັงคว้างหาความหนักแน่นไม่ได้ ข้อเท็จจริงดังกล่าวยังจริงอยู่จนทุกวันนี้

บรรณานุกรม

Borchert, Donald. (2006). **Encyclopedia of Philosophy**. Macmillan.

Caird, Edward. (1968). **The Evolution of Theology in the Greek Philosophers**.
Kraus Reprint Co.

Craig, Edward. (1998). **Routledge Encyclopedia of Philosophy**. Routledge.

Eliade, Mircea. (1987). **The Encyclopedia of Religion**. Macmillan.

Freeman, Kathleen. (1966). **The Pre-Socratic Philosophers**. Basil Blackwell.

Hastings, James. (1959). **Encyclopedia of Religion and Ethics**. Scribner.

Jaeger, Werner. (1967). **The Theology of the Early Greek Philosophers**.
University Press.

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

พระประสงค์ของพระเจ้า: หนทางสู่ความศักดิ์สิทธิ์สำหรับทุกคน

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

1. คำนำ

แม้เรื่องน้ำพระทัยหรือพระประสงค์ของพระเจ้า จะเป็นเรื่องเข้าใจยาก¹ และมีความยากลำบากในการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้า ในประสบการณ์และในประวัติศาสตร์ ทั้งจะต้องตีความพระประสงค์ของพระเจ้าด้วยภาษาของมนุษย์ที่มีขอบเขตจำกัด แต่เรื่องพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นเรื่องน่าสนใจและมีความสำคัญโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาชีวิตจิตของคริสตชน เพราะการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นการนำไปสู่จุดหมายชีวิตคริสตชน

¹ New Catholic Encyclopedia Vol. XIV p.194-197

พระวาจาของพระเยซูเจ้าตรัสสำหรับคริสตชนทุกคน “ท่านจงเป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ ดังที่พระบิดาเจ้าสวรรค์ของท่านทรงความดีอย่างสมบูรณ์เถิด” (มธ 5:48; GS 39) ความรักต่อพระเจ้านั้นขึ้นอยู่กับที่อารมณ์ความรู้สึกเท่านั้น แต่อยู่ที่การปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า พระเยซูเจ้าตรัสว่า “คนที่กล่าวแก่เราว่า ‘พระเจ้าข้า พระเจ้าข้า’ นั้นมิใช่ทุกคนจะได้อำนาจอาณาจักรสวรรค์ แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระบิดาของเรา ผู้สถิตในสวรรค์นั้นแหละจะเข้าสู่สวรรค์ได้” (มธ 7:21) ดังนั้น ความรักต่อพระเจ้าจึงหมายถึงการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์

2. เราจะรู้พระประสงค์ของพระเจ้าได้อย่างไร

นักบุญยอห์นแห่งไม้กางเขนได้กล่าวว่า “ผู้มีชีวิตจิตจะรู้พระประสงค์ของพระเจ้า อาศัยแสงสว่างจากปัญญาที่ใช้เหตุผลตามธรรมชาติ และการเผยแสดงของพระเจ้าในพระบัญญัติและคำสอนของพระวรสาร”²

สำหรับคริสตชน พระเยซูเจ้าเป็นผู้เผยแสดงพระประสงค์ของพระเจ้า “ในอดีตพระเจ้าตรัสกับบรรพบุรุษของเราโดยทางประกาศหลายวาระและหลายวิธี ครั้นสมัยนี้เป็นวาระสุดท้าย พระองค์ตรัสกับเราโดยทางพระบุตร พระเจ้าทรงสถาปนาพระบุตรให้เป็มหาทศรอบครองทุกสิ่ง พระองค์ทรงสร้างจักรวาลเดชะพระบุตรนี้” (ฮบ 1:1-2) “พระองค์ทรงเผยให้เราถึงพระประสงค์เร้นลับของพระองค์ซึ่งพอพระทัยดำริไว้ล่วงหน้าในพระคริสตเจ้า” (อฟ 1:9) “พระองค์มีพระประสงค์ให้ทุกคนได้รับความรอดพ้น และรู้ความจริงที่สมบูรณ์” (1 ทธ 2:4) พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราเป็นหนทาง ความจริง ชีวิตไม่มีใครไปเฝ้าพระบิดาได้นอกจากผ่านทางเรา ถ้าท่านทั้งหลายรู้จักเรา ท่านก็รู้จักพระบิดาของเราด้วยบัดนี้ ท่านก็รู้จักพระบิดา และเห็นพระองค์แล้ว ฟิลิปทูลว่า “พระเจ้าข้า โปรดทำให้พวกเราได้เห็นพระบิดาเถิด เรายังไม่รู้จักพระองค์แล้ว” พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ฟิลิปเอ๋ย เราอยู่กับท่านมานานเพียงนี้แล้ว ท่านยังไม่รู้จักเรามากหรือ” ผู้ที่เห็นเรา ก็เห็นพระบิดาด้วย ท่านพูดได้อย่างไรว่า ‘โปรดทำให้พวกเราได้เห็นพระบิดาเถิด’” ท่านไม่เชื่อหรือว่า “เราดำรงอยู่ในพระบิดา และพระบิดาดำรงอยู่ในเรา”(ยน 14:6-10) นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “เดชะพระองค์เรารทั้งสอฝ่ายจึงเข้าไปเฝ้าพระบิดาเจ้าได้ในพระจิตเจ้าองค์เดียวกัน” (เทียบ อฟ 2:18; 2ปต 1:4)

² John of the Cross, The Ascent of Mount Camel 21,4

เรารู้พระประสงค์ของพระเจ้าได้โดยอาศัยแสงสว่างจากพระคัมภีร์ โดยเฉพาะพระวรสาร นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “ทุกถ้อยคำในพระคัมภีร์ได้รับการเฉลยจากพระเจ้า และมีประโยชน์ เพื่อสั่งสอน ว่ากล่าวตักเตือนให้ปรับปรุงแก้ไข และอบรมให้ดำเนินชีวิตอย่างชอบธรรม” (2 ทธ 3:16; 2 ปต 1:19-20) รวมทั้งพระบัญญัติ 10 ประการและพระบัญญัติใหม่แห่งความรัก

เรารู้พระประสงค์ของพระเจ้าได้โดยอาศัยคำสั่งสอนต่างๆ ของพระศาสนจักร คำสั่งสอนของผู้ใหญ่และกฎหมายของบ้านเมือง³

เรารู้พระประสงค์ของพระเจ้าโดยอาศัยสภาพการณ์ในชีวิตของเรา บทบาทหน้าที่ตามฐานะชีวิตของเราแต่ละคน เช่น บทบาทในครอบครัว บทบาทหน้าที่ในการงาน ในสังคม ในพระศาสนจักร เป็นต้น พระสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้เรียกร้องให้คริสตชนรู้จักอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลา หรือพระประสงค์ของพระเจ้า โดยมองดูสถานการณ์ ความต้องการ และความปรารถนาใฝ่ฝันของมนุษย์ในสมัยปัจจุบัน (GS 11)

เรารู้พระประสงค์ของพระเจ้า โดยการฟังเสียงของมโนธรรม⁴ พระสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้สอนว่า “ในส่วนลึกของมโนธรรม มนุษย์พบกฎเกณฑ์ที่ตนมิได้ตั้งขึ้น เรียกร้องเร่งรัดให้ปฏิบัติ ให้มีความรัก ให้ทำความดีและหลีกเลี่ยงความชั่ว เสียงของมโนธรรมจะบอกให้ทำสิ่งนี้และอย่าทำสิ่งนั้น เพราะในใจของมนุษย์มีกฎเกณฑ์ของพระเจ้าจารึกอยู่” (GS 16)

สำหรับคริสตชนเพื่อจะก้าวหน้าในชีวิตคริสตชน จะต้องเจริญชีวิตตามการเฉลยของพระจิตเจ้า (กท 5:16) นักบุญเปาโลกล่าวว่า “อย่าคล้อยตามความประพฤติดังของโลกนี้ แต่จงเปลี่ยนแปลงตนเองโดยการฟื้นฟูความคิดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้รู้จักวินิจฉัยว่าสิ่งใดเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า สิ่งใดดี และสิ่งใดเป็นที่พอพระทัย และสมบูรณ์พร้อม” (รม 12:2)

³ สำหรับคริสตชน จะนอบน้อมเชื่อฟังพระเจ้าอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่การนอบน้อมเชื่อฟังมนุษย์นั้นมีเงื่อนไข คือ กฎหมายและคำสั่งของมนุษย์ จะต้องสอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้า คริสตชนเชื่อว่าอำนาจอันชอบธรรมของมนุษย์มาจากพระเจ้า ดังนั้นคริสตชนจึงนอบน้อมเชื่อฟัง กฎหมาย คำสั่งและบุคคลที่มีอำนาจอันชอบธรรมด้วย (คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 1891-1927)

⁴ มโนธรรม (มโน=ใจ, ธรรม=ความจริงใจ, ความดี, ความยุติธรรม) หมายถึง ใจที่เป็นจริง ในทัศนะของพระคัมภีร์ถือว่า “หัวใจ” เป็นที่มาของจิตสำนึก ความคิด ความปรารถนา อารมณ์ การตัดสินใจ ทั้งดีและชั่ว (มธ 12:34) หลักเกณฑ์ความประพฤติจารึกอยู่ในจิตใจ (รม 2:15) ดวงใจเป็นที่ที่มนุษย์พบกับพระเจ้า (ยน 14:23; 2 ทธ 1:14; 1 คร 3:16)

นักบุญเปาโลยังได้แนะนำสิ่งที่จะช่วยคริสตชนให้สามารถฟังเสียงของพระจิตเจ้าได้ดี คือ

1. ความรักแท้ ถ้ากลุ่มคริสตชนเติบโตในความรักแท้ต่อกันและกัน ผลก็คือ ความรู้และวิจารณ์ญาณ สามารถเลือกสิ่งที่เป็นพระประสงค์ของพระเจ้าได้ นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ข้าพเจ้าอธิษฐานภาวนาขอให้ความรักของท่านทวียิ่งขึ้น ทำให้เกิดความรู้และวิจารณ์ญาณทุกเรื่อง ท่านจะแยกได้ว่า สิ่งใดดีเยี่ยม จะได้เป็นผู้บริสุทธิ์ปราศจากคำตำหนิจนถึงวันของพระคริสตเจ้า” (ฟป 1:9-10)

2. การอธิษฐานภาวนา เพราะการเรียนรู้ถึงพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นพระคุณ จึงต้องภาวนาวอนขอและเตรียมจิตใจเพื่อฟังเสียงของพระจิตเจ้า นักบุญเปาโลกล่าวว่า “ดังนั้น นับแต่วันที่เรายินเรื่องของท่าน เราอธิษฐานภาวนาสำหรับท่านอยู่เสมอ วอนขอให้ท่านมีความรู้อย่างสมบูรณ์ถึงพระประสงค์ของพระเจ้า ด้วยสรรพปรีชาญาณและความเข้าใจฝ่ายจิต เพื่อท่านจะได้ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับองค์พระผู้เป็นเจ้า เป็นที่สบพระทัยพระองค์ในทุกสิ่ง บังเกิดผลเป็นกิจการดีทุกประการ และมีความรู้เรื่องพระเจ้ามากขึ้น ให้ท่านทั้งหลายได้รับผลกำลังมากขึ้น จากพระฤทธานุภาพอันรุ่งโรจน์ของพระองค์ จะมีความพากเพียร เข้มแข็ง และอดทนทุกสิ่ง พ้นจากอำนาจความมืดมนและนำสู่พระอาณาจักรของพระบุตรสุดที่รักของพระองค์” (คส 1:9-13)

3. พระประสงค์ของพระเจ้าในพระคัมภีร์

3.1 ในพันธสัญญาเดิม

พระประสงค์ของพระเจ้าแสดงออกในการสร้างโลกและมนุษย์ พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตาม “พระฉายา” ของพระองค์ (ปฐม 1:26) ให้มนุษย์มีส่วนในชีวิตของพระเจ้า และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ดูแลโลก แต่มนุษย์มิได้ใช้เสรีภาพที่พระเจ้าประทานให้อย่างถูกต้อง มนุษย์ได้เลือกทำสิ่งที่ตรงข้ามกับพระประสงค์ของพระองค์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความแปลกแยกจากพระเจ้า กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และกับสิ่งสร้างอื่นๆ บาปแรกที่มนุษย์ได้กระทำนี้เรียกว่า บาปกำเนิด⁵ แม้มนุษย์ได้ทำบาป แต่พระเจ้าก็ได้ไต่ถามถึงมนุษย์ พระองค์ทรงเตรียมการเสด็จมาของพระผู้ช่วยให้รอด โดยเลือกอับราฮัมและลูกหลาน “เจ้าจะช่วยให้ผู้อื่นได้รับพร” (ปฐม 12:2) พระเจ้าได้ให้โมเสสช่วยพวกอิสราเอลให้หลุดพ้นจากการเป็นทาสของชาวอียิปต์และพระองค์ได้ทำพันธสัญญากับพวกอิสราเอลให้เป็นประชากรของพระองค์ (อพย 3,19) เมื่อพวกอิสราเอลถูกเนรเทศไปกรุงบาบิโลน พวกเขาตระหนักว่า พระเจ้าไม่ทรงพอ

⁵ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 388-90, 396-418 บาปกำเนิดคือ บาปที่มนุษย์ทุกคนได้รับเมื่อเกิดมา เป็นสภาพของการขาดความศักดิ์สิทธิ์ และยุติธรรมดั้งเดิม เป็นบาปที่ “ตกทอด” มาถึงเรา ไม่ใช่กระทำด้วยตนเอง เป็นภาวะของการเกิดมาเป็นมนุษย์ ที่ไม่ได้เป็นการกระทำส่วนตัว เนื่องจากความเป็นหนึ่งเดียวกันของต้นกำเนิดของมนุษย์ทั้งปวง บาปกำเนิดได้รับการถ่ายทอดมากับธรรมชาติมนุษย์ บุตรหลานทุกคนของอาดัมไม่ใช่โดยการลอกเลียน แต่โดยการแพร่กระจายไป การถ่ายทอดนี้ยังคงเป็นธรรมชาติที่เราน่าสนใจได้อย่างเต็มที่ ผลสืบเนื่องจากบาปกำเนิดคือธรรมชาติของมนุษย์ แม้ไม่ได้เสียหายไปทั้งหมด แต่ก็ก่อให้เกิดบาดแผลขึ้นในพลังตามธรรมชาติของเขา ทำให้เขตกอยู่ในอวิชชา ความทุกข์ทรมาน อยู่ในอำนาจแห่งความตาย และมีแนวโน้มเอียงไปในทางบาป ความโน้มเอียงนี้เรียกว่าราคะต้นหา

พระทัยในความตายของผู้ใด แต่ต้องการให้ทุกคนมีชีวิต “เราไม่พอใจในความตายของผู้ใด จงกลับใจเถิด แล้วท่านจะมีชีวิต” (อสค 18:32) พระเจ้าทรงสัญญาจะให้มนุษย์มีชีวิตใหม่ “เราจะให้หัวใจใหม่แก่เจ้า เราจะใส่จิตใหม่ไว้ภายในท่าน เราจะนำใจหินออกไปจากร่างของท่าน และจะให้ใจเนื้อแก่ท่าน เราจะใส่จิตของเราภายในท่าน จะทำให้ท่านดำเนินชีวิตตามข้อกำหนดของเรา ท่านจะรักษาและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของเรา” (อสค 36:26-27) แต่พระเจ้าทรงเชิญชวนอย่างนี้มนวลโดยไม่บังคับ “อย่าได้รับกวนหรือปลุกที่รักของฉันทัน จนกว่าเธอจะพอใจตื่น” (พชม 2:7; 8:4) คำสัญญาต่างๆ ในพันธสัญญาเดิมได้สำเร็จในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า

3.2 ในพันธสัญญาใหม่ : พระเยซูเจ้าและพระประสงค์ของพระเจ้า

พระนางมารีย์เต็มเปี่ยมด้วยความรักต่อพระเจ้า พระนางยินดีสมัครใจปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าเสมอ “พระนางมารีย์จึงตรัสว่า “ข้าพเจ้าเป็นผู้รับใช้ขององค์พระผู้เป็นเจ้า ขอให้ไปกับข้าพเจ้าตามวาจาของท่านเถิด” แล้วทูตสวรรค์ก็จากพระนางไป” (ลก 1:38)

พระเยซูเจ้า ทรงเป็นตัวอย่างของผู้ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า ตั้งแต่ปฐมวัยเมื่อพระเยซูเจ้าทรงมีพระชนมายุได้ 12 พรรษา พระองค์อยู่ในพระวิหารกรุงเยรูซาเล็ม เพื่อปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า (ลก 2:49) **พระเยซูเจ้ายินดีสมัครใจปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าเสมอ** พระเยซูเจ้าตรัสว่า “อาหารของเราคือการทำตามพระประสงค์ของพระเจ้าผู้ทรงส่งเรามาและการประกอบภารกิจของพระองค์ให้สำเร็จลุล่วงไป” (ยน 4:34) “เราทำอะไรตามใจของเราไม่ได้เราได้ยินมาอย่างไร เราก็พิพากษาอย่างนั้น และคำพิพากษาของเราก็ถูกต้องเพราะเราได้แสวงหาที่จะทำตามใจของเรา แต่ทำตามพระประสงค์ของพระองค์ผู้ทรงส่งเรามา” (ยน 5:30; 6:38; 8:29; 15:10) ในสวนเกทเซมนี ก่อนที่พระเยซูเจ้าจะรับทรมานและสิ้นพระชนม์ พระองค์ทรงยืนยันการยึดมั่นในการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า โดยการภาวนาว่า “พระบิดาเจ้าข้า ถ้าพระองค์มีพระประสงค์ โปรดทรงนำถ้วยนี้ไปจากข้าพเจ้าเถิด แต่อย่าให้เป็นไปตามใจข้าพเจ้า ให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์เถิด” (ลก 22:42)

พระเยซูเจ้าทรงแสดงพระประสงค์ของพระเจ้า โดยการปรับปรุงพระบัญญัติและ
 ประทานบัญญัติใหม่⁶ พระเยซูเจ้าตรัสว่า “จงอย่าคิดว่าเรามาเพื่อลบล้างธรรมบัญญัติหรือ
 คำสอนของบรรดาประกาศก เรามีได้มาเพื่อลบล้าง แต่มาเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์” (มธ
 5:17) พระเยซูเจ้าได้ปรับปรุงหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตใหม่คือ คำเทศนาบนภูเขา (มธ
 5-7) ในงานเลี้ยงสุดท้าย พระเยซูเจ้าได้มอบบัญญัติใหม่แก่บรรดาศาสนิกชน พระองค์ตรัสว่า
 “เราให้บทบัญญัติใหม่แก่ท่านทั้งหลาย ให้ท่านรักกัน เรารักท่านทั้งหลายอย่างไร ท่านก็จงรัก
 กันอย่างนั้นเถิด” (ยน13:34) คำว่า “เหมือน” หมายถึงการเลียนแบบชีวิตที่เต็มเปี่ยมไป
 ด้วยความรักของพระเยซูเจ้า พระเยซูเจ้าแสดงความรักต่อพวกสาวกโดยการรับใช้ การล้าง
 เท้าพวกสาวกเพื่อสอนให้พวกเขารับใช้กันและกัน (ยน 13:14-15) และมอบชีวิตของพระองค์
 บนไม้กางเขน เป็นพยานถึงความรักจนถึงที่สุด

⁶ บัญญัติ เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต

พระเยซูเจ้าทรงแสดงพระประสงค์ของพระเจ้าโดยการประกาศและสถาปนาอาณาจักรพระเจ้า⁷ พระเยซูเจ้าได้เริ่มประกาศข่าวดีว่า “เวลาที่กำหนดไว้มาถึงแล้วพระอาณาจักรของพระเจ้าอยู่ใกล้แล้ว จงกลับใจ และเชื่อข่าวดีเถิด” (มก 1:15) ผู้ที่จะเข้าในอาณาจักรพระเจ้าคือ “ผู้ที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระบิดาของเรา ผู้สถิตในสวรรค์นั้นแหละจะเข้าสู่สวรรค์” (มธ 7:21) “เพราะผู้ที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระบิดาของเราผู้สถิตในสวรรค์ผู้นั้นเป็นพี่น้องชายหญิงและเป็นมารดาของเรา” (มธ 12:50) แนวทางชีวิตใหม่ของอาณาจักรพระเจ้าคือ บัญญัติแห่งความรัก (ยน 13:34) การปฏิบัติต่อพี่น้อง แม้ผู้ต่ำต้อย (มธ 25:31-46) ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เหมือนชีวิตของพระตรีเอกภาพ (ยน 17) พระเยซูเจ้าทรงสอนพวกสาวกศิษย์ให้ภาวนา “บทข้าแต่พระบิดาของเรา” (มธ 6:9-13) ซึ่งเป็นแก่นคำสอนของพระองค์ “ขอให้พระอาณาจักรมาถึง ขอให้ทุกสิ่งเป็นไปตามพระประสงค์ ในแผ่นดินเหมือนในสวรรค์” อาณาจักรพระเจ้ามาถึง เมื่อมีการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า เพราะลักษณะธรรมชาติของอาณาจักรพระเจ้าคือ การเป็นหนึ่งเดียวกันของทุกฝ่ายระหว่างมนุษย์ด้วยกันทุกคน และระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า (RM 15)

พระเยซูเจ้าทรงประทานพระจิตเจ้า เพื่อช่วยพวกสาวกศิษย์ให้สามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า บนทางเขนเมื่อพระเยซูเจ้าสิ้นพระชนม์ พระองค์ได้ประทานพระจิต⁸ (ยน 19:34; 20:22) พระเยซูเจ้าตรัสว่า “แต่พระผู้ช่วยเหลือคือพระจิตเจ้าที่พระบิดาจะทรงส่งมาในนามของเรานั้นจะทรงสอนท่านทุกสิ่งและจะทรงให้ท่านระลึกถึงทุกสิ่งที่เราเคยบอกท่าน” (ยน 14:26)

⁷ ข่าวดีเรื่องอาณาจักรพระเจ้า. แสงธรรมปริทัศน์ ปีที่ 16 ฉ.3 หน้า 50-58

⁸ Jerusalem Bible. Standard Edition p.1788-7

4. การเจริญชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้า เป็นหนทางสู่ความศักดิ์สิทธิ์สำหรับทุกคน

นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “นี่คือพระประสงค์ของพระเจ้า คือให้ท่านเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์” (1 ธส 4:3) ดังนั้น จุดหมายของชีวิตคริสตชนคือ ชีวิตที่ศักดิ์สิทธิ์ แต่ความศักดิ์สิทธิ์อยู่ที่ความรัก นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “แต่เหนือสิ่งใดจงมีความรัก ซึ่งรวมเราไว้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างสมบูรณ์” (คส 3:14) นักบุญยอห์นได้กล่าวว่า “เรารู้และเชื่อในความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อเรา พระเจ้าทรงเป็นความรัก ผู้ใดดำรงอยู่ในความรัก ย่อมดำรงอยู่ในพระเจ้า และพระเจ้าย่อมทรงดำรงอยู่ในเขา” (1 ยน 4:16) พระเจ้ากับพระประสงค์ของพระองค์เป็นหนึ่งเดียวกัน ความรักต่อพระเจ้าจึงหมายถึง การปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ ดังนั้น การปฏิบัติตามพระประสงค์พระเจ้าจึงเป็นหนทางสู่ความศักดิ์สิทธิ์สำหรับทุกคน เพราะทุกคนสามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้ ไม่ว่าจะเป็นพ่อบ้านหรือแม่บ้าน เด็กหรือผู้ใหญ่ คนหนุ่มสาวหรือผู้สูงอายุ พระสงฆ์ นักบวชหรือฆราวาส ครูหรือกรรมกร ฯลฯ ทุกคนสามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า ที่แสดงออกในบทบาทหน้าที่ตามฐานะชีวิตของแต่ละคน นี่เป็นหนทางที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน ที่จะก้าวหน้าสู่ความศักดิ์สิทธิ์

ถ้าจะเปรียบพระเจ้าเหมือนดวงอาทิตย์ มีดวงอาทิตย์ดวงเดียว แต่ส่องแสงอาทิตย์ไปถึงมนุษย์ทุกคนและแต่ละคน เช่นเดียวกัน มีพระเจ้าองค์เดียว มนุษย์ทุกคนและแต่ละคนได้รับพระประสงค์ของพระเจ้า แม้พระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับแต่ละคนจะแตกต่างกัน แต่ก็มาจากพระเจ้าองค์เดียวกัน ดังนั้น การปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า ทำให้ทุกคนที่ปฏิบัติเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าและเป็นหนึ่งเดียวกัน

5. คริสตชนกับพระประสงค์ของพระเจ้า

5.1 เราสามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้ ในขณะปัจจุบันเท่านั้น

อดีตก็ผ่านไปแล้ว อนาคตก็ยังไม่มาถึง เวลาที่สำคัญที่สุดก็คือเวลาปัจจุบัน เราจึงควรเจริญชีวิตอย่างรู้ตัว ที่จะปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าในขณะปัจจุบัน พระเยซูเจ้าทรงสอนว่า “ดังนั้น ท่านทั้งหลายอย่ากังวลถึงวันพรุ่งนี้ เพราะวันพรุ่งนี้จะกังวลสำหรับตนเอง แต่ละวันมีทุกข์พอกอยู่แล้ว” (มธ 6:34) “โปรดประทานอาหารประจำวันแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายในวันนี้” (มธ 6:11) “ทรงส่งเขาไปประกาศพระอาณาจักรพระเจ้าและรักษาโรค” (ลก 9:2) นักบุญเปาโลแนะนำว่า “ข้าพเจ้าทำเพียงสิ่งเดียวคือ สัมผัสที่อยู่เบื้องหลัง มุ่งสู่เบื้องหน้าอย่างสุดกำลัง” (ฟป 3:13) นักบุญแอนโทนี ฤาษีแห่งอียิปต์ (ค.ศ. 251-356) ได้ให้คำแนะนำใน

การเจริญชีวิตว่า “ในแต่ละวัน ให้เริ่มต้นวันใหม่ เจริญชีวิตวันนี้อย่างสดชื่นด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์ และนอบน้อมเชื่อฟังพระประสงค์ของพระเจ้า” การเจริญชีวิตขณะปัจจุบันแต่ละขณะอย่าง ดี มีได้หมายถึง จะต้องมีความกังวลหรือความเครียด เปรียบเสมือนผู้โดยสารรถไฟที่ไม่จำเป็นต้องเดินบนรถไฟ เพื่อจะได้ไปถึงจุดหมายปลายทางเร็วขึ้น แต่เขาควรนั่งอยู่กับที่ ปล่อยให้รถไฟวิ่งไปปกติ ในที่สุดรถไฟก็จะนำเขาไปถึงจุดหมายปลายทางเอง

5.2 ชีวิตคริสตชนเป็นชีวิตที่ต้องผจญภัยในหนทางของพระเจ้า

คริสตชนทุกคนต้องการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับชีวิตของตน บางครั้งก็ได้รับคำตอบชัดเจนจากพระคัมภีร์ จากพระบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ จากบทบาหน้ำที่ตามฐานะของชีวิต แต่บางครั้งก็ไม่ได้รับคำตอบชัดเจน เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่ได้คาดคิดมาก่อน ทั้งดีและร้าย เป็นต้น เราต้องวินิจฉัยว่า เป็นพระประสงค์ของพระเจ้าหรือไม่ ทุกครั้งที่เราเลือกทำอะไรสิ่งหนึ่ง ให้เราตั้งใจจะปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า แต่ถ้ามิใช่พระประสงค์ของพระองค์ ขอพระองค์นำเรากลับไปสู่หนทางที่ถูกต้อ ง นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “เรารู้ว่าพระเจ้าทรงบันดาลให้ทุกสิ่งกลับเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่รักพระองค์ ผู้ที่ทรงเรียกมาตามพระประสงค์ของพระองค์” (รม 8:28) พระประสงค์ของพระเจ้าอาจเป็นความทุกข์ยากที่ช่วยให้เราก้าวหน้าในชีวิตจิต พระคัมภีร์ได้ให้ตัวอย่างของโยบ โยบได้กล่าวว่า “ถ้าเราได้รับของดีๆ จากพระเจ้า ทำไมเราจึงไม่รับของไม่ดีด้วยเล่า” (ยบ 2:10) พระเยซูเจ้าทรงเป็นตัวอย่างของผู้วางใจในพระเจ้าอย่างสมบูรณ์บนทางเขน ก่อนสิ้นพระชนม์ พระองค์ตรัสว่า “พระบิดาเจ้าข้า ข้าพเจ้ามอบจิตของข้าพเจ้าไว้ในพระหัตถ์ของพระองค์” (ลก 23:46)

5.3 พระประสงค์ของพระเจ้าและน้ำใจของเรา

พระคัมภีร์ได้กล่าวถึงมนุษย์ในแง่ดี พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามฉายาของพระองค์ (ปฐม 1:26,31) แต่ก็บอกความจริงว่ามนุษย์มีความเปราะบาง ความอ่อนแอ ความโน้มเอียงทางชั่ว เพราะบาป มนุษย์ต้องการการไถ่กู้ มนุษย์ต้องร่วมมือกับพระหรรษทาน เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชีวิตใหม่ นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “ดังนั้น พี่น้องทั้งหลาย เราไม่มีภารกิจใดๆ ที่จะต้องดำเนินชีวิตตามธรรมชาติฝ่ายต่ำ ถ้าท่านดำเนินชีวิตตามธรรมชาติฝ่ายต่ำ ท่านก็จะตาย แต่ถ้าท่านกำจัดการตามธรรมชาติฝ่ายต่ำ ด้วยเดชพระจิตเจ้า ท่านก็จะมีชีวิต” (รม 8:12-13)

⁹ St. Athanasius, The life of St. Anthony in The Father of the Church ed. R. Deferrari Vol.15

บาปต้นกำเนิด (capital sins)¹⁰ 7 ประการ เป็นพยศชั่ว (vices) ซึ่งตรงข้ามกับคุณธรรม และเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่เป็นระเบียบไม่อยู่ในขอบเขตหรือความพอดี

	เกิน	สายกลาง(ความพอดี)	ขาด
1. การเป็น (Being)	จองทอง	สุขภาพ	ดูหมิ่นตนเอง เห็นตนไร้ค่า มีปมด้อย
2. การมี (Having)	ตระหนี่ - โลภ	มัธยัสถ์	สุรุ่ยสุร่าย ล้างผลาญ
3. เพศ (Sex)	ความใคร่ทางเพศ	ควบคุมเพศพอดีตามฐานะ	กลัว ดูหมิ่น เบี่ยงเบนทางเพศ
4. การร่วมมือ (Cooperation)	อิจฉาริษยา	พร้อมจะร่วมมือ	เย็นชา ไม่สนใจผู้อื่น
5. การบริโภค (Consuming)	โลภอาหารตะกละ (บริโภคมากเกิน)	บริโภคสิ่งที่มีคุณค่าและปริมาณพอเหมาะ	ละเลยการบริโภคที่จำเป็น
6. อารมณ์ (Emotion)	โมโห โกรธ	ร่อนรน	ยอมจำนน เฉื่อยชา
7. การกระทำ (Action)	วุ่นวายเกินเหตุ	กระตือรือร้น	เกียจคร้าน

เราต้องเรียนรู้ถึงความโน้มเอียงของเราแต่ละคนซึ่งแตกต่างกัน และพยายามปรับปรุงพัฒนาไปสู่คุณธรรม ที่เป็นความพร้อม ที่เป็นกิจนิสัย และมันคงที่จะเลือกทำสิ่งที่ดีที่สุดที่เป็นพระประสงค์ของพระเจ้า

นักบุญเปาโลได้เปรียบเทียบผลงานของฝ่ายเนื้อหนังและผลงานของพระจิตเจ้า ท่านได้กล่าวว่า “เพราะธรรมชาติมนุษย์มีความปรารถนาตรงกันข้ามกับพระจิตเจ้า และพระจิตเจ้าก็ทรงปรารถนาตรงกันข้ามกับธรรมชาติมนุษย์ สองสิ่งนี้ขัดแย้งกัน ท่านทำสิ่งที่ท่านอยากทำไม่ได้ ถ้าท่านมีพระจิตเจ้าเป็นผู้นำ ท่านก็ไม่อยู่ภายใต้ธรรมบัญญัติ **กิจการของธรรมชาติมนุษย์นั้นปรากฏชัดแจ้ง** คือ การผิดประเวณี ความลามกโสมม การปล่อยตัวตามราคะ ตัณหา การกราบไหว้รูปเคารพ การใช้เวทมนตร์คาถา การเป็นศัตรูกัน การทะเลาะวิวาท ความอิจฉาริษยา ความโกรธเคือง การแก่งแย่งชิงดี การแตกแยก การแบ่งพรรคแบ่งพวก

¹⁰ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 1866

การเมามาย การสำมะเลเทเมา และอีกหลายประการในทำนองเดียวกันนี้ ข้าพเจ้าขอเตือนท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่งดังที่เคยเตือนมาแล้วว่า ผู้ที่ประพฤติดนเช่นนี้จะไม่ได้อาณาจักรของพระเจ้าเป็นมรดก ส่วนผลของพระจิตเจ้าก็คือ ความรัก ความชื่นชม ความสงบ ความอดทน ความเมตตา ความใจดี ความซื่อสัตย์ ความอ่อนโยน และการรู้จักควบคุมตนเอง เรื่องเหล่านี้ไม่มีธรรมบัญญัติใดห้ามไว้เลย” (กท 5:17-23)

วิลเลียม ยอห์นสตัน พระสงฆ์คณะเยสุอิตนักวิทยาศาสตร์ด้านชีวิตจิต¹¹ สมัยปัจจุบันได้ชี้แนะว่า “กระบวนการปลดปล่อยตนเองจากโซ่ตรวนของกิเลสตัณหา ความโน้มเอียงทางชั่ว อารมณ์ความรู้สึกที่ไม่เป็นระเบียบ ไม่อยู่ในขอบเขตความพอดี ความอยากหรือความปรารถนาและแรงขับที่ควบคุมไม่ได้ ความโลภ การยึดติดผูกพัน การยึดติดแบบทารก เป็นกระบวนการที่ต้องกระทำอยู่เสมอตลอดชีวิต โดยมีเงื่อนไขต้องปฏิเสธตนเองหรือเอาชนะตนเองเพื่อให้ “มนุษย์เก่า” ตายและเพื่อ “ให้มนุษย์ใหม่” ได้เกิดขึ้น พระเยซูเจ้าตรัสว่า “ถ้าผู้ใดอยากติดตามเรา ก็ให้เขาเลิกนึกถึงตนเอง ให้แบกไม้กางเขนของตน และติดตามเรา” (มก 8:34) ในสังคมปัจจุบันมีความต้องการมิใช่เฉพาะการช่วยมนุษย์ให้เป็นอิสระจากบาปส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึงการปลดปล่อยจากบาปของสังคม¹² ด้วย สังคมต้องการความร่วมมือเพื่อปรับปรุง และเสริมสร้างวัฒนธรรมใหม่แห่งความรัก เพื่อช่วยมนุษย์ให้สามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้”

¹¹ William Johnston S.J. *Mystical Theology : the science of Love* p.192-235

¹² คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 1869

5.4 ความสำคัญและตัวอย่างของการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า

คริสตชน คือ ศาสนิกชนผู้ติดตามพระเยซูคริสตเจ้า (กจ 11:26) เป็นผู้เรียนรู้และเลียนแบบชีวิตของพระองค์ การเลียนแบบชีวิตของพระเยซูเจ้า มิใช่เลียนแบบรูปแบบปรากฏภายนอก แต่เลียนแบบแก่นชีวิตของพระเยซูเจ้า คือ การเจริญชีวิตปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้า คริสตชนต้องเจริญชีวิตปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าเพื่อบรรลุความศักดิ์สิทธิ์ (1 ทธ 4:3) คริสตชนต้องแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้าเสมอ นักบุญเปาโลสอนว่า การวินิจฉัยพระประสงค์ของพระเจ้าได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงจิตใจ (รม 2:2) การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับบุคคลและกลุ่มคริสตชน (คส 1:9-12; อฟ 3:14-21) เมื่อรู้พระประสงค์ของพระเจ้าแล้ว ก็ต้องปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ (มธ 7:21; 5:7-20) พระเจ้าทรงเชื้อเชิญให้มนุษย์ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าแต่ไม่บังคับ พระเยซูเจ้าประทานพระจิตเจ้า เพื่อช่วยคริสตชนให้สามารถปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้ นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า “ในทำนองเดียวกัน พระจิตเจ้าเสด็จมาช่วยเหลือเราผู้อ่อนแอ เพราะเราไม่รู้ว่าจะต้องอธิษฐานภาวนาขอสิ่งใดที่เหมาะสม แต่พระจิตเจ้าทรงอธิษฐานภาวนาขอแทนเราด้วยคำที่ไม่อาจบรรยาย และพระเจ้าทรงสำรวจจิตใจ ทรงทราบความปรารถนาของพระจิตเจ้า เพราะว่าพระจิตเจ้าทรงอธิษฐานเพื่อบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ตามพระประสงค์ของพระเจ้า” (รม 8:26-27; ฟป 2:3)

นักบุญยอห์น บอสโก สอนว่า “ในสายพระเนตรของพระเจ้า ผู้ที่ทำมากคือ ผู้ที่ทำในเรื่องเล็กน้อย แต่ทำตามพระประสงค์ของพระเจ้า”¹³

นักบุญโฆเซมาเรีย เอสควิรา ผู้นำด้านชีวิตจิตในยุคปัจจุบันได้สอนว่า “ถ้าคริสตชนต้องการก้าวหน้าสู่ความศักดิ์สิทธิ์ จงมอบตน จงเจริญชีวิตสอดคล้อง จงกระหายและจงรักพระประสงค์ของพระเจ้า”¹⁴

¹³ John Bosco, Scritti Spirituali Vol. 2, p.111

¹⁴ Josemaria Escriva, The Way p.203

สังคายนาวาติกันที่ 2 สอนว่า “ในโลกปัจจุบัน มนุษย์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติมากมาย ผลที่ตามมาก็คือ บางครั้งพวกเขาตกอยู่ในอันตรายที่จะใช้พลังทั้งหมดไปในเรื่องต่างๆ แม้แต่พวกพระสงฆ์เองก็ยิ่งถามตนเองด้วยความกังวลว่า จะทำให้ชีวิตภายในสัมพันธ์กับชีวิตภายนอกได้อย่างไร ชีวิตเช่นนี้ สามารถเป็นไปได้โดยการปฏิบัติตามแบบอย่างของพระคริสต์ ผู้ทรงถือว่า อาหารของพระองค์คือ การปฏิบัติตามพระประสงค์ของผู้ที่ทรงส่งพระองค์มา และทำงานนั้นให้สำเร็จ” (PD 14)

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาปอลที่ 6 ได้เขียนบทความเกี่ยวกับความตายว่า “การปฏิบัติตามพระประสงค์พระเจ้า หมายถึงการไม่ต้องมองดูอดีต แต่ทำหน้าที่ ที่เป็นพระประสงค์ของพระเจ้า ที่แสดงออกโดยสถานการณ์ที่เรียกร้องให้ทำในปัจจุบัน ให้กระทำด้วยความเต็มใจอย่างเรียบง่าย สุขภาพและทำด้วยความตั้งใจ ทำอย่างรวดเร็ว อย่างดีสมบูรณ์และทำด้วยความยินดี แม้มันอาจจะเรียกร้องให้ทำเกินกำลังหรือเสี่ยงชีวิต ฉันจะทำอย่างดีในชั่วโมงสุดท้ายของชีวิตฉัน”¹⁵

นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2 ในสมณสารเรื่องการอบรมพระสงฆ์ ในสถานการณ์ปัจจุบัน (PDV) ได้เรียกร้องให้คริสตชนรู้จักแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้า ในสังคมที่ซับซ้อนในปัจจุบัน โดยอาศัยการวินิจฉัยด้วยแสงสว่างของพระวรสาร (Gospel Discernment) เพื่อจะได้เข้าใจโลกและสามารถเลือกทำสิ่งที่สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้า และสามารถร่วมสืบต่องานประกาศข่าวดีของพระคริสต์อย่างเข้มแข็งและมั่นใจ (PDV 10)

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสกับบรรดานักบวชชายและหญิงว่า “การบ่นบออย่างเต็มที่ต่อพระประสงค์ของพระเจ้าจะนำปรีชาญาณ ความชื่นชมยินดี และความหวังมาให้”¹⁶

¹⁵ Paul IV “Pensiro alla morte” Osservatore Romano.5 August 1979. p.5

¹⁶ The Homily of Mass on the World Day for Consecrated life Feb 2, 2015

เอกสารพระพรแห่งกระแสรักพระสงฆ์ : ระบบพื้นฐานการอบรมพระสงฆ์ สอนว่า “การอบรมพระสงฆ์เป็นการเดินทางแห่งการเปลี่ยนแปลงตนเอง ที่ฟื้นฟูทั้งหัวใจและความคิดของบุคคลนั้น เพื่อให้เขา “รู้จักวินิจฉัยว่าสิ่งใดเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า สิ่งใดดี สิ่งใดเป็นที่พอพระทัย และสิ่งใดสมบูรณ์” (เทียบ รม 12:2) มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้พระสงฆ์ในอนาคตเป็น “บุรุษแห่งการวินิจฉัย” (Man of discernment) สามารถเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตมนุษย์ได้อาศัยแสงสว่างจากพระจิตเจ้า เพื่อจะสามารถเลือก ตัดสินใจ และปฏิบัติตนอย่างสอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้า

ขอบเขตแรกของการวินิจฉัยคือชีวิตส่วนตัว ให้สอดคล้องกับพระวรสารหมายถึงการบ่มเพาะชีวิตจิตที่ลึกซึ้งทุกวัน เพื่อให้ได้รับชีวิตจิตนั้นมา และตีความอย่างรับผิดชอบเต็มที่ และด้วยความวางใจเพิ่มขึ้นในพระเจ้า โดยน้อมใจเข้าหาพระองค์ในแต่ละวัน เรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง โดยใช้ทั้งพลังทางจิตวิญญาณและทางความคิดสติปัญญาของวิญญาณและร่างกาย เพื่อเข้าใจว่าสิ่งใดสามารถทำได้ และสิ่งใดที่ไม่ทำจะดีกว่า หรือสิ่งใดไม่ควรทำ เพื่อจัดการพลังงาน แผนการ และหน้าที่ต่างๆ ของเขา ด้วยการมีวินัยในตนเองอย่างสมดุล และตระหนักอย่างจริงจังในขีดจำกัดและความสามารถของตน เขาต้องพึ่งพระหรรษทานของพระเจ้าเป็นหลัก ซึ่งช่วยให้เขาอยู่เหนือความต้องการและเงื่อนไขภายนอกของตนเอง และดำเนินชีวิตในอิสรภาพของบุตรพระเจ้า มองชีวิตฝ่ายจิตแบบองค์รวม ซึ่งกำหนดทิศทางให้ชีวิตและศาสนบริการทั้งหมดของเขา เรียกร้องการดูแลชีวิตภายในมากเป็นพิเศษด้วยการภาวนาส่วนตัว การรับคำแนะนำฝ่ายจิต การสัมผัสกับพระวาจาของพระเจ้าเป็นประจำทุกวัน การแบ่งปันชีวิตสงฆ์ด้วยจิตตารมณ์ความเชื่อร่วมกับพระสงฆ์อื่นๆ และพระสังฆราชบนเส้นทางแห่งการวินิจฉัยอย่างต่อเนื่องนี้ พระสงฆ์จะเรียนรู้วิธีแปลความหมายและเข้าใจแรงจูงใจของตนเอง รวมทั้งพรสวรรค์ ความต้องการและความอ่อนแอของเขา เพื่อให้เขา “ปลดปล่อยตนเองให้เป็นอิสระจากอารมณ์ที่ไร้ระเบียบทั้งปวง และเมื่อกำจัดอารมณ์เหล่านี้ให้หมดไปแล้ว ให้เขาแสวงหาและพบพระประสงค์ของพระเจ้าในระเบียบของชีวิตของเขา เพื่อแสวงหาความรอดพ้นให้แก่วิญญาณ”¹⁷ (Ignatius of Loyala, Spiritual Exercises, 1.)

¹⁷ The Gift of Priestly Formation RFIS no 43

พระมารตามารีย์เป็นตัวอย่างดีของคริสตชน พระนางมีความรักต่อพระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม และเจริญชีวิตสอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้าเสมอ ความรักความศรัทธาของคริสตชนต่อพระนางมารีย์ ควรแสดงออกโดยการเจริญชีวิตเช่นเดียวกับพระนาง และสามารถกล่าวเช่นเดียวกับพระนางว่า “ข้าพเจ้าเป็นผู้รับใช้ของพระเจ้า ขอให้เป็นไปกับข้าพเจ้าตามวาจาของท่านเถิด” (ลก 1:38)

บรรณานุกรม

- C, Stuhimvelleer. (1996). **The Collegeville Pastoral Dictionary of Biblical Theology**. The Liturgical Press.
- The Catholic University of America. (1996). **New Catholic Encyclopedia**. Mc Grane-Hill.
- Xavier Leon-Dufour. (1982). **Dictionary of Biblical Theology**. Geoffrey Chapman.
- Richard, J Hauser., S.J. (1986). **Moving in the Spirit: becoming a contemplative in action**. Paulist Press.
- Chiara Lubich. (1981). **Man's Yes to God**. New City.
- William Johnston. (1995). **Mystical Theology : the science of Love**. Harper Collins Pub.
- นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2. (2535). พระสมณสารเรื่องเราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน สมณลิขิตเตือนใจหลังสมัชชาพระสังฆราชเรื่อง การอบรมพระสงฆ์ ในสถานการณ์ปัจจุบัน (Pastores Dabo Vobis). ม.ป.ท.
- นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2. (2533). พระสมณสารพระพันธกิจขององค์พระผู้ไถ่ (Redemptoris Missio). ม.ป.ท.

สมณกระทรวงพระสงฆ์. (2559). เอกสารพระพรแห่งกระแสน้ำเรียกพระสงฆ์ (The Gift of Priestly Vocation): ระบบพื้นฐานการอบรมพระสงฆ์ (Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis). ม.ป.ท.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคริสตธรรม. (2562). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก. แผนกคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคริสตธรรมระดับชาติ

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (ม.ป.ป.). พระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการปฏิบัติงานและชีวิตพระสงฆ์. <http://www.catholic.or.th/archive/vaticanII/vaticanbook4/>

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (ม.ป.ป.). พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้. <http://www.catholic.or.th/archive/vaticanII/vaticanbook5/>

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (ม.ป.ป.). พระธรรมนูญเรื่องการเผยความจริงของพระเป็นเจ้า. <http://www.catholic.or.th/archive/vaticanII/vaticanbook2/>

เจริญ อาทิตยา. (2543). คำสอนเรื่องมโนธรรม. คณะพระมหาไถ่.

สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. (2535). ข่าวดีเรื่องอาณาจักรพระเจ้า. วารสารแสงธรรมปริทัศน์, 16(3), 50-58.

สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. (2536). ความนอบน้อมเชื่อฟัง: คุณธรรมสำคัญของคริสตชน. วารสารแสงธรรมปริทัศน์, 17(1), 23-34.

[หมวดคำสอน]

การอบรมนักศึกษา เรื่องคริสต์ศาสนธรรม

บิชอบ ฟรังซิสเซเวียร์ วีระ อาภรณ์รัตน์

เป้าหมายประการหนึ่งของวิทยาลัยแสงธรรม คือ “เพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งจะเป็นบาทหลวง และผู้นำในสถานะอื่นขององค์กรคริสตศาสนา หรือองค์กรอื่นๆ อย่างผู้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณสมบัติอื่นที่สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่¹

ปัจจุบันวิทยาลัยแสงธรรม มีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะเป็นบาทหลวง นักบวช ครูคริสตศาสนธรรม (ครู คำสอน) และผู้นำในสถานะอื่นขององค์กรคริสตศาสนธรรม ซึ่งจะมีหน้าที่ต่างๆ ในบทความนี้ ผมขอพิจารณาเฉพาะเรื่องการสอนคริสตศาสนธรรม (คำสอน) เท่านั้น

¹ วิทยาลัยแสงธรรม, คู่มือการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556

บทบาทหน้าที่ในการสอนคริสตศาสนา

1) จากคู่มือแนะแนวการสอนคำสอน ค.ศ. 2020² ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของบาทหลวงดังนี้

“บาทหลวงเป็นผู้ร่วมงานคนแรกของบิชอปและอยู่ในอาณัติของท่าน ในฐานะผู้ให้การศึกษาในเรื่องความเชื่อ (เทียบ PO 6) มีความรับผิดชอบในการนำไปสู่ชีวิต ประสานงาน และกำกับกิจกรรมด้านคำสอนของชุมชนที่ท่านได้รับมอบให้รับผิดชอบ “อ้างถึงสำนักงานการสอนของบิชอปภายในคณะสงฆ์ของสังฆมณฑล และการเชื่อฟังแนวทางในการสอนคำสอนซึ่งผู้อภิบาลทุกคนและสภาพระสังฆราชได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสัตบุรุษเป็นองค์ประกอบที่บาทหลวงต้องนำไปใช้ในการดำเนินการทางด้านคำสอนของตน” บาทหลวงมีความเข้าใจและส่งเสริมกระแสเรียกและการบริการของครูคำสอน” (DC 115)

“บาทหลวงสังฆมณฑล/ผู้อภิบาลเป็นครูคำสอนอันดับแรกของชุมชนวัด งานการสอนคำสอน โดยเฉพาะของผู้อภิบาลและบาทหลวงโดยทั่วไปคือ

ก. อุทิศตนด้วยความมุ่งมั่นด้วยความสามารถและความใจกว้างต่อการสอนคำสอนให้กับสัตบุรุษที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลอภิบาล โดยใช้ประโยชน์จากทุกโอกาสที่มีให้โดยชีวิตในเขตวัดและโดยสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมเพื่อประกาศพระวรสาร

ข. เอาใจใส่ดูแลความเชื่อมโยงระหว่างการสอนคำสอน พิธีกรรม และเมตตาจิต โดยเฉพาะในวันอาทิตย์ให้เป็นวันของพระเจ้าและของชุมชนคริสตชน

ค. ดึงเอาความรู้ลึกถึงความรับผิดชอบภายในชุมชนให้มีต่อการสอนคำสอน และตระหนักถึงกระแสเรียกเฉพาะในเรื่องนั้นๆ แสดงความขอบคุณ และส่งเสริมการบริการที่ครูคำสอนมอบให้

ง. พิจารณาถึงการจัดการสอนคำสอน โดยบูรณาการเข้ากับแผนอภิบาลของชุมชน มีความเชื่อมั่นในความช่วยเหลือจากครูคำสอน เป็นความคิดที่ดีสำหรับพวกเขาที่จะมีประสบการณ์กับขั้นตอนต่างๆ ของการวิเคราะห์ การวางแผน การเลือกวัสดุ การนำไปใช้ และการประเมินผล

² คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม, คู่มือแนะแนวการสอนคำสอน ค.ศ. 2020 พฤศจิกายน 2021, โรงพิมพ์อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ, 336 หน้า

จ. มีความมั่นใจในการเชื่อมโยงที่ปลอดภัยระหว่างการสอนคำสอนในชุมชนของตน กับโครงการการอภิบาลของสังฆมณฑล หลีกเลียงแนวคิดแบบอัตวิสัย (Subjectivism) ทุกรูปแบบในการปฏิบัติศาสนบริการศักดิ์สิทธิ์

ฉ. ในฐานะครูคำสอนของบรรดาครูคำสอน ให้การเอาใจใส่ดูแลการอบรมพวกเขา อุทิศความห่วงใยสูงสุดให้กับงานนี้ และร่วมทางไปกับพวกเขาในการเติบโตทางความเชื่อ กล่าวคือ การให้คุณค่า ยิ่งกว่านั้น กลุ่มครูคำสอนในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ เป็นหนึ่งเดียว และเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบที่จำเป็นสำหรับการอบรมอย่างแท้จริง” (DC 116)

2) คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทย³

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมฯ ได้จัดทำหนังสือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4) ค.ศ. 2014 กล่าวถึง พระสงฆ์ (บาทหลวง) “ศาสนบริการของพระสงฆ์เป็นบริการที่จะช่วยจัดตั้งกลุ่มคริสตชน ประสาน เสริมพลัง และบริการอื่นๆ ในเรื่องการสอนคำสอน ศัลบวชแต่งตั้งบรรดาพระสงฆ์ให้เป็น “ผู้ให้การอบรมด้านความเชื่อ” ดังนั้นบรรดาพระสงฆ์จึงมีหน้าที่ดูแลสัตบุรุษให้ได้รับการอบรมอย่างถูกต้องเหมาะสม และช่วยให้บรรลุนิวิฤติภาวะการเป็นคริสตชนอย่างแท้จริง” (TDC 133)

“พระสงฆ์เป็นบุคคลสำคัญสำหรับงานคริสตศาสนธรรมในเขตวัด ต้องเป็นผู้สอนคำสอนด้วยตนเอง เป็นผู้นำครูคำสอนและผู้ประสานงานในแต่ละเขตวัด พระสงฆ์ควร

(1) พิจารณาถึงความต้องการที่แท้จริงของเขตวัด กำหนดจุดประสงค์ และลำดับความสำคัญเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้นของชุมชน

(2) สรรหาคุลากรที่สามารถสนับสนุนงานด้านคริสตศาสนธรรม

(3) สนับสนุนและส่งเสริมโครงการอบรมคริสตศาสนธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยประสานงานกับสภาภิบาลและคริสตชน

(4) สรรหาคุลากรที่เหมาะสมไปรับการศึกษาอบรมที่ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาทำงานด้านคำสอน งานอภิบาล และงานธรรมทูต และจัดสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพชีวิต

³ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม, คู่มือแนะแนวการสอนคำสอนในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4) มีนาคม 2014, โรงพิมพ์อัสสัมชัญ กรุงเทพฯ, 132 หน้า

(5) ควรประเมินโครงการของวัดเป็นระยะ เพื่อพิจารณาทบทวนและปรับปรุงงานที่จำเป็นให้ก้าวหน้า

(6) เป็นพยานถึงชีวิตในพระคริสต์เจ้าด้วยการกระทำและคำพูด โดยอาศัยการเทศน์ การสนทนา การเยี่ยมเยียน ศาสนบริการศีลศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ

(7) เป็นบุคคลสำคัญในงานคำสอน เป็นผู้ประสานงานคำสอนกับวัดในเขต/แขวง ใกล้ เคียง และกับระดับสังฆมณฑล (เทียบ GDC 225)” (TDC 136)

3) ปัญญาประดิษฐ์และสันติภาพ⁴

สมเด็จพระสันตะปาปาได้มอบสารวันสันติภาพสากล (1 มกราคม ค.ศ. 2024) หัวข้อ ปัญญาประดิษฐ์และสันติภาพ (Artificial Intelligence and Peace) ซึ่งแผนกยุติธรรมและสันติในสภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิก ได้ดำเนินการแปลและจัดพิมพ์ (เป็นปีที่ 57) ทุกเดือนมกราคม

เราต่างรับรู้ถึงผลดีของปัญญาประดิษฐ์ ในเวลาเดียวกัน ก็มีผลเสียด้วย ถ้าเราไม่ตระหนัก ไม่อบรมนักศึกษา เยาวชนของเรา ผมขอยกประเด็นร้อนแรงด้านจริยธรรม “เราไม่อาจละเลยการพิจารณาผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ ในสถานที่ทำงานได้ งานต่างๆ ที่ครั้งหนึ่งต้องพึ่งพาอาศัยแรงงานมนุษย์อย่างเดียว กำลังถูกภาคอุตสาหกรรมนำเอาปัญญาประดิษฐ์เข้ามาใช้แทนที่อย่างรวดเร็ว ซึ่งในตอนนี้มีความเสี่ยงที่คนส่วนน้อยจำนวนหนึ่งได้รับผลประโยชน์อย่างหาสัดส่วนไม่ได้ แลกกับคนจำนวนมากที่ต้องยากจนลง การเคารพศักดิ์ศรีของคนงานและความสำคัญของการจ้างงาน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์แต่ละคน ครอบครัว และสังคม ความมั่นคงของอาชีพการงาน และค่าจ้างที่เป็นธรรม ต้องเป็นความสำคัญระดับต้นๆ สำหรับประชาคมระหว่างประเทศ เนื่องจากรูปแบบของเทคโนโลยีเหล่านี้ จะเล็ดเข้าไปในสถานที่ทำงานของเรามากขึ้นเรื่อยๆ” (ย่อหน้า 5)

⁴ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกยุติธรรมและสันติ (ยส.) ,ปัญญาประดิษฐ์และสันติภาพ สารวันสันติภาพสากล วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2024

ข้อท้าทายสำหรับการศึกษา

“การฝึกอบรมการใช้เครื่องมือสื่อสารแบบใหม่ ควรคำนึงถึงไม่เพียงแต่เรื่องข้อมูลบิดเบือน หรือ “ข่าวปลอม” เท่านั้นแต่ยังรวมถึงการฟื้นฟูที่นำกังวลของ “ความกลัวบางอย่างของบรรพบุรุษที่ปิดซ่อนอยู่ และเสริมกำลังตัวเองอยู่เบื้องหลังเทคโนโลยีใหม่ๆ” นำเร้าอีกครั้งที่เราพบว่า ตัวเองต้องต่อสู้กับ “การประจัญล่อลวงที่จะสร้างวัฒนธรรมแห่งกำแพงขึ้นมา เป็นกำแพงในหัวใจที่สร้างขึ้น...เพื่อป้องกันการเผชิญหน้า พบปะ พูดคุยกับวัฒนธรรมอื่น และผู้คนอื่นๆ” และการพัฒนาการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและการเป็นพี่น้องกัน” (ย่อหน้าที่ 7)

4) ข้อไต่ตรองกระบวนการอบรมนักศึกษาในเรื่องการสอนศาสนาธรรม

4.1 การศึกษาอบรมตั้งแต่การอบรมในบ้านเณรเล็กของแต่ละมิสซัง บ้านเณรกลาง และบ้านเณรแสงธรรม ต่างก็มีการสอนคำสอน พระคัมภีร์ และการฝึกปฏิบัติการสอนศาสนาธรรม 7-8 ปี ในภาคฤดูร้อน โดยมีบรรดาบาทหลวง นักบวช ครูคำสอน อาสาสมัคร ร่วมมือกัน และในวิทยาลัยแสงธรรมมีการฝึกปฏิบัติสอนศาสนาธรรม 7 - 8 ปี ในภาคฤดูร้อน และสำหรับนักศึกษาเทววิทยา มีโอกาสไปสอนคำสอนตามวัด ในวันเสาร์-อาทิตย์

4.2 ในหมวดวิชาฝึกปฏิบัติ มี 7 หัวข้อ ในหมวดวิชาฝึกปฏิบัติ

- การสอนศาสนาธรรม
- การอภิบาลเยาวชน
- สื่อมวลชนกับงานอภิบาลและการเผยแผ่ธรรม
- งานเพื่อสังคมกับการประกาศข่าวดีแห่งความรอดพ้น
- การอภิบาลผู้ป่วย และผู้สูงอายุ
- จิตตารมณ์แห่งความร่วมมือของพระสงฆ์ และสตรี การศึกษาคาทอลิก
- ทักษะการให้คำปรึกษา

นักศึกษาปี 1 เท่านั้นที่ฝึกปฏิบัติการสอนศาสนาธรรม ทั่วไป คงไม่มีโอกาสศึกษาและฝึกเรื่องการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน (Rites of Christian Initiation of Adults - RCIA) ซึ่งเน้นการแบ่งปันพระวาจา และมีขั้นตอนพิธีรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน

4.3 เมื่อไตร่ตรองถึงสภาพสังคม เทคโนโลยีร่วมสมัย สงคราม ปัญหาเศรษฐกิจ วิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Crisis) จึงเป็นสิ่งท้าทายการอบรมนักศึกษา ให้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้น มิใช่เรียนแต่เรื่องของอดีต ต้องเรียนเรื่องปัจจุบันด้วย การอบรม ต่อเนื่องของบรรดาบาทหลวง นักบวช ครูคำสอน จะได้ไปในแนวทางเดียวกัน มิใช่สำเร็จ การศึกษาแล้วไม่ค่อยสนใจการสอนคำสอนด้านสังคมปัจจุบัน อย่างที่ควร

4.4 หลักสูตรและหนังสือสอนคำสอน คริสต์ศาสนาในระบบโรงเรียน เตรียมรับ ศีลมหาสนิท เตรียมรับศีลกำลัง และเตรียมแต่งงาน ควรถูกบรรจุในวิชาอะไร หรือฝึกปฏิบัติ อะไร ให้นักศึกษารับรู้ มิใช่ไปกำหนดการสอนเนื้อหาคำสอนเอง

4.5 การอบรมต่อเนื่อง เมื่อนักศึกษาได้รับศีลบวช หรือ เป็นครูคำสอน ทั้งการ ศึกษาในระบบโรงเรียน หรือในเขตวัดยังมีแผนคริสตศาสนธรรม ฝ่ายอภิบาลและธรรมทูต ที่รับผิดชอบการอบรมต่อเนื่องเป็นประจำ ตามคู่มือแนะแนวการสอนคำสอน เพื่อให้ บุคลากรมีแนวทาง สื่ออุปกรณ์ และมีแรงบันดาลใจยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าหวังว่าการอบรมในวิทยาลัยแสงธรรม ช่วยให้นักศึกษารักงานคริสตศาสนธรรม (คำสอน) มากขึ้น สนับสนุนนักบวช และฆราวาสร่วมงานอย่างมีความสุขยิ่งขึ้น

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

ความเร่งด่วน ในการส่งเสริมจิตภาวนา สำหรับคริสตชนในสมัยปัจจุบัน

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร¹ และ บาทหลวงชีวิน สุวรินทร์กูร²

1. คำนำ

การภาวนาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เพราะพระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ (ปฐมก 1:27) มนุษย์จึงสามารถติดต่อกับพระเจ้า โดยการภาวนา การภาวนาแบบคริสตชนคือ การสร้างความสนิทสัมพันธ์ส่วนตัวโดยรู้ตัวกับพระเจ้า พระบิดาของเราในพระเยซูคริสตเจ้า ซึ่งเป็นผลของการทำงานของพระจิตเจ้าในใจของเรา (รม 8:15) พระเยซูเจ้าทรงสอนว่า “ต้องอธิษฐานภาวนาเสมอโดยไม่ท้อถอย” (ลก 18:1) การภาวนาอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นชีวิตภาวนา ซึ่งสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าเป็นลำดับ การภาวนาเปล่งเสียง การรำพึงภาวนา สู่การสำรวมจิตหรือการมีสมาธิและสติรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ไปสู่การเปิดตนให้พระเจ้าบำบัดรักษา ชำระล้างให้บริสุทธิ์ และนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า การภาวนาและชีวิตคริสตชนไม่อาจแยกจากกันได้³

³ คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 2745

¹ บาทหลวงสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี, อาจารย์ประจำสาขาเทววิทยา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

² บาทหลวงสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี

2. คำสอนของนักบุญสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2 และสมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิส

นักบุญยอห์น ปอล ที่ 2 พระสันตะปาปา ได้ตรัสว่า “จากประสบการณ์ชีวิตสงฆ์ของข้าพเจ้า การที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสกับประเพณีฝ่ายจิตที่เก่าแก่ของศาสนาอื่นโดยเฉพาะในเอเชีย ทำให้ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าอนาคตของงานแพร่ธรรมขึ้นอยู่กับจิตภาวนา (contemplation) เป็นส่วนใหญ่ ในเอเชียซึ่งเป็นที่กำเนิดของศาสนาที่ยิ่งใหญ่หลายศาสนา ซึ่งมีบุคคลมากมายและประชาชนหลากหลายกระหายหาพระเจ้า พระศาสนจักรได้รับกระแสเรียกให้เป็นพระศาสนจักรที่อธิษฐานภาวนา มีชีวิตจิตที่ลึกซึ้ง แม้ในขณะที่กำลังทำงานเกี่ยวกับความต้องการที่เร่งรัดของผู้คนและสังคม คริสตชนทุกคนต้องมีชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนา (Spirituality of prayer and contemplation) ของผู้แพร่ธรรม”⁴ “ธรรมทูตหากไม่เป็นผู้ปฏิบัติจิตภาวนาย่อมไม่สามารถประกาศพระคริสตเจ้าอย่างน่าเชื่อถือ ธรรมทูตคือประจักษ์พยานถึงประสบการณ์พระเจ้า จะต้องสามารถกล่าวเช่นเดียวกับบรรดาอัครสาวกว่า “สิ่งที่เราได้เห็น...เกี่ยวกับพระวจนารถแห่งชีวิต...เราประกาศให้ท่านทั้งหลายรู้ด้วย”⁵

พระองค์ตรัสอีกว่า “พระศาสนจักรควรฟื้นฟูชีวิตตามแผนการแห่งพระวรสาร อันได้แก่ การเดินตามกระแสเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์โดยอาศัย 1) การภาวนา 2) พิธีบูชาขอบพระคุณ โดยเฉพาะในวันอาทิตย์ 3) ศีลศักดิ์สิทธิ์แห่งการคืนดี 4) ความเป็นเอกของพระหรรษทาน 5-6) การรับฟังและการประกาศพระวาจาของพระเจ้า และ 7) การเจริญชีวิตจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียว” พระองค์ทรงเน้นว่า “เครื่องหมายแห่งกาลเวลา” ประการหนึ่งในโลกปัจจุบันคือการแสวงหาชีวิตฝ่ายจิตโดยการรื้อฟื้นความต้องการการภาวนา⁶ (N.M.I.29-45)

⁴ ยอห์น ปอล ที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา, สมณสาส์นหลังการประชุมสมัชชา “พระศาสนจักรในเอเชีย” (Ecclesia in Asia E.A 23), 1999.

⁵ ยอห์น ปอล ที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา, สมณสาส์น “พันธกิจขององค์พระผู้ไถ่” (Redemptoris Missio RM.91), 1990. (1 ยน 1:1-3)

⁶ ยอห์น ปอล ที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา, สมณสาส์น “เริ่มต้นสหัสวรรษใหม่” (Novo Millennio Ineunte NMI 29-45), 2000.

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสในโอกาสเยือนประเทศไทย บทเทศน์ในพิธีบูชาขอบพระคุณ ณ สนามศุภชลาศัยและ ณ วัดนักบุญเปโตร สามพราน วันที่ 21-22 พฤศจิกายน ค.ศ. 2019 โอกาสฉลอง 350 ปี (1669-2019) ของมิสซังสยาม ขอให้คริสตชนมีชีวิตเหมือนธรรมทูตกลุ่มแรกที่สำคัญกับการประกาศข่าวดีและมีชีวิตภาวนาที่ลุ่มลึก การบังเกิดผลของการแพร่ธรรมเรียกร้องการหล่อเลี้ยงอย่างซื่อสัตย์ด้วยการภาวนาที่ลึกซึ้ง พระองค์ยังตรัสอีกว่า “ผู้ประกาศพระวรสารที่ให้พระจิตเจ้าทรงนำจะภาวนาและทำงาน และมีความสามารถเปิดพื้นที่ภายในจิตใจ เพื่อให้ความหมายแบบคริสตชนกับการอุทิศตนและการกระทำกิจกรรมธรรมทูต ถ้าปราศจากเวลาสำหรับจิตภาวนา การนมัสการพระเยซูคริสต์เจ้าในศีลมหาสนิท การภาวนาด้วยพระวาจาของพระเจ้า และการสนทนอย่างจริงจังกับพระเจ้า กิจกรรมงานธรรมทูตของเราก็จะหมดความหมายได้ง่าย เราจะสูญเสียพลังเมื่อพบกับความอ่อนล้า ความยากลำบาก ความกระตือรือร้นของเราก็จะค่อยๆ หมดไป พระศาสนจักรจึงมีความต้องการการภาวนาที่ลึกซึ้งอย่างเร่งด่วน”⁷ (EG.262-263)

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงแบ่งปันประสบการณ์ของพระองค์ในการกล่าวคำปราศรัยประธานแก่ที่ประชุมสมัชชาเทววิทยาสากลเกี่ยวกับชีวิตพระสงฆ์ พระองค์แบ่งปันประสบการณ์ชีวิตภาวนาของพระองค์ว่า “การภาวนาที่เกิดในระดับของหัวใจ หากได้กระทำสม่ำเสมอทุกๆ วัน จะเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระเจ้า ซึ่งส่งผลเป็นการเยียวยาบาดแผลของชีวิต ที่จะเกิดขึ้นพร้อมกับใจที่สำนึกผิดและถ่อมตน ผ่านประสบการณ์แห่งความเป็นหนึ่งเดียวกับบาดแผลของพระเยซูเจ้า และจะทำให้บุคคลนั้นสามารถขยายใจของตน ให้สนใจและอยู่ใกล้ชิดกับประชากรของพระเจ้า ในเวลาเดียวกันมีความใกล้ชิดกับประชาชนผู้ทุกข์ยาก ก็จะทำให้ความใกล้ชิดกับพระเจ้าเข้มข้นมากยิ่งขึ้น”⁸ และพระองค์ได้ทรงเปรียบเทียบว่า “การหายใจมี 2 ขั้นตอนคือ การหายใจเข้าและการหายใจออก วิธีชีวิตจิตคริสตชนก็เช่นกัน การหายใจเข้าสร้างความสัมพันธ์กับพระเจ้าด้วยการภาวนา และการหายใจออกสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนพี่น้องด้วยพันธกิจของเรา”

⁷ บทเทศน์ของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสในพิธีบูชาขอบพระคุณ ณ สนามศุภชลาศัยและ ณ วัดนักบุญเปโตร สามพราน วันที่ 21-22 พฤศจิกายน ค.ศ. 2019 และพระสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร (EG262-3)

⁸ คำปราศรัยของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสประธานแก่ที่ประชุมสมัชชาเทววิทยาสากลเกี่ยวกับชีวิตพระสงฆ์ ณ ห้องประชุมนักบุญเปาโล นครวาติกัน 17 ก.พ. 2022

⁹ สมเด็จพระสันตะปาปาตรัสกับสมาชิกกลุ่มคาทอลิกพระพรของพระจิต 31 ต.ค. 2014

3. การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาของคริสตชนสมัยปัจจุบัน

3.1 การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาในพระศาสนจักรคาทอลิกสากล

พระเยซูเจ้าทรงเป็นแบบอย่างและทรงสอนว่า “ต้องอธิษฐานภาวนาเสมอโดยไม่ท้อถอย” (ลก18:1) นักบุญเปาโลสอนเช่นเดียวกันว่า “จงอธิษฐานภาวนาอย่างสม่ำเสมอ จงขอบคุณพระเจ้าในทุกกรณี เพราะพระองค์ทรงปรารถนาให้ท่านทำสิ่งเหล่านี้ในพระคริสตเยซู” (1 ธส 5:17; อฟ 5:20) “พระเจ้าทรงเป็นจิต ผู้ที่มีสการพระองค์ จะต้องนมัสการด้วยจิตและความจริง” (ยน 4:24) ตลอดประวัติศาสตร์บรรดาคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่มจนถึงปัจจุบันได้พัฒนาการภาวนาตามแบบอย่างและคำสอนของพระเยซูคริสต์ ทำให้เกิดเป็นวิถีชีวิตจิตแห่งการภาวนาหรือชีวิตภาวนาของคริสตชน

หลังจากพระสังคายนาวาติกันที่สอง พระศาสนจักรคาทอลิกได้มีการส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนา และจิตภาวนาของคริสตชนตลอดมา บรรดาคริสตชนมีความสนใจ และแสวงหาการภาวนาแบบลึกมากยิ่งขึ้น มีขบวนการชีวิตจิตที่เน้นการภาวนาเป็นผลงานของพระจิตเจ้าเพื่อฟื้นฟูชีวิตและสังคมจำนวนมาก¹⁰ เช่น การภาวนาในพิธีกรรม การสวดสายประคำ การภาวนาต่อหน้าศีลมหาสนิท การภาวนาแบบเทเซ่ การรำพึงภาวนาอาศัยพระคัมภีร์ (Lectio Divina) การฟื้นฟูการปฏิบัติจิตภาวนาแบบนักบุญอิกญาซีโอ (Spiritual Exercises) การภาวนาตามแนวของนักบุญฟรังซิส แห่งอัสซีซี ตามแนวของนักบุญเทเรซา แห่งอาวีลา และนักบุญยอห์น แห่งไม้กางเขน การภาวนาอาศัยพระจิตเจ้า และจิตภาวนา **คุณพ่อโทมัส เมอร์ตัน** (Fr.Thomas Merton, OCSO. ค.ศ. 1915-1968) พระสงฆ์นักพรตคณะแทร็ปปีสต์ (Trappist) ผู้เขียนหนังสือแนะนำจิตภาวนา และฌานนิยม (Mysticism) **คุณพ่อเบ็ด กริฟฟิธส์** (Fr.Bede Griffiths) **คุณพ่อยอห์น เมน** (Fr.John Main, OSB. 1928-1982) พระสงฆ์คณะเบเนดิกตินได้ตั้งกลุ่มภาวนากลุ่มแรกในอารามของท่านในกรุงลอนดอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 ปัจจุบันกลายเป็นขบวนการกลุ่มภาวนา (The World Community for Christian Meditation) **คุณพ่อลอเรนซ์ ฟรีแมน** (Fr.Laurence

¹⁰ สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง, พัฒนาการวิถีชีวิตจิตคริสตชน ประวัติความเป็นมาของวิถีชีวิตจิตคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม... จนถึงปัจจุบัน, หน้า 195-196.

Freeman, OSB.) ศิษย์ของท่านได้เป็นจิตตภาวนาแทน กลุ่มภาวนาได้ขยายไปมากกว่า 100 ประเทศ (<http://www.wccm.org>) และ**คุณพ่อโทมัส คีทติ้ง** (Fr.Thomas Keating, OCSO.) พระสงฆ์นักพรตคณะแตรียปัสต์ได้ตั้งขบวนการภาวนา (Centering Prayer Movement) มีกลุ่มภาวนาขยายไปหลายประเทศ (<http://www.swomass.org/keating.htm>) **คุณพ่ออัมมาลอปาวาดัส** (Fr.D.S.Amalorpavadas) ผู้ก่อตั้งและให้การอบรมในอาศรมแบบคริสต์ (AnJari Ashram Misor INDIA) **คุณพ่อโอชิตา ชิเกโต วินเซนต์** (Fr.Oshida shigeto Vincent, O.P.) ให้การอบรมฝึกฝนแบบคริสต์ ณ อารามในตำบลตากาโมริ ประเทศญี่ปุ่น (Takamori Convent JAPAN) **ซิสเตอร์กวอน มิน จา** (Sr.Kwon Min Ja) ผู้ก่อตั้งคณะซิสเตอร์ธรรมทูตแห่งดวงพระทัยพระเยซู (Missionar sisters of the Heart of Jesus) ผู้ให้การเข้าเฝ้า 40 วัน ณ ศูนย์เข้าเฝ้าภาวนาด้วยดวงพระหฤทัยพระเยซูเจ้า ประเทศเกาหลี (Jesu Maum Retreat Center 260-129, Barigol-gil, Paju-eup, Paju-si, Gyeonggi-do, Korea)

3.2 ในพระศาสนจักรในประเทศไทยมีการส่งเสริมจิตภาวนาดังนี้

1. กลุ่มจิตภาวนาตามแนวทางของคุณพ่อจอห์นเมนและคุณพ่อลอว์เรนซ์ฟรีแมน, OSB¹¹

คุณพ่อยอห์นเมนและคุณพ่อลอว์เรนซ์ ฟรีแมนได้มาแบ่งปัน และได้มีการตั้งกลุ่มภาวนาในพระศาสนจักรต่างๆ รวมทั้งในประเทศไทย ปัจจุบันมีการพบปะร่วมภาวนากันที่วัดพระมหาไถ่ กรุงเทพฯ (WCCM-The World Community for Christian Meditation) คุณพ่อประเสริฐ โลหะวิริยะสิริและผู้ร่วมงาน

2. กลุ่มจิตภาวนาแบบมีสติตื่นรู้ปัจจุบัน 7 ระดับของนักบุญเทเรซาแห่งอาวิลลา

เป็นกลุ่มจิตภาวนาที่ส่งเสริมการปฏิบัติภาวนาสารวมจิต และจิตภาวนาเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าตามแนวของนักบุญเทเรซาแห่งอาวิลลา มีการปฏิบัติจิตภาวนาร่วมกันของคริสตชนผู้สนใจและสมัครใจตามเวลาที่กำหนด โดยการนำของภราดาชุมพล ดีสุดจิต และผู้ร่วมงาน

¹¹ ลอเรนซ์ ฟรีแมน, O.S.B. “การฝึกจิตภาวนาแบบคริสต์ในชีวิตประจำวัน”, 2013.

3. กลุ่มจิตภาวนาด้วยใจหนึ่งเดียวกับพระทัยพระเยซู¹² (Jesu-Maum Prayer)

จิตภาวนาตามแนวทางของนักบุญเทเรซาแห่งอาวิลลา น.ยอห์นแห่งไม้กางเขน และแนวทางของนักพรตคริสตชนสมัยแรกเริ่ม โดยการนำของซิสเตอร์กาวอน มิน จา ชาวเกาหลี ซึ่งได้รับการรับรองจากพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศเกาหลีใต้ และมีการแบ่งปันเผยแพร่ให้บรรดาคริสตชนผู้สนใจในประเทศไทย โดยพระสงฆ์และนักบวชที่มีประสบการณ์จิตภาวนาแบบนี้ คุณพ่อซีวิน สุวรินทร์กูร, คุณพ่อสมชัย พิทยาพงศ์พร, คุณพ่อสันติ ปิตินิตย์นิรันดร์, ซิสเตอร์กัลยา ตรีโสภา ให้บริการเข้าเจียบสำรวมจิตภาวนาและจิตภาวนาแบบคริสต์ หลักสูตร 1,3,5,8,40 วัน ณ อารามพระหฤทัย คลองเตย

4. กลุ่มภาวนาอาศัยพระคัมภีร์แบบเลคซีโอดิวินา (Lectio Divina)

การภาวนาอาศัยพระคัมภีร์แบบเลคซีโอดิวินา (Lectio Divina) มีตั้งแต่สมัยนักพรตสมัยแรกเริ่ม โดยเฉพาะนักพรตคณะเบเนดิกติน และมีการปฏิบัติสืบทอดกันมา ปัจจุบันพระสังฆราชประธาน ศรีตรุษศีล และผู้ร่วมงานได้นำบรรดาคริสตชนผู้สนใจปฏิบัติร่วมกันตามเวลาที่กำหนด

5. การปฏิบัติจิตภาวนาตามแบบนักบุญอิกญาซีโอ¹³ (The Spiritual Exercises)

เป็นการปฏิบัติจิตภาวนาตามแบบของนักบุญอิกญาซีโอ (ค.ศ. 1491-1556) ผู้ก่อตั้งคณะเยสุอิต เป็นการปฏิบัติจิตภาวนาเพื่อฟื้นฟูและปฏิรูปชีวิตใหม่ และนำไปสู่การพบพระเจ้า ใช้ระยะเวลา 8 วัน ถึง 30 วัน ให้บริการที่ศูนย์ปฏิบัติจิตภาวนาของคณะนักบวชเยสุอิต บ้านเซเวียร์ กรุงเทพฯ และสวนเจ็ดริน เชียงใหม่

4. สรุปแนวทางการส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาของคริสตชนในปัจจุบัน

สังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ยังคงแสวงหาแนวทางการปฏิบัติจิตภาวนาที่จะช่วยให้พวกเขาเปลี่ยนแปลงสู่สภาพชีวิตใหม่ สำหรับคริสตชนก็เช่นกัน ยังมีความพยายามแสวงหาชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาที่ลึกซึ้ง พระศาสนจักรจึงพยายามตอบสนองความต้องการที่เร่งด่วนนี้ด้วย

¹² กาวอน มิน จา, RSCJ, การภาวนาด้วยพระหฤทัยพระเยซูเจ้า : จิตภาวนาแบบตะวันออกในคริสตศาสนา, 2555.

¹³ สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. พัฒนาการวิถีชีวิตจิตคริสตชน. ประวัติความเป็นมาของวิถีชีวิตคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม... จนถึงปัจจุบัน, หน้า 115, 2008.

4.1 การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาเพื่อตอบสนองและรับมือกับสภาพความเป็นจริงในโลกปัจจุบันและสังคมไทย เนื่องจากลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยม ปังเจกนิยม และสัมพัทธนิยมซึ่งนำไปสู่โลกียนิยม และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะสื่อออนไลน์ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพการดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้วิถีชีวิตศีลธรรมและจริยธรรมเสื่อมลง ขาดความใส่ใจด้านศาสนา การพัฒนาชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาจะช่วยให้มีสมาธิและสติ ทำให้รู้เท่าทันและปฏิบัติอย่างถูกต้องกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ความอยาก กิเลสตัณหา แรงผลักดันต่างๆ รวมถึงบาดแผลต่างๆ ฯลฯ ทำให้รู้จักตนเอง ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพื่อนำไปสู่การเปิดตนเองให้พระเจ้าบำบัดรักษา (healing) ชำระใจให้บริสุทธิ์ (purification) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด (union) กับพระเจ้ามากขึ้น มีสภาพจิตใหม่ บริสุทธิ์ อิสระ รู้เท่าทัน วินิจฉัยพระประสงค์ของพระเจ้า เปี่ยมด้วยพลัง ความรัก และสันติสุข ดำเนินชีวิตคริสตชนตามการดลใจของพระจิตเจ้าในโลกปัจจุบันอย่างมีสติ มีความเข้มแข็งสามารถต่อสู้การประจญต่างๆ ผลของพระจิตเจ้าคือ ความรัก ความชื่นชมยินดี ความสงบ ความอดทน ความเมตตา ความใจดี ความซื่อสัตย์ ความอ่อนโยน และการรู้จักควบคุมตนเอง (กท 5:22)

4.2 การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาเป็นการตอบสนองต่อการเรียกร้องของผู้นำพระศาสนจักรโดยเฉพาะนักบุญยอห์น ปอลที่ 2 พระสันตะปาปาตรัสว่า “เมื่อวางแผนงานอภิบาลหรือแนวทางปฏิบัติของหมู่คณะนักบวช ต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับการศึกษาและการฝึกปฏิบัติภาวนา” และส่งเสริมให้มีผู้สอนและฝึกปฏิบัติภาวนา

4.3 การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาเป็นการตอบสนองต่อการเรียกร้องของกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยคริสต์ศักราช 2015 (ข้อ 36) ให้มีการศึกษาอบรมและฝึกปฏิบัติภาวนาโดยเฉพาะจิตภาวนาให้กับบรรดาคริสตชนโดยเฉพาะฆราวาส

4.4 การส่งเสริมชีวิตจิตแห่งการภาวนาและจิตภาวนาเป็นการปรับตนให้เข้ากับวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของชาวเอเชีย ในคุณค่าความรัก ความเจียม จิตภาวนา ความเรียบง่าย ความพอเพียง ความกลมกลืน การไม่ยึดติด ไม่ชอบความรุนแรง การทำงานหนัก มีระเบียบวินัย ชีวิตสมณะ กระจายหาความรู้ และแสวงหาปรัชญา มีความเคารพต่อชีวิต มีความเมตตาต่อสิ่งมีชีวิต มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ รักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ มีความกตัญญู การนับถือบิดามารดา ผู้อาวุโส และบรรพบุรุษ มีชีวิตหมู่คณะ ให้ความสำคัญกับ

ครอบครัว มีความอดกลั้น และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การเปิดใจยอมรับผู้อื่น ในท่ามกลางความหลากหลายของศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น การภาวนาที่มีบูรณาการ ทั้งกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ นำสู่การเชื่อมชีวิตกับสิ่งสูงสุดคือ การเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า เพื่อนมนุษย์ และสิ่งสร้างทั้งมวล ร่วมกันเสริมชีวิตใหม่สังคมใหม่แห่งความรักและเป็นหนึ่งเดียวกันในโลกปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กอน มิน จา, RSCJ. (2555). การภาวนาด้วยพระหฤทัยพระเยซูเจ้า : จิตภาวนาแบบตะวันออกในคริสตศาสนา. สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย.
- แผนกคริสตศาสนธรรม. (2562). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (CCC) ภาคสี่ การภาวนาของคริสตชน. ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ.
- ฟรังซิส, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2557). สมณสาส์นเตือนใจ. “ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร” (Evangeliu Gaudium E.G). สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย.
- ยอห์น ปอล ที่ 2, นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปา. (2543). สมณสาส์น. “เริ่มต้นสหัสวรรษใหม่” (Novo Millennio Ineunte NMI). แผนกคำสอนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
- ลอเรนซ์ ฟรีแมน, O.S.B. (2556). การฝึกจิตภาวนาแบบคริสต์ในชีวิตประจำวัน. ศูนย์สื่อมวลชนคณะพระมหาไถ่.
- สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. (2551). พัฒนาการวิถีชีวิตจิตคริสตชน ประวัติความเป็นมาของวิถีชีวิตจิตคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม...จนถึงปัจจุบัน. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.
- สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. (2550). วิถีชีวิตจิตคริสตชน แนวทางการดำเนินชีวิตตามคุณค่าพระวรสาร. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.
- สมชัย พิทยาพงศ์พร, บาทหลวง. (2556). วิถีชีวิตจิตและวิถีชีวิตจิตนักพรตคริสตชนสมัยแรกเริ่ม : สวรรค์เริ่มแล้วในใจของคุณ. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

จงตามเรามา

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

ในชีวิตของทุกคนนั้นจะมีเรื่องที่ทำให้เราต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลาซึ่งในแต่ละวันนั้นเราจะต้องเลือกตัดสินใจทั้งในเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่ ตัวอย่างเช่น จะลุกขึ้นจากเตียงหรือจะนอนต่อดี มื้อเช้าวันนี้จะทานอะไรดี จะใส่ชุดไหนไปงานเลี้ยงเย็นนี้ดี คิวนึกกลับมาแล้วจะดูซีรีส์เรื่องไหนดี เป็นต้น การตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องใหญ่หรือมีความสำคัญที่จะสร้างผลกระทบต่อชีวิตของเรามากนักแต่ก็จะมีบางเวลาที่เราทุกคนจะต้องตัดสินใจเลือกบางสิ่งบางอย่างที่สามารถจะส่งผลกระทบอันใหญ่หลวงต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือมีผลกระทบต่อบุคคลสำคัญที่อยู่รอบตัวของเรา ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจแต่งงาน การตัดสินใจที่จะกู้เงินเพื่อซื้อบ้าน การตัดสินใจที่จะลาออกจากงานที่ทำอยู่ เป็นต้น การตัดสินใจจึงเป็นเหมือนสะพานที่เชื่อมระหว่างความคิดและการลงมือทำ มันจะเปลี่ยนสิ่งที่เราคิดให้ออกมาเป็นการกระทำ ดังนั้น ชีวิตจึงเต็มไปด้วยทางแยกอันเนื่องมาจากการตัดสินใจ

อติตอาจารย์อาวุโสประจําศูนย์จริยธรรมวิชาชีพ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ชีวิตมีทางเลือกเสมอ

เราอาจจะเคยได้ยินบางคนที่มีมักจะพูดว่า “ผม/ดิฉัน ไม่มีทางเลือก” คำพูดดังกล่าวนี้ ผู้พูดมักจะใช้พูดเพื่อปกป้องตนเองเวลาที่ทำอะไรไม่สำเร็จตามที่ตนเองตั้งใจเอาไว้แล้วก็จะตามมาด้วยคำบ่นต่างๆ นานาเพื่อที่จะใช้ในการปลอบใจตนเองว่าไม่ใช่เป็นคนผิดเพื่อที่จะผลักให้คนอื่นเป็นฝ่ายผิดทั้งหมด ตัวอย่างเช่น หากเขาทำงานผิดพลาดเขาก็อาจจะบ่นและแก้ตัวว่า “แค่เพียงหัวหน้าสอนงานฉัน ผลงานก็จะไม่แย่งขนาดนี้หรอก” หรือ “แค่เพียงมีคนเข้าใจฉันมันก็จะดีไปกว่านี้” หรือ “เพียงแค่นั้นมีเวลามากกว่านี้อีกสักนิดมันก็จะไม่แย่งขนาดนี้”

จะเห็นได้ว่า คนกลุ่มนี้มักจะทำให้ตนเองไม่มีทางเลือกในชีวิตเสมอ ทั้งๆ ที่ทางเลือกนั้นมีอยู่มากมาย คนที่ชอบพูดในลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้จะเป็นผู้ที่ยอมให้สถานการณ์มาบีบตนเองแทนที่จะเป็นผู้ที่สร้างสถานการณ์ขึ้นมาด้วยตนเอง

การตัดสินใจเลือกจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตามมา

คนที่มีความสุขจะเป็นคนที่ไม่ตอบสนองไปตามสถานการณ์แต่จะเป็นคนที่เลือกที่จะตอบสนองมากกว่า ตัวอย่างเช่น เวลาที่ฝนตก รถก็จะติดนานมาก เราก็สามารถที่จะเลือกตอบสนองว่า เราจะหงุดหงิดไปตามสถานการณ์รถติดนั้น หรือจะเลือกตอบสนองว่า สถานการณ์รถติดนั้นก็ เป็นโอกาสที่ดีที่เราจะได้นั่งฟังเพลงที่เราชอบ ฟังรายการที่เราสนใจ ดังนั้น ชีวิตของเราจึงมีทางเลือกเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตามโดยเราสามารถที่จะเลือกตอบสนองได้ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เราก็ควรที่จะเลือกตอบสนองในสิ่งที่ทำให้ชีวิตของเรามีความสุข

ดร.รูธ กอทเทสแมน (Dr.Ruth Gottesman) ซึ่งเป็นภรรยาหม้ายของนักการเงินแห่งวอลล์สตรีท ประกาศบริจาคเงิน 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราวๆ 35,000 ล้านบาทให้แก่วิทยาลัยแพทย์ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (Albert Einstein College of Medicine) ในเขตบรองซ์ของมหานครนิวยอร์ก โดยให้นำเงินเหล่านี้ไปเป็นทุนการศึกษาเพื่อให้นักเรียนแพทย์ทุกคนได้ “เรียนฟรี” ต่อไปในอนาคต

เงินบริจาคก่อนหน้านี้ไม่เพียงมหาศาลในแง่ของมูลค่า แต่ยังมีคุณสมบัติอย่างยิ่งเพราะถูกมอบให้แก่วิทยาลัยแพทย์ในเขตบรองซ์ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นย่านที่ยากจนที่สุดของมหานครนิวยอร์ก พื้นที่แถบนี้มีอัตราการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรสูงมาก และยังถูกจัดให้เป็นย่านที่น่าพอกอาศัย

มากที่สุดของนิวยอร์กด้วย โดยตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา มหาเศรษฐีส่วนใหญ่มักจะเลือกบริจาคเงินให้วิทยาลัยแพทย์หรือโรงพยาบาลอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงมากกว่าในเขตแมนฮัตตัน ซึ่งเป็นย่านที่คนมีฐานะดีที่สุด

รูธซึ่งเป็นอดีตอาจารย์ของวิทยาลัยแพทย์ไอนส์ไตน์ ระบุว่า เธออยากจะให้เงินบริจาคก่อนหน้านี้ช่วยให้แพทย์รุ่นใหม่สามารถเริ่มต้นอาชีพโดยไม่ต้องมีภาระหนี้สินจากค่าเล่าเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเกินกว่า 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ และเธอยังหวังว่าเงินก้อนนี้จะช่วยเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีพรสวรรค์ ทว่าขาดแคลนทุนทรัพย์

เดวิด ก๊อตเทสแมน สามีของเธอได้เสียชีวิตลงเมื่อปี 2022 ขณะที่เขามีอายุได้ 96 ปี เขาได้ทิ้งหุ้น Berkshire Hathaway ทั้งหมดไว้ให้รูธ พร้อมกับระบุเอาไว้สั้นๆ ว่า “เอามันไปทำอะไรก็ได้ที่คุณคิดว่าดี” หลังจากใช้เวลาใคร่ครวญอยู่พักหนึ่ง รูธจึงตัดสินใจได้ว่ามีสิ่งหนึ่งที่เธออยากจะทำซึ่งสิ่งนั้นก็คือ

“ฉันอยากให้ทุนกับนักศึกษาแพทย์ที่ไอนส์ไตน์ เพื่อให้พวกเขาได้เรียนฟรี” เธอกล่าว พร้อมระบุว่าเงินทุนที่มีอยู่นั้นเพียงพอที่จะสานต่อโครงการนี้ได้อย่างยั่งยืน

เนื่องจากค่าเล่าเรียนในวิทยาลัยแพทย์ไอนส์ไตน์นั้นสูงกว่า 59,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี และนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนจบพร้อมกับการมีหนี้สิน ซึ่งตามข้อมูลจากทางวิทยาลัยพบว่า นักศึกษาเกือบ 50% ติดค้างค่าเล่าเรียนคนละมากกว่า 200,000 ดอลลาร์สหรัฐหลังจากที่เรียนจบ

ไม่เพียงแต่นักศึกษาจะสามารถจบออกไปทำงานเป็นแพทย์ได้โดยปราศจากหนี้สินเท่านั้น รุธยังหวังว่าเงินบริจาคของเธอจะช่วยขยายโอกาสให้นักศึกษาที่มีความใฝ่ฝันอยากจะเรียนแพทย์ ทว่าฐานะไม่เอื้ออำนวย

“เรามีนักศึกษาแพทย์ที่ยอดเยี่ยมอยู่แล้ว ทว่าเงินจำนวนนี้จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาอีกมากมายที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีพอที่จะฝันถึงการเข้าเรียนแพทย์ด้วยซ้ำ” เธอกล่าว “นี่คือเหตุผลที่ฉันมีความสุขที่สุดที่ได้มอบของขวัญชิ้นนี้”

ตัวอย่าง การบริจาคเงินของ ดร.รุธ กอทเทสแมน เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การตัดสินใจเลือกทำอะไรก็ตามจะมีผลลัพธ์ตามมาเสมอ ดร.รุธ เลือกรับบริจาคเงินของเธอเพื่อช่วยนักศึกษาแพทย์ที่ยากจนให้ได้มีโอกาสได้เรียนแพทย์ การได้ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสให้เขาได้มีโอกาสที่ดีขึ้นในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความค่าและสมควรที่จะได้รับการชื่นชมยินดี เพราะไม่ว่าเราจะมีเงินมากน้อยแค่ไหนแต่ถ้าเราไม่รู้จักการแบ่งปัน ไม่ยอมให้ผู้อื่น ความยินดีและความสุขจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ฌอง-ปอล ซาทร์ นักปรัชญาอัตถิภาวนิยม ชาวฝรั่งเศส เชื่อว่าสิ่งที่เป็นแก่นแท้ของมนุษย์สิ่งหนึ่งก็คือ เสรีภาพ (Freedom) ของมนุษย์ที่จะเลือกทำอะไรหรือจะเลือกอะไรก็ได้ นั่นก็คือ มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก (choice) แต่เมื่อมีการเลือกแล้วมนุษย์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการเลือกนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น แม้เราจะเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ความยากจนไม่ได้ทำให้เสรีภาพของเราหายไป เราไม่สามารถเอาความยากจนมาเป็นข้ออ้างใดๆ ในการใช้ชีวิตแต่เราควรที่จะเปลี่ยนความคิดและเลือกที่จะขยันทำงานเก็บเงินสร้างฐานะเพื่อที่จะได้ไม่ยากจนไปตลอดชีวิต นั่นคือสิ่งที่เราสามารถเลือกเองได้

นอกจากนี้พึงระลึกเอาไว้เสมอว่า ในการตัดสินใจเลือกแต่ละครั้งของเราไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องส่วนรวมย่อมจะมีผลกระทบต่อผู้อื่นเสมอ ตัวอย่างเช่น เราซื้อลูกสุนัขมาเลี้ยงเพราะมันตัวเล็กและน่ารัก แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายปี ตอนนี้นมันตัวโตมากขึ้น ดูแลยากขึ้น เราเลี้ยงมันไม่ไหว เราก็กเลยตัดสินใจเอาสุนัขไปปล่อยไว้ที่วัด การกระทำของเราจึงเป็นการแสดงออกของคนที่ไร้ความรับผิดชอบต่อสัตว์ที่เรานำมาเลี้ยงและยังเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพของบุคคลที่อยู่ภายในบริเวณวัดด้วย ดังนั้น ปัญหาสังคมจึงเกิดขึ้นจากการขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เรากระทำ ด้วยเหตุนี้เอง เสรีภาพจึงไม่สามารถแยกออกจากความรับผิดชอบ ทั้งสองสิ่งนี้จึงต้องดำเนินไปด้วยกันเสมอ

มีพระพรสำหรับการเลือกทางของพระเจ้า

“----- บทบัญญัติที่ข้าพเจ้าสั่งท่านในวันนี้ไม่ยากเกินไปหรืออยู่ไกลสุดเอื้อม ไม่ได้อยู่สูงบนฟ้าจนต้องถามว่า ‘ใครจะขึ้นไปเอาลงมาให้เราฟังและปฏิบัติตามได้’ บทบัญญัติเหล่านี้ไม่ได้อยู่พ้นทะเลจนต้องถามว่า ‘ใครจะข้ามทะเลไปเอามาให้เราฟังและปฏิบัติตามได้’ พระวาจานี้อยู่ใกล้กับท่านมาก คืออยู่ในปากและในใจของท่าน เพื่อท่านจะนำไปปฏิบัติได้

จงฟังเถิด ในวันนี้ ข้าพเจ้ากำลังเสนอให้ท่านเลือกชีวิตหรือความตาย เลือกความดีหรือความชั่ว ข้าพเจ้าจึงสั่งท่านในวันนี้ ให้รักพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน และเดินตามวิถีทางของพระองค์ ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ข้อกำหนดและกฎเกณฑ์ของพระองค์ แล้วท่านจะมีชีวิตและทวีจำนวนขึ้น พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านจะอวยพรท่านในแผ่นดินที่ท่านกำลังจะเข้าไปครอบครอง แต่ถ้าท่านเปลี่ยนใจไปจากพระองค์ไม่ยอมเชื่อฟังพระองค์ แต่ยอมกราบไหว้รับใช้เทพเจ้าอื่น ข้าพเจ้าขอบอกท่านในวันนี้ว่า ท่านจะต้องพินาศอย่างแน่นอน ท่านจะไม่มีชีวิตยืนยาวในแผ่นดินที่ท่านกำลังข้ามแม่น้ำจอร์แดนเข้าไปครอบครอง ในวันนี้ ข้าพเจ้าขอเรียกฟ้าดินมาเป็นพยานต่อหน้าท่าน ข้าพเจ้าเสนอให้ท่านเลือกชีวิตหรือความตาย เลือกคำอวยพรหรือคำสาปแช่ง ท่านจงเลือกชีวิตเถิด เพื่อท่านและบุตรหลานของท่านจะมีชีวิตรักพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่าน เชื่อฟังพระสุรเสียงของพระองค์และเชื่อสัตย์ต่อพระองค์ เพราะพระองค์เพียงพระองค์เดียวประทานชีวิตแก่ท่าน ทรงบันดาลให้ท่านอาศัยอยู่นานในแผ่นดินที่พระยาห์เวห์ทรงสาบานไว้ว่าจะประทานแก่บรรพบุรุษของท่าน คือ อับราฮัม อิสอัคและยาโคบ” (ฉธบ 30:11-20)

โมเสสได้ใช้ชีวิตของท่านในการเตรียมลูกหลานอิสราเอลเพื่อจะได้เข้าไปสู่แผ่นดินแห่งพระสัญญา ข้อความที่ยกมาข้างบนนี้อยู่ในหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติซึ่งได้บันทึกคำแนะนำ คำเตือนสติ คำชักชวนและคำขอร้องครั้งสุดท้ายของท่านกับชาวอิสราเอล โมเสสได้ให้สติชาวอิสราเอลว่า พวกเขาสามารถที่จะเลือกทำตามพระบัญญัติของพระเจ้าและมีชีวิตที่ดีหรือจะเลือกที่จะหันเหไปจากพระเจ้าและมีชีวิตอยู่กับผลแห่งความตายและสิ่งเลวร้าย สิ่งที่โมเสสสอนนั้นเป็นการเตรียมชาวอิสราเอลให้เรียนรู้ที่จะรักพระเจ้า เชื่อฟังพระองค์และเชื่อสัตย์ต่อพระองค์

สิ่งที่โมเสสกล่าวกับชาวอิสราเอลนั้นเตือนใจเราว่า พระเจ้าทรงเชื่อเชิญพวกเราทุกคน เช่นกันให้เราเลือกระหว่าง “ชีวิตและสิ่งที่ดี” กับ “ความตายกับสิ่งที่เลวร้าย” ถ้าหากเรา รักพระองค์และเลือกพระองค์ “.....เรารู้ว่าพระเจ้าทรงบันดาลให้ทุกสิ่งกลับเป็นประโยชน์ แก่ผู้ที่รักพระองค์ ผู้ที่ทรงเรียกมาตามพระประสงค์ของพระองค์.....” (รม 8:28)

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเลือกอัครสาวกสิบสองคน

เมื่อพระเยซูคริสต์เจ้าทรงมีพระชนมายุราว 30 พรรษา พระองค์ทรงเสด็จออกจาก เมืองนาซาเร็ธและเดินทางไปทั่วอิสราเอลเพื่อเทศนาสั่งสอนถึงข่าวประเสริฐ พระองค์ทรง ประกาศว่าพระอาณาจักรของพระเจ้านั้นอยู่ใกล้แล้ว “พระเยซูเจ้าเสด็จออกไปยังทะเลสาบ กับบรรดาศิษย์ ผู้คนหมู่ใหญ่จากแคว้นกาลิลีติดตามพระองค์ ผู้คนจากแคว้นอิดูเมอา จาก อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดน และจากบริเวณเมืองไทระและไซดอนเป็นหมู่ใหญ่ ได้ยิน สิ่งที่พระองค์ทรงกระทำก็มาเฝ้าพระองค์” (มก 2:7-8) ในเวลานั้นมีผู้คนเป็นจำนวนมากได้ เข้ามาฟังพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเทศนาสั่งสอนและได้เห็นอัศจรรย์มากมายที่พระองค์ทรงกระทำ บางคนได้ติดตามพระองค์และกลายเป็นศิษย์ของพระองค์ ในเวลาต่อมาพระเยซูคริสต์เจ้าทรง คัดเลือกศิษย์เพียง 12 คนจากบรรดาศิษย์คนอื่นๆ ให้มาเป็นเพื่อนร่วมงานพิเศษและเริ่ม ปฏิบัติภารกิจของพระองค์ ซึ่งใน “ครั้งนั้นพระองค์เสด็จขึ้นไปบนภูเขาเพื่ออธิษฐานภาวนา ต่อพระเจ้าตลอดทั้งคืน ครั้นรุ่งเช้า พระองค์ทรงเรียกบรรดาศิษย์เข้ามาแล้วทรงคัดเลือกไว้ สิบสองคน ประทานนามว่า ‘อัครสาวก’ คือ ซีโมน ซึ่งเรียกว่าเปโตร อันดรูว์ น้องชายของ เขา ยากอบ ยอห์น ฟิลิป บาร์โธโลมิว มัทธีว โทมัส ยากอบบุตรอัลเฟอัส ซีโมน ผู้มีสมญา ว่า ‘ผู้รักชาติ’ ยูดาส บุตรของยากอบและยูดาสอิสคาริโอท ต่อมายูดาสนี้จะเป็นผู้ทรยศ” (ลก 5:12-16)

คุณลักษณะของอัครสาวกที่พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเรียก

“ขณะที่ทรงดำเนินไปตามชายฝั่งทะเลสาบกาลิลี พระองค์ทอดพระเนตรเห็นพี่น้องสองคนคือซีโมนที่เรียกว่าเปโตรกับอันดรูว์น้องชายกำลังทอดแห เขาเป็นชาวประมง พระองค์ตรัสสั่งว่า ‘จงตามเรามาเถิด เราจะทำให้ท่านเป็นชาวประมงหามนุษย์’ เขาทั้งสองก็ทิ้งแหไว้แล้วตามพระองค์ไปทันที เมื่อทรงดำเนินไปจากที่นั่น พระองค์ทอดพระเนตรเห็นพี่น้องอีกสองคนคือ ยากอบบุตรของเศเบดีและยอห์นน้องชายกำลังซ่อมแหอยู่ในเรือกับเศเบดีผู้บิดา พระองค์ทรงเรียกเขา ทันใดนั้น เขาทั้งสองคนก็ทิ้งเรือและบิดา แล้วตามพระองค์ไป” (มธ 4:18-22)

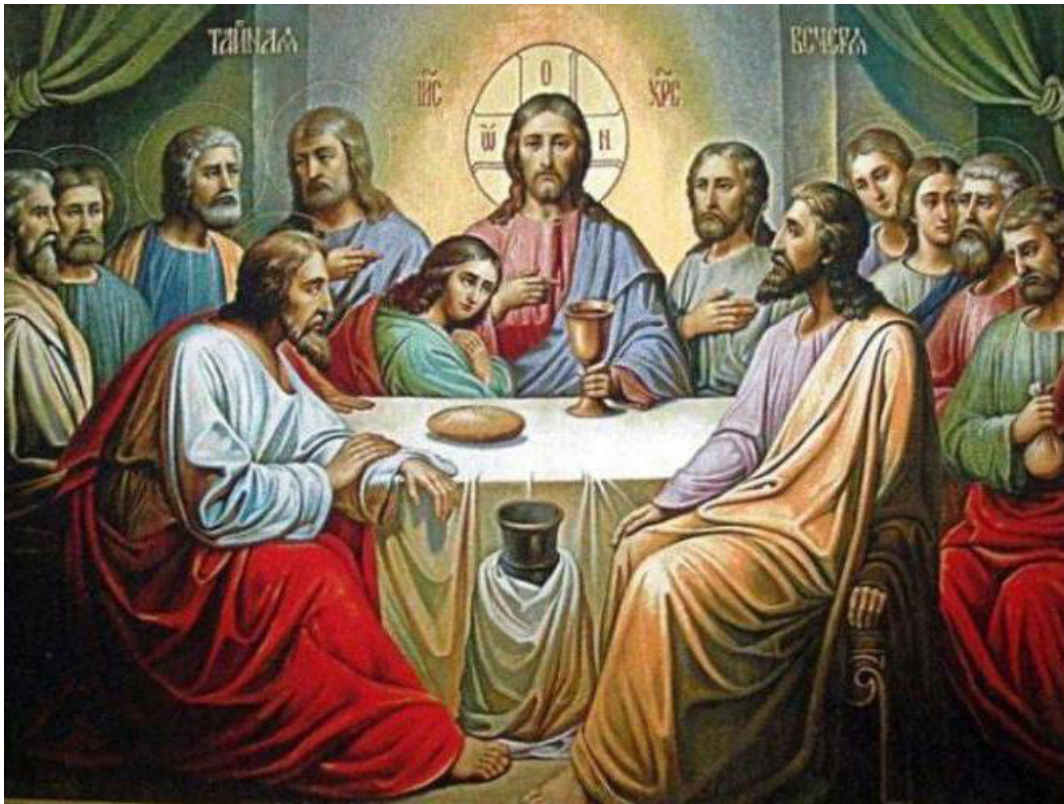
จะเห็นได้ว่าทุกคนล้วนเป็นคนสามัญชนและพวกเขาก็ไม่ได้ร่ำรวย ไม่มีการศึกษา ไม่มีฐานะในสังคม ส่วนใหญ่พวกเขาเป็นเพียงชาวประมงพื้นบ้านธรรมดาๆ แต่พวกเขาตอบสนองการเรียกของพระเยซูคริสต์เจ้าทันทีด้วยการละทิ้งทุกอย่างและติดตามพระองค์ไป

“พระองค์เสด็จออกไปริมฝั่งทะเลสาบอีก ประชาชนต่างมาเฝ้าพระองค์ พระองค์จึงทรงสั่งสอนเขา ขณะที่ทรงพระดำเนินไป พระองค์ทรงเห็นชายคนหนึ่งชื่อเลวี บุตรของอัลเฟอัสกำลังนั่งอยู่ที่ด่านภาษี จึงตรัสสั่งเขาว่า ‘จงตามเรามาเถิด’ เขาก็ลุกขึ้นตามพระองค์ไป

ในสมัยนั้นชาวยิวทั่วไปจะมองคนเก็บภาษีว่าเป็นคนบาปเพราะการชูดริตเก็บภาษีจากเพื่อนร่วมชาติไปให้รัฐบาลโรมันและพวกคนเก็บภาษีจะเป็นพวกที่สร้างความร่ำรวยให้กับตนเองจากการเก็บภาษี แต่พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเชื่อเชิญเลวีให้ทำงานที่สร้างรายได้อย่างมหาศาล ให้ทั้งชีวิตในการเอาใจเปรียบคนอื่นแล้วมาติดตามพระองค์ เขาตระหนักว่าพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็นเพื่อนกับเขาและไม่ได้มองเขาอย่างที่เขาวิญญูญิตโดยทั่วๆ ไปที่มองว่าเขาเป็นคนบาป เป็นคนที่ทรยศต่อชาติและเป็นผู้ที่ไม่บริสุทธิ์ พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงรักษาชีวิตฝ่ายจิตของเขาและให้เขาได้รู้ตระหนักว่าพระเจ้าในนั้นทรงรักและให้อภัยบาปของเขา และนี่คือท่าทีใหม่ที่เลวีได้มีโอกาสสัมผัสถึงความรักและความเมตตาของพระเยซูคริสต์เจ้า ดังนั้น เขาจึงจัดงานเลี้ยงใหญ่ต้อนรับพระองค์ที่บ้านและได้เชิญคนเก็บภาษีคนอื่นๆ ให้มาร่วมในงานนี้ด้วย จากงานเลี้ยงนี้เองที่พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเปิดเผยความจริงให้ทุกคนได้ทราบ ว่า พระองค์ทรงเป็นเพื่อนกับคนบาปและทรงเสด็จมาตามหาคนบาป ทั้งนี้ก็เพราะว่า “.....คนสบายดีย่อมไม่ต้องการหมอ แต่คนป่วยต้องการ.....” (ลก 5:21) และพระองค์ก็ไม่ได้ทรงเสด็จมาเพื่อเรียกคนชอบธรรมแต่มาเพื่อเรียกคนบาปให้กลับใจ

เลวีได้ละทิ้งการเก็บภาษี ละทิ้งความร่ำรวยและครอบครัวไว้เบื้องหลังเพื่อติดตามพระเยซูคริสต์เจ้าในความยากจนและการปฏิเสธตนเองกลายเป็น มัทธิวซึ่งหมายถึง “ของประทานของพระเจ้า” (The gift of God) และเป็นหนึ่งในอัครสาวกสิบสองคนและเป็นผู้นำพันธกิจพระวรสารที่ได้เขียนข่าวดีเกี่ยวกับพระเจ้าและคำสอนของพระองค์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “บทเทศน์บนภูเขา” ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งพระวรสารของท่าน

บรรดาอัครสาวกของพระเยซูคริสต์เจ้าทั้ง 12 คนนั้นต่างตอบสนองการเรียกของพระเยซูคริสต์เจ้าโดยไม่มีเงื่อนไข แต่พวกเขาก็ยังมีศิษย์อีกกลุ่มหนึ่งที่พระองค์ก็ทรงเรียกให้ติดตามพระองค์ไปเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เศรษฐีหนุ่มคนหนึ่งที่มาทูลถามพระองค์ว่า ‘ข้าพเจ้าต้องทำอะไรเพื่อจะมีชีวิตนิรันดร์’ พระองค์ก็ได้ตรัสตอบว่า ‘ถ้าท่านอยากเข้าสู่ชีวิตนิรันดร์

ก็จงปฏิบัติตามบทบัญญัติเถิด’ เมื่อเศรฐฐีหนุ่มคนนั้นทูลถามพระองค์ต่อไปว่า ‘ข้าพเจ้าปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านั้นทุกข้อแล้ว ยังขาดอะไรอีกหรือ’ พระเยซูเจ้าตรัสตอบเขาว่า ‘ถ้าท่านอยากเป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ จงไปขายทุกสิ่งที่มี มอบเงินให้คนยากจน และท่านจะมีชุมทรัพย์ในสวรรค์ แล้วจงติดตามเรามาเถิด’ เมื่อได้ยินพระวาจานี้ ชายหนุ่มผู้นั้นจากไปด้วยความทุกข์ เพราะเขามีทรัพย์สมบัติจำนวนมาก (มธ 19:16-22) นอกจากนี้ยังมีศิษย์บางคนที่ไม่เมื่อพระองค์ทรงเรียกเขาแต่เขาทูลว่า “..... ‘พระองค์เจ้าข้า ขอทรงอนุญาตให้ข้าพเจ้าไปฝังศพบิดาของข้าพเจ้าเสียก่อน’ แต่พระเยซูเจ้าตรัสกับเขาว่า ‘จงตามเรามาและปล่อยให้คนตายฝังคนตายของตนเถิด’ (มธ 8:21-22)

อะไรคือความแตกต่างระหว่างการตอบสนองของบรรดาศาสนิกชน 12 คน กับศิษย์อีกกลุ่มหนึ่ง คำตอบก็คือ การให้คุณค่ากับพระเยซูคริสต์เจ้า เศรฐฐีหนุ่มมีทรัพย์สมบัติมาก เขาก็ต้องคิดใคร่ครวญและซังใจให้ได้ว่าระหว่างพระเยซูคริสต์เจ้ากับทรัพย์สมบัติที่มากมายของเขาในโลกนี้จะมียุคคุณค่าและมีความสำคัญสำหรับเขามากกว่ากัน ดังนั้น ผู้ที่ตัดสินใจเลือก

ที่จะติดตามพระเยซูคริสต์เจ้าก็คือผู้ที่เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับพระองค์มากกว่าสิ่งที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น แห เรือ บิดา เพื่อน บ้านช่อง เกียรติยศ ทรัพย์สินเงินทอง และอื่นๆ พวกเขาจึงได้เลือกที่จะติดตามพระองค์เพื่อที่พวกเขาจะได้มีโอกาสเข้าไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพระองค์มากยิ่งขึ้น

เมื่อบรรดาอัครสาวกทั้ง 12 คน เลือกที่จะตอบสนองการเรียกของพระเยซูคริสต์เจ้า พวกเขาจึงพร้อมที่จะอุทิศตน แม้สภาพชีวิตความเป็นอยู่อาจจะไม่สะดวกสบาย เพราะ “.....สุนัขจิ้งจอกยังมีโพรง นกในอากาศยังมีรัง แต่บุตรแห่งมนุษย์ไม่มีที่จะวางศีรษะ.....” (มธ 8:20) แม้พวกเขาอาจจะไม่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเกียรติยศใดๆ พวกเขาก็ยังยินดีและพร้อมที่จะสละความสะดวกสบายต่างๆ เพื่อติดตามพระเยซูคริสต์เจ้าไป

เจริญชีวิตตามแบบอย่างพระเยซูคริสต์เจ้า

ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่คำว่า “สาวก” หมายความว่า ผู้สนับสนุน ผู้ติดตาม ผู้นำหรือครู เช่น ศิษย์ของยอห์น ศิษย์ของฟาริสี และศิษย์ของพระเยซูคริสต์เจ้า (มก 2:18) คำว่า “สาวก” ยังหมายความว่าสาวกทั้งสิบสองคน และคนอื่นๆ ที่ติดตามพระเยซูคริสต์เจ้า (ลก. 6:13,17; มธ. 27:57) นอกจากนี้ในหนังสือกิจการอัครสาวก คำว่า “สาวก” ยังใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า “ผู้ที่เชื่อ” และ “คริสตชน” อีกด้วย (กจ. 6:1-7; 11:26) อย่างไรก็ตาม สาวกไม่ได้เป็นเพียงผู้ที่เชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้าเท่านั้น แต่ว่าเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตเป็นเหมือนกับพระเยซูคริสต์เจ้าด้วย ทั้งนี้ก็เพราะว่าทุกคนที่พระเจ้าทรงเลือกไว้แล้ว “.....พระองค์ทรงกำหนดจะให้เป็นภาพลักษณ์ของพระบุตรของพระองค์ด้วย.....” (รม 8:29)

กระบวนการในการสร้างอัครสาวกให้ดำเนินชีวิตเหมือนกับพระเยซูคริสต์เจ้านั้นก็โดยการที่พระองค์ทรงนำบรรดาอัครสาวกทั้งหมดมาใช้เวลาในการอยู่ร่วมกับพระองค์ประมาณ 3 ปี พวกเขาได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับพระองค์ พวกเขาได้มีโอกาสเรียนรู้และรับประสบการณ์ต่างๆ ในการติดตามพระองค์ โดยพระองค์ได้ทรงวางแบบอย่างไว้ให้แก่พวกเขาเอาไว้เป็นแนวทางดังต่อไปนี้คือ

(1) พวกเขาได้เห็นแบบอย่างชีวิตของพระเยซูคริสต์เจ้า ก่อนที่พระเยซูคริสต์เจ้าจะส่งบรรดาอัครสาวกออกไปปฏิบัติภารกิจในการประกาศข่าวดีของพระเจ้า พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเริ่มกระทำให้พวกเขาได้เห็นก่อนเพื่อเป็นแบบอย่าง และเป็นแนวทางสำหรับพวกเขาเพื่อที่พวกเขาจะได้เข้าใจว่า พวกเขาจะต้องทำอะไร และจะต้องทำอย่างไร ตัวอย่างเช่น สาวก

ได้เห็นพระองค์ทรงออกไปประกาศพระวาจาและได้เห็นพระองค์เสด็จไปหาผู้คน เพื่อเทศนาสั่งสอนเรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้าด้วยความรัก ความหวังใย และการเสียสละ พวกเขาได้มีโอกาสเห็นพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเรียกร้องให้ผู้ฟังตอบสนองต่อพระเจ้าด้วยความเชื่อและการกลับใจ จากแบบอย่างต่างๆ ที่บรรดาสาวกได้เห็นนั้น พวกเขาจึงได้รับรู้ว่าการสร้างสาวกนั้นพวกเขาจะต้องทำโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิตอย่างไร

(2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิต แม้ว่าพระเยซูคริสต์เจ้าจะได้ทรงสอนบรรดาสาวกด้วยวาจา รวมถึงการดำเนินชีวิตให้ดูเป็นแบบอย่างแล้ว แต่พระเยซูคริสต์เจ้า ก็ยังทรงตระหนักว่าการที่จะทำให้เกิดผลได้อย่างเต็มที่ได้นั้นก็ต่อเมื่อชีวิตของสาวกของพระองค์ได้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกันและกัน ดังนั้น การได้เห็นแบบอย่างในระยะไกลหรือในชั้นเรียนจึงยังไม่เป็นการเพียงพอ เท่ากับการที่ทำให้พวกเขาได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตซึ่งจะเป็นการช่วยทำให้คำสอนนั้นไม่เป็นเพียงแค่นามธรรมหรือเป็นเพียงแค่ทฤษฎีเท่านั้น ดังนั้น พระเยซูคริสต์เจ้าจึงทรงทุ่มเทชีวิตของพระองค์และใช้เวลาไปกับบรรดาสาวกของพระองค์ทั้งที่เป็นการส่วนตัวและในกลุ่มเล็กเพื่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิตของพวกเขา ตัวอย่างเช่น สาวกได้มีโอกาสเดินร่วมทางและได้ทำงานร่วมกับพระเยซูคริสต์เจ้าตามหมู่บ้าน ได้ฟังคำสอนของพระองค์ทั้งในขณะที่อยู่ในบ้านหรือตามที่พักริมทาง บรรดาสาวกได้สนทนาบนโต๊ะอาหารกับ

พระองค์ ได้มีโอกาสซักถามเพื่อไขข้อข้องใจหรือข้อสงสัยที่พวกเขามีอยู่ นอกจากนี้ พวกเขา ยังได้เชิญให้พระเยซูคริสต์เจ้าเพื่อไปประทับเยรมเยรมที่บ้านของพวกเขา เพื่อว่าพระองค์จะ ได้มีโอกาสพบปะกับบรรดาญาติสนิทของพวกเขา และการที่พวกเขาได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน ชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความรักและความไว้วางใจ รวมทั้งความพร้อมที่จะเปิดเผยชีวิต เช่นนี้เองจึงได้ ส่งผลให้เมื่อบรรดาสาวกมีความบกพร่องหรือมีความผิดพลาดอะไรในชีวิต พวกเขาจึงพร้อมที่จะรับการตักเตือน ตลอดจนรับการอภัยจากพระเยซูคริสต์เจ้า เพราะว่า พวกเขาได้รับการตอบสนองจากพระองค์ด้วยความรักและความห่วงใยเสมอมา บรรดาสาวก จึงเกิดการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อพระองค์ด้วยชีวิตเช่นกัน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือ ชีวิตของ บรรดาสาวกเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง พวกเขาเริ่มเรียนรู้ที่จะเชื่อฟัง และมีความปรารถนาที่จะ ทำในสิ่งที่พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงกระทำ และมีความปรารถนาที่จะทำให้ชีวิตของพวกเขา เป็นเหมือนพระองค์มากยิ่งขึ้น

(3) พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงส่งมอบพันธกิจของพระองค์ไปยังบรรดาสาวกของพระองค์ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงตระหนักว่าเป้าหมายที่จะมีสาวกในชนทุกชาติทั่วโลก จะสำเร็จได้ก็ต่อ เมื่อกระบวนการสร้างสาวกที่พระองค์ได้ทรงเริ่มไว้แล้วนั้นจะต้องมีผู้สืบทอดต่อ และแม้ว่า การขยายอาณาจักรของพระเจ้านั้นจะได้เริ่มต้นที่ พระเยซูคริสต์เจ้าแต่เพียงผู้เดียว แต่ พระองค์ก็ได้ทรงเตรียมพร้อมที่จะส่งทอดพันธกิจและภาระความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ให้แก่ บรรดาสาวกของพระองค์ต่อไป จะเห็นได้ว่า การสร้างสาวกของพระเยซูคริสต์เจ้านั้นพระองค์ ทรงกระทำเป็นขั้นตอนดังนี้คือ

1. การเลือกสรร พระเยซูคริสต์เจ้าทรงเลือกอัครสาวก 12 คน ก่อนแล้วจึงเลือกอีก 70 คน ในการเลือกสรรของพระองค์นั้น ตั้งอยู่บนหลักของอุปมาเรื่อง ผู้หว่านพืช (มก. 4:1-20) ซึ่งได้หว่านพระวาจา โดยให้ความสำคัญกับการตอบสนองของคนฟังที่มีต่อพระเจ้า โดย พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเปรียบเทียบคนกับผลของเมล็ดที่ตกในดิน 4 ประเภทคือ 1). บางคนที่ไม่ตอบสนองเลย 2). บางคนก็ตอบสนองแต่ไม่มีความปรารถนาที่จะหยั่งราก ความเชื่อลงไป ดังนั้นในที่สุดก็ต้องเฉาตายไป 3). บางคนก็ตอบสนองแต่ได้ให้สิ่งอื่นๆ มา ปกคลุมชีวิตจึงทำให้ไม่เกิดผล และคนกลุ่มสุดท้าย 4). บางคนเกิดผลในระดับที่แตกต่างกัน ออกไปเช่น ร้อยเท่า หกสิบเท่า หรือสามสิบเท่า บรรดาสาวกจึงอยู่ในกลุ่มสุดท้ายซึ่งเป็น กลุ่มที่พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงเลือกเป็นพิเศษ เพราะว่าพวกเขาจะเป็นผู้ที่ได้รับมอบภาระ ความรับผิดชอบในการขยายพระอาณาจักรของพระเจ้าต่อไป

2. การสร้างเสริม เมื่อพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเลือกผู้ที่พร้อมที่จะตอบสนองการเรียกของพระองค์แล้ว พระองค์ก็ได้ทรงใช้ชีวิตร่วมกับพวกเขาและฝึกฝนทักษะที่จำเป็นที่พวกเขาต้องมีให้แก่พวกเขา อีกทั้งยังทรงช่วยสร้างเสริมคุณลักษณะชีวิตที่ดีให้กับพวกเขาด้วย ซึ่งในการสร้างเสริมชีวิตของบรรดาสาวกนั้น พระเยซูคริสต์เจ้าทรงพร้อมที่จะว่ากล่าวตักเตือน แก้ไขให้อภัย และให้โอกาสแก่พวกเขาเสมอ เพื่อที่บรรดาสาวกจะได้มีชีวิตที่ชอบธรรมและเป็นบุคคลที่จะสามารถทำหน้าที่ในการรักและรับใช้พระเจ้าได้โดยพระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงช่วยให้บรรดาสาวกได้ยึดพระบิดาเป็นศูนย์กลางในชีวิตของพวกเขา และมีความปรารถนาที่จะให้น้ำพระทัยของพระเจ้าสำเร็จในชีวิตและผ่านชีวิตของบรรดาสาวกของพระองค์

3. การส่งบรรดาสาวกออกไปทำพันธกิจ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงตระหนักดีว่าในวันหนึ่งพระองค์จะต้องเสด็จจากโลกนี้ไปหาพระบิดาในสวรรค์ และบรรดาสาวกจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อพันธกิจที่พระองค์ได้ทรงเริ่มเอาไว้แล้วต่อไป ซึ่งในขณะที่พระองค์กำลังทรงสร้างเสริมบรรดาสาวกนั้น พระองค์ทรงทำให้พวกเขาดู และทรงทำร่วมกับพวกเขา ต่อจากนั้นก็ทรงให้โอกาสพวกเขาทำเอง โดยการส่งพวกเขาออกไปทำพันธกิจตามลำพัง เพื่อฝึกฝนในสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้มา เพื่อว่าเมื่อถึงเวลาที่พระเยซูคริสต์เจ้าจะเสด็จจากพวกเขาไป และเมื่อพระจิตเจ้าได้เสด็จลงมาเหนือพวกเขา บรรดาสาวกจะได้มีความพร้อมที่จะออกไปช่วยพระศาสนจักรให้ดำรงรักษาและถ่ายทอดพระวาจาของพระเยซูคริสต์เจ้าอย่างถูกต้องแก่ทุกคนจนถึงสุดปลายแผ่นดินโลก

ดังนั้น พระศาสนจักรในทุกยุคทุกสมัยจึงดูแลกระแสเรียกของพระสงฆ์ด้วยแรงบันดาลใจจากแบบฉบับของพระเยซูคริสต์เจ้า “สามเณราลัย” จึงควรเป็นสถานที่ทางจิตวิญญาณเป็นวิถีชีวิต และการดำเนินชีวิตในสามเณราลัยซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งพระวรสารจึงหมายถึงการติดตามพระเยซูคริสต์เจ้าแบบเดียวกับที่บรรดาอัครสาวกได้ปฏิบัติโดยที่พระเยซูคริสต์เจ้าจะได้ทรงนำให้เข้าสู่การรับใช้พระเจ้า พระบิดาและรับใช้ประชาชนทุกคนภายใต้การนำของพระจิตเจ้า

ในสมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน” ได้กล่าวถึงสามเณราลัยใหญ่ว่าเป็นชุมชนการศึกษาของพระศาสนจักรที่ร่วมเดินทางกับผู้มีกระแสเรียกพระสงฆ์ โดยให้การอบรมให้เป็นเหมือนพระเยซูคริสต์เจ้า ผู้ทรงเป็นศิษย์และผู้เลี้ยงแกะ อุทิศตนทำพันธกิจการช่วยให้รอดพ้นในพระศาสนจักรและในโลก และอบรมบุคคลที่จะเข้าสู่สังฆภาพและเพื่อที่จะเป็นเหมือนพระเยซูคริสต์เจ้า สามเณราลัยจึงต้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมชีวิตจิตให้แก่ผู้เข้า

รับการอบรมโดยการหล่อหลอมวิถีคิดและการกระทำของพวกเขาตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์เจ้า ผู้ทรงเป็นศิรัษะและผู้เลี้ยงแกะของพระศาสนจักร นั่นคือความรักของผู้อภิบาล ซึ่งพระเยซูคริสต์เจ้าทรงเป็น “ผู้รับใช้” อย่างสมบูรณ์ทรงสิ้นพระชนม์บนกางเขนคือมอบพระองค์ทั้งครบด้วยความรักและความถ่อมตน พระเยซูคริสต์เจ้าทรงอุทิศตนอย่างถ่อมพระองค์และเปี่ยมด้วยความรักต่อพระศาสนจักรพระองค์ทรงนบนอบเพื่อฟังต่อพระบิดาและทรงเป็นผู้รับใช้ที่ทนทุกข์ของพระเจ้า ทรงเป็นพระสงฆ์และเครื่องบูชา ดังนั้น ชีวิตจิตของพระสงฆ์ทุกคนจึงต้องมีทัศนคติเพื่อการรับใช้ประชากรของพระเจ้า โดยไม่เป็น “เจ้านาย” มีความสมัครใจในการรับใช้ตามพระประสงค์ของพระเจ้าและเป็น “แบบอย่างที่ดี” กับฝูงแกะของตนและรับใช้โลกโดยการนำมนุษยชาติไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์และการปลดปล่อยให้เป็นอิสระอย่างสมบูรณ์

บทสรุป

“จงตามเรามา” พระเยซูคริสต์เจ้ามิใช่จะบอกแค่สาวกของพระองค์แต่ยังบอกพวกเราทุกคนเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ เราพร้อมที่จะตอบสนองการเรียกของพระเยซูคริสต์เจ้าเช่นเดียวกับบรรดาอัครสาวกหรือไม่ เมื่อพระองค์ทรงเรียกเราให้ละทิ้งชีวิตเก่าและบาปที่ทำแล้วหันมาหาพระองค์ผู้เป็นองค์แห่งความรอด พระองค์ก็ไม่ได้ทรงเรียกร้องให้เราเป็นคนดีก่อนถึงจะมาติดตามพระองค์ได้เพราะพระองค์ทรงเข้าใจถึงความอ่อนแอของเรา พระองค์จึงทรงเรียกเราอย่างที่เราเป็นเพื่อให้เราติดตามพระองค์ไป เพียงแต่เราจะต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองแล้วเลียนแบบอย่างของพระองค์โดยไม่ปล่อยตัวไปตามกระแสค่านิยมของโลก เคยมีคำกล่าวว่า “ถ้าเราอยู่ใกล้ใครเราก็จะเหมือนคนนั้น” ดังนั้นถ้าเราเลือกที่จะอยู่กับกระแสนิยมของโลกเราก็จะต้องวิ่งตามกระแสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม แต่ถ้าเราเลือกที่จะอยู่ใกล้พระเยซูคริสต์เจ้าเราก็จะเหมือนพระองค์เช่นกัน

การตามพระองค์ไปจึงไม่ใช่แค่ตามไปเฉยๆ แต่จะต้องประกาศพระวาจาของพระองค์ด้วย ซึ่งในการประกาศพระวาจาของพระองค์นั้นเราสามารถทำได้ตลอดเวลา และการประกาศพระวาจาที่ได้ผลก็คือการกระทำที่สะท้อนพระวาจาของพระองค์ที่ว่า จงรักซึ่งกันและกัน อย่าหันหลังให้ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ รู้จักแบ่งปัน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น

ฌอง ปอล ซาร์ต ซึ่งเป็นนักปรัชญาชาวฝรั่งเศส และวรรณกรรมนิยามของเขานั้น ก็จะเป็นแบบจัด ได้กล่าวเอาไว้ว่า มนุษย์ไม่ได้เป็นอะไรเลยนอกจากสิ่งที่เขาทำ วรรณคดีดังกล่าวของเขาก็เป็นสิ่งที่น่าจะพิจารณา เขาได้ยกตัวอย่างว่า เราไม่สามารถเรียกใครว่าเป็นคนดี ถ้าหากเขาไม่เคยทำความดี และเราไม่สามารถเรียกใครว่าเป็นคนกล้าหาญถ้าหากเขาไม่แสดงความกล้าหาญให้ปรากฏ ในแง่นี้ การบอกว่ามนุษย์ทุกคนเป็นในสิ่งที่เขาทำจึงเป็นคำกล่าวที่ถูกต้อง ดังนั้น เราจะสามารถกล่าวได้ว่า เราเป็นศิษย์ของพระเยซูคริสต์เจ้าก็ต่อเมื่อเรารักกันและกัน เหมือนดังที่พระเยซูเจ้าได้ทรงสอนเอาไว้ว่า “ถ้าท่านมีความรักต่อกัน ทุกคนจะรู้ว่าท่านเป็นศิษย์ของเรา” (ยน 13:15)

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2014). **พระคัมภีร์คาทอลิกฉบับสมบูรณ์**. แผนกคริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
- นักบุญสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นปอลที่ 2 (2023). **สมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน”**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระสงฆ์
- ซาร์ต ฌอง - ปอล (2545). **ปรัชญาเอ็กซิสเทนเชียลลิสต์คือมนุษยนิยม**. ธรรมชาติผู้จัดการออนไลน์. (2567, 29 กุมภาพันธ์). **แม่พระตัวจริง! เศรษฐินิมะกันบริจาคเงิน 3.5 หมื่นล้านให้วิทยาลัยแพทย์**. <http://mgronline.com>

[หมวกชีวิตด้านจิตใจ]

บทบาทอันสูงเด่นของสตรี ในพระศาสนจักร

บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม, O.M.I.

พระศาสนจักรทราบดีและยอมรับศักดิ์ศรี ที่มีอยู่แล้วในบรรดาสตรีที่มีความเท่าเทียมกันกับบุรุษในสายพระเนตรของพระเจ้า และคอยปกป้องพวกเธอตลอดประวัติศาสตร์มนุษย จากสังคมที่คอยจ้องหาเหตุไม่ยอมรับศักดิ์ศรีของบรรดาสตรี ยิ่งกว่านั้น เราอาจพูดได้ว่าพระศาสนจักรได้มีโอกาส รับความช่วยเหลือจากพวกเธอเหล่านั้นในการแพร่ความเชื่อ/ข่าวดีมาตั้งแต่เริ่มแรกของคริสตศาสนา

บทถอดความสั้นๆ นี้ มิได้มีเป้าประสงค์สนับสนุนแนวความคิด/ขบวนการสตรีนิยม (Femi nisme) แต่อย่างใด บทความนี้เพียงใคร่ขอเสนอแนะแนวความคิดบางประการที่อาจช่วยในการมองสตรีภาพให้ลุ่มลึกและเป็นธรรมโดยไม่มีอคติใดๆ แอบแฝง

บาทหลวงสังกัดคณะธรรมทูตแห่งมารีนิรมล, O.M.I.

ตั้งแต่เริ่มแรกของประวัติศาสตร์ของคริสต์ศาสนา บรรดาสตรีมากมายได้ทุ่มเทตนในการประกาศความเชื่อ/ข่าวดี ได้อยู่เคียงข้างพระเยซูคริสต์แม้บทบาทของพวกเธอจะแตกต่างออกไป จากบทบาทของบรรดาอัครธรรมทูตก็ตาม พยานชีวิตแห่งความสัตย์ซื่อต่อความเชื่อท่ามกลางมรสุม แห่งความยากลำบากปรากฏในข้อเขียนมากมาย พวกเธอได้ติดตามพระเยซูคริสต์ไปตามเมืองต่างๆ เน้นย้ำความสัตย์ซื่อและความจงใจที่มีต่อพระองค์จนวาระสุดท้าย กางเขน ทุกเรื่องราวของสตรี ที่มีการกล่าวถึง เป็นบทเรียนให้ชนรำพึงถึงความหนักแน่นของบรรดาสตรีเหล่านั้น

พระวรสารอาจไม่ได้ให้นามพวกเธอว่าเป็น “อัครธรรมทูต” แต่บรรดาสตรีที่ติดตามพระเยซูคริสต์ ก็เป็นเหมือนผู้ส่งต่อหรือถ่ายทอดความเชื่อคริสตชน พระวรสารแสดงให้เห็นว่า พวกเธอน้อมรับความเชื่อได้อย่างเสรีมากกว่าบรรดาบุรุษ ด้วยเหตุนี้ พระเยซูคริสต์จึงไม่ลังเลใจเผยแสดง แก่นแท้ของสารของพระองค์แก่เธอเหล่านั้น ตัวอย่าง เรื่องสตรีชาวสะมาเรีย เรื่องสตรีที่ผิดประเวณี เรื่องสตรีชาวต่างศาสนา ผู้ได้น้อมรับพระวาจาเป็นแหล่งน้ำทิพย์ชะโลมใจของชีวิตนิรันดร์ (เทียบยอห์น 4:14) เรื่องของมารธาและมารีย์เป็นแบบอย่างพฤติกรรมของความไว้วางใจในพระเจ้า (เทียบลูกา 10:38-42 และยอห์น 11:17-44) เรื่องมารีย์ ชาวมักดาลาได้เป็นพยานรู้เห็น (แม้ยังไม่เข้าใจดี) ของการกลับคืนพระชนม์ชีพของพระเยซูคริสต์ (เทียบยอห์น 20:11-18) อันเป็นเหตุการณ์แห่งหลักความเชื่อคริสตชน

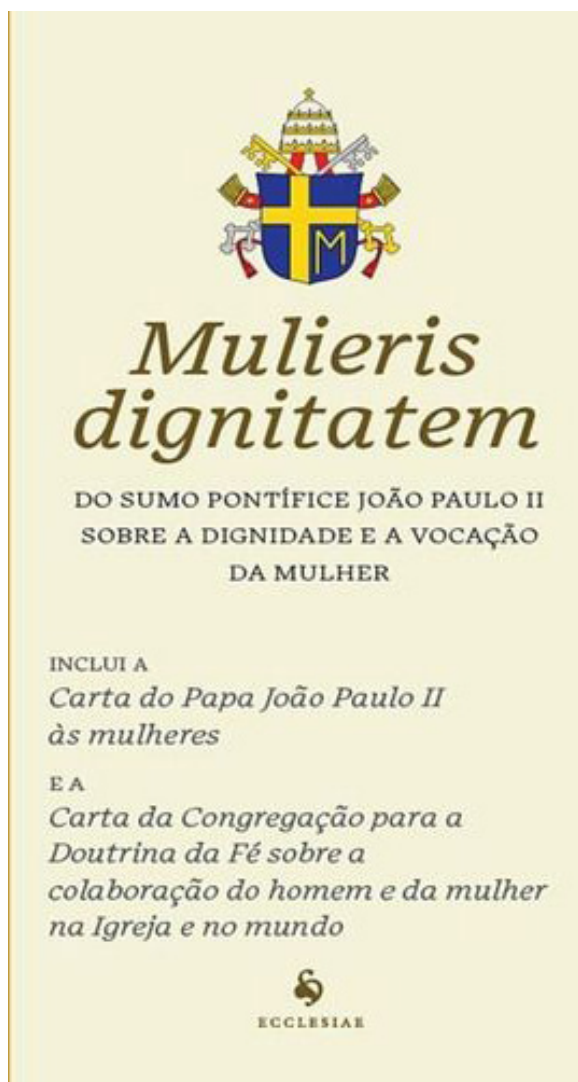
พระเยซูคริสต์ทอดพระเนตรบรรดาสตรีด้วยพระทัยอันเป็นอิสระ โดยมีได้กังวลมากมาย เกินกว่าเหตุกับแนวความคิดของสังคมในสมัยของพระองค์ พระองค์ไม่ได้ทรงรังเกียจสตรีที่ตกเลือดมากกว่าสิบปี และทรงยอมให้เธอสัมผัสชายฉลองพระองค์ (เทียบลูกา 8:43-48) พระองค์มิได้ทรงดำเนินชีวิตต้านกระแสสังคมของชาวยิวที่ถือสตรีเป็นมนุษย์เกรดรองจากบุรุษ แต่พระองค์ทรงกล่อมสตรีชาวสะมาเรียเพื่อให้เป็นพยาน และถ่ายทอดสารแห่งความรอดพ้นแก่ชาวเมืองคนอื่น พระองค์ทรงให้อภัยแก่สตรีผู้มีชีวิตผิดศีลธรรมผู้นั้น อันเป็นท่าทีของผู้ให้เกียรติสตรีแม้เธอถูกถือว่าเป็นหญิงคนบาป

ในการค่อยๆ รวมตัวเป็นกลุ่มคริสตชนเริ่มแรก สตรีหลายท่านได้มีบทบาทหลักในการรวมกลุ่มครั้งนั้น ดังเราสามารถอ่านได้ในหนังสือกิจการอัครธรรมทูตที่พูดถึงการกลับใจของบรรดาสตรีรุ่นแรกๆ (อ่านกิจการ 16:13-15; 17:4) เธอเหล่านั้นเป็นพยานชีวิตแห่งความเชื่อที่มั่นคงท่ามกลางกระแสยั่วยุของสังคมของชาวยิว นอกจากนั้นสตรีบางท่านยังทำหน้าที่ในการประกาศข่าวดี และช่วยในการให้การอบรมคริสตชนรุ่นใหม่ๆ อย่างอิสระเสรี ทั้งยังคอยปกป้องบรรดาคริสตชนใหม่ๆ ด้วย นักบุญเปโตรได้ช่วยให้ทาบิอากลับคืนชีพ และนางได้ทำให้หลายคนกลับใจ (อ่านกิจการ 9:36-42) นักบุญเปาโลได้บอกให้เรา รู้จักศาสนบริการสตรีเฟบีในเมืองโครินธ์ รวมทั้งผู้ร่วมงานสตรีปรัส สิลลาและอาควิลลา และขอให้ทุกคนเชื่อฟังให้เกียรติรวมทั้งวางใจในบรรดาสตรีที่กล่าวไปแล้ว (อ่านโรม 16:1-6)

พระแม่พรหมจารีมารีย์ได้รับเกียรติอันสูงเด่นในการเปิดเผยของพระมนุษย์เจ้า พระบุตรสุดที่รักของพระเจ้า พระแม่เป็นสตรีผู้ที่พระมนุษย์เจ้าทรงผ่าน เพื่อทำให้ความรอดพ้นของมนุษย์เป็นจริงได้อาศัยคำตอบรับ (FIAT) ของพระแม่ ในพระธรรมเดิมพระเจ้าทรงสร้าง

พันธสัญญากับประชากรมนุษย์กับหญิงสาวชาวนาซาเร็ธ พระองค์ทรงสร้างพันธสัญญาใหม่ (เทียบสมณสาส์นเวียน ‘Mulieris Dignitatem’ ข้อ 11) ของนักบุญพระสันตะบิดรยอห์น ปอลที่ 2 ในปี 1988/2531

นักบุญพระสันตะบิดรยอห์นปอลที่ 2 ได้ทรงพระอักษร ‘Mulieris Dignitatem’ เป็นการร่ำพึง ตรัสทรงถึงศักดิ์ศรีและกระแสเรียกของสตรี ไตร่ตรองถึงพระแม่มารี ผู้มีบทบาทหลักในประวัติศาสตร์ความรอดของมวลมนุษย์ พระองค์ได้ตรัสยาว ตั้งแต่บาปแรกของมนุษย์จนถึงการประจักษ์เพื่อตรัสบอกการกลับคืนชีพแก่มารีชาวมักดาลา ถึงการมีบทบาทอันยิ่งใหญ่ของสตรีในพระคัมภีร์

พระองค์ได้ทรงมีพระดำรัสเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจการไถ่มนุษย์ให้รอดพ้น พระองค์ได้ทรงใช้คำว่า “ผู้ร่วมงาน” ของนักบุญเอากุสติน อันเป็นชื่อที่บ่งชี้ถึงกิจการของพระแม่มารีที่อิงติดและขึ้นกับพระเยซูคริสต์ พระผู้ไถ่ให้รอดพ้น “ผู้ร่วมงาน” นี้เกิดความหมายพิเศษ เพราะการช่วยนี้เกิดขึ้นจริงในเหตุการณ์แห่งกลวาริโอเอง และเกิดขึ้นในฐานะเป็นมารดา (สตรี) บทบาทพิเศษ แห่งผู้ร่วมงานนี้ของพระแม่ปฏิบัติการอยู่บนรากฐานของมารดรภาพ (สตรี) ของพระแม่ ในการไถ่มนุษย์ให้รอดพ้น ในการเลี้ยงดูพระองค์ในการถวายพระองค์ในพระวิหาร ในการรับทนทุกข์พร้อมกับพระองค์ พระบุตรผู้กำลังขณะนั้นสิ้นพระชนม์บนกางเขน (เทียบ L.G. 61) พระแม่เป็นบุคคลแรกของผู้ที่ได้รับการไถ่ให้รอดพ้น

อาจมีคำถามเกิดขึ้นว่า การมีส่วนร่วมงานของพระแม่มารี มีความหมายอย่างไรต่อแผนการแห่งความรอดพ้น มีเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่ชี้ชัด คือ เหตุการณ์ที่หมู่บ้านคานาและแทบเชิงกางเขน ทั้งสองโอกาส พระเยซูคริสต์เรียกพระแม่มารีว่า “สตรี” (เทียบยอห์น 2:4 และ 19:26) ดังนั้นพระแม่มารีมีส่วนในกิจการแห่งความรอดพ้นในฐานะเป็นสตรี อาศัยมารตราพทางกายและทางสืบเชื้อสายของชีวิตของมนุษย์ทุกคน พระแม่มารีมีส่วนร่วมในบูรณาการของความหลุดรอดพ้นและความศักดิ์สิทธิ์ของพวกเรา

พระแม่พรหมจารีเป็นผู้มอบธรรมชาติมนุษย์แด่องค์พระบุตรพระเจ้า ทำให้พระองค์เป็นคนกลางระหว่างพวกเรากับพระเจ้า เพราะรับสภาพมนุษย์ในครรภ์ของพระแม่มารี องค์พระบุตรจึงเป็นมนุษย์แท้ มีสภาพมนุษย์เหมือนพวกเราผ่านทางพระแม่มารี พระเยซูคริสต์ได้เป็น “พระเจ้าสถิตกับเรา” (Emmanuel) อย่างแท้จริง ในองค์พระตรีเอกภาพ หนึ่งใน

สามพระบุคคลได้รับสภาพมนุษย์อย่างแท้จริง ตรงนี้พวกเราต้องรู้คุณพระแม่มารี พระแม่เป็น “สตรี” ที่พระเจ้าได้ทรงเลือก ผ่านทางพระแม่มารีพระองค์ได้กลายเป็นคนกลางสูงสุดต่อพระพักตร์พระบิดาเจ้าอาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับมนุษย์

ในเมื่อพระแม่มารีได้กลายเป็นมารดาของคนกลางหนึ่งเดียวระหว่างพระบิดากับพวกเรา พระแม่มารีในบทบาท/ภารกิจมารดาจึงได้มาเช่นกันซึ่งบทบาทการเสนอวิงวอนแทนอันพระแม่ปฏิบัติเคียงข้างพระเยซูคริสต์

ความเป็นมารดา (สตรี) ส่วนหนึ่งเพื่อให้องค์พระบุตรของพระองค์ได้ร่วมแบ่งปันสภาพมนุษย์ของพวกเรา ได้เป็นพี่น้องของพวกเรา อีกส่วนหนึ่งก็เพื่อมนุษยชาติจะได้เข้าถึงพระเจ้าโดยตรง ในพระองค์และผ่านทางพระองค์

พระแม่พรหมจารีมารี ผู้ร่วมงานท่านแรกของพระเจ้า ในการให้กำเนิดพระเยซู พระแม่พรหมจารีมีเพียงเป็น “ผู้อุ้มครรภ์” เท่านั้น แต่พระแม่ได้เข้ามีส่วนร่วมอย่างมีสติในความรอดพ้น ที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงนำมาให้มวลมนุษย์ แต่เราต้องดูว่าการมีส่วนร่วมนี้ อยู่ในมุมมองระดับไหน

ถ้าพระแม่มีมาร์มิได้รู้ตัวรู้สติถึงมิติแห่งความรอดพ้นของการให้กำเนิด รวมถึงภารกิจในอนาคต ของพระเยซูคริสต์ พระแม่ก็จะเป็นเพียงแค่เครื่องมือธรรมดาๆ ในแผนการและปฏิบัติการของการไถ่ให้รอดพ้น แต่แนวความคิดนี้ย้อนแย้งความเชื่อของพวกเราในพระเจ้า ผู้ทรงให้เกียรติในศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคน พวกเราจึงต้องถืออย่างไม่ต้องสงสัยว่า พระแม่มีมาร์มิเพียงเป็นมารดาของหนุ่มสาวยิวคนหนึ่งผู้จะเปิดเผยในภายหลัง ว่าเป็นพระผู้ช่วยให้รอดพ้นของโลก แต่พระแม่ได้เป็นปฐมผู้ร่วมงานของพระเจ้าในแผนการและปฏิบัติการของความรอดพ้นของมนุษย์

การตอบรับ (FIAT) ทูตสวรรค์ในวันนั้นที่มาแจ้งข่าว และการน้อมรับที่จะเป็นมารดาของพระเจ้า พระแม่มีได้เพียงให้ร่างของพระแม่เพื่อการบังเกิด/รับสภาพเป็นมนุษย์ของพระวจนาตถ์ แต่ด้วยเหตุที่พระเจ้าเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ พระแม่จึงมีเพียงเป็นผู้อุ้มครรภ์ธรรมดาๆ เท่านั้น แต่เป็นการน้อมรับแผน/พระประสงค์ของพระเจ้า คือให้ความเป็นมารดาภาพของพระแม่มีส่วนสำคัญต่อผลงานแห่งความรอดพ้น

พระแม่พรหมจารีมีมาร์มิได้เป็นเพียงมารดาของพระผู้ช่วยให้รอดพ้นแค่ช่วงเยาว์วัยของพระเยซูคริสต์เท่านั้น พระแม่ได้เดินตามอยู่เคียงข้างพระองค์ในช่วงเวลาของศาสนบริการในพระชนม์ชีพเปิดเผยด้วย และพระแม่กระทำในความเชื่อ ตลอดช่วงเวลานั้นพระแม่ได้ทำตัวเป็นศิษย์ มากกว่าการปฏิบัติตนเป็นแม่เสียอีก พระแม่ได้น้อมรับแผนการแห่งความรอดพ้นโดยปราศจากการหาหรือใดๆ

ในฐานะที่เป็นศิษย์ขององค์พระบุตร ลูกของพระแม่ พระแม่พรหมจารีควรได้มีบุญเชื่อในภารกิจของพระแม่ (สตรี) ซึ่งเป็นภารกิจใหม่และปราศจากการวางแผนหาหรือ อีกทั้งเป็นภารกิจที่ไฝ่สูงอย่างน่าพิศวงสำหรับมนุษยชาติ เพื่อให้พวกเราได้มาซึ่งความเป็นสายโลหิต/ลูกของพระเจ้า ผ่านทางการอยู่เคียงข้าง และการยอมรับภารกิจของพระองค์โดยปริยาย พระแม่พรหมจารีได้ลงมือร่วมปฏิบัติในขั้นสูงสุด พระแม่น้อมรับทุกอย่างที่พระเจ้าทรงขอ และพระแม่ได้ปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายสุดท้าย คือ ความรอดพ้นของมวลมนุษย์

ในฐานะเป็นมารดาของพระผู้ไถ่ให้รอดพ้น พระแม่มีมาร์มิเพียงได้รับพร/คุณประโยชน์จากผลของการไถ่รอดพ้นที่กระทำโดยองค์พระบุตรของพระแม่ ถึงแม้ว่าการปฏิสนธิอันนิรมลได้เป็นผลที่มาก่อนการได้รับพร/คุณประโยชน์จากองค์พระเยซูคริสต์ก็ตาม หมายความว่าพรหมจารีมีมาร์มิได้เกิดโดยปราศจากมลทิน/บาปเพื่อสามารถรับพร/คุณประโยชน์ที่ได้จัดไว้

ล่วงหน้า ก่อนที่องค์พระบุตรของพระแม่จะนำความรอดพ้นมาให้ในภายหลัง และพระแม่อีก่ร่วมกิจการ โดยน้อมรับบัญญัติขององค์พระบุตร ณ เซิงกัลวาลิโอ เป็นหนึ่งเดียวทั้งกายและจิตกับพระองค์ ในขณะที่องค์พระบุตรได้ทรงกระทำการไถ่ให้รอดพ้นจนสำเร็จเพื่อมวลมนุษย์

นี่คือการร่วมมืออย่างแข็งขัน/เด็ดเดี่ยวของพรหมจารีมารี เหตุเพราะว่าพรหมจารีมารีมิเพียงเป็นมารดาของประกาศกแห่งความรอดพ้นธรรมดาคนหนึ่งพร้อมกับ/ในพระเยซูคริสต์ ความรอดพ้นมิได้เป็นเพียงคำสัญญาอีกต่อไป แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจริง พระเยซูคริสต์ได้ทรงนำความรักของพระบิดาเจ้ามาให้ลูกๆ ทุกคน เพราะว่าความหลุดรอดพ้นเรียกร้อง ความเชื่อในความรักอันเมตตาและปราศจากเงื่อนไขใดๆ เหมือนที่พระองค์ตรัสกับผู้ที่มาถามว่า ควรทำอะไรเพื่อทำงานในกิจการของพระเจ้า

เมื่อพระแม่ได้แสดงกิจการแห่งความเชื่ออย่างอาจหาญ ทั้งในเวลาที่ได้รับแจ้งสารทั้งหมด ช่วงเวลาของศาสนบริการเปิดเผยขององค์พระบุตร จนถึง ณ เซิงกางเซนที่กัลวาลิโอ พระแม่มารีได้เป็นผู้ร่วมงานคนแรกของกิจการของพระผู้ไถ่ให้รอดพ้น

มีข้อเขียนจากหลายสำนักในช่วงการเติบโตของพระศาสนจักรรุ่นแรกๆ ถึงแรงโน้มถ่วงจิตใจของบรรดาสตรีผู้เป็นพยานยืนยันถึงความกล้าหาญ ถึงคุณธรรม ถึงมรณสักขี ภาพดังเช่น Blandine และ Agnes นักบุญเฟลิซิตัสและแปร์เปตูเอ เป็นภาพลักษณ์อันสวยงามของมรณสักขี ภาพทั้งสองท่านถูกจับขังคุก และต่อมาถูกปล่อยให้อยู่กับสัตว์ร้ายในสนามประลองยุทธ ในปี 203/746

ยังมีเอ่ยถึงสตรีนิรนามอีกไม่น้อยที่ทำหน้าที่เป็นสังฆานุกรในกลุ่มคริสตชน ทำหน้าที่ในกิจการเมตตาธรรม ทำหน้าที่เป็นอุปถัมภ์ภพระศาสนจักรในเรื่องการเงิน

ในแง่ความคิดทางวัฒนธรรมและอารยธรรม ในโบราณกาลบรรดาสตรีอาจถูกมองและถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ แต่ก็ปรากฏว่ามีข้อเขียนแบบคริสตชนไม่น้อยที่ได้กล่าวถึงศักดิ์ศรีของความเป็นสตรี แม้ว่าเราอาจได้อ่านแนวความคิดที่ดูออกไปในทางลบเกี่ยวกับสตรีในข้อเขียนของนักบุญเปาโล อาทิ การกล่าวถึงข้อกำหนดบางอย่างที่ลดทอนศักดิ์ศรีของสตรีใน 1 ทิโมธี (1:9-15) และในโครินธ์ฉบับที่ 1 (11:3-6) แต่สุดท้าย ก็มาขมวดจบลงว่าข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้นจำเป็น เพื่อประกาศข่าวดี เพื่อศักดิ์ศรีของตนอันเกี่ยวกับพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้าผู้เป็นความสุขแท้จริง และสรุปเช่นกันว่า เฉพาะพระพักตร์ของพระเจ้าสตรีอยู่ไม่ได้โดยไม่มีชาย และชายก็อยู่ไม่ได้โดยไม่มีสตรี นั้นหมายความว่าทั้งสองเติมเต็มซึ่งกันและ

กันเพื่อยืนยันว่าทุกสิ่งมาจากพระเจ้า และต้องยอมอยู่ใต้อำนาจของกันและกันด้วยความยำเกรงพระเยซูคริสต์ (เทียบเอเฟซัส 5:21) ซึ่งถ้าพูดตามประสาชาวบ้านก็คือ การรู้จักทะนุถนอมจิตใจซึ่งกันและกัน

สังคายนาแห่ง MACON ในปี 486/1029 ได้ถกเถียงกันถึงรากกำเนิด (นิรุกติ) ของคำว่า HOMO (คงต้องแปลว่ามนุษย์) สรุปรู่ว่ามีความหมายทั้งบุรุษและสตรี เพราะพระเจ้าทรงสร้างมาทั้งสองให้เป็นมนุษย์ องค์พระเยซูได้ทรงเรียกตนเองว่า“บุตรแห่งมนุษย์”

พระศาสนจักรสมัยกลางเหมือนสมัยเริ่มแรกแรกเริ่ม ยอมรับรู้ความช่วยเหลือของบรรดาสตรีที่ปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่ และปรับฟื้นฟูความเชื่อ เธอเหล่านั้นช่วยให้สามีของพวกเขาเกิดกลับใจ ช่วยสร้างอารามและอบรมบ่มสอนลูกๆ หลานๆ เคียงข้างนักบุญเบเนดิก มีน้องสาวนักบุญสกอลัสติกา เคียงคู่กับนักบุญฟรานซิสแห่งอัสซีซี มีนักบุญกลารา นักบุญบริจิตต์แห่งประเทศสวีเดน และนักบุญคาทารีนาแห่งเซียนนาเป็นผู้กล่อม พระสันตะบิดรให้ออกจากอวียง (Avignon) กลับไปประทับที่กรุงโรม

ต้องยอมรับในเวลาเดียวกันว่า มีข้อเขียนโดยเฉพาะจากกลุ่มสมณะบางกลุ่มที่มีแนวความคิดที่มองสตรีไปในทางลบและอาจฉวยโอกาสยกความเลวร้ายหรือเหตุการณ์เลวร้ายว่าสตรีคือต้นเหตุ อาจเพราะยังไม่เข้าใจความเป็นจริงของสตรีภาพ อาจเป็นความกลัวและหลงคิด แต่ความเหลื่อมล้ำของสตรีเพศ

ในทางกลับกัน มีนักเขียนสมณะหลายท่านในช่วงศตวรรษที่ 13 ได้นำเสนอวิสัยทัศน์ที่งดงาม ให้แก่สตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะนักพรตยาจก อาทิ คณะฟรานซิสกัน คณะโดมินิกัน เป็นต้น ที่ยอมรับสิทธิและพรเฉพาะของสตรี

ต้องยอมรับเช่นกันว่าในช่วงสมัยกลาง ดูเหมือนมองรวมๆ พระศาสนจักรมีภาพที่มีดครึม เมื่อกล่าวถึงสตรี แต่ในความเป็นจริง สังคมสตรีพุ่งตัวโดดเด่นมากในพระศาสนจักร อธิการิณีของอารามหลายแห่งดูเหมือนมีอิทธิพลเทียบเท่าเจ้าผู้ครองเมืองทั่วๆ ไป และแผ่อิทธิพลออกไปในวงกว้าง ในสมัยนี้เองที่ได้เกิดมีผู้นำเป็นสตรี ดังเช่นอารามแห่ง Fontevraud ที่มีสมาชิกทั้งบุรุษและสตรี ในอารามเดียวกัน แต่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของอธิการิณี อารามได้กลายเป็นสถานที่อบรมบ่ม ดูบรรดาเด็กสาวให้ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า Hildegard de Bingen และ Héloïse โดดเด่นในการให้ความรู้ทางศาสนา

ต้องบอกว่าพระศาสนจักรได้ปกป้องและต่อสู้ตลอดมาเพื่อลดหรือลบความรุนแรงที่มีต่อสตรีเพศตามแนวทางของพระวรสาร เพราะพระศาสนจักรพยายามเน้นความเท่าเทียมกันในสตรีเพศและบุรุษเพศ โดยเฉพาะในเรื่องศีลสมรส ตั้งแต่ศตวรรษที่ 8 ความสนใจของสตรีและบุรุษ เป็นกุญแจดอกสำคัญที่นำไปสู่การสมรสได้ และจากศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา ทั้งนักเทววิทยา ทั้งนักกฎหมายพระศาสนจักร ห้ามการหย่าร้างเพื่อปกป้องสิทธิของฝ่ายภรรยา โดยเฉพาะภรรยา คู่ชีวิตที่ไม่มีทรัพย์สินอะไรเลย และถือกันว่าในศีลสมรสคู่ชีวิตทั้งสอง สตรีและบุรุษเท่าเทียมกัน

ศตวรรษที่ 17 ต้องถือว่าเป็นยุคช่วงยุครุ่งเรืองของชีวิตธรรมจิตของสตรี และพระศาสนจักรได้มอบความรับผิดชอบในการกิจต่างๆ รวมทั้งอนุญาตความเป็นอิสระในปฏิบัติการของพวกเธอ แม้ต้องผ่านกระแสความเข้มงวดในกฎบางกฎ แต่พวกเธอได้มีโอกาสคิดค้นในด้านเจตนารมณ์ของความเชื่อให้ลุ่มลึกขึ้น ได้มีการประสานงานกับบุรุษเพศในการสถาปนาคณะนักบวชและนักพรตใหม่ๆ

เราได้ทราบว่านักบุญเทเรซาแห่งอาวีลา และ Madame Acarie ได้ร่วมมือกันขยายปฏิบัติการของอารามและสมาชิกในประเทศสเปนและฝรั่งเศส นักบุญฌาน เดอ ซังตาล กับนักบุญฟรังซัวส์ เดอ ซาล ได้ร่วมงานกับบรรดาคนยากจน บรรดาธิดาแห่งเมตตาธรรมร่วมกับนักบุญวินเซนต์ เดอ ปอล กับ อาราม Port-Royal ของกรุงปารีสได้ผนึกกำลังต่อต้านกลุ่มที่มีแนวความคิด/ลัทธิยูงเซนิส

บรรดาสตรีผู้เป็นเหมือนธรรมทูต โดดเด่นในศตวรรษที่ 19 กระแสต่อต้านพระศาสนจักรในประเทศฝรั่งเศส และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิวัติของปี 1789/2332 สร้างกระแสรื้อถอนต่อต้านคณะสมณะ ในช่วงนี้เองที่อิทธิพลของสตรีรวมพลังกัน ปรับฟื้นฟูสถานการณ์หลังการปฏิวัติให้กลับมาสู่สภาพเดิมทั้งในเมืองและในชนบท

ในปี 1840/2383 คณะนักบวชและนักพรตในแบบชีวิตเพ่งพิศ เริ่มก่อตัวและขยายเป็นวงกว้าง เป็นชีวิตที่ถวายเป็นการภาวนา ในเวลาเดียวกันคณะนักบวชสตรีได้เริ่มปรากฏในงานด้านพยาบาล ด้านการศึกษา เสริมพลังให้กับสังคมพัฒนาของเด็กๆ และในปี 1850/2393 สองในสามของนักบวชสตรีเป็นผู้ให้การอบรม

ในสภาพแวดล้อมที่บรรดาสตรีถูกลดค่าในศตวรรษที่ 19 พระศาสนจักรได้มอบบทบาทที่โดดเด่นให้สตรี คือบทบาททางเมตตาธรรมและงานด้านสังคม และได้กู้ศักดิ์ศรีของสตรีกับคืนมา สตรีสามารถสอนเทววิทยา สามารถมีตำแหน่งในกองบริหารและในองค์กรหลายชนิด

ทั้งงานวัด ในสถาบันเมตตาธรรมและสังคม ในสภาพระสังฆราช ในกิจการงานบางอย่างของ นครรัฐวาติกัน

บรรดาพระสันตะบิดรทรงยอมรับรู้ในกระแสเรียกของบรรดาสตรี สตรีหลายท่านได้รับ แต่งตั้งเป็น “นักปราชญ์ของพระศาสนจักร” อาทิ นักบุญเทเรซาแห่งอาวิลา โดยนักบุญ พระสันตะบิดรยอห์นปอลที่ 2 ในปี 1997/2540 นักบุญ Hildegarde de Bingen โดย พระสันตะบิดรเบเนดิกต์ที่ 16 ในปี 2012/2555 เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ สังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ขอรับรองให้บรรดาสตรีหรือกระแสสตรีที่มีแรงโน้มน้าวจิตใจในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบัน ให้ช่วยมนุษยชาติในการช่วยประกาศข่าวดี เพื่อไม่ให้มนุษยชาติต้องพบกับความ เหลวแหลก

ถ้าเราย้อนกลับไปมองอดีตประวัติของสมณสมัยของบรรดาประมุขสูงสุดของพระศาสนจักรคาทอลิก เรายังพบว่า พระสันตะบิดรเกรกอรีที่ 11 ทรงยอมรับฟังและพร้อมปฏิบัติตาม นักบุญกาทารีนาแห่งเซียนนา นักพรตคณะโดมินิกัน ซึ่งเวลานั้นเธอมีอายุเพียง 29 พรรษา และยอมออกจาก Avignon ดังที่เราทราบ กลับไปประทับที่กรุงโรมตามคำแนะนำของเธอในปี 1376/1919 บรรดาพระสันตะบิดรทุกพระองค์นี้ได้ทรงปฏิบัติตนตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ ที่ทรงมองสตรีด้วยเคารพในศักดิ์ศรีของพวกเธอเหล่านั้น ไม่ว่าความประพฤติของพวกเธอจะดีหรือฉาวโฉ่ หรือถูกดูแคลนจากสังคมในสมัยของพวกเธอ และเราอาจกล่าวได้ว่า วาติกันได้มีพัฒนาการที่เปิดกว้างมากขึ้นในการเคารพศักดิ์ศรีของบรรดาสตรี นักบุญพระสันตะบิดรเปาโลที่ 6 ได้ทรงเข้ม ประตู่แห่งการมองแบบบวกนี้มาแล้ว

เมื่อเป็นประมุขสูงสุดของพระศาสนจักรในปี 1978/2521 นักบุญพระสันตะบิดรยอห์น ปอลที่ 2 ด้วยทรงเคยคลุกคลีชีวิตกับบรรดาเยาวชนและนักศึกษา พระองค์ทรงพระอักษรสมณลิขิต Mulier Dignitatem ในปี 1988/2531 ที่เชิดชูความยิ่งใหญ่และศักดิ์ศรีของสตรีภาพ โดยไม่มีลำดับชั้นใน มนุษยชาติตามที่สังคมเชื่อ เพราะแท้จริงแล้ว ทั้งอาดัมและเอวาได้ทำผิดต่อพระเจ้าด้วยกันทั้งคู่ พระองค์ทรงเคยพระอักษรในสมณลิขิตถึงบรรดาสตรี (เทียบวันที่ 29 มิถุนายน 1994/2537) ส่วนหนึ่งของสมณลิขิตทรงพระอักษรว่า

“ขอขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับแผนการอันลุ่มลึกของพระองค์ เกี่ยวกับกระแสเรียกและการกิจของสตรีในโลกนี้ สำหรับทุกสิ่งที่คุณเธอได้กระทำในชีวิตของมนุษยชาติ

ขอขอบคุณสตรีผู้เป็นแม่ ผู้ได้ให้ที่พักพิงแก่มนุษย์ในตัวเธอ ประสบการณ์ชีวิตของความชื่นชมยินดีและความเจ็บปวด ทำให้พวกเธอได้เห็นรอยยิ้มของพระเจ้าที่มีอยู่ในทารกแรกเกิด

ขอขอบคุณสตรีผู้เป็นภรรยา ผู้กล้านำอนาคตของเธอไปผูกพันกับอนาคตของสามี เป็นการมอบความรักให้แก่กันและกัน

ขอขอบคุณสตรีผู้เป็นลูกสาวและพี่สาวน้องสาว ผู้ได้เอาประสาทสัมผัสอันอ่อนนุ่ม ไหวพริบพิเศษ ความใจกว้าง และความซื่อสัตย์ของพวกเธอมาสู่หัวใจของครอบครัวและสังคม

ขอขอบคุณสตรีผู้ใช้แรงงานในทุกด้านของชีวิต พวกเธอมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการของวัฒนธรรม ต่อการวางโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมือง อันเป็นคุณประโยชน์ต่อมนุษยชาติ

ขอขอบคุณสตรีผู้ถวายตัวแล้วแต่พระเจ้า พวกเธอคือผู้ติดตามพระเยซูคริสต์ตามแบบอย่างของพระแม่มารี ในความมอบถวายตนเอง สัตย์ซื่อต่อพระเจ้าในความยากจน และในความนอบน้อม พระองค์ได้ทรงอักษรอีกว่า “น่าเสียดายที่ประวัติศาสตร์ได้สร้างเงื่อนไขมากมายเป็นอุปสรรค ต่อความก้าวหน้าของสตรี ศักดิ์ศรีของสตรีมักไม่ค่อยได้รับความสนใจ และถูกผลักไสให้ออกไปอยู่ชายขอบของสังคม กีดกันสตรีไม่ให้เป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง อันมีผลทำให้คุณค่าทางจิตใจของมนุษยชาติด้อยค่าลงไปด้วย

ในการประกาศข่าวดี พระเยซูคริสต์ทรงมีทัศนคติต่อสตรีที่ก้าวพ้นบรรทัดฐานของวัฒนธรรม ของยุคสมัย พระองค์ทรงต้อนรับสตรีด้วยความใจกว้าง ทรงยกย่องศักดิ์ศรีของสตรีเสมอ เราได้ยืนขาขึ้นและเราได้นำมาปฏิบัติอย่างไร

เมื่อเริ่มเป็นประมุขสูงสุดของพระศาสนจักรคาทอลิก พระสันตะบิดรฟรานซิสได้เริ่มอย่างสมัครพระทัย สนับสนุนกิจการต่างๆ รวมถึงเปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ภายในการจัดการบริหารของพระศาสนจักรและภายในนครรัฐวาติกัน ทรงอนุญาตการมีส่วนร่วมอย่างมีศักดิ์ศรีของสตรี พระองค์ได้เคยพระอักษรเป็นสมณลิขิตต่อต้านการกระทำ ความรุนแรงต่อสตรี และพระองค์ได้ทรงกระทำมากกว่าพระสันตะบิดรองค์ใดๆ ในอดีต

พระองค์ได้ทรงแสดงออกอย่างเด่นชัด ถึงความเมตตาตาสงสารที่ทรงมีต่อบรรดาสตรีที่ถูกล่วงละเมิดล่วงเกินและย่ำยีเหมือนเป็นทาส เป็นเหยื่อของการมอาน่าเชื่อถือของบรรดาบุรุษที่คิดว่าตนเป็นเจ้าของ เป็นเจ้านาย มองพวกเธอเป็นมนุษย์ชั้นสอง ชั้นสำรอง ความโอหังของบุรุษเพศและสังคม มองพวกเธอว่าด้อยค่าในทุกระดับของมิติของสังคม พระองค์ทรงยกย่อง Madeleine Delbrel ว่าเป็นภาพลักษณ์ของผู้ประกาศข่าวดีในโลกของผู้ใช้แรงงาน เพราะเธอกล้าเป็นพยานให้พระเยซูคริสต์ผ่านทางงานด้านสังคมในใจกลางนครที่มีแนวความคิดแบบคอมมิวนิสต์

พระสันตะบิดรฟรานซิสได้ทรงเพิ่มจำนวนพนักงานสตรี จาก 846 คน เป็น 1,165 คน ในปี 2023/2566 พระองค์ได้ทรงแต่งตั้งบรรดาสตรีตั้งแต่ปี 2013/2556 มีทั้งนักบวชสตรี ฆราวาสสตรี ในหน้าที่ต่างๆ ในกองเลขาธิการ และเราคงทราบว่ามีซิสเตอร์ Nathalie Becquart ได้เป็นเจ้าหน้าที่ หมายเลข 2 ของกองเลขาธิการสำหรับสมาชิกของบรรดาบิชอปเพื่อการเดินก้าวไปด้วยกัน

พระองค์ทรงเน้นย้ำหลายโอกาส ว่าสตรีหลายท่านมีบทบาทสำคัญยิ่งในพระศาสนจักร เพราะพวกเธอเหล่านั้นเป็นผู้บุกเบิกในการถ่ายทอดความเชื่อ พระองค์ทรงประณามท่าทีของ ‘การโอ้อวด ว่าเป็นบุรุษเกิน 100%’ หรือ ‘ท่าทีของเผด็จการ’ ในงานเกี่ยวกับการอภิบาล ที่ภาพของประชากรของพระเจ้าถูก ‘บิดเบือน’ ไป

สหายสนิทและผู้ให้คำแนะนำได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ Wando Poltawska จิตแพทย์สตรี ผู้ที่นักบุญพระสันตะบิดรยอห์นปอลที่ 2 ทรงไว้วางพระทัยมากที่สุด

“พระพรแห่งชุมทรัพย์อันยิ่งใหญ่ คือความเป็นสตรี..ความเป็นสตรีเป็นส่วนหนึ่งของมรดกที่สำคัญของมนุษยชาติและของพระศาสนจักรเองด้วย”

(เทียบ พระดำรัสของนักบุญพระสันตะบิดรยอห์นปอลที่ 2)

[หมวดชีวิตด้านจิตใจ]

“มิสซาที่ไม่ร้อน” : แทรกมิติการรำพึงในพิธีมิสซา เพื่อดึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้าวัด

ธัญกรณ์ ลีกำเนิดไทย

ในสังคมปัจจุบัน เป็นเรื่องธรรมดาที่ใครคนหนึ่งจะไม่มีศาสนา และไม่ปฏิบัติศาสนกิจใดๆ การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเทียบกับในอดีต ปรากฏการณ์นี้ไม่เพียงแต่จะเห็นได้ในประเทศไทยเท่านั้น แต่กลายเป็นกระแสที่พบได้ทั่วโลก ซึ่งรวมไปถึงประเทศในทวีปตะวันตกที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมมาจากศาสนาคริสต์ ยิ่งไปกว่านั้น ประเทศฝรั่งเศสที่ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “พี่สาวคนโตของศาสนจักร” และกว่าสองในสามของจำนวนมิชชันนารีทั่วโลกใน ค.ศ.1898 ล้วนเป็นชาวฝรั่งเศส ก็ประสบกับปรากฏการณ์ดังกล่าวเช่นกัน โดยแบบสำรวจความเห็นล่าสุดจากสถาบันสถิติศาสตร์และเศรษฐกิจแห่งชาติของฝรั่งเศส (INSEE) พบว่าชาวฝรั่งเศสระหว่าง 18-59 ปี มากกว่าครึ่งไม่มีศาสนา

นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน นักแปล นักเขียน มหบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ปารีส, อดีตนักเรียนทุนรัฐบาลฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยา และพยายามเป็นศิษย์ธรรมทูตตามแบบฉบับฆราวาสในโลกปัจจุบัน

แม้ว่าจะอยู่ในกรุงปารีสซึ่งมีคนหนุ่มสาวจำนวนมาก ผู้ที่มาร่วมมิสซาเช้าวันอาทิตย์ในวัดส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม กิตี พระศาสนจักรในฝรั่งเศสได้พยายามปรับเปลี่ยนเวลา และรูปแบบเพื่อตอบสนองวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ซึ่งอยู่ในสังคมที่ต้องแข่งกับเวลาอยู่เสมอ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยวัด (Parish) หลายแห่งในปารีส ได้จัดมิสซาวันอาทิตย์สำหรับเยาวชน และคนรุ่นใหม่ระหว่าง 18-35 ปี โดยเฉพาะซึ่งจะเป็นมิสซาในวันอาทิตย์ตอนเย็น เวลาประมาณ 18.00 น. - 19.00 น. และหลังจากที่พิธีมิสซาเสร็จสิ้น ก็จะมีการแลกเปลี่ยนพูดคุย พร้อมด้วยขนมขบเคี้ยว ของทานเล่นและเครื่องดื่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลไม้ ไวน์ เบียร์ ฯลฯ

สำหรับที่โบสถ์แซงต์อิกนาซ (Saint-Ignace) ซึ่งรับผิดชอบดูแลโดยคณะเยซุอิต มิสซาสำหรับเยาวชนแตกต่างจากที่อื่นเมื่อเดินเข้าภายใน เสียงประกาศก็ดังกึกก้อง : “ยินดีต้อนรับผู้มิสซาที่ไม่รีบร้อน (La messe qui prend son temps ลา เมส กิ พรองด์ซง ดองส์)” นอกจากนี้ ยังมีหมอนรองนั่งเรียงรายใกล้กับรูปแม่พระด้านหน้าใกล้ทางเข้าหลัก

“มิสซาที่ไม่รีบร้อน” หรือที่เรียกกันสั้นๆว่า “ลา เอ็มเต - La MT” นั้นสะท้อนให้เห็นว่าเป็นพิธีมิสซาที่ใช้เวลายาวกว่าปกติ ซึ่งอยู่ที่ประมาณหนึ่งชั่วโมงครึ่ง โดยปกติที่ประมาณหนึ่งชั่วโมง และถึงแม้ว่าจะเวลานานกว่าที่อื่นๆ “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” กลับดึงดูดคนรุ่นใหม่ในปารีสมากมาย ยิ่งไปกว่านั้น หลายคนพบว่า ตนเองเข้าใจพระวรสารมากขึ้น และรู้สึกถึงพระวาจาของพระเจ้าได้เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างชัดเจน

จุดเริ่มต้นของ “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” อาจกล่าวได้ว่ามาจากการที่เยาวชน คนรุ่นใหม่จำนวนมากบ่นเป็นเสียงเดียวกันว่าตนเองนั้นไม่มีเวลาสวดภาวนา โดยอีกจำนวนหนึ่งไม่รู้ว่าจะเริ่มอย่างไร บ่อยครั้งที่หลายคนตั้งคำถามว่า “พระวาจา” ทรงชีวิตอย่างไร ท่ามกลางปัญหา ความขัดแย้งมากมายในโลกปัจจุบันที่นับวันมีแต่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

แน่นอนว่าตามพิธีกรรมแล้ว มิสซาวันอาทิตย์ตอนเย็นที่โบสถ์แซงต์อิกนาซในปารีสเหมือนกับมิสซาวันอาทิตย์ทั่วไป แต่ทว่าสิ่งที่เพิ่มเติมมานั้น คือ การรำพึงพระวาจา และการแบ่งปันเป็นกลุ่มย่อยกับผู้เข้าร่วมพิธีมิสซาคนอื่นๆ

“มิสซาที่ไม่ร้อน” : แทรกมิติการรำพึงในพิธีมิสซา เพื่อดึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้าวัด

จิตตารมณ์ของนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา และการอ่านพระคัมภีร์แบบรำพึงภาวนา

“มิสซาที่ไม่ร้อน” ซึ่งให้ความสำคัญแก่การรำพึงพระวาจา ได้ตั้งอยู่บนหลักการปฏิบัติจิตของนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา และโรงเรียนพระวาจาที่คาร์ดินัล คาร์โล มาเรีย มาร์ตินี (Cardinal Carlo Maria Martini) ได้นำมาใช้ในงานอภิบาลเยาวชนเมื่อขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งเป็นอัครสังฆราชแห่งกรุงมิลาน

โรงเรียนพระวาจาของคาร์ดินัลมาร์ตินี ประกอบด้วยการอ่านพระคัมภีร์แบบรำพึงภาวนา (Lectio Divina) และบทเทศน์ที่เน้นเรื่องราวในพระวรสาร ซึ่งไม่ได้เป็นการเทศน์สอนในรูปแบบคติธรรมสอนใจ (moralist) หรือคติสอนใจที่อาศัยตัวอย่างการดำเนินชีวิตของนักบุญต่างๆ กล่าวคือ การเทศน์ในรูปแบบโรงเรียนพระวาจานั้น เริ่มจากการอธิบายความหมายของบทอ่านและพระวรสาร และค้นหาว่าบทอ่านพยายามสื่อถึงอะไรแก่ตนเอง พระวาจาบอกอะไรกับฉัน? หรือกับชุมชนคริสตชน? หรือกับพระศาสนจักร?

การภาวนาส่วนตัว โดยทั่วไปแล้วพิธีมิสซาแบ่งออกเป็นสองช่วงพิธีกรรม ได้แก่ ภาควจนพิธีกรรม และภาคบูชาขอบพระคุณ ทั้งนี้ “มิสซาที่ไม่ร้อน” ได้แทรกช่วงการรำพึงพระวาจาจากบทอ่านพระวรสารประจำวันอาทิตย์นั้น ๆ ซึ่งเป็นการภาวนาส่วนตัวเป็นเวลา 20 นาที ในความเงียบไว้ซึ่งเสียงใดๆ และหลังจากนั้น ก็จะเป็นการแบ่งปันข้อคิด ความรู้สึกภายใน หรือพระหรรษทานได้รับระหว่างการภาวนาส่วนตัว กับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ

เป้าหมายสำคัญของการแทรกช่วงเวลาการรำพึงภาวนาส่วนตัวนี้ คือ การช่วยให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้าสู่ชีวิตการภาวนาได้ดียิ่งขึ้น ค้นพบว่าพระวาจามีชีวิตอย่างไรใน

ชีวิตประจำวัน และคำสอนของพระเยซูคริสต์เข้ามาอยู่ในชีวิตของแต่ละคนอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้น การรำพึงภาวนาแบบส่วนตัวนี้เป็นช่วงเวลาที่คนรุ่นใหม่ที่แทบไม่มีเวลาว่าง ได้มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กับพระเจ้าอย่างล้ำลึกมากยิ่งขึ้น

ในทุกครั้ง ประธานพิธีจะให้บทเทศน์ที่ประกอบไปด้วยข้อรำพึงประมาณสามข้อจากพระวรสารประจำวัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมพิธีมีสมาธิได้นำไปรำพึงต่อไป เมื่อบทเทศน์จบลง แต่ละคนนั้นจะแยกย้ายไปนั่งตามจุดต่างๆ ในโบสถ์ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณที่มีหมอนรองนั่ง หรือแนวเสาที่สามารถอิงหลังได้ ฯลฯ หลายคนเลือกนั่งพื้นโดยไม่มีหมอนรอง บางคนเลือกที่จะนั่งหลบมุม...

สำหรับใครที่ต้องการขอแนะนำในการรำพึง นอกเหนือจากข้อรำพึงสามข้อที่ได้รับก็สามารถไปหาประธานพิธี ซึ่งจะนำการรำพึงให้แก่ผู้ที่มา “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” เป็นครั้งแรก โดยผู้นำการรำพึงจะค่อยๆ อธิบายการภาวนาอย่างเป็นขั้นตอน : การสวดภาวนาขอพระหรรษทาน การให้จิตนาการถึงภาพสถานที่ ตัวละคร และเหตุการณ์ตามเรื่องราวที่ได้ยินจากพระวรสารประจำวัน การสังเกตท่าทาง กิริยาของตัวละครต่างๆ สนทนากับพระเจ้าราวกับเพื่อนพูดกับเพื่อน หรือคนใช้กับเจ้านาย และปิดท้ายด้วยบทสวดข้าแต่พระบิดา (Spiritual Exercises 45 - 54)

การแบ่งปัน เมื่อหมดเวลาการภาวนาส่วนตัว เสียงเพลงก็ดังขึ้น แต่ละคนก็ค่อยๆ ลุกขึ้นกลับไปนั่งประจำที่ของตน จากนั้นทุกๆ คนที่อยู่ในพิธีก็จับกลุ่มแบ่งปันกับคนอื่นๆ กลุ่มละ 3-4 คนโดยไม่มีการแบ่งแยกว่านักบวชจะต้องนั่งกับนักบวช สมณะต้องจับกลุ่มกับสมณะ การแบ่งปันนี้ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 7 นาที ซึ่งแต่ละคนจะกล่าวสั้นๆ ถึงความรู้สึก สิ่งที่ตลใจ ข้อคิดที่ได้รับระหว่างที่รำพึง บางคนพบว่าความรู้สึกของตน หรือข้อคิดนั้นเหมือนกับคนอื่นๆ ในกลุ่ม อย่างน่าประหลาดใจ อีกทั้งช่วงการแบ่งปันยังเปิดโอกาสให้ผู้ที่มา “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” เป็นครั้งแรก หรือนักเรียน นักศึกษา และคนรุ่นใหม่ที่พักย้ายเข้าอยู่มาในปารีส ได้ทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่

เมื่อช่วงเวลาแบ่งปันสิ้นสุด เสียงดนตรีดังขึ้นอีกครั้ง “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” ก็ดำเนินเหมือนพิธีมิสซาปกติ โดยทุกคนต่างยืนขึ้น เพื่อกล่าวบทข้าพเจ้าเพื่อ ซึ่งตามด้วยบทภาวนาของมวลชน และภาควบูชาขอบพระคุณ

เตรียมตัวสำหรับเริ่มต้นอาทิตย์ใหม่ มากกว่าครึ่งของคนรุ่นใหม่ที่มา “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” เป็นผู้ที่เพิ่งเริ่มทำงาน ซึ่งต่างเห็นว่า “มิสซาที่ไม่รีบร้อน” ได้เติมพลังให้กับพวกเขาก่อนที่จะเริ่มทำงานในวันรุ่งขึ้น และเตรียมความพร้อมทางจิตวิญญาณสำหรับภารกิจต่างๆ ในอาทิตย์ใหม่ที่กำลังมาถึง

“มิสซาที่ไม่ร้อน” : แทรกมิติการรำพึงในพิธีมิสซา เพื่อตั้งเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้าวัด

การรำพึงภาวนาส่วนตัวไม่เพียงแต่จะช่วยให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เหล่านี้ รับรู้ว่ามีอำนาจและพระวรสารที่เขียนขึ้นกว่าสองพันปีก่อนยังคงสะท้อนอยู่ในชีวิตประจำวันของพวกเขา แต่ยังทำให้พวกเขาสามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความหวังแก่พวกเขาอย่างไรในสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาและความขัดแย้ง ซึ่งดูเหมือนจะไร้ซึ่งความหวัง

“มิสซาที่ไม่ร้อน” ในประเทศต่างๆ เป็นเวลากว่า 25 ปีแล้ว ที่ “มิสซาที่ไม่ร้อน” ยังคงต้อนรับเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยการฉลองพิธีมิสซาในรูปแบบ “มิสซาที่ไม่ร้อน” ที่แทรกช่วงเวลารำพึง ไม่ได้มีเพียงแค่ในประเทศฝรั่งเศสเท่านั้น แต่ยังสามารถพบเห็นได้ในประเทศอังกฤษ อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ หรือแม้กระทั่งประเทศเกาหลีใต้ ในขณะที่ศีลมหาสนิทคือ “บ่อเกิดและจุดยอดของชีวิตคริสตชนทั้งหมด” (LG 111, CCC 1324) การใช้ชีวิตในการภาวนานี้คือสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้คริสตชนสามารถพึงระลึกได้อยู่เสมอว่าพระเจ้าทรงมีชีวิต (และ) อยู่ท่ามกลางเรา

ภาคผนวก

ตัวอย่างจาก: บทประจํามิสซาวันอาทิตย์ที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2567 (ยอห์น 1:35-42) แปลจากภาษาฝรั่งเศส

สถานที่: ถนนที่นำไปสู่แม่น้ำจอร์แดน
น้ำที่อยู่ในแม่น้ำ ต้นไม้ใบหญ้า

ขอพระพรพรทาน: เช่นเดียวกับศิษย์สองคน ถ้ามพระเยซูคริสต์ “พระองค์ทรงพำนักอยู่ที่ไหน”

ข้อ 35-37: ศิษย์สองคนเดินตามพระเยซูคริสต์ - ชายสองคนอยู่ใกล้ๆ กับยอห์น บัปติสต์ พวกเขาเฝ้านอนอยู่หนึ่ง และมองดูยอห์น บัปติสต์มองเห็นพระเยซูคริสต์เดินผ่านไป เห็นพระเยซูเจ้าเสด็จผ่านไป จึงพูดว่า “นี่คือลูกแกะของพระเจ้า” ลูกแกะของพระเจ้า คือผู้ที่ชาวอิสราเอลรอ ผู้ซึ่งแบกบาปของมนุษย์ และช่วยให้มนุษย์เป็นอิสระจากบาป ศิษย์สองคนได้ยืมสิ่งที่ยอห์น บัปติสต์กล่าว พวกเขาเดินจากยอห์น บัปติสต์ ซึ่งเป็นรับบีของพวกเขา และเดินตามพระเยซูคริสต์

ข้อ 38: “พระองค์ทรงพำนักอยู่ที่ไหน” - พระเยซูทรงหันมา และทรงมองศิษย์สองคนที่เดินตามพระองค์ การเดินตามนี้หมายถึงอะไร? พระเยซูคริสต์ตรัสถามพวกเขา และทรงให้โอกาสพวกเขาได้พูดคุย “ท่านทั้งหลายแสวงหาอะไร” ศิษย์ทั้งสองจึงตอบว่า: “พระองค์ทรงพำนักอยู่ที่ไหน” พวกเราอาจจะเห็นว่าเหตุการณ์นี้สะท้อนถึง “พระวจนาตถ์ทรงรับธรรมชาติมนุษย์ และเสด็จมาประทับอยู่ในหมู่เรา”

ข้อ 39: “มาดูซิ” - พระเยซูคริสต์ตรัสแก่ศิษย์ทั้งสองว่า “มาดูซิ” พระองค์ไม่ได้ตรัสว่า “ดูและก็มา” ศิษย์สองคนนี้ไปดูที่ประทับของพระองค์ โดยที่พวกเขาไม่เคยเห็นมาก่อน และพวกเขาก็เห็นที่ประทับของพระองค์

ข้อที่ 40-42: “เราพบพระเมสสิยาห์แล้ว” - อันดรูว์ไปหาซีโมนพี่ชาย และกล่าวว่า “เราพบพระเมสสิยาห์แล้ว” ซีโมนให้อันดรูว์พาไปหาพระเยซูคริสต์ และให้พระเยซูคริสต์เรียกเขาว่าเปโตร เหมือนเป็นการเกิดใหม่ ขอให้พิเคราะห์พิจารณาว่าเหตุการณ์การเริ่มต้นเป็นศิษย์พระเยซูคริสต์ของอันดรูว์และเปโตรบอกอะไรแก่ฉัน และแสดงให้ฉันเห็นถึงการเป็นศิษย์พระเยซูคริสต์อย่างไร

การพูดคุย: สรุปการสวดโดยสนทนากับพระองค์ราวกับเพื่อนพูดคุยกับเพื่อน หรือคนใช้กับเจ้านาย ฉันกล่าวบทสวดข้าแต่พระบิดา

บรรณานุกรม

Domitille Farret d'Astiès. (2519, 26 December). **Autant en emporte le temps : la « Messe qui prend son temps » fête ses 20 ans.** Aleteaia. <https://fr.aleteia.org/2019/12/26/autant-en-emporte-le-temps-la-messe-qui-prend-son-temps-fete-ses-20-ans/>

Crimella, M. (2017). **Une Église à l'écoute de la Parole.** Lumen Vitae, 72(4), 419-428. <https://doi.org/10.2143/LV.72.4.3251320>

[หมดทั่วไป]

มีอะไรที่แะมาที่ ลา เมซอง มากิส (la Maison Magis): ศูนย์เยาวชน คนรุ่นใหม่ที่แทรกมิติความเชื่อ ในทุกช่วงของชีวิต

ธัญภรณ์ ลีกำเนิดไทย

เมื่อเรียนจบมหาวิทยาลัย หลายคนมักพบกับคำถามมากมาย : “เรียนต่ออะไรดี ?” “เรียนจบแล้วทำอะไรดี ?” “อยากทำอะไรที่ช่วยให้สังคมน่าอยู่ขึ้น แต่ไม่รู้จะทำอะไรดี ?” “คนที่คุยอยู่ใช่คนๆ นั้นที่จะใช้ชีวิตคู่หรือไม่ ?” ฯลฯ การหาคำตอบสำหรับคำถามเหล่านี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเลือกเส้นทางเดินในชีวิตนั้นล้วนแล้วไม่ง่าย เส้นทางมากมายรอคอยให้ค้นหา ยิ่งไปกว่านั้นเส้นทางชีวิตไม่ได้จำกัดด้วยตัวเลือก ก. ข. ค. เหมือนในข้อสอบอีกต่อไป ไม่มีตัวเลือกใดผิดหรือถูก

แม้ว่าการปรึกษาทางจิตวิญญาณ (spiritual accompaniment) อาจเป็นสิ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมของพระศาสนจักรในฝรั่งเศสมานาน การหาคำตอบเส้นทางชีวิตภายใต้แสงสว่างแห่งพระวรสารกลับเป็นเรื่องท้าทายสำหรับกลุ่มคนรุ่นใหม่จำนวนมากที่กำลังก้าวเข้าสู่ช่วง

นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน นักแปล นักเขียน มหบัณฑิตด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์ปารีส, อดีตนักเรียนทุนรัฐบาลฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาค้นคว้าทางเทววิทยา และพยายามเป็นศิษย์ธรรมทูตตามแบบฉบับฆราวาสในโลกปัจจุบัน

เปลี่ยนผ่านของชีวิต พวกเขาไม่สามารถหาช่วงเวลาที่สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนทางจิตวิญญาณ เหมือนกับตอนที่พวกเขาอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งมีศูนย์เยาวชนคาทอลิกและที่ปรึกษาฝ่ายจิตวิญญาณที่พวกเขาสามารถไปขอคำแนะนำได้อยู่เสมอๆ เมื่อไม่มีคาบเรียน

ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เยาวชนคาทอลิกประจำมหาวิทยาลัยที่ช่วยตอบสนองภัยเกี่ยวกับความเชื่อ พระคัมภีร์ พระศาสนจักร และเรื่องราวในชีวิตก็ดูเหมือนจะไม่สอดคล้องกับเวลาเลิกงานด้วยเหตุนี้ คนรุ่นใหม่เข้าสู่วัยทำงานจึงกลายเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงสุญญากาศ ที่ไม่ทราบวาทะที่ไหนที่พวกเขาสามารถปรึกษาแลกเปลี่ยนเรื่องราวชีวิตฝ่ายจิต หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยให้พวกเขาพบสิ่งที่พวกเขา กำลังค้นหา และใช้ชีวิตในชีวิตในความเชื่อให้ดียิ่งขึ้น นอกเหนือจากการทำศาสนกิจ

กลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ที่จะเริ่มเข้าสู่วัยทำงานนี้ ซึ่งไม่ได้สังกัดศูนย์เยาวชนคาทอลิกใดๆ ได้นำไปสู่จุดเริ่มต้นของ ลา เมซอง มากิส (La Maison Magis) ในปารีส อันเป็นสถานที่ที่ต้อนรับเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่กำลังแสวงหา ตั้งคำถามเกี่ยวกับชีวิต และต้องการใช้ชีวิตในความเชื่อในบริบทปัจจุบัน

ลา เมซอง มากิส มาจากคำสองคำ ได้แก่ ลา เมซอง (la maison) ซึ่งแปลว่า บ้านในภาษาฝรั่งเศส และคำว่า มากิส (Magis) ที่หมายถึง มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในคำสำคัญ หรือ “คีย์เวิร์ด” ในจิตตารมณ์ของนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา โดยสถานที่แห่งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ และแนะแนวเยาวชนคนรุ่นใหม่สามารถมีชีวิตทางจิตวิญญาณให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ภายใต้การดูแลของคณะเยสุอิต อย่างไรก็ตาม ลา เมซอง มากิส เป็นบ้านที่เปิดให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นพื้นที่ๆ คนรุ่นใหม่สามารถภาวนา และแบ่งปันร่วมกัน

ทั้งนี้กิจกรรมโดย ลา เมซอง มากิส แบ่งออกเป็น 4 หมวดหลัก ได้แก่:

1. การภาวนา: กิจกรรมในหมวดการภาวนานี้ประกอบด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตทางจิตวิญญาณ เช่น การเข้าเฝ้าที่ปรับปรุงแบบให้เข้ากับภาระหน้าที่ประจำวัน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงช่วงปิดเทอมหรือช่วงพักร้อน มิสซาที่แทรกการภาวนาส่วนตัวเป็นเวลายี่สิบนาที (“มิสซาที่ไม่รีบร้อน” - La messe qui prend son temps) และ “spiritual accompaniment” สำหรับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการเลือกเส้นทางเดินชีวิต หรือค้นหากระแสเรียกของตนเอง

2. การเรียนรู้ และการเป็นพยาน: ในหมวดนี้ จะเป็นการบรรยายในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของพระศาสนจักร ความเชื่อ และพระคัมภีร์ ทั้งนี้กรรมการบ้าน ลา เมซอง มากิส ซึ่งประกอบด้วยคนรุ่นใหม่จะตกลงร่วมกันเลือกหัวข้อ และจะพบปะกันอาทิตย์ละครั้งเป็นเวลาสามหรือสี่สัปดาห์ โดยวิทยาการรับเชิญมีทั้งนักเทววิทยาชั้นนำที่ได้รับรางวัลรัชชิงเกอร์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

3. การรับใช้: กิจกรรมให้หมวดการรับใช้ได้รวบรวมงานกิจกรรมต่างๆ เช่น การเยี่ยมผู้ต้องขัง การนำอาหาร น้ำดื่มไปแจกให้แก่ผู้ไร้บ้านในปารีส และการเยี่ยมผู้สูงอายุ เป็นต้น

4. การแบ่งปัน: กิจกรรมในหมวดนี้จะเป็นกิจกรรมการพบปะ พูดคุย และสังสรรค์โดยคนรุ่นใหม่เพื่อคนรุ่นใหม่ เช่น การฉายภาพยนตร์ กิจกรรมเต้นรำพื้นบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ในทุกวันศุกร์ตอนเย็นจะมีบาร์ที่คอยเสิร์ฟเบียร์และเหล้าท้องถิ่นสำหรับคนที่ต้องการนั่งเล่น พูดคุยแบบสบายๆ

นอกเหนือจากกิจกรรมใน 4 หมวดหลักแล้ว ลา เมซอง มากิส ยังเปิดพื้นที่ให้กับนักศึกษาจบใหม่ที่กำลังหางานอีกด้วย โดยให้บัณฑิตจบใหม่สามารถเข้ามาใช้พื้นที่ Co-working ของบ้านในระหว่างวันจันทร์

ถึงวันศุกร์ พร้อมกับรับประทานอาหารร่วมกับคนอื่นๆ ที่กำลังหางานเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ลา เมซอง มากิส จึงเป็นจุดพบปะของคนรุ่นใหม่ที่กำลังหางานหลังเรียนจบ อีกทั้งยังช่วยให้คนที่ยังคงว่างงานนั้นไม่รู้สึกลำบากโดดเดี่ยว ยิ่งไปกว่านั้น ลา เมซอง มากิส ยังมีการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาเชิงจิตวิญญาณและ “โค้ชชิ่ง” ด้านการทำงานโดยกลุ่มนักธุรกิจและผู้บริหารคาทอลิก (MCC - Mouvement Chrétien des cadres et dirigeants) สำหรับนักศึกษาที่กำลังมองหางาน หรือคนรุ่นใหม่ที่ต้องการเปลี่ยนสายอาชีพ

ในส่วนคนที่กำลังวางแผนที่จะใช้ชีวิตคู่ นั้น ลา เมซอง มากิส ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้ที่กำลังคิดจะแต่งงานได้ไตร่ตรองชีวิตคู่ ตลอดจนเตรียมตัวสำหรับพิธีแต่งงาน

แม้ว่า ลา เมซอง มากิส จะไม่ได้อยู่ติดสถานีรถไฟใต้ดิน มหาวิทยาลัยหรือย่านธุรกิจ ถึงกระนั้นก็มีเยาวชนคนรุ่นใหม่เข้ามาอยู่เสมอ นอกเหนือจากกิจกรรมที่หลากหลาย บาร์นั่ง “ซิล” และพื้นที่ co-working แล้ว ลา เมซอง มากิส ยังมีห้องนั่งเล่นที่มีโซฟาให้ทุกคนมานอนเล่น (หรือนอนจริงๆ) ห้องสมุดที่เต็มไปด้วยวรรณกรรมคลาสสิกเกี่ยวกับชีวิตจิตวิญญาณ และความเชื่อที่รอให้คนเข้ามาหยิบยืม รวมทั้งห้องครัวที่

ทุกคนสามารถทำอาหาร และอบขนมเพื่อรับประทานด้วยกัน

ลา เมซอง มากิสนั้นเปิดต้อนรับเยาวยชน คนรุ่นใหม่ ตั้งแต่เช้า จนถึงสี่ทุ่มของทุกๆ วัน ยกเว้นวันเสาร์ - อาทิตย์ แต่ทว่า หากเป็นช่วงเทศกาล หรือวันฉลองสำคัญ ลา เมซอง มากิส ก็จะมีกิจกรรมพิเศษ และเปิดให้เยาวยชน คนรุ่นใหม่สามารถฉลองเทศกาลและวันฉลองพิเศษร่วมกัน ถึงแม้ว่าจะตรงกับวันเสาร์ - อาทิตย์ก็ตาม โดยเน้นให้คนรุ่นใหม่ดูแลรับผิดชอบกิจกรรม และสถานที่กันเองราวกับว่าพวกเขาเป็นเจ้าของบ้าน ซึ่งในวันสิ้นปี ลา เมซอง มากิส ก็จะเปิดตลอดคืนเพื่อให้เยาวยชนคนรุ่นใหม่สามารถดื่มสังสรรค์ และนับถอยหลังสู่วันขึ้นปีใหม่ด้วยกัน โดยไม่มีเยสุอิต หรือนักบวชคนใดมานั่งเฝ้า รอคิดประตู นอกจากนี้ ในวันฉลองการถวายพระกุมารในพระวิหาร อันเป็นวันฉลองนักบวชสากลอีกด้วยนั้น ลา เมซอง มากิสก็เปิดให้ทุกๆ คนมาร่วมรับประทาน “แครป” คู่กับนูเทลล่าและแยมต่างๆ พร้อมกับเยสุอิต และนักบวชจากคณะอื่นๆ ด้วยกัน โดยไม่มีการแบ่งว่าใครเป็นนักบวชหรือฆราวาส ซึ่งการรับประทานแครปในวันดังกล่าวถือเป็นวัฒนธรรมประจำประเทศฝรั่งเศส ยิ่งไปกว่านั้น ในวันฉลองการถวายพระกุมารในพระวิหารนี้ ยังมีทอล์กโชว์แนว “เดี่ยว

ไมโครโฟน” เกี่ยวกับชีวิตนักบวช ซึ่งได้ลบลภาพชีวิตนักบวชที่จำกัดอยู่เพียงแค่การสวดภาวนา การนบถบเชื่อฟัง รวมถึงอคติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับไลฟ์สไตล์นักบวชแน่นอนว่า กิจกรรมในวันฉลองการถวายพระกุมารในพระวิหารนี้ดังกล่าวเปิดโอกาสให้นักบวชและเยาวยชนคนรุ่นใหม่พูดคุยแลกเปลี่ยนกับชีวิตนักบวช พร้อมทั้งตั้งคำถามที่หลายคนเคยเลือกที่จะเก็บไว้ในใจ

ลา เมซอง มากิส รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ต่างพยายามสร้างสภาพแวดล้อมของการอยู่อย่างฉันทันในครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งช่วยให้เยาวยชนคนรุ่นใหม่ได้ใช้ชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมในความเชื่อ ความหวัง และความรัก ในบริบทสังคมที่แลดูอยู่ติธรรม ไร้ความหวัง และเต็มไปด้วยการแข่งขันแย่งชิง อีกทั้งทำให้เยาวยชน คนรุ่นใหม่ รับรู้ว่าการใช้ชีวิตในความเชื่อ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่วัดมิสซา และการสวดอ้อนวอน แต่เป็นการใช้ชีวิตที่รับรู้อยู่เสมอว่า “มนุษย์ได้รับการสร้างขึ้นมา เพื่อถวายการสรรเสริญ เคารพ เทิดทูน และรับใช้พระเจ้าองค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา [...] สรรพสิ่งสร้างทั้งหลายในโลกมีไว้เพื่อช่วยให้มนุษย์บรรลุเป้าหมายที่เขาได้รับการสร้างมา” (หลักการและพื้นฐาน ในการปฏิบัติจิตโดยนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา - Spiritual Exercises)

มีอะไรก็แวะมาที่ ลา เมซอง มากิส (la Maison Magis) : ศูนย์เยาวชน คนรุ่นใหม่ที่แทรกมิติความเชื่อฯ

[แนะนำหนังสือ]

“ฉันอย่างที่พระเจ้าทรงฝัน”
ความกลมกลืนของชีวิตและวุฒิภาวะในชีวิตปฏิบัติ
ความบริสุทธิ์ เล่มที่ 1 ภาคที่ 1
PSYCHOSEXUAL INTEGRATION & CELIBATE MATURITY
(Handbook for Religious and Priestly Formation)
Volume I Psychosexual Integration

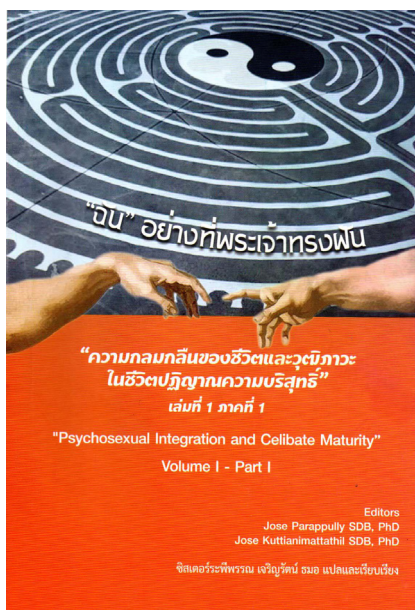
บาทหลวง วิรัช อมรวัฒนา, C.Ss.R.

- ชื่อหนังสือ** “ฉันอย่างที่พระเจ้าทรงฝัน” ความกลมกลืนของชีวิตและวุฒิภาวะในชีวิตปฏิบัติ ความบริสุทธิ์ เล่มที่ 1 ภาคที่ 1
PSYCHOSEXUAL INTEGRATION & CELIBATE MATURITY (Handbook for Religious and Priestly Formation) Volume I Psychosexual Integration
- บรรณาธิการ** บาทหลวง ดร.โจเซ ปาราปปุลลี (Jose Parappully, SDB.)
บาทหลวง ดร.โจเซ กุตเตียนิมัตตาทิล (Jose Kuttianimattathil, SDB.)
- ผู้แปลและเรียบเรียง** ซิสเตอร์ระพีพรรณ เจริญรัตน์, ธมอ.
- ผู้จัดพิมพ์** Salesian Psychological Association, South Asian Commission of the Salesians Bangalore, India.
คณะจิตาแม่พระองค์อุปถัมภ์แห่งประเทศไทย
ภายใต้มูลนิธิภคินีสาเลเซียนแห่งประเทศไทย
- พิมพ์ครั้งแรก** 2021/2564
- จำนวนหน้า** 401 หน้า

บาทหลวงสังกัดคณะพระมหาไถ่

การอบรมสำหรับผู้เตรียมบวชเป็นพระสงฆ์ และผู้ที่เตรียมถวายตัวในชีวิตนักรบวช มีมิติที่หลากหลายที่ครอบคลุมชีวิตมนุษย์ในทุกด้าน เพราะชีวิตแห่งกระแสเรียกของการเป็นสงฆ์และนักบวชนั้น เป็นการเรียกร้องชีวิตแห่งการผูกมัดตนเองในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น การขัดสนสัมผัสกับพระเป็นเจ้า และความทู่เทและเสียสละในพันธกิจแห่งการเสริมสร้างพระอาณาจักรของพระเป็นเจ้าตามจิตตารมณ์ งานที่ได้รับมอบหมาย หรือกระแสเรียกเฉพาะของแต่ละคน เราจึงไม่อาจจะปฏิเสธได้เลยว่า การอบรมอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Formation) และครบถ้วนในทุกมิติของความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม (Wholistic)

ในความเป็นมนุษย์ทั้งครบ มิติด้านหนึ่งที่เป็นรากฐานและมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์อย่างลึกซึ้งที่สุดก็คือ จิตวิทยาในเรื่องเพศ ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นผู้ใหญ่อย่างต่อเนื่องและได้รับการบูรณาการเข้าสู่การดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ในบางครั้ง ในการอบรมในเบื้องต้น เราให้ความสนใจในเรื่องของการเติบโตในความเป็นมนุษย์ การดูแลด้านสุขภาพ การรับรู้ตนเอง การยอมรับตนเอง การคิดและใช้เหตุผล การใช้สื่อสารภาพอย่างรับผิดชอบ การเปิดตัวตนเองยอมรับในสิ่งแวดล้อมรอบตัว และในเรื่องของความรู้สึกลึกซึ้งสัมพันธ์และการเติบโตในเรื่องทางเพศ

ในเรื่องของความสัมพันธ์และการเติบโตในเรื่องทางเพศ มักจะเป็นเรื่องที่ถูกปล่อยปละละเลยมากที่สุดในกระบวนการของการอบรมอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้เตรียมตัวเข้าสู่ชีวิตสงฆ์ และชีวิตนักบวชผู้ถวายตัว ทั้งเนื่องจากว่า ประเด็นเหล่านี้ถูกประเมินด้วยคุณค่าที่ทำให้ถูกปล่อยปละละเลยได้ง่าย ประการแรก เป็นเรื่องความรับผิดชอบส่วนตัว (Personal Responsibility) ประการที่สอง เป็นเรื่อง que ทุกคนต้องรู้ได้เอง (Common knowledge) ประการที่สาม เป็นเรื่องต้องห้ามและน่าละอาย (Taboo and Shame) ด้วยเหตุผลทั้งสามประการนี้เอง การสามารถพูดคุย พิจารณาและศึกษาอย่างเปิดเผยถึงซึ่งจึงเป็นเรื่องที่มีความจำกัดเป็นอย่างยิ่ง

สมาพันธ์อธิการเจ้าคณะแขวงของคณะชาเลเซียนในเขตเอเชียใต้ มีความคิดเห็นพร้อมต้องกันในความสำคัญของการอบรมและเตรียมตัวผู้ที่ได้รับศีลบวชและผู้จะถวายตัวในเรื่องเพศ ความสัมพันธ์และการถือโสด จึงได้ตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหนังสือคู่มือเพื่อให้ความเข้าใจและนำเสนอแนวทางการอบรมในเรื่องเพศ ความสัมพันธ์และการถือโสดอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับยุคสมัย โดยหนังสือชุดนี้ได้ให้แนวคิดในประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความสัมพันธ์และการถือโสด อีกทั้งนำเสนอความท้าทายในยุคปัจจุบันในเรื่องของจิตวิทยาทางเพศ การละเมิดทางเพศ อาารมณ์และการเติบโตเป็นมนุษย์ทั้งครบ ยังรวมไปถึงการประเมินผู้สมัครและระบบการอบรมของพวกเขา แนวทางการดำเนินชีวิตของการถือโสดในช่วงต่างๆ ของชีวิตผู้ถวายตัว เช่น ในวิฤติวัยกลางคนและช่วงเวลาอื่นๆ มิตรภาพของผู้ถือโสดและความสัมพันธ์ในการอภิบาล การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาและการแนะนำชีวิตฝ่ายจิต จริยธรรมในวิชาชีพและการมีขอบเขตในเรื่องเพศ

หนังสือ “การบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศและวุฒิภาวะของผู้ถือโสด : คู่มือสำหรับการอบรมนักบวชและพระสงฆ์” (Psychosexual Integration & Celibate Maturity (Handbook for Religious and Priestly Formation) เป็นอีกความพยายามหนึ่งในการนำเสนอการพูดคุย อบรมและศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นพื้นที่ของการเรียนรู้และเติบโตในมิติของความสัมพันธ์และการเติบโตในเรื่องทางเพศในการอบรมอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้ที่จะเตรียมตัวเป็นพระสงฆ์และนักบวชผู้ถวายตัว

หนังสือชุดนี้มีสองเล่ม โดยเล่มแรกจะครอบคลุมเนื้อหาเรื่องราวด้านการบูรณาการของจิตวิทยาทางเพศ และเล่มที่สองจะครอบคลุมเนื้อหาด้านการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในการถือโสด หนังสือทั้งสองเล่มครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่างๆ ของการบูรณาการของจิตวิทยาทางเพศและ

การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในการถือโสด โดยมีการพิจารณาถึงพื้นฐานของเพศในด้านกายภาพและชีวภาพ อธิบายและนิยามในเรื่องของอารมณ์และการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในด้านอารมณ์ พัฒนาการของจิตวิทยาในเรื่องเพศและการถือโสด พิจารณาและวิเคราะห์ประเด็นที่สลับซับซ้อนในเรื่องของจิตวิทยาเรื่องเพศและการบูรณาการของการถือโสด เช่น มิตรภาพของผู้ถือโสด ชีวิตจิตของผู้ถือโสด พลวัตรของวัยกลางคน การละเมิดทางเพศและขอบเขตของการละเมิด บริบทของการอบรม การคิดสรรและการร่วมเดินทางกับผู้สมคร บุคลิกของผู้อบรมที่มีประสิทธิภาพ และกฎหมายของพระศาสนจักร นอกจากนี้ในตอนท้ายของแต่ละบทยังมีคำถามเพื่อพิจารณาและแบบฝึกหัดที่ช่วยให้ผู้อบรมได้เข้าใจดียิ่งขึ้นและพิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้สมครในด้านต่างๆ

ในหนังสือ “การบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศและวุฒิภาวะของผู้ถือโสด : คู่มือสำหรับการอบรมนักบวชและพระสงฆ์” (Psychosexual Integration & Celibate Maturity, Handbook for Religious and Priestly Formation, Volume 1 Psychosexual Integration. แบ่งเป็น 2 ภาคหลักๆ คือ ภาคที่หนึ่ง การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของมนุษย์ (Human Maturity) และภาคที่สอง การบูรณาการในด้านจิตวิทยาทางเพศ

คำนำ

จากสถานการณ์ของการละเมิดและการเป็นที่ยึดติดในทางเพศของพระสงฆ์และนักบวชในปัจจุบัน ได้บ่งชี้ให้เห็นว่าบรรดาผู้ที่ได้รับเรียกมาให้ถือชีวิตโสดนั้นไม่ได้รับการเตรียมตัวอย่างเพียงพอ สมาพันธ์อธิการเจ้าคณะแขวงคณะซาเลเซียนในเขตเอเชียใต้ได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้มีเป้าหมายที่จะจัดทำหนังสือและเอกสารเพื่อทำความเข้าใจ แนะนำแนวทาง เพื่อนำสู่การปฏิบัติในการอบรมสำหรับผู้เตรียมตัวจะรับศีลบวชเป็นพระสงฆ์และผู้ที่จะปฏิญาณตนถือศีลบนแห่งความบริสุทธิ์ จึงได้จัดตั้งคณะทำงานจนกระทั่งได้ผลงานฉบับนี้ออกมา

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า หนังสือฉบับนี้แบ่งเป็นสองเล่ม และเนื้อหาในเล่มแรกกล่าวถึงการอบรมในช่วงเริ่มต้น และในเล่มที่สองเป็นขั้นตอนต่อมา

ภาคที่ 1 วุฒิภาวะของความเป็นมนุษย์ (Human Maturity)

บทที่ 1 วุฒิภาวะด้านจิตวิทยาทางเพศ และการเรียกสู่ความศักดิ์สิทธิ์ครบครันของพระเป็นเจ้า (Psychosexual Maturity and God's call to wholeness and holiness) การสร้างของพระเป็นเจ้านั้นมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเช่นเดียวกันในการสร้าง “มนุษย์” แต่ยิ่งกว่านั้น การสร้างของพระเจ้าได้ทรงใส่เป้าหมายในมนุษย์แต่ละคน ในความเป็นบุคคล กระแสเรียกและความสมบูรณ์ครบครัน มิติของจิตวิทยาทางเพศจึงเป็นด้านหนึ่งที่สำคัญและเป็นส่วนเติมเต็มที่สำคัญที่จะช่วยให้แต่ละปัจเจกสามารถบรรลุเป้าหมายของตน ตามที่พระเป็นเจ้าได้ทรงหมายไว้ นั่นคือ ความศักดิ์สิทธิ์ครบครัน อันเป็นการตอบสนองที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการสร้างของพระเป็นเจ้าในปัจเจกแต่ละบุคคล มีเนื้อหา ดังนี้

1. โครงการของพระเจ้าและวุฒิภาวะของมนุษย์
2. คุณค่าของสภาวะทางเพศ
3. บุรณาการจิตวิทยาทางเพศและวุฒิภาวะของมนุษย์
4. บุรณาการจิตวิทยาทางเพศเป็นกระบวนการตลอดชีวิต
5. วุฒิภาวะจิตวิทยาทางเพศและการพัฒนาจิตวิญญาณ
6. บุรณาการจิตวิทยาทางเพศและการดำเนินชีวิตความบริสุทธิ์ในชีวิตโสด
7. บุรณาการจิตวิทยาทางเพศและการอบรม
8. บุรณาการจิตวิทยาทางเพศและพันธกิจ

บทที่ 2 วุฒิภาวะของมนุษย์และการบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศ (Human Maturity and Psychosexual Integration) ในเป้าหมายของการอบรมและเตรียมผู้ที่จะรับศีลบวชเป็นพระสงฆ์และถวายตัวเป็นนักบวช มีเป้าหมายประการหนึ่งที่บ่งบอกถึงการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของผู้สมัครในทางจิตวิทยาทางเพศ โดยประเมินศักยภาพในการจัดการความสัมพันธ์ ความรู้สึกผูกพัน ที่จะเป็เครื่องช่วยในการดำเนินชีวิตนักบวชได้อย่างดี ซึ่งความสามารถในการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสมในการทำงานอภิบาลนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีเนื้อหา ดังนี้

1. บทนำ
2. อะไรไม่ใช่การมีวุฒิภาวะ
3. วุฒิภาวะคืออะไร
4. ระดับของวุฒิภาวะ
5. คุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมของผู้มีวุฒิภาวะ
6. สัญญาณอันตรายของการขาดวุฒิภาวะอย่างรุนแรงและความผิดปกติทางจิต
7. กระบวนการของการบรรลุวุฒิภาวะ
8. สภาวะทางเพศในผู้มีวุฒิภาวะ
9. วุฒิภาวะด้านจิตวิทยาทางเพศ
10. วุฒิภาวะและข้อผูกมัดในชีวิตนักบวช

บทที่ 3 ชีวิตที่มีสุขภาพด้านอารมณ์ที่ดี (Healthy Emotional Life) อารมณ์มีบทบาทที่สำคัญในชีวิตและการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในการอบรมเตรียมผู้รับศีลบวชและถวายตัว จึงต้องให้ความสำคัญและนำไปปัจจัยในเรื่องอารมณ์มาพิจารณา ทำความเข้าใจ ยอมรับ และบูรณาการในชีวิต มีเนื้อหา ดังนี้

1. กรณีศึกษาเรื่องราวของเอลซี
2. อารมณ์ดีและสุขภาพดี
3. มุมมองทางทฤษฎีอารมณ์
4. การจัดกลุ่มอารมณ์ประเภทต่างๆ
5. การทำความเข้าใจกับอารมณ์หลัก
6. วุฒิภาวะทางอารมณ์
7. การขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์
8. วุฒิภาวะทางอารมณ์และการดำเนินชีวิตความบริสุทธิ์ในชีวิตโสด
9. วุฒิภาวะทางอารมณ์และความใกล้ชิด
10. บทสรุป เคล็ดลับในการบรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์

บทที่ 4 บุคคลที่มีบูรณาการทางอารมณ์ที่ดี (An Emotional Integration Person)

โดยทั่วไปเราจะพบว่า สถาบันทางศาสนามักไม่ให้ความสำคัญด้านอารมณ์ แต่จะเน้นในด้านชีวิตจิต ผลลัพธ์ก็ทำให้บรรดาพระสงฆ์และนักบวชจึงไม่สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ด้านอารมณ์ ซึ่งมีผลการทบทวนพัฒนาการด้านชีวิตจิต ความสัมพันธ์ ลักษณะของคนที่มีสุขภาพดีทางอารมณ์ มีเนื้อหา ดังนี้

1. บทนำ
2. คุณลักษณะของคนที่มีสุขภาพดีทางอารมณ์ คือ 1). การยอมรับตนเองและผู้อื่น 2). ความสมดุลระหว่างการเป็นตัวของตัวเองและการขึ้นกับคนอื่น 3). ประสบการณ์และการแสดงที่หลากหลายของอารมณ์ 4). เจริญชีวิตในความรู้คุณ 5). เจริญชีวิตในความหวังและการมองเชิงบวก 6). มีส่วนร่วมในความสนุกสนาน 7). หาความหมายของชีวิต 8). เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ 9). การมีความชัดเจนเกี่ยวกับตนเอง 10). เพลิดเพลินกับความใกล้ชิด 11). เป็นผู้ก่อกำเนิดชีวิต เป็นผู้ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น 12). ประสบการณ์ของความมั่นคงทางจิตใจ 13). การรู้จักยืดหยุ่นปรับตัว
3. ความเชื่อและเป็นอยู่อย่างอารมณ์ดี
4. ผลกระทบต่อการฝึกอบรม
5. สรุป

บทที่ 5 จุดอ่อน ความยืดหยุ่น และวุฒิภาวะของมนุษย์ (Disadvantage, Resilience and Human Maturity) การพัฒนาการและการเติบโตของมนุษย์นั้น ปังเจกไม่สามารถแยกตัวตนออกจากแหล่งที่มา คือ พ่อแม่ ครอบครัว และภูมิหลังของชีวิต สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและพลัง ในการเติบโตสู่ความเป็นผู้ใหญ่ของปังเจกบุคคล มีเนื้อหา ดังนี้

1. บทนำ
2. ปลดล็อกความยืดหยุ่น
3. คุณลักษณะของผู้มีความยืดหยุ่น
4. การสร้างความยืดหยุ่น
5. การอบรมเพื่อความยืดหยุ่น
6. บทสรุป

สรุปหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าทันสมัยน่าอ่าน เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ที่ยังมีจำนวนไม่มาก เป็นหนังสือคู่มือสำหรับให้ความรู้และแนวทางการอบรมการบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศและวุฒิภาวะของผู้ถือโสดในสมัยปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้เป็นเล่มที่ 1 ภาคที่ 1 ยังมีหนังสือเล่มที่ 2 ภาคที่ 2 ที่ต่อเนื่องจากหนังสือเล่มแรก จะจัดพิมพ์ออกมาในไม่ช้า ซึ่งมีเนื้อหาต่อเนื่องอย่างสังเขปดังนี้

ภาคที่ 2 การบูรณาการด้านจิตวิทยาทางเพศ (Psychosexual Integration)

บทที่ 6 ขั้นตอนของพัฒนาการด้านจิตวิทยาทางเพศ (Stages in Psychosexual Development) มนุษย์พัฒนาตนเองเป็นบุคคลเฉพาะด้วยการเติบโตในสภาพแวดล้อมในสังคมและพัฒนาการทางเพศความเป็นชายและหญิง การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในเรื่องเพศช่วยให้มนุษย์ยอมรับและพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม การเติบโตนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในแต่ละช่วงของชีวิตเป็นขั้นตอนที่จะต้องเรียนรู้และบูรณาการเป็นปัจเจกและตัวตนของตนเอง

บทที่ 7 เพศในร่างกาย (The Sexual Body) หลายครั้งที่การอบรมสำหรับผู้เตรียมตัวบวชเป็นพระสงฆ์และผู้ถวายตัวเป็นนักบวชและผู้อบรมเอง มักจะคิดว่าเรื่องเพศทางกายภาพเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญหรือแม้แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ การปล่อยปละละเลยนี้ทำให้ปัจเจกบุคคลไม่สามารถเติบโตในเรื่องเพศอย่างเหมาะสม มีความวิตกกังวลหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ หรือบางครั้งอาจมีพฤติกรรมในเรื่องของการละเมิดหรือเป็นเหยื่อของการละเมิดได้ ดังนั้นการมีความเข้าใจอย่างถูกต้องในตนเองในเรื่องเพศทางกายภาพ จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ได้รับข้อมูลและความเข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องเพศ

บทที่ 8 รสนิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Orientation and Sexual Behavior) รสนิยมทางเพศเป็นประเด็นที่ได้รับการถกเถียงในทุกด้านและมิติทั้งส่วนตัวและสังคม โดยที่ยังไม่สามารถสรุปด้วยทั้งในด้านวิชาการ สังคมและจริยธรรม ซึ่งเรื่องราวความขัดแย้งระหว่าง รักต่างเพศ และ รักร่วมเพศ หรือการพัฒนาในเรื่องรสนิยมทางเพศนั้นเป็นเรื่องทางธรรมชาติ หรือการเติบโตเลี้ยงดู อีกทั้งในเรื่องทางกฎหมายของการยอมรับการสมรสของเพศเดียวกัน และการยอมรับในสังคมของความหลากหลายทางเพศ ซึ่งในบทนี้จะพิจารณาทำความเข้าใจทั้งในเรื่องรสนิยมทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคล

บทที่ 9 ประสบการณ์ด้านเพศและความรักของชายและหญิง (Male and Female Experiences of Sex and Love) ความแตกต่างระหว่างชายและหญิงเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก ซึ่งปัจจัยหลักคือ เพศ ซึ่งทำให้เกิดภาพพจน์ในความแตกต่าง ค่านิยม ทัศนคติ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความคาดหวังจากสังคมที่แตกต่างกันออกไประหว่างเพศทั้งสอง ซึ่งไม่ได้มาจากการกำเนิดหรือการเลี้ยงดูเท่านั้น แต่ยังคงได้รับผลจากสังคม การเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์ในสังคมอีกด้วย ซึ่งในความแตกต่างนี้ไม่อาจจะถูกกำหนดได้ในรูปแบบมาตรฐาน แต่แท้ที่จริงแล้วมีทั้งปัจจัยของการเรียนรู้ในสังคม และการเลือกของปัจเจกที่จะมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของปัจเจกและในความสัมพันธ์กับผู้อื่น

บทที่ 10 การคุกคามทางเพศและการละเมิดทางเพศ (Sexual Harassment and Sexual Abuse) เมื่อเพศเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในชีวิตมนุษย์ ซึ่งเราสามารถให้กำเนิดชีวิตและสื่อสารสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ในฐานะที่มีเพศสภาพ แต่ในอีกมุมตรงกันข้าม เพศก็สามารถทำร้ายปัจเจกบุคคล หรือทิ้งบาดแผลไว้กับชีวิตได้ด้วย เพื่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของบุคคลจึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงผลกระทบจากบาดแผลและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากเพศรวมทั้งหนทางของการเยียวยารักษาและการป้องกัน ทั้งในกระบวนการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในการอบรมและในการทำหน้าที่เป็นผู้อภิบาลในฐานะผู้ถือสัต

บทที่ 11 การเยียวยาผลกระทบจากการถูกละเมิดทางเพศ (Healing from the Effects of Sexual Abuse) ในการเติบโตของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะในกระบวนการอบรมและเตรียมบุคคลที่จะบวชเป็นพระสงฆ์ และปฏิญาณตนเป็นนักบวชนั้น การเยียวยาผลกระทบจากการถูกละเมิดทางเพศเป็นสิ่งสำคัญยิ่งนั้น เพื่อที่จะระมัดระวังและหยุดวงจรของการละเมิดทางเพศต่อไป ซึ่งการเยียวยารักษานี้จำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ที่ได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้มาอย่างดี หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ผู้สมัครหรือผู้รับการอบรมได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างเหมาะสมและดำเนินชีวิตในกระแสเรียกอย่างมั่นคง

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ใบสมัครสมาชิก/ต่ออายุสมาชิก/ยกเลิกสมาชิก/เปลี่ยนที่อยู่

ข้าพเจ้า บาทหลวง/ภคินี/นาย/นาง/นางสาว.....มีความจำนง

() 1.สมัครสมาชิกใหม่ ในนาม () องค์การ (โปรดระบุชื่อ).....

() บุคคล (โปรดระบุชื่อ).....

โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ..... (หรือ ปีที่..... ฉบับที่.....) (ปีละ 3 ฉบับ อัตราค่าสมาชิก ปีละ 300 บาท)

ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 2.ต่ออายุสมาชิก หมายเลข.....ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 3.ยกเลิกการเป็นสมาชิก หมายเลข.....ตั้งแต่ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 4.เปลี่ยนที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร ของ.....สมาชิกเลขที่.....

เป็นดังนี้ เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 5.สมทบทุนในการจัดพิมพ์วารสารแสงธรรมปริทัศน์ ปีที่.....ฉบับที่.....(หากต้องการระบุปี/ฉบับ)

พร้อมกันนี้ ขอส่งเงินค่า () สมาชิกใหม่ () ต่ออายุสมาชิกใหม่

() ยอดค้างชำระค่าสมาชิก () สมทบทุน

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

โดยช่องทาง

() เงินสด

() โอนเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม

บัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4

โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ - สกุล และหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี)

มาทาง E-mail: scjournal2022@gmail.com

ลงชื่อ.....ผู้สมัครสมาชิก

วันที่...../...../.....